

การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนา
ในการใช้วิธีสอนอ่านจิตใจสำหรับเด็กออทิสติก

สารนิพนธ์

ของ

นางสาวรจเรข แสงนิล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ
กันยายน 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

351.94

5119 ก

ร. 3

การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนา
ในการใช้วิธีสอนอ่านจิตใจสำหรับเด็กออทิสติก

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวรจเรข แสงนิล

115 ก.พ. 2549

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

กันยายน 2548

h 282305

รจเรข แสงนิล. (2548). การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาในการใช้วิธีสอนอ่านจิตใจสำหรับเด็กออทิสติก. สารนิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :
ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาของเด็กออทิสติกที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนอ่านจิตใจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เด็กนักเรียนที่เป็นเด็กออทิสติก ที่มีความบกพร่องด้านทักษะทางสังคม ไม่สามารถรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนา เป็นนักเรียนชาย 3 คนระดับชั้นประถมศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนวัดเลียบราษฎร์บำรุง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร เลือกโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling) ได้รับการทดลองสอนโดยวิธีการสอนอ่านจิตใจเป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที กลุ่มตัวอย่างได้รับการทดลองทั้งหมด 16 ครั้ง แบบแผนการศึกษาในครั้งนี้คือ Single Subject Design แบบ ABA Design เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ สื่อการสอนโดยวิธีการอ่านจิตใจ ประกอบด้วย ภาพใบหน้าสี ที่แสดงถึงอารมณ์มีความสุข เศร้า โกรธ กลัว, ภาพใบหน้าสีขาว - ดำ ที่แสดงถึงอารมณ์ มีความสุข เศร้า โกรธ กลัว, รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์มีความสุข เศร้า โกรธ กลัว, ภาพสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ และแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลด้วยตารางแสดงร้อยละ, ค่าเฉลี่ยโดย นำเสนอข้อมูลด้วยแผนภูมิภาพของคะแนนแบบทดสอบความสามารถในการรับรู้อารมณ์ผู้อื่น

ผลการศึกษาพบว่านักเรียนออทิสติกคนที่ 1, ออทิสติกคนที่ 2 และออทิสติกคนที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนอ่านจิตใจ (mine reading) ที่ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาสูงขึ้น

AN EXPERIMENT ON USING MIND READING IN TRAINING SKILLS OF
CHILDREN WITH AUTISM IN DETECTING AND UNDERSTANDING THE
EMOTION OF THE CONVERSATION PARTNER.

AN ABSTRACT

BY

MISS RODJAREK SANGNIL

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Special Education
at Srinakharinwirot University

September 2005

Rodjarek Sangnil. (2548). *An Experiment On Using Mind Reading In Training Skills Of Children With Autism In Detecting And Understanding The Emotion Of The Conversation Partner*. Master's Project, M.Ed. (Special Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Prof.Dr.Padoong Arrayavinyoo.

The purpose of this experimental research was to improve the abilities in recognizing and understanding the emotion of the conversation partners of the autistic children through mind reading technique. The subjects used in this study were 3 male autistic childrens deprived in social skills and were unable to recognise and understand the emotions of the conversation partners ,chosen purposively from Wutleablachbumrung primary school, Bangsue, Bangkok Matropolis, in the academic year 2004. They were trained through mind reading technique for 3 weeks, 5 days a week, one session each day lasting for 30 minutes, totalling 16 sessions. The ABA of Single Subject Design was applied in the experiment. The instruments were mind reading lesson plans consisting of 4 faces expressing happiness,sadness,anger and fear.These types of pictures were prescuted, namely,color pictures,black and white pictures and cartoons expressing the 4 emotions. The children were later tested for their abilities in the recognition and understanding of the emotions of the conversation partners. The statistics employed in the data analyses included the percentage,mean and line graph presentation.

It was found that the 3 male autistic children improved their skills in recognizing and understanding of the emotion of the conversation partners.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

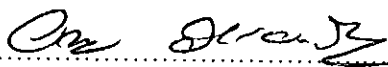
(ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

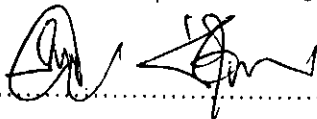

(ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู)

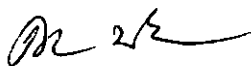
คณะกรรมการสอบ

(ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู)

(อาจารย์ ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ)

(ศาสตราจารย์ ศรียา นิยมธรรม)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)

วันที่ 26 เดือน กันยายน พ.ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม และอาจารย์ ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ ที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่อง ดูแลเอาใจใส่ อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึก ซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านผู้ช่วยผู้อำนวยการวไลยรรณ ชัยชาญ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน สามเสนนอก ท่านอาจารย์พจนา ต้นสิงห์ และท่านอาจารย์สุนทรี กุลทอง ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ เป็นอย่างดีในการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ น้องๆ และเพื่อนๆ ที่ได้ให้กำลังใจและ คำปรึกษาด้วยดีตลอดมา ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงได้จากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่บิดา มารดา และครู อาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่าน ซึ่งเป็นผู้ให้ความหวัง กำลังใจ และประสิทธิประสาทวิชาแก่ผู้วิจัย

รจเวช แสงนิล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบความคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	5
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติก.....	7
ความหมายของเด็กออทิสติก.....	7
ลักษณะของเด็กออทิสติก.....	8
สาเหตุของการเกิดภาวะออทิสซึม.....	9
ข้อบ่งชี้ในการวินิจฉัย.....	10
ลักษณะสติปัญญาและการเรียนรู้ของเด็กออทิสติก.....	13
ลักษณะความบกพร่องทางสังคมและอารมณ์ของเด็กออทิสติก.....	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติก.....	15
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนการสอนอ่านจิตใจ.....	16
ความหมายของวิธีการสอนอ่านจิตใจ.....	16
ความสำคัญของการสอนอ่านจิตใจเด็กออทิสติก.....	20
วิธีการสอนอ่านจิตใจ.....	23
การสอนให้รับรู้อารมณ์.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนอ่านจิตใจ.....	26
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนการศึกษาค้นคว้า Single Subject Design.....	27
ความหมายของการวิจัยแบบ Single Subject Design.....	27

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
2(ต่อ) ลักษณะเฉพาะของ Single Subject Design.....	28
รูปแบบของการ Single Subbject Desing.....	28
การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล.....	30
จุดเด่นและข้อจำกัดของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว.....	31
ขั้นตอนของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว.....	32
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	34
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	50
ความมุ่งหมาย สมมติฐาน และการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	50
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	52
อภิปรายผล.....	52
ข้อเสนอแนะ.....	53
บรรณานุกรม.....	54
ภาคผนวก.....	58
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	187

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตาราง DSM – IV ข้อบ่งชี้ซึ่งแพทย์ไทยใช้เป็นเกณฑ์ในการวินิจฉัยบ่งชี้ ภาวะออทิสซึม(autistic disorder).....	11
2 ตารางการวินิจฉัยแยกโรค(Differrential Diagnosis) ออทิสซึมจากโรคอื่น.....	13
3 พัฒนาการด้าน Folk Psychology.....	18
4 คำร้อยละและค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบความสามารถในการรับรู้ อารมณ์ของผู้อื่น ของนักเรียนออทิสติกคนที่ 1.....	41
5 คำร้อยละและค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบความสามารถในการรับรู้ อารมณ์ของผู้อื่น ของนักเรียนออทิสติกคนที่ 2.....	45
6 คำร้อยละและค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบความสามารถในการรับรู้ อารมณ์ของผู้อื่น ของนักเรียนออทิสติกคนที่ 3.....	47

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ความเชื่อในสิ่งที่ผิด.....	22
2 ภาพถ่ายการแสดงอารมณ์ สุข เศร้า โกรธ กลัว.....	24
3 ภาพการ์ตูนการแสดงอารมณ์ สุข เศร้า โกรธ กลัว.....	25
4 สถานที่แสดงอารมณ์ สุข เศร้า โกรธ กลัว.....	26
5 ตัวอย่างกราฟแสดงแบบแผนการทดลองแบบABA Design	31
6 กราฟแสดงแบบแผนการทดลองแบบ ABA Design.....	37
7 ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบความสามารถ ในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ของนักเรียนออทิสติกคนที่ 1.....	42
8 ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบความสามารถ ในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ของนักเรียนออทิสติกคนที่ 2.....	45
9 ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบความสามารถ ในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ของนักเรียนออทิสติกคนที่ 3.....	48

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน มีปัจจัยหลายประการที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ อาทิ ทรัพยากรต่างๆ ที่ใช้ในการพัฒนา ระบบการจัดการ การวางแผนรวมทั้งองค์ประกอบอื่นๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าสิ่งที่สำคัญที่สุด ในการพัฒนาประเทศ คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่เป็นเสมือนเฟืองจักรที่นำพาประเทศไปสู่จุดหมาย ดังนั้นกระบวนการ แนวทางและวิธีการต่างๆ ในการพัฒนามนุษย์จึงถูกสร้างและนำมาใช้ ให้มนุษย์ได้พัฒนาคุณภาพและศักยภาพที่เพียงพอกับความต้องการของประเทศ การพัฒนามนุษย์ตั้งแต่วัยเยาว์ให้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพทั้งด้านความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบ และการรู้จักควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตนตามข้อตกลง และระเบียบแบบแผนธรรมเนียม ให้เป็นกำลังในการพัฒนาชาติและหลักของสังคม(เขาวพา เดชคุปต์. 2523 : 44) ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดู การเอาใจใส่เป็นอย่างดี ให้เด็กได้มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ที่สำคัญในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมคือ การเรียนรู้การเข้าสู่สังคม การรู้จักควบคุมตนเอง การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น การยอมรับผู้อื่นขณะเดียวกันก็ต้องมีความเป็นตัวของตัวเอง พัฒนาการทั้ง 4 ด้านดังกล่าวจึงเป็นหลักสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพเพื่อสร้างสรรค์ สังคมที่ดีงามและสงบสุข.

เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวดที่ 1 มาตรา 6 พ.ศ. 2542 ว่าด้วย การจัดการศึกษาจะต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและ คุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยมุ่งเน้นให้บุคคล มีสิทธิและโอกาสเสมอภาคกัน ในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งก็รวมทั้งการจัดการศึกษา สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่างๆ ได้แก่เด็กที่มีความบกพร่องด้าน สติปัญญา เด็กที่มีความบกพร่องด้านการมองเห็น เด็กที่มีความบกพร่องด้านการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องด้านร่างกาย เด็กที่มีความบกพร่องด้านการเรียนรู้ เด็กปัญญาเลิศ เด็กที่มีปัญหาทาง พฤติกรรมและเด็กออทิสติก(ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2543 : 7) จึงเข้าสู่ระบบโรงเรียนมากขึ้น ซึ่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้ มีความต้องการพิเศษและความสามารถทางการศึกษาที่ต่างไปจากเด็ก ปกติแม้ว่าความต้องการพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน(ผดุง อารยวิญญู. 2541 : 17) การจัดการเรียนการสอนจึงต้องจัดให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในแต่ละด้าน เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้พัฒนาศักยภาพที่มีอย่างเต็มที่

เด็กออทิสติก มีลักษณะความบกพร่องทางสังคมและอารมณ์ คือ มีลักษณะของการבודทางจิตใจ(mind blindness) ขาดความไวในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ไม่เข้าใจว่าผู้อื่นรู้อะไรบ้างไม่สามารถคาดเดาอารมณ์ผู้อื่นในลักษณะสนทนาได้ จึงทำความตกลงกับเพื่อนไม่ได้เพราะไม่รู้ว่เพื่อนต้องการอะไรคาดเดาอะไรจากเรา เล่นบทบาทสมมติไม่ได้(ผดุง อารยะวิญญู. 2546 : 22-63)

จากพฤติกรรมการกระทำที่ซ้ำๆ และไม่อยู่นิ่งของเด็กออทิสติกรวมทั้งการนิยมชมชอบที่จะลอกเลียนแบบตามคนอื่น(เพ็ญแข ลิมศิลา, 2536) เมื่อเด็กออทิสติกเข้าเรียนร่วมในโรงเรียนกับเด็กปกติ จึงไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากเด็กออทิสติกมีปัญหาในการเข้าสังคมกับเพื่อน การเล่นและการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งเป็นผลจากเด็กออทิสติกมีความบกพร่องทางด้านการพัฒนาการด้านการสื่อสารด้วยภาษา ที่เป็นถ้อยคำและไม่ใช้ภาษาถ้อยคำ และด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น(ศรีเรือน กังวาล. 2543 : 211)

เด็กออทิสติก จะขาดความเข้าใจกฎเกณฑ์ทางสังคม การสร้างปฏิสัมพันธ์จะเป็นลักษณะฝ่ายเดียวไม่เป็นธรรมชาติ พฤติกรรมทางสังคมและความไม่สมวัยโดยมากจะต่ำกว่าวัย ไม่ใส่ใจสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวหรือบุคคลรอบข้างหรือกับบุคคลในครอบครัว การสื่อสารอารมณ์ทางใบหน้า ทำได้ในขอบเขตจำกัดและไม่เหมาะสม ไม่สอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เด็กออทิสติกไม่สามารถรับรู้การแสดงอารมณ์ทางสีหน้าของบุคคลอื่นได้ เนื่องจากเด็กออทิสติกไม่สามารถอ่านจิตใจและอารมณ์จากการแสดงออกทางสีหน้าได้ จากการขาดกระบวนการความคิดซึ่งเป็นนามธรรม จึงเห็นได้เสมอว่าเด็กออทิสติกจะหัวเราะเมื่อเห็นแม่กำลังร้องไห้ แม้ในห้องเรียนเด็กออทิสติกอาจหัวเราะ เมื่อเพื่อนถูกครูทำโทษ(เพ็ญแข ลิมศิลา. 2545 : 27) จากพฤติกรรมดังกล่าวทำให้เด็กออทิสติกไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อน ดังนั้นหลักสูตรการสอนเด็กออทิสติกจึงไม่ควรเน้นแต่ด้านวิชาการ(ผดุง อารยะวิญญู. 2541 : 162) กิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้นทางด้านพัฒนาการทักษะทางสังคมและอารมณ์ เพื่อให้เด็กสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข(ดารณี อุทัยรัตนกิจ. 2545 : 33) เด็กออทิสติกมีความบกพร่องทางสังคมดังนั้นวิธีสอนเด็กออทิสติกให้เด็กเกิดพัฒนาการด้านสังคมต้องใช้สังคมบำบัดให้เขาอยู่กับคนอื่นได้เด็กก็จะเรียนรู้ได้ทั้งตัวเองได้และมีทักษะที่จะไปเรียนในด้านอื่นๆ ได้ซึ่งการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมนั้น เด็กออทิสติกจะต้องเรียนรู้ทักษะในการอยู่ร่วมกันเช่น การรับรู้อารมณ์ของคนอื่นขณะสนทนา เป็นต้น

เด็กออทิสติก ไม่สามารถเข้าใจความรู้สึกและอารมณ์ของผู้อื่น การสื่อสารอารมณ์ทางใบหน้า ทำได้ในขอบเขตจำกัดและไม่เหมาะสม ไม่สอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่สามารถรับรู้การแสดงอารมณ์ทางสีหน้าได้ เนื่องจากไม่สามารถอ่านจิตใจและอารมณ์จากการแสดงออกทางสีหน้าของคู่สนทนาได้ ทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในสายตาคนอื่น หรือเป็นพฤติกรรมที่สังคมไม่

ยอมรับ ทำให้เด็กเข้ากับเพื่อนไม่ได้ขาดเพื่อน ขาดความสัมพันธ์กับคนที่อยู่รอบข้าง และไม่เข้าใจสิ่งที่ดำเนินไปรอบตัวอย่างดีพอ

การสอนอ่านจิตใจ(Mind reading) เป็นกระบวนการที่นำมาใช้สอนเด็กออทิสติกให้เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นว่าผู้อื่นมีอารมณ์เช่นใด รวมไปถึงคาดเดาว่าผู้อื่นคิดอะไรอยู่ในใจ โดยวิธีการที่เป็นขั้นตอนสอดคล้องกับพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กให้สามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ได้แก่ ความสุข ความเศร้า ความโกรธ ความกลัว โดยให้รูปภาพเพราะเด็กออทิสติกมีจุดแข็งในด้านรูปธรรมทางความคิด ความจำ การท่องจำและการรับรู้จากการมองเห็น(Education the student with Autism. 2001 : Online) และมีความจำระยะยาว เมื่อเด็กออทิสติกเรียนรู้สิ่งใดๆ แล้วเขาจะจดจำสิ่งที่เรียนรู้ไว้ได้นานมากๆ (ศรีเรือน กังวาล. 2543 : 232)

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาการสอนโดยวิธีการสอนอ่านจิตใจ(Mind Reading)ให้เด็กออทิสติกเข้าใจความรู้สึกและอารมณ์ของผู้อื่น เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์ของคู่สนทนาและสามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาของเด็กออทิสติกที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนอ่านจิตใจ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะทำให้ทราบผลของการสอนเด็กออทิสติกให้รับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาโดยวิธีการสอนอ่านจิตใจ และสามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องหรือสนใจการสอนเด็กออทิสติกให้รับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาโดยวิธีการสอนอ่านจิตใจ

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียน ที่เป็นเด็กออทิสติก ระดับประถมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ที่ใช้ในการศึกษา คือ เด็กนักเรียนที่เป็นเด็กออทิสติกที่มีความบกพร่องด้านทักษะทางสังคมไม่สามารถรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาเป็นนักเรียนชาย 3 คนระดับชั้นประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนวัดเลียบราษฎร์บำรุง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร เลือกโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling)

แบบแผนที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เป็นการศึกษาแบบ ABA Design

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ได้ทดลองสอนโดยวิธีการสอนอ่านจิตใจเป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที กลุ่มตัวอย่างได้รับการทดลองทั้งหมด 16 ครั้ง

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ วิธีการสอนอ่านจิตใจ (Mind Reading)

ตัวแปรตาม ได้แก่ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาของเด็กออทิสติก

นิยามศัพท์เฉพาะ

วิธีสอนอ่านจิตใจ (Mind Reading) หมายถึง การสอนให้เด็กออทิสติกให้รับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาโดยใช้ขั้นตอนต่างๆ ในการสอนให้เด็กออทิสติกเข้าใจความรู้สึกและอารมณ์ของผู้อื่น 3 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 การจดจำการแสดงออกทางใบหน้าจากภาพถ่าย

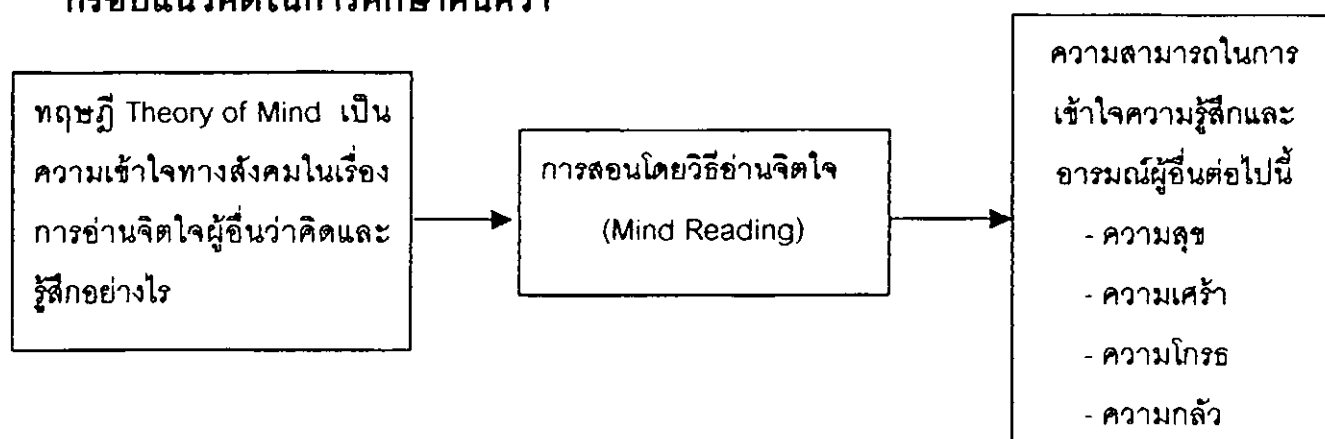
ระดับที่ 2 การจดจำการแสดงออกทางใบหน้าจากรูปการ์ตูน

ระดับที่ 3 ลักษณะเฉพาะของสถานการณ์ที่เป็นพื้นฐานของอารมณ์

เด็กออทิสติก หมายถึง นักเรียนออทิสติกที่มีความบกพร่องด้านทักษะทางสังคมชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดเลียบราษฎร์บำรุง ที่มีปัญหาในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนา มีการแสดงออกทางสีหน้าและแสดงท่าทางไม่เหมาะสมกับเหตุการณ์

ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนา หมายถึง ความสามารถของนักเรียนออทิสติกในบอกความรู้สึกและอารมณ์ของผู้อื่น ได้แก่ ความสุข ความเศร้า ความโกรธ และความกลัว ตามความเหมาะสมและวัยของนักเรียนออทิสติก

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมุติฐานการศึกษาค้นคว้า

ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาของเด็กออทิสติกสูงขึ้น หลังจากได้รับการสอนโดยวิธีการสอนอ่านจิตใจ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการสอนเด็กออทิสติกโดยวิธีการสอนอ่านจิตใจ ซึ่งผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องโดยสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติก
  - 1.1 ความหมายของเด็กออทิสติก
  - 1.2 ลักษณะของเด็กออทิสติก
  - 1.3 สาเหตุของการเกิดภาวะออทิสซึม
  - 1.4 ข้อบ่งชี้ในการวินิจฉัย
  - 1.5 ลักษณะสติปัญญาและการเรียนรู้ของเด็กออทิสติก
  - 1.6 ลักษณะความบกพร่องทางสังคมและอารมณ์ของเด็กออทิสติก
  - 1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติก
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนการสอนอ่านจิตใจ
  - 2.1 ความหมายของวิธีการสอนอ่านจิตใจ
  - 2.2 ความสำคัญของการสอนอ่านจิตใจเด็กออทิสติก
  - 2.3 วิธีการสอนอ่านจิตใจ
  - 2.4 การสอนให้รับรู้อารมณ์
  - 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนอ่านจิตใจ
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนการวิจัย Single Subject Design
  - 3.1 ความหมายของการวิจัยแบบ Single Subject Design
  - 3.2 ลักษณะเฉพาะของ Single Subject Design
  - 3.3 รูปแบบของการ Single Subbject Desing
  - 3.4 การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล
  - 3.5 จุดเด่นและข้อจำกัดของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว
  - 3.6 ขั้นตอนของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติก

1.1 ความหมายของเด็กออทิสติก

เด็กออทิสติก(Autistic)เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทหนึ่งที่บกพร่องทางพัฒนาการที่มีความแตกต่างไปจากเด็กที่มีความต้องการพิเศษอื่นๆ ได้มีการศึกษาพฤติกรรม การสอนและด้านอื่นเกี่ยวกับเด็กออทิสติกกันอย่างกว้างขวาง มีผู้ให้ความหมายเด็กออทิสติกไว้หลายทัศนะ ดังนี้

U.S. Department of Education ให้ความหมายของเด็กออทิสติกว่า ออทิสซึม คือเด็กที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการ ด้านการสื่อสารด้วยภาษา ทั้งภาษาถ้อยคำ และไม่ใช่ภาษาถ้อยคำ ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น จะสังเกตเห็นอาการเหล่านี้ได้ชัดเจนตั้งแต่อ่อนอายุ 3 ขวบ ความบกพร่องดังกล่าวมีผลกระทบต่อพัฒนาการด้านต่างๆ หลายด้านเด็กกลุ่มนี้ชอบทำอะไรซ้ำๆ มีการเคลื่อนไหวแบบใดแบบเดียว หมกมุ่นกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมาก มีความพอใจกับสิ่งแวดล้อมที่ซ้ำซากจำเจ (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2543 : 221; อ้างอิงจาก Hardman, et al. 1996 : 367)

พฤติกรรมในเด็กออทิสติก เป็นพฤติกรรมที่เด็กที่แสดงออกมา หรือพฤติกรรมที่เด็กแสดงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แปลกประหลาดอย่างชัดเจน และไม่สามารถจะคาดได้ว่าเด็กจะแสดงพฤติกรรมแปลกๆ นั้นออกมาหรือไม่ เด็กบางพวกแสดงท่าทางแปลกๆ ไม่สมอายุแต่เด็กบางพวกจะมีพฤติกรรมซึ่งไม่ปกติไม่ว่าอายุของสมองจะพัฒนาไปเพียงใด พฤติกรรมที่แปลกประหลาดนั้นก็ยังคงมีอยู่สม่ำเสมอ(รจนา ทรรทรานนท์. 2527 : 16)

เด็กออทิสติก หมายถึงเด็กที่มีความบกพร่องอย่างรุนแรงในการสื่อความหมาย พฤติกรรม สังคม และการเรียนความบกพร่องมักเกิดขึ้นในวัยเด็ก เด็กเหล่านี้จะมีปัญหาในการใช้ความคิด สติปัญญา การรับรู้ซึ่งเป็นผลให้เด็กไม่สามารถเรียนรู้ ขาดความเข้าใจในวิชาที่เรียน มีปัญหาในการสื่อสาร และการคบเพื่อน (ผดุง อารยะวิญญู. 2533 : 143)

เด็กออทิสติก หมายถึงเด็กที่มีพัฒนาการช้ากว่าเด็กทั่วไปโดยเฉพาะพัฒนาการทางด้านภาษา การพูด การแสดงท่าทางที่บอกถึงความหมายต่างๆ ซึ่งถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่เรียกว่า Pandevelopmental disability เนื่องจากการชะงักงันของ พัฒนาการด้านภาษาและสังคม ที่เริ่มมีอาการตั้งแต่วัยเด็กเล็ก ซึ่งส่งผลกระทบ ชัดขวางพัฒนาการด้านอื่นๆ ด้วย(วินัดดา ปิยะศิลป์. 2537 : 10)

เด็กออทิสติก หมายถึงเด็กที่มีความผิดปกติ และความล่าช้าทางพัฒนาการด้านสังคม ด้านภาษา ด้านการสื่อความหมาย และการจินตนาการ ซึ่งมีสาเหตุเกี่ยวข้องกับความผิดปกติทางกายภาพ เนื่องจากมีหน้าที่ของสมองบางส่วนทำงานผิดปกติไป(เทัญช ลิ้มศิลา. 2540 : 1)

ไซเปิลอร์ และเมสิบอฟ (นฤมล ขวัญศิริ.2541 : 9 ; อ้างจาก Schopler and mesibov. 1992) ออทิสติก หมายถึง เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การสื่อความหมาย การจินตนาการและ มีปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรม

จากที่กล่าวมาแล้วนั้นสรุปได้ว่าเด็กออทิสติก(Autistic)หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการ มีความล่าช้าทางพัฒนาการด้านสังคม การสื่อความหมาย ภาษาและจินตนาการ มีพฤติกรรมเป็นแบบเฉพาะที่ไม่พึงประสงค์อย่างชัดเจน เนื่องมาจากหน้าที่ของสมองบางส่วนทำงานผิดปกติเด็กเหล่านี้จะมีปัญหาในการใช้ความคิด สถิติปัญญา การรับรู้ ซึ่งมีผลให้เด็กไม่สามารถเรียนรู้ได้ มีปัญหาในการสื่อสารการอยู่ร่วมกับผู้อื่นและการคบเพื่อน

1.2 ลักษณะของเด็กออทิสติก

เพ็ญแข ลิ้มศิลา(2538:364) กล่าวว่า ออทิสซึม(Autism) เป็นกลุ่มอาการผิดปกติที่แสดงพฤติกรรมให้เห็นว่าเด็กไม่สามารถพัฒนาด้านสังคม การพูด การใช้ภาษา และการสื่อความหมายตามวัยได้อย่างเหมาะสม เด็กออทิสติกส่วนใหญ่ จะมีลักษณะภายนอกที่ดูเหมือนเด็กปกติทั่วไปหน้าตาน่ารัก ในช่วงทารกจะมีพัฒนาการที่เป็นปกติไม่ว่าจะเป็นส่วนสูง น้ำหนักตัว การยิ้ม การนั่ง การคว่ำ และการเดิน แต่มีลักษณะที่สามารถสังเกต ได้ในวัยทารก ความผิดปกติที่แสดงให้เห็น 2 ลักษณะของอาการออทิสซึมคือเด็กร้องกวนมาก ส่งเสียงกรีดร้องทั้งวันทั้งคืน แม้ว่าจะอึด ปละบ อย่างไรก็ตามไม่หยุดร้อง เวลาอึดจะทำตัวแข็งขึ้น และร้องมากยิ่งขึ้น ในทางตรงกันข้ามความผิดปกติที่สามารถสังเกตได้คือ เด็กจะนอนนิ่งเงียบ ไม่ร้องกวน ไม่ว่าจะรู้สึกหิว หรือเปียกเลอะเทอะ จะดูเหมือนว่าเป็นเด็กที่เลี้ยงง่าย ความผิดปกติที่เกิดขึ้นชัดเจน คือ การที่เด็กไม่มีปฏิกิริยาตอบสนอง ไม่ว่าจะเป็นการสัมผัสของมารดาจากการอุ้มหรือกอดรัด เด็กจะไม่ซุกตัว หรือโอบกอดตอบ เด็กจะไม่แสดงความสนใจต่อสิ่งแวดลอมภายนอก ไม่มองหน้าหรือสบตาผู้อื่นไม่มองตามเสียงเรียกไม่แสดงอาการอยากรู้อยากเห็นสิ่งใด จะมองไปรอบๆ ตัวอย่างไร้จุดหมาย นอกจากจะพบเห็นสิ่งที่ถูกใจ เช่น แสงไฟ พัดลมที่หมุน ก็จะจ้องมองอยู่เป็นเวลานานๆ

ช่วงอายุที่สามารถสังเกตพฤติกรรมที่เรียกว่าพฤติกรรมแบบออทิสติกได้อย่างชัดเจนจะเป็นระยะ 2-3 ปี เพราะเป็นช่วงที่เด็กจะมีพัฒนาการการแสดงออก การเรียนรู้ ความอยากรู้อยากเห็น ความซุกซนโดยเฉพาะการพูด การใช้ภาษาและการสื่อความหมาย เด็กในวัยนี้จะเริ่มพูด เริ่มเข้าใจความหมาย การเล่น การเข้าสู่สังคม ซึ่งในเด็กออทิสติกจะไม่แสดงพฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้เด็กจะเฉยเมย ไม่สนใจสิ่งแวดลอม เล่นคนเดียว ที่สังเกตได้ชัดคือการที่เด็กยังไม่พูด ทั้งที่ไม่มีปัญหาทางการได้ยินแต่เป็นเพราะเด็กไม่สามารถพูดหรือสื่อความหมายได้ เด็กจะไม่เข้าใจความหมายของภาษาที่พูดออกไปจะเป็นการพูดโดยเลียนเสียงในบางกรณีที่เด็กสามารถพูดได้ก็จะมีภาษาพูดเฉพาะของตนเองที่คนอื่นไม่สามารถเข้าใจได้ เด็กไม่สามารถพูดได้ตอบหรือบอกความต้องการของตนเองได้เด็กออทิสติกจะเริ่มที่จะแสดงอารมณ์ในช่วงอายุ 4-5 ขวบปี บางรายจะแยกตัวอยู่ในโลกของตนเองอย่างชัดเจนขึ้น มีลักษณะท่าทางแปลกๆ ชอบทำอะไรซ้ำๆ เช่น นั่งโยกตัวเป็นเวลานานๆ หมุนตัวเดินเขย่งปลายเท้า เป็นต้น

จากการที่เด็กไม่สามารถพูด หรือบอกความต้องการของตนเองได้ ทำให้เด็กออทิสติกมีปัญหาในการเข้าสังคมโดยเฉพาะ ในด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนในวัยเดียวกัน การเล่นซึ่งถ้าเป็นเด็กปกติ จะมีการเล่นโดยใช้จินตนาการ การเล่นบทบาทสมมุติ เช่น เล่นเป็นพ่อแม่ ครู นักเรียน การเล่นขายของ แต่ในเด็กออทิสติก เด็กไม่สามารถเล่นโดยใช้จินตนาการได้ ลักษณะการเล่นจะเป็นการวิ่งไปมา เล่นคนเดียวเด็กจะไม่รู้วิธีการเล่นกับคนอื่น มีความสนใจเพียงสิ่งๆ ถ้าเด็กออทิสติกอยากเล่นของเล่น ขณะที่เด็กคนอื่นเล่นอยู่เด็กออทิสติกก็จะเข้าไปแย่งหรือผลักเด็กคนที่เล่นอยู่ออกจากของเล่นนั้น เพราะเด็กออทิสติกไม่รู้จักรับหรือการรอคอยจะแสดงพฤติกรรมที่ต้องการโดยไม่สนใจผู้อื่น (รจนา ทรรทรานนท์. 2527 : 21-22)

1.3 สาเหตุของการเกิดภาวะออทิสซึม

สาเหตุของออทิสติกที่แท้จริงยังไม่มีหลักฐานใดยืนยันได้แน่ชัดว่าเกิดจากอะไร แต่เป็นที่ยอมรับกันว่าออทิสซึมเป็นความผิดปกติทางระบบประสาทหรือเนื้อเยื่อในระบบสมองถูกทำลายเป็นหย่อมเล็กๆ ไม่ต่อเนื่องกันซึ่งอาจมีสาเหตุจากพันธุกรรม หรือสภาวะก่อนคลอดและระหว่างคลอด(นฤมล ขวัญศิริ. 2541 : 9 ; อ้างอิงจาก ศรีสมร กสิวัฒน์. 2537)

งานวิจัยใหม่ ๆ จำนวนมากให้ความสนใจสาเหตุของภาวะออทิสซึมในทางชีววิทยา โดยเฉพาะปัจจัยทางด้านยีน ในปี 1960 มีการค้นพบว่า Fragile X syndrome เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดภาวะออทิสซึม และมักจะเกิดกับเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง อย่างไรก็ตามการศึกษาค้นคว้าปัจจุบันอธิบายว่า fragile X syndrome มิใช่สาเหตุหลักของการเกิดภาวะออทิสซึม (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2543 ; 212 อ้างอิงจาก Bolton, Pickles, Butler & Summers. 1992 ; Hashimoto, Shimizu & Kawasaki. 1993)

ปัจจุบันนี้มีการยอมรับกันมากกว่าสาเหตุสำคัญของภาวะออทิสซึม เกิดจากความบกพร่องของ central nervous system ซึ่งอาจเกิดจากเซลล์ของสมองที่ผิดปกติและความไม่สมดุลย์ของสารเคมีของระบบประสาท (brain cell differences and chemical imbalances) และยังพบด้วยว่ามีความผิดปกติของบางตำแหน่งในสมองของเด็กกลุ่มนี้ เมื่อเทียบกับสมองของเด็กปกติ เช่น มีการพบความผิดปกติในส่วนที่เรียกว่า "Vermis" ซึ่งอยู่ใน cerebellum ทำให้เด็กกลุ่มนี้มีปัญหาทางด้านสติปัญญา และการเรียนรู้

บลูแมน (เพ็ญแข ลิ้มศิลา 2541 : 31 – 32 ; อ้างอิงจาก Kemper & Bauman. 1984) เกี่ยวกับความผิดปกติของสมองที่ก่อให้เกิดภาวะออทิสซึม ดังนี้

เมื่อศึกษาโดยนับจำนวนเซลล์ในบริเวณต่างๆ ของสมองเปรียบเทียบระหว่างเด็กออทิสติกกับเด็กปกติจะพบความผิดปกติในเด็กออทิสติกอย่างชัดเจนอยู่ 2 แห่ง คือ ที่ limbic system และที่ cerebellum บริเวณ limbic system ส่วนของ amygdala และ hippocampus ทำหน้าที่ควบคุมด้าน

ความจำ อารมณ์ การเรียนรู้และแรงจูงใจ ความผิดปกติที่พบคือลักษณะของเซลล์บริเวณนี้มีขนาดเล็กมาก มีจำนวนเซลล์มากกว่าคนปกติทั่วไป จนมองเห็นเบียดกันหนาแน่นเปรียบเทียบกับการทำงานของคอมพิวเตอร์คือ มีหน่วยความจำมาก แต่ไม่สามารถทำหน้าที่เชื่อมโยงความจำความรู้ที่มีได้ เด็กออทิสติกจึงมีความผิดปกติด้านอารมณ์และด้านการตั้งความสนใจนอกจากนั้นแล้วเซลล์ผิดปกติมีลักษณะเซลล์ที่ไม่พัฒนาหรือเซลล์ที่อ่อนกว่าอายุจริงมาก มีการลดจำนวนลงอย่างชัดเจนของเซลล์ Purkinje และการขาดหายไปของ gliosis ซึ่งเป็นส่วนประกอบของสมองที่เป็นโครงพองเซลล์ประสาท

เซลล์บริเวณ Cerebellum ซึ่งเป็นส่วนที่ควบคุมการประสานสัมพันธ์ มีจำนวนเซลล์น้อย มีช่องว่างระหว่างเซลล์มากมายจนมองเห็นการกระจายกระจายของเซลล์ เซลล์มีลักษณะไม่พัฒนาการ เช่นเดียวกับเซลล์บริเวณ limbic system ระยะพัฒนาการของเซลล์สมองเท่ากับเด็กวัยทารกในครรภ์ อายุ 7 - 8 เดือนเท่านั้น พฤติกรรมของเด็กออทิสติกจึงเสมือนถูกควบคุมโดยสมองที่มีความบกพร่องดังกล่าวมาแล้ว

นักประสาทชีววิทยาเชื่อว่าการเกิดภาวะออทิสซึมเกิดจากความบกพร่อง ในช่วงการพัฒนาในวัยก่อนคลอดและในช่วงวัยทารก โรคบางชนิดเช่นหัตถ์เยอรมัน การทำคลอดที่ไม่ถูกต้องก็มีความเป็นไปได้ที่ทำให้เกิดภาวะออทิสซึมด้วย นอกจากนั้นแล้วมลภาวะต่างๆ เช่นสารตะกั่วก็อาจมีส่วนด้วยเช่นกัน แม้จะมีเงื่อนไขหลายอย่างอธิบายความเป็นไปได้ที่ทำให้เกิดภาวะออทิสซึมแต่นักวิจัยถึงด้านนี้ได้ให้คำแนะนำว่าโดยทั่วไปแล้วมักจะเกิดจากสาเหตุมากกว่าหนึ่งอย่าง

สาเหตุของการเกิดภาวะออทิสซึม ยังมีการศึกษาค้นคว้าอย่างไม่หยุดยั้งเพราะยังมีเรื่องที่ไม่รู้ อีกมากเกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดภาวะออทิสซึม ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องนี้ในปัจจุบันมีทัศนคติว่า ภาวะออทิสซึมเป็นเรื่องของอาการและพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนมากกว่าเป็นโรค อย่างไรก็ตามการพยายามศึกษาหาสาเหตุ ของภาวะออทิสซึมเป็นเรื่องที่จำเป็น เนื่องจากการรู้สาเหตุจะเป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่การแก้ไข ป้องกัน การให้การดูแลรักษา การจัดโปรแกรมการเรียนการสอน รวมทั้งการให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กกลุ่มนี้ได้อย่างถูกต้องเพื่อให้เขามีอาการออทิสซึมน้อยที่สุด ได้ใช้ชีวิตอย่างปกติในสังคม โดยไม่เป็นภาระแก่ครอบครัวและสังคมมากนัก (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2543 : 212)

1.4 ข้อบ่งชี้ในการวินิจฉัย

ข้อบ่งชี้ในการวิจัยจาก DSM – IV(Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder 4th ed) เนื่องจากเด็กกลุ่มนี้เป็นเด็กที่ต้องได้รับการรักษาจากแพทย์ควบคู่กันไปกับการเรียนการสอน โดยครูประจำแฉกเด็กกลุ่มนี้ออกจากเด็กปกติและเด็กกลุ่มอื่น จึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะเด็กออทิสติกอาจมีอาการบางอย่างร่วมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มอื่นเช่นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กสมาธิสั้น เด็กที่มีความผิดปกติทางภาษา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีข้อบ่งชี้ในการวินิจฉัยของแพทย์ เพื่อจะดูว่าเด็กมีภาวะออทิสซึมหรือไม่

DSM – IV เป็นข้อบ่งชี้ที่ซึ่งแพทย์ไทยใช้เป็นเกณฑ์ในการวินิจฉัยเด็กกลุ่มนี้ DSM – IV ได้กำหนดพฤติกรรมที่สำคัญในการบ่งชี้ภาวะออทิสซึม(autistic disorder) ดังตาราง 1 ตาราง 1 พฤติกรรมบ่งชี้ภาวะออทิสซึม

หัวข้อ	คำอธิบายหัวข้อ
1. จำนวนข้อที่บ่งชี้	● ต้องมีลักษณะอย่างน้อย 6 ข้อ จากลักษณะบ่งชี้ 12 ข้อ ใน ข้อ ก., ข., ค. รวมกัน ● ต้องมีลักษณะอย่างน้อย 2 ข้อ ในหัวข้อ ก. ● ต้องมีลักษณะอย่างน้อย 1 ข้อ ในหัวข้อ ข. และ ค.
2. ข้อบ่งชี้ ก., ข., ค.	
ก. ความบกพร่องในพฤติกรรมสังคมต่าง ๆ	1. มีความบกพร่องในพฤติกรรมสื่อสารที่ไม่ใช่ภาษาพูดหลาย ๆ อย่าง รวมกัน เช่น การแสดงออกทางสีหน้า ภาษากาย การสบตา การสื่อสารด้วยภาษาท่าทาง (gesture) 2. ไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมวัยได้อย่างเหมาะสม 3. ไม่รู้จักหาความสนุก ความสนใจ และความสำเร็จ (accomplishment) ร่วมกันกับคนอื่น ๆ ได้ (เช่น แสดงออกไม่ได้ ชีววัตถุสิ่งของที่ตนสนใจไม่ได้ เอามาอวดให้เพื่อน ๆ ดูไม่ได้ เล่นกับเพื่อนไม่ได้) 4. ไม่มีปฏิกิริยาโต้ตอบ – แลกเปลี่ยนเชิงสังคม และอารมณ์กับบุคคลอื่น ทั้งคนร่วมวัยและต่างวัย(ไม่รู้จักการให้-ไม่รู้จักการรับ)
ข. ความบกพร่องในพฤติกรรมด้านภาษา	1. มีพัฒนาการพูดช้าหรือไม่มีพัฒนาการใด ๆ เลย (ทั้งนี้ไม่นับความพยายามในการชดเชยโดยวิธีอื่น ๆ เช่น การใช้ท่าทาง) 2. ในกรณีที่มีการพัฒนาภาษาพูดได้บ้างก็ไม่มีความสามารถที่จะเริ่มต้นสนทนา หรือดำเนินการสนทนา 3. ใช้คำพูดซ้ำๆ ภาษาซ้ำๆ ใช้ภาษาแปลกๆ 4. ขาดความสามารถในการเล่นหลายอย่าง เช่น เล่นสมมุติ เล่นเลียนแบบเชิงสังคมที่เหมาะสมกับวัยของตน

ตาราง 1 (ต่อ)

หัวข้อ	คำอธิบายหัวข้อ
ค. มีพฤติกรรมซ้ำซาก จำเจไม่ก้ำกัอย่างทั้ง ในด้านความสนใจ และกิจกรรม	1. หมกมุ่นกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งซ้ำๆ อย่างผิดปกติวิสัย 2. ขาดความยืดหยุ่นกับกิจวัตรประจำวันหรือประเพณีพิธีกรรม (ritual) 3. มีกิริยาอาการทางการเคลื่อนไหวซ้ำ ๆ เป็นแบบเดียวกัน เช่น ลูบหน้า คัดนิ้ว กัดนิ้ว ดึงผม ฯลฯ 4. หมกมุ่นไม่หยุดหย่อนกับชิ้นส่วนของวัตถุ สิ่งของ เครื่องเล่น เช่น รถ เกมส์
3. มีความผิดปกติหรือความ ล่าช้าในพัฒนาการด้าน ต่าง ๆ อย่างน้อย 1 ด้าน	1. ด้านสังคม 2. ด้านภาษา 3. ด้านการเล่นสมมุติ 4. ต้องแสดงออกตั้งแต่ก่อนอายุ 3 ขวบ
4. ความผิดปกติดังกล่าว ต้องไม่ใช่ลักษณะความผิด ปกติตามคำนิยามของ Rett's Disorder หรือ Childhood Disintegrative Disorder	

ที่มา : Hardman. (1994). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder (DSM – IV) (4th ed.)* by The American Psychiatric Association: p.70 – 71

การวินิจฉัยแยกโรค(Differential Diagnosis) ออทิสซึมจากโรคอื่นๆ ควรพิจารณาตามวัยของเด็กและพฤติกรรมที่แสดงถึงความผิดปกติและล่าช้าทางด้านสังคมและการสื่อความหมาย ดังตาราง 2 ตาราง 2 การวินิจฉัยแยกโรคออทิสซึมจากโรคอื่น ๆ

อายุ	โรค/ภาวะ	อาการและการตรวจพบ
Preschool Children	- M.R.	- พัฒนาการล่าช้าในทุก ๆ ด้าน
- Low functioning	- M.R.	- พัฒนาการด้านสังคม ด้านการสื่อความหมายและการใช้จินตนาการล่าช้าในทุกด้าน
- High functioning	- Developmental language disorder - Emotional disturbed - Attention deficit hyperactivity disorder	- พัฒนาการล่าช้าเฉพาะในด้านการเรียนรู้ ภาษา การรับฟัง การพูดบอกถึงความต้องการ - อารมณ์แปรปรวน ปรับตัวยาก - จะเห็นความผิดปกติเด่นชัดเมื่อเด็กเริ่มเข้าเรียนอายุ 5-6 ปี มีพฤติกรรมอยู่ไม่สุข สมาธิสั้น ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ - มีพัฒนาการล่าช้าในทุกด้าน
A dole Young adult		- มีความผิดปกติด้านบุคลิกภาพ แยกตัวมีความคิดผิดปกติ คิดวุ่น
- Low functioning	- M.R.	
- High functioning	- Schizotypal personality disorders - Schizophrenia	- โรคจิตเภท เด็กจะมีพฤติกรรม ปกติมาตลอดจนอายุ 6 ปี จึงเริ่มแยกตัว และมีพฤติกรรมผิดปกติ ทั้งทำทาง การพูดหลงผิด ประสาทหลอน ความผิดปกติทั้งความคิดและอารมณ์

1.5 ลักษณะสติปัญญาและการเรียนรู้ของเด็กออทิสติก

ลักษณะสติปัญญาและการเรียนรู้ของเด็กออทิสติก มีหลายระดับเช่นเดียวกับเด็กปกติ แต่ส่วนมากแล้วเด็กกลุ่มนี้จะมีสติปัญญาค่อนข้างต่ำ(Low functioning) โดยพบว่า ประมาณ 75% มี IQ ต่ำกว่า 70 เด็กเหล่านี้จะมีคะแนนต่ำมาก ในส่วนของทักษะการใช้ภาษาและการใช้เหตุผล ซึ่งเด็กออทิสติกกลุ่มนี้ มีความสามารถที่ด้อยที่สุดของเขาคือ ขาดสมรรถภาพในเชิงประมวลข้อมูลข่าวสาร (Information processing deficiency) ซึ่งแตกต่างจากเด็กออทิสติกกลุ่ม (High functioning) จะมี

ความรู้คำศัพท์ในระดับที่ใช้ได้เท่ากับเด็กปกติหรือเกือบเท่าเด็กปกติยกเว้นเด็กที่มีความสามารถสูงมากเกินเด็กปกติแต่ก็ยังมีความบางอย่างที่บ่งชี้ความเบี่ยงเบนไปจากปกติ

เด็กออทิสติกในกลุ่ม High functioning บางคนจะมีความสามารถพิเศษเฉพาะด้านที่เห็นได้อย่างชัดเจนในบางด้าน เช่น การวาดภาพที่ดีมากเกินอายุเด็ก(ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2543 : 230) เช่นเดียวกับ เพ็ญแข ลิ้มศิลา(2540 : 62 – 65) ที่อธิบายถึงความสามารถพิเศษของเด็กออทิสติกกลุ่มนี้ว่าความสามารถพิเศษที่ไม่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านภาษา เช่น ความสามารถพิเศษในการเล่นหรือฟังดนตรี การคิดคำนวณ การถอดและประกอบเครื่องมือจักรกลหรือเครื่องใช้ไฟฟ้า การประกอบภาพตัวต่อหรือการเล่นของเล่นที่สร้างสรรค์ เช่นการประกอบแผ่นพลาสติกให้ต่อกันจนเป็นรูปร่างที่สวยงาม เป็นต้น นอกจากนี้เด็กกลุ่มนี้ยังมีความจำดีเลิศจนดูว่าผิดปกติเปรียบเสมือนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีหน่วยความจำจำนวนมากเช่นสามารถจำข้อความในหนังสือบทเรียนได้ทั้งเล่มสามารถจำ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ที่เคยได้ฟังหรืออ่านเพียงครั้งเดียวได้โดยไม่ผิดเลย มีความสามารถในการจำพระนามของพระมหากษัตริย์ราชวงศ์จักรีได้ทุกพระองค์ สามารถพูดตามข่าวต่างๆ จากโทรทัศน์เป็นต้น จะเห็นได้ว่าลักษณะสติปัญญาและการเรียนรู้ของเด็กออทิสติกได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ คือ

1. Low functioning autism จะสามารถเรียนได้จนจบประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถฝึกทางอาชีพที่ง่าย ๆ ได้ช่วยงานในอาชีพทางครอบครัว เช่น เลี้ยงปลา ขายของหน้าร้าน ทำงานบ้าน งานที่เกี่ยวกับหัตถกรรม งานเพาะชำต้นไม้ เป็นต้น แต่ต้องอยู่ในความดูแลของผู้ปกครอง

2. High functioning autism เป็นเด็กที่มีความสามารถสูงในการเรียนรู้ สติปัญญาดี จะสามารถเรียนได้จนจบระดับปริญญาตรี สามารถดำเนินชีวิตได้ในสังคม ช่วยเหลือตัวเองได้ สามารถมีอาชีพเลี้ยงตัวเองได้

ดังนั้น ความสามารถทางสติปัญญาและการเรียนรู้ของเด็กออทิสติกจึงต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษซึ่งมีความแตกต่างจากเด็กปกติ โดยให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกัน ต้องได้รับความช่วยเหลือจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง และความร่วมมือจากบุคลากรต่างๆ เช่น แพทย์ นักจิตวิทยา นักอรรถบำบัด ครู นักจิตบำบัด เพื่อที่เด็กกลุ่มนี้จะมีพัฒนาการที่ดีในด้านต่างๆ ต่อไป

1.6 ลักษณะความบกพร่องทางสังคมและอารมณ์ของเด็กออทิสติก

ผดุง อารยะวิญญู (2546 : 22-63) เด็กออทิสติกมีลักษณะของการบอดทางจิตใจ(mind blindness) ซึ่งลักษณะดังกล่าวทำให้เด็กออทิสติกมีปัญหาในด้านอารมณ์และสังคมดังต่อไปนี้ คือ

1.6.1 ขาดความไวในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นคนทั่วไปมักเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น โดยสังเกตจากการแสดงออกทางสีหน้าท่าทาง บางคนรับรู้เร็ว(Sensitive) บางคนรับรู้ช้า(Insensitive) ในเด็กออทิสติกรับรู้ได้ช้าหรือไม่อาจรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นเลย

1.6.2 ไม่เข้าใจว่าผู้อื่นรู้อะไรบ้าง การแสดงออกบางประการของคนรอบข้างทำให้เรารู้ว่ามีข้อมูลหรืออะไรเกี่ยวกับสิ่งนั้นอยู่ แต่ในเด็กออทิสติก ไม่สามารถคาดเดาในลักษณะนี้ได้

1.6.3 ทำความตกลงกับเพื่อนไม่ได้ เพราะไม่รู้ว่าเพื่อนต้องการอะไร คาดเดาอะไรจากเรา

1.6.4 ไม่เข้าใจว่าคู่สนทนามีความสนใจในสิ่งที่เรากำลังพูดหรือกำลังสนทนาหรือไม่จึงอาจเป็นผู้พูดอยู่ฝ่ายเดียวโดยไม่มีผู้ฟัง

1.6.5 คาดเดาไม่ได้ว่าผู้อื่นคิดอย่างไรกับเรา เด็กอาจจะถอดเสื้อในที่สาธารณะเมื่ออากาศร้อนโดยไม่สนใจคนรอบข้างว่าจะมองมาที่ตนหรือไม่

1.6.6 ไม่เข้าใจความผิดพลาด คนเราพลาดพลั้งกันได้ในบางครั้ง แต่สำหรับเด็กออทิสติกคนเราจะทำผิดพลาดไม่ได้ หากทำผิดต้องได้รับการลงโทษเสมอ

1.6.7 เล่นบทบาทสมมติไม่ได้ ไม่สามารถเล่นละครได้

1.6.8 ไม่เข้าใจเจตนาอารมณ์ และความหวังดีจากผู้อื่น

1.6.9 ไม่เข้าใจกฎเกณฑ์ทางสังคมที่ไม่ได้เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

ความบกพร่องหลายอย่างในด้านทักษะและความสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นลักษณะเด่นของเด็กออทิสติก(Teplin, 1997 : 591) ความบกพร่องในการรับรู้ความรู้สึก อารมณ์ และความเจ็บปวดของผู้อื่น การไม่สบตา ไม่ตอบสนองต่อเสียงเรียก ไม่สามารถมีหรือแสดงความรู้สึกร่วมกับผู้อื่นได้ ทำให้เด็กออทิสติกมีปัญหาในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เพราะเด็ก จะเล่นกับเพื่อนในวัยเดียวกันไม่เป็น เด็กบางคนที่อาการไม่รุนแรงอาจเข้าไปเล่นกับเพื่อนแต่ไม่รู้จะเริ่มอย่างไร(ชาญวิทย์ พรนภดล. 2545 : 2)

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติก

เย็น อีรพัฒน์ชัย(2541 : บทคัดย่อ)ได้ทำการวิจัยศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนของเด็กออทิสติกโดยวิธีการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรในการทำแบบฝึกหัดวิชาคณิตศาสตร์ ตั้งสมมติฐานว่า เด็กออทิสติกที่ได้รับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร จะแสดงพฤติกรรมตั้งใจทำแบบฝึกหัดวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มมากขึ้น และแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียน ลดลง

จากแบบประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวและการเข้าไปสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กกลุ่มตัวอย่าง ที่ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยแบ่งกระบวนการทดลองแบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือระยะที่1 (A.) ครูสอนเด็กออทิสติกและควบคุมชั้นเรียนตามปกติ ยังไม่ใช้การเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร ในขณะที่ทำแบบฝึกหัดวิชาคณิตศาสตร์ ในระยะนี้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กออทิสติกทุก 30 วินาที คือ ช่วงเวลาการสังเกต 20 วินาที บันทึก 10 วินาทีเป็นเวลามีทั้ง 40

ช่วงเวลา ตลอดระยะเวลาการสังเกต พฤติกรรม 20 นาทีใช้เวลา 2 สัปดาห์ ระยะที่ 2 (B_1) ผู้วิจัยใช้หลัก การปรับพฤติกรรมก้าวร้าวโดยใช้การเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร ระยะนี้ใช้เวลา 2 สัปดาห์ ระยะที่ 3 (A_2) กลับไปใช้วิธีตามระยะที่ 1 (A_1) คือ หยุดการให้การเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร ระยะที่ 4 (B_2) ผู้วิจัยกลับไปใช้กระบวนการให้การเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรอีกครั้ง

ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ว่าเด็กออทิสติกได้รับการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกร จะแสดงพฤติกรรมตั้งใจทำแบบฝึกหัดวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มมากขึ้น และแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวใน ชั้นเรียนลดลง

กอลมบและซีเมลลิง(Golomb & Schmeling, 1996 : 5 - 18) ได้ศึกษาการวาดภาพและ ทักษะการลอกแบบของเด็กออทิสติกอายุ 9 ปีและเด็กปัญญาอ่อนอายุ 8 ปีซึ่งมีอายุสมองเท่าเทียมกัน จากการศึกษาพบว่าการวาดภาพเด็กออทิสติกและเด็กปัญญาอ่อนมีการอภิปรายผลการทดลองพบว่า เด็กออทิสติกมีลักษณะเฉพาะความสามารถในการรับรู้ทักษะการลอกแบบได้ดีกว่าเด็กปัญญาอ่อน

เคลแมน(Kellman, 1996 : 76 – 89) ได้ศึกษาการทำงานของเดวิด มาร์ร (David Marr) นักชีววิทยาระบบประสาท ซึ่งเขาได้ทำการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับ ความสามารถพิเศษทางศิลปะของ เด็กออทิสติก มาร์รได้สรุปและสร้างทฤษฎีมาร์ร (Marr) ขึ้นเกี่ยวกับความเข้าใจไว้ว่าการสร้างงาน ศิลปะของเด็กออทิสติกนั้นมีความสัมพันธ์กับการมองเห็น จุดการให้แสงสว่าง ความสัมพันธ์ระหว่าง เรื่องราว วัตถุบุคคล การสังเกตการณ์จากการศึกษาและทดลองของมาร์ร ทำให้เข้าใจกระบวนการ คิดและจินตนาการของกลุ่มตัวอย่างเด็กออทิสติกที่นำมาเป็นกรณีศึกษา จำนวน 4 ซึ่งมีความสามารถ พิเศษทางการวาดภาพ

เคลแมน (Kellman, 1999 : 258 – 274) ได้กรณีศึกษาการวาดภาพของเด็กชายปีเตอร์อายุ 8 ปี ซึ่งเป็นเด็กออทิสติก ที่มีความสามารถพิเศษทางศิลปะ เคลแมนได้พบสาเหตุที่บ่งชี้ต่อความ สัมพันธ์ทางศิลปะที่มีผลต่อรูปแบบการวาดภาพของปีเตอร์นั้น ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และอารมณ์ ของเขาในแต่ละวัน โดยการทดลองกำหนดหัวข้อเป็นเรื่องราวความเรียงให้กับปีเตอร์ใช้เป็นแนวทาง ในการวาดภาพผลการทดลองการวาดภาพรูปแบบเรื่องราวจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นการ แสดงให้เห็นว่าการวาดภาพของปีเตอร์เกิดจาก การนำเอาประสบการณ์ เรื่องราว สภาพแวดล้อม อารมณ์เร้า ทำให้เด็กเกิดความสนใจเกิดความประทับใจเหล่านี้มีผลต่อการวาดภาพของเด็กออทิสติก

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนการสอนอ่านจิตใจ

2.5 ความหมายของวิธีการสอนอ่านจิตใจ

การอ่านจิตใจ (Mind Reading) เป็นกระบวนการที่นำมาใช้ในการสอนเด็กออทิสติกให้เข้าใจ อารมณ์ของผู้อื่น รวมไปถึงการคาดเดาว่าผู้อื่นคิดอะไรอยู่ในใจ โดนวิธีการที่เป็นขั้นตอน สอดคล้อง กับพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็ก(ผดุง อารยะวิญญู, 2546 : 68) การที่คนเราสามารถแปลความ

หมายของการกระทำหรือความตั้งใจของผู้อื่น ในขณะที่ปฏิสัมพันธ์กัน ทำให้โลกเราสามารถดำรงอยู่ได้ และมีการพัฒนา การเข้าใจผู้อื่นเป็นรากฐานสำหรับการรู้ความหมายและสาเหตุต่างๆ ในโลกการแปลความหมายถือเป็นความสามารถอย่างหนึ่งที่เป็นสมบัติประจำตัวของจิตใจมนุษย์ โดยเฉพาะการเข้าใจผู้อื่นและในพวกกันเอง การศึกษาในเรื่องความเข้าใจและสติปัญญานี้เรียกว่าทฤษฎีจิตใจ (Theory of Mind)

ทฤษฎีจิตใจ(Theory of Mind) เป็นความสามารถที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับการเข้าใจผู้อื่นเพื่อที่สามารถแปลจิตใจในลักษณะของความคิดอย่างมีเหตุผลของเจตนาเช่น ความเชื่อและความปรารถนา ในทางจิตวิทยามองว่าโดยเนื้อแท้แล้วความสามารถเหล่านี้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางภาษา ซึ่งภาษาเป็นตัวกลางสำหรับความหมายและเจตนาต่างๆ เนื่องจากภาษาสามารถอธิบายการกระทำของผู้อื่นและตัวเราเองได้ นั่นคือ ความเหมาะสมสำหรับการแสดงความหมายและความคิดเป็นกฎแฉสำคัญสำหรับความเข้าใจเจตนาของทฤษฎีจิตใจ

ในปี 1985 U. Frith, S. Baron-Cohen and A. Leslie ได้ตั้งสมมติฐานว่าเด็กออทิสติกสามารถอธิบายด้วยภาวะการขาดทฤษฎีจิตใจ โดยทำการทดลองเด็กออทิสติกกับกลุ่มควบคุมที่เป็นดาว์นพบว่าถึงแม้ว่าเด็กออทิสติกจะมีการแสดงออกถึงความเข้าใจได้ดีกว่าเด็กดาว์น แต่ก็ยังปรากฏมีลักษณะ False belief task นอกจากนี้พบว่าอายุไม่เป็นปัจจัยในการพัฒนาการแสดงออกถึงความเข้าใจทำให้สรุปได้ว่าองค์ประกอบร่วมของเด็กออทิสติก คือ การขาดการอ่านจิตใจ ไม่ใช่การเสียความสามารถในการทำความเข้าใจในทั่วไป (Gloria Origg. 2004 : Online)

เฮลีน โคเฮน และแฮดวิน (Howlin, Cohen & Hadwin. 2002 : 2 – 13, 3 – 31) ให้ความหมายของทฤษฎีจิตใจ(Theory of Mind) หมายถึง ความสามารถที่จะเข้าใจถึงจิตใจของผู้อื่น (เช่นความคิด ความเชื่อ ความต้องการ ความสนใจ) และสามารถใช้ข้อมูลเหล่านั้นมาอธิบายในสิ่งที่เขาพูดหรือพฤติกรรมที่แสดงออกและทำนายสิ่งที่เขาจะทำอะไรต่อไป

การบอดทางจิต (Mild Blindness) เป็นผลจากความแตกต่างด้านการรับรู้ 2 ด้าน คือ

1. Folk Psychology เป็นด้านที่เป็นความเข้าใจในกลไกของการทำงานของคน(People Work) การเข้าใจผู้อื่นเป็นรากฐานสำหรับการรู้ความหมายและสาเหตุต่างๆ ในโลก การแปลความหมายถือเป็นความสามารถอย่างหนึ่งที่เป็นสมบัติประจำตัวของจิตใจมนุษย์ โดยเฉพาะการเข้าใจผู้อื่นและในพวกกันเอง พัฒนาการที่ทำให้เข้าใจสถานะ แนวโน้ม ความสัมพันธ์ของกลุ่มบุคคล จินตนาการ การสื่อสาร ซึ่งจะค่อย ประสิทธิภาพในออทิสติก

2. Folk Physics เป็นด้านการทำงานของสิ่งต่างๆ (Things Work) พัฒนาการในการเข้าใจหลักการที่ควบคุมสิ่งต่างๆ เช่น ฟิสิกส์ เลข กลศาสตร์ ออทิสติกจะมี Folk Physics สูงมากเกือบจะเรียกได้ว่าพัฒนาด้านเดียว

ทั้งสองด้านเป็นอิสระต่อกันและมีพัฒนาการของตัวเอง ซึ่งทำให้ได้ผลที่แตกต่างกันออกไป คนส่วนใหญ่จะมีสองด้านนี้เท่ากัน บางคนอาจจะมี Folk Psychology มากกว่า Folk Physics ซึ่งจะทำให้มีเหตุผลดี แต่ไม่เก่งด้านกลไก แต่บางคนก็มี Folk Psychology น้อยกว่า Folk Physics ทำให้ถูกวินิจฉัยว่าเป็นออทิสซึม

ตาราง 3 พัฒนาการด้าน Folk Psychology

อายุ	ทักษะ	พฤติกรรม
9 - 14 เดือน	ความสนใจร่วม	การมองของลูกตา , การชี้สิ่งที่ต้องการ
14 - 18 เดือน	เล่นหลอกๆ	เล่นตามจินตนาการและปฏิสัมพันธ์สังคม
24 เดือน	พูดจากใจ	ใช้คำพูดแทนความในใจ เช่น คิดว่าเธอนอนอยู่
36 เดือน	เห็น - รู้	เห็นอะไรสามารถรู้ได้ว่าเป็นอะไร (ความรู้ที่มาจากการรับรู้)
46 เดือน	Deception	พยายามทำให้ผู้อื่นเชื่อในสิ่งที่ผิด (หลอกหลวง , ตบตา , เล่ห์เพทุบาย)

ที่มา : Richard.(2000)"Theory of Mind" in *The Source for Treatment Methodologies in Autism* : 132

เฮอลิน โคเฮนและแฮดวิน(Howlin, Cohen & Hadwin. 2002 : 7 – 11) ได้อธิบายว่า Mild Blindness คือ ความไม่สามารถเข้าใจจิตใจของตนเองและผู้อื่น ทำให้ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านสังคมและด้านการสื่อสารตั้งแต่เด็กจนไปสู่วิถีผู้ใหญ่ ซึ่งในเด็กปกติอายุ 2 ปี จะเล่นสมมุติเป็น แต่ในเด็กออทิสติกที่มีอายุสมองมากกว่า 2 ปี จะมีการเล่นสมมุติเล็กน้อยหรือไม่มีเลย ซึ่งมีน้อยกว่าในกลุ่มของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ตัวอย่างของ Mild Blindness ของเด็กออทิสติกจากคลินิกมีดังต่อไปนี้

1. ไม่รับรู้ต่อความรู้สึกของผู้อื่น
2. ไม่สามารถพิจารณาไตร่ตรองสิ่งที่คนอื่น ๆ รู้
3. ไม่สามารถที่รักษามิตรภาพโดยการอ่านจิตใจและตอบสนองอย่างตั้งใจ
4. ไม่สามารถที่จะอ่านระดับเสียงความสนใจของคู่สนทนาได้
5. ไม่สามารถที่จะสืบหาความหมายว่าคนพูดหมายความว่าอย่างไร
6. ไม่สามารถทำนายความคิดและการกระทำของผู้อื่น
7. ไม่สามารถเข้าใจความเชื่อที่ผิด
8. ไม่สามารถที่จะเข้าใจเรื่องโกหกได้
9. ไม่สามารถเข้าใจเหตุผลการกระทำของคน

10. ไม่สามารถเข้าใจกฎเกณฑ์ ที่ไม่ได้เขียนขึ้นหรือธรรมเนียมประเพณี

แกรนดิน (Grandin. 2002 : Online) ได้อธิบายได้ว่าทักษะด้าน Folk Psychology จะไม่มีในเด็กออทิสติก ซึ่งจำเป็นต้องกระตุ้นสิ่งเหล่านี้ให้เกิดขึ้น ปัจจุบันยังไม่มีหลักสูตรเฉพาะในการสอนเด็กออทิสติกการสอนที่มีประสิทธิภาพสำหรับเด็กออทิสติกคือการจัดการสอนเป็นรายบุคคล (IEP) ซึ่งขึ้นอยู่กับการต้องการและความสามารถเฉพาะของแต่ละบุคคล โดยศึกษาประวัติและรายละเอียดทางการศึกษาของเด็ก โดยใช้จุดแข็งและความต้องการของเด็กมาเป็นหลักมีเป้าหมายและจุดประสงค์ระยะสั้นระยะยาว ที่ครอบคลุมถึงการพัฒนากล้ามเนื้อ การจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กให้เด็กได้พัฒนาการ ด้านสังคมและพฤติกรรมควรเหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่หลากหลายและมีความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้นเพื่อพัฒนาการด้านการควบคุมตนเองและจัดการตนเองของเด็กออทิสติก

เฮอลิน โคเฮน และแฮดวิน (Howlin, Cohen & Hadwin. 2002 : 2 – 13, 3 – 31) ให้ความหมายของทฤษฎีของจิตใจ (Theory of Mind) หมายถึง ความสามารถที่จะเข้าใจถึงจิตใจของผู้อื่น (เช่น ความคิด ความเชื่อ ความต้องการ ความสนใจ) และสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาอธิบายในสิ่งที่เขาพูดหรือพฤติกรรมที่แสดงออกและทำนายสิ่งที่เราจะทำอะไรต่อไป

เมื่อเด็กเริ่มพูดหรือส่งเสียงคำพูด เสียงของเด็กจะแสดงให้เห็นถึงสภาวะหรือระดับจิตใจของเด็ก (Mental State) ในเด็กปกติอายุระหว่าง 18 – 30 เดือน สามารถแสดงถึงแต่ละสภาวะของระดับจิตใจได้ตั้งแต่สภาวะของอารมณ์ ความต้องการ ความเชื่อ ความคิด ความฝัน การสมมุติ ผู้เชี่ยวชาญการศึกษาพบว่าทฤษฎีของจิตใจ (Theory of Mind) ของเด็กถูกพัฒนาขึ้นตามอายุ และใช้ทฤษฎีของจิตใจ (Theory of Mind) เป็นตัวกลางในการอ่านจิตใจ (Mind Reading) แทน

เด็กปกติสามารถอ่านจิตใจได้แม้ในเด็กทารกก็สามารถแยกแยะอารมณ์ทางสีหน้าได้ว่า ดีใจ เสียใจ โกรธ กลัว เด็กปกติอายุ 3 ปี สามารถคาดเดาว่าสถานการณ์อย่างใดมีผลต่ออารมณ์ เช่น สถานการณ์ดีทำให้มีความสุข แต่ถ้ามีสิ่งไม่ดีเกิดขึ้นทำให้ไม่มีความสุข และมีความต้องการปรารถนา เช่น เมื่อได้รับการตอบสนองจะเกิดความรู้สึกดีใจถ้าไม่ได้รับการตอบสนองก็จะรู้สึกเสียใจ เด็กปกติอายุ 4 – 6 ปี สามารถคาดเดาได้ว่าผู้อื่นต้องการและเชื่อว่ารู้สึกอย่างไร ความเชื่อมีผลต่ออารมณ์ เช่น เมื่อคิดว่าได้สิ่งที่ต้องการก็มีความสุข แต่ถ้าคิดว่าไม่ได้ก็เสียใจ

เด็กออทิสติกจะสามารถคาดเดาบทบาททางด้านอารมณ์ ความเชื่อ ได้น้อยกว่าเด็กที่มีความบกพร่องด้านการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญ เด็กออทิสติกจะเข้าใจอารมณ์ง่าย ๆ เช่น ชอบหรือไม่ชอบ ต้องการหรือไม่ต้องการ แต่ในสถานการณ์อารมณ์ที่ซับซ้อนขึ้น เช่น ความรู้สึกเสียใจเมื่อสัตว์เลี้ยงตาย เด็กออทิสติกจะไม่เข้าใจ หรือรู้สึกอิจฉา เป็นต้น

2.2 ความสำคัญของการสอนอ่านจิตใจเด็กออทิสติก

การใช้วิธีการสอนอ่านจิตใจ กับเด็กออทิสติกมีความสำคัญ ดังนี้

1. เพื่อให้เข้าใจในพฤติกรรมทางสังคม การอ่านจิตใจ (Mind reading) ภายใต้การรับรู้ด้าน Folk Psychology ซึ่งเป็นความสามารถที่จะเข้าใจผู้อื่น เราใช้ Folk Psychology ตลอดเวลาเพื่ออธิบายและทำนายพฤติกรรมของผู้อื่น เช่น เรามีเหตุผลเชื่อว่าแต่ละคนมีความมั่นใจ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการดำเนินชีวิตไปทางแนวเดียวกัน ไม่แยกตัวออกไป เราใช้การอ่านจิตใจแม้กระทั่งขณะที่ดูภาพยนตร์ เช่น ในภาพยนตร์แม้ว่าผู้ร้ายจะยิ้ม เราก็ยังสรุปได้ว่าเป็นผู้ร้าย แต่เด็กออทิสติก ไม่สามารถพัฒนาความสามารถด้านนี้ได้ดีนัก จึงทำให้เด็กออทิสติก ไม่เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น จึงแสดงออกต่อผู้อื่นไม่เหมาะสม มีพฤติกรรมไม่ถูกต้องเมื่ออยู่ในสถานการณ์ต่างๆ

2. เพื่อเข้าใจในการสื่อสาร กริซ (Grice) นักปรัชญาด้านภาษา ได้ให้ข้อสรุปว่ากฎแห่งใจความหมายของคำพูด คือจินตนาการในการสื่อสาร เช่น เมื่อตำรวจตะโกนว่า "ทิ้งปืน" (drop it) เมื่อเห็นใจรถปืนอยู่และใจก็หยุดอยู่กับที่ซึ่ง "it" ในที่นี้หมายถึงปืนในมือใจ คริสติน บอกลูกนักเรียนว่าวันนี้เราจะไปบรรยายถึงกระต่ายในกรง ทุกคนในห้องตระหนักรู้ในความหมายว่าไม่ได้ หมายถึงกระต่ายไซโคราย จะถูกทาสี การถอดรหัสคำพูด จึงเป็นเหมือนอุปมาอุปไมยเช่น เดียวกันกับการเน้นแบบการถากถาง คำอุปมาหรือคำตลกขบขัน ความสามารถในการอ่านจิตใจเป็นเรื่องจำเป็น เพราะบางทีคนพูดก็ไม่ได้หมายความว่าอย่างนั้นจริง(พวงเพชร พวงศิริทธิ์, 2546 : 26) ซึ่งการสอนโดยวิธีสอนอ่านจิตใจจะทำให้เด็กออทิสติกเข้าใจว่าผู้อื่นมีอารมณ์อย่างไรขณะที่สนทนา ผู้อื่นต้องการข้อมูลใดจากเรา เราจึงให้ข้อมูลได้ถูกต้อง ซึ่งจะทำให้การสนทนาดำเนินต่อไปได้

การอ่านจิตใจทำให้เด็กออทิสติกเข้าใจในเรื่อง ต่อไปนี้

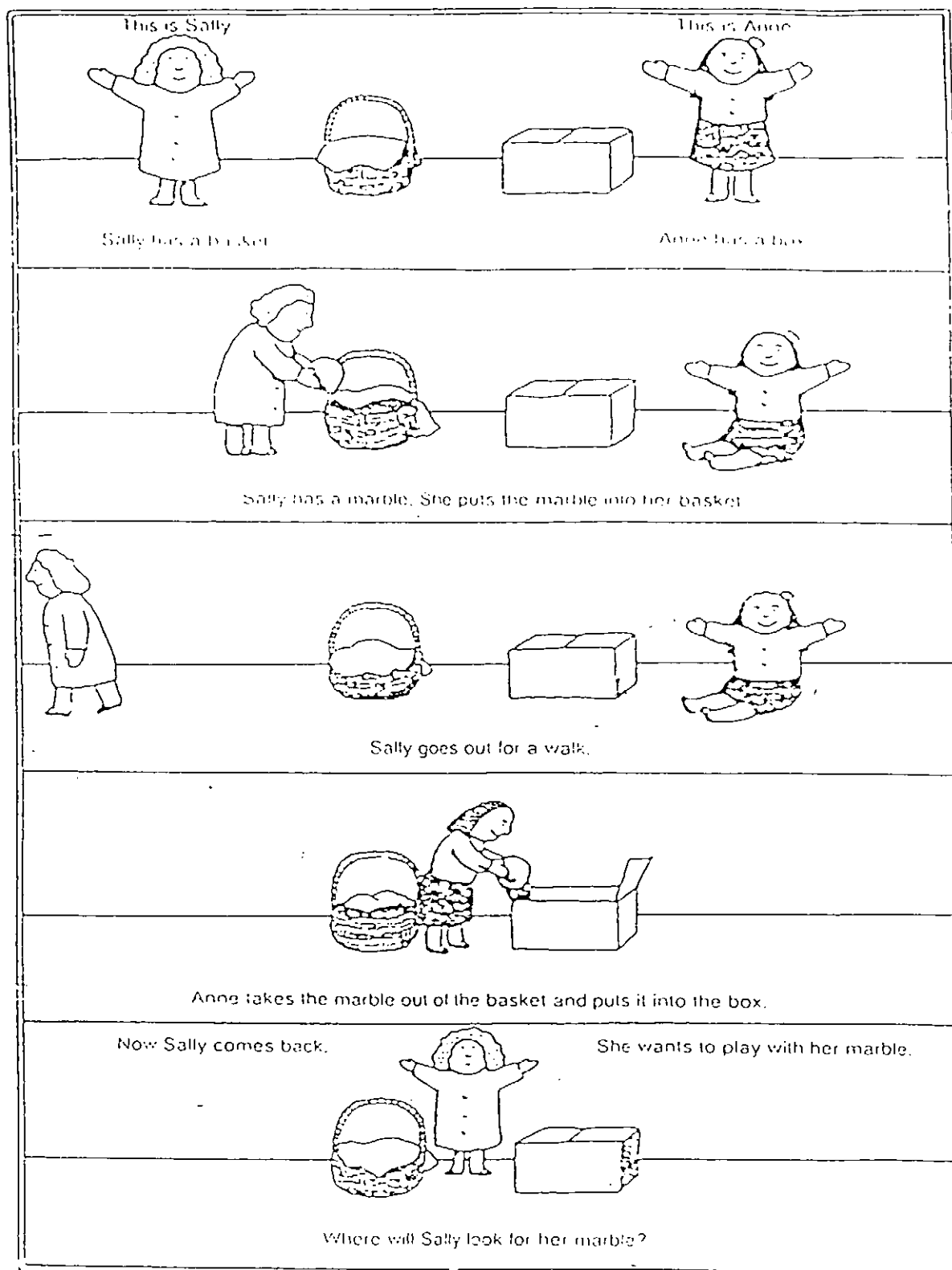
1. ความเข้าใจผิดเป็นการทำให้เข้าใจถึงความเชื่อในบางสิ่ง ว่าเป็นสิ่งต่างๆ ที่จริงแล้วไม่ใช่จากภาพประกอบที่ 1 แสดงให้เห็นเกี่ยวกับ ลูกแก้วของแชลลีย์ที่ถูกย้ายจากที่เดิม โดยที่เธอไม่เห็นขณะที่มันถูกเคลื่อนย้าย ดังนั้นเธอจึงไม่ทราบว่าลูกแก้วของเธอถูกย้ายไปแล้ว แต่แชลลีย์ยังเชื่อมั่นว่ามันยังอยู่ที่เดิม ในเด็กปกติอายุ 4 ปี สามารถตอบได้ถูกต้อง

2. ความเข้าใจผู้อื่น ทำให้เราสามารถทราบว่า คนเราจะแปลหรือคาดหมายเหตุการณ์ได้อย่างไรและเขาจะรู้สึกอย่างไรต่อไป

3. ช่วยให้เด็กออทิสติกเข้าใจตนเอง เพราะการสอนโดยวิธีการนี้ไม่ได้สอนให้เด็กออทิสติกเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นอย่างเดียว แต่ยังสอนให้เข้าใจอารมณ์ของตนเองด้วย เด็กจะได้เข้าใจตนเองมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น เด็กยังเข้าใจว่าข้อมูลที่รับมาเป็นข้อมูลที่ถูกต้องหรือผิด หรือเป็นข้อมูลสมมุติ ซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถแสดงบทบาทสมมุติเป็นด้วย

4. การตระหนักรู้ในตัวตนรู้ว่าความเชื่อของตนอาจจะผิด และรู้สาเหตุของพฤติกรรมตัวเอง
5. การสอนหรือการทำให้บุคคลเปลี่ยนความคิดโดยผ่านการชี้แนะหรือชักชวน

ภาพประกอบ 1 ความเชื่อในสิ่งที่ผิด
(Howlin, Cohen & Hadwin. 2002 : 4)

2.3 วิธีการสอนอ่านจิตใจ

เด็กตาบอดเรียนรู้ที่จะอ่านหนังสือได้โดยผ่านอักษรเบรลล์ ปัญหาของการเรียนรู้สำหรับเด็กตาบอดคือ การรับรู้คำ ภาษาที่ถูกเขียนขึ้น เด็กตาบอดไม่ได้มีความบกพร่องในระบบการรู้การคิด แต่บกพร่องทางประสาท การรับรู้ สำหรับเด็กออทิสติก นั้นตรงกันข้ามกันคือเด็กออทิสติก ไม่มีระบบประสาทรับรู้บกพร่อง แต่บกพร่องในระบบการรู้การคิด ซึ่งก็คือความบกพร่องในความสามารถในการอ่านจิตใจ

หลักการสอนเด็กออทิสติก คือการสอนให้เด็กอ่านจิตใจได้ซึ่ง มีความลำบากมากกว่าสอนเด็กตาบอดให้อ่านได้ เพราะว่ามีเรื่องของ การเปลี่ยนความเข้าใจมาเกี่ยวข้องด้วย แต่ก็ปรากฏว่าเด็กออทิสติก สามารถประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ที่จะเข้าใจในสภาวะอารมณ์ได้ โดยที่การสอนอาจจัดทำผ่านสื่อหลายประเภทเช่น แผ่นป้าย รูปภาพ กระดาน เพราะเด็กออทิสติกมีจุดแข็ง ด้านรูปธรรม ความคิด ความจำ และความเข้าใจความสัมพันธ์ของภาพโดยการมอง(Visuospatial Relationships) เด็กออทิสติกส่วนใหญ่เป็น(Visual Thinker)คือคิดเป็นภาพ ไม่คิดเป็นภาษาความคิดของเด็กออทิสติกเป็นเหมือน วีดีทัศน์ ที่ฉายอยู่ในความคิดหนึ่ง รูปภาพเป็นภาษาแรกของเด็กออทิสติกภาษาพูดเป็นภาษาที่ 2 (Grandin. 2000 : Online) ดังนั้นสิ่งสิ่งที่ควรพิจารณาในกระบวนการสอนเด็กออทิสติก คือ

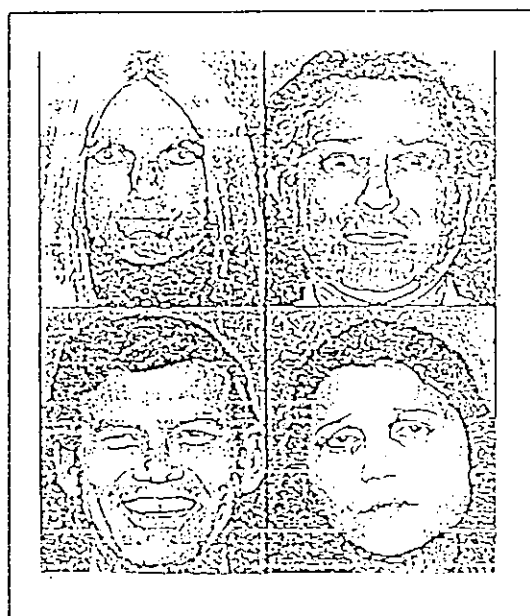
1. การสอนจำเป็นต้องแบ่งแต่ละทักษะการเรียนรู้ที่ซับซ้อนให้เป็นขั้นๆ ที่ละเอียดชัดเจนมากที่สุด
  2. ลำดับของพัฒนาการในเด็กปกติ เป็นสิ่งสำคัญ ที่จะเป็แนวทางในการนำไปสู่ลำดับการสอนทักษะต่างๆ ของเด็กออทิสติก
  3. การสอนที่เป็นไปอย่างธรรมชาติ มีประสิทธิภาพมากกว่าการสอนในระบบ เป็นการสอนที่ดูทักษะและความสนใจของเด็กด้วย
  4. ตระหนักว่าพฤติกรรมที่ได้รับการเสริมแรงอย่างเป็นระบบจะอยู่คงทนกว่าพฤติกรรมที่ไม่ได้รับการเสริมแรง
  5. หลีกเลี่ยงข้อผิดพลาด การเข้าใจผิดของเด็ก ถ้าเกิดขึ้นต้องรีบชี้แจงทุกครั้งที่เด็กตอบผิด
- การสอนโดยวิธีสอนอ่านจิตใจ มี 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ คือ
- การสอนให้เข้าใจอารมณ์(Teaching about Emotion)
  - การสอนให้เข้าใจสภาวะข้อมูล(Teaching about Informational states)
  - การสอนให้รู้จักเล่นบทบาทสมมุติ(Developing Pretend Play)

2.4 การสอนให้รับรู้อารมณ์

จากจุดแข็งของเด็กออทิสติก ที่มีการเรียนรู้ทางด้านรูปธรรม ความคิด ความจำ และความเข้าใจความสัมพันธ์ของภาพโดยการมอง(Visuospatial Relationships) เด็กออทิสติก ส่วนใหญ่เป็น

(Visual Thinker)คือ คิดเป็นภาพ ไม่คิดเป็นภาษา ความคิดของเด็กออทิสติกเป็นเหมือนวิทัศน์ที่ฉายอยู่ในความคิด คนึง(Grandin. 2000 : Online)การสอนให้เด็กออทิสติกเข้าใจอารมณ์พื้นฐาน (Teaching about Emotion) จึงมีสื่อเป็นภาพ เพื่อให้เด็กได้ทำความเข้าใจด้านอารมณ์ได้ ซึ่งการทำความเข้าใจด้านอารมณ์ได้แบ่งระดับการศึกษาไว้ 5 ระดับ คือ

ระดับที่1 การจดจำการแสดงออกทางใบหน้าจากภาพถ่าย เมื่อเห็นใบหน้าจากภาพถ่ายแล้วสามารถบอกได้ว่าภาพในหน้า ที่ปรากฏเป็นการแสดงออกของอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธ ความกลัว ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ภาพถ่ายการแสดงอารมณ์ สุข เศร้า โกรธ กลัว

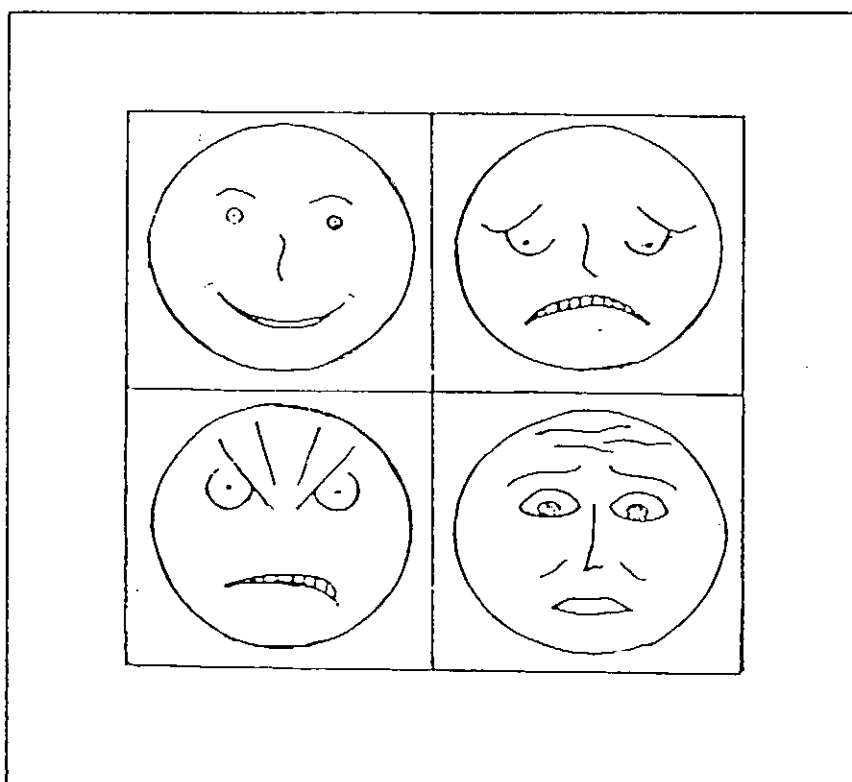
(Howlin, Cohen & Hadwin. 2002 : 24)

ระดับที่ 2 การจดจำการแสดงออกทางใบหน้าจากรูปการ์ตูน เมื่อเห็นภาพใบหน้าจากรูปการ์ตูนแล้วสามารถบอกได้ว่า ภาพใบหน้าที่การ์ตูน ที่ปรากฏเป็นการแสดงออกของอารมณ์ สุข ความเศร้า ความโกรธ ความกลัว แทนที่จะเป็นภาพถ่ายใบหน้าคนแต่ใช้ภาพวาดลายเส้นแทน ดังภาพประกอบที่ 3

ระดับที่ 3 ลักษณะเฉพาะของสถานการณ์ที่เป็นพื้นฐานของอารมณ์ อารมณ์จะเกิดขึ้นเมื่อถูกกระตุ้น โดยสถานการณ์ เช่น กลัวเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นในระดับนี้เด็กควรที่จะสามารถทำนายได้ว่าลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งทำให้คนเราเกิดความรู้สึกขึ้นมาได้อย่างไร โดยดูเนื้อหาจากภาพ ภาพประกอบที่ 4

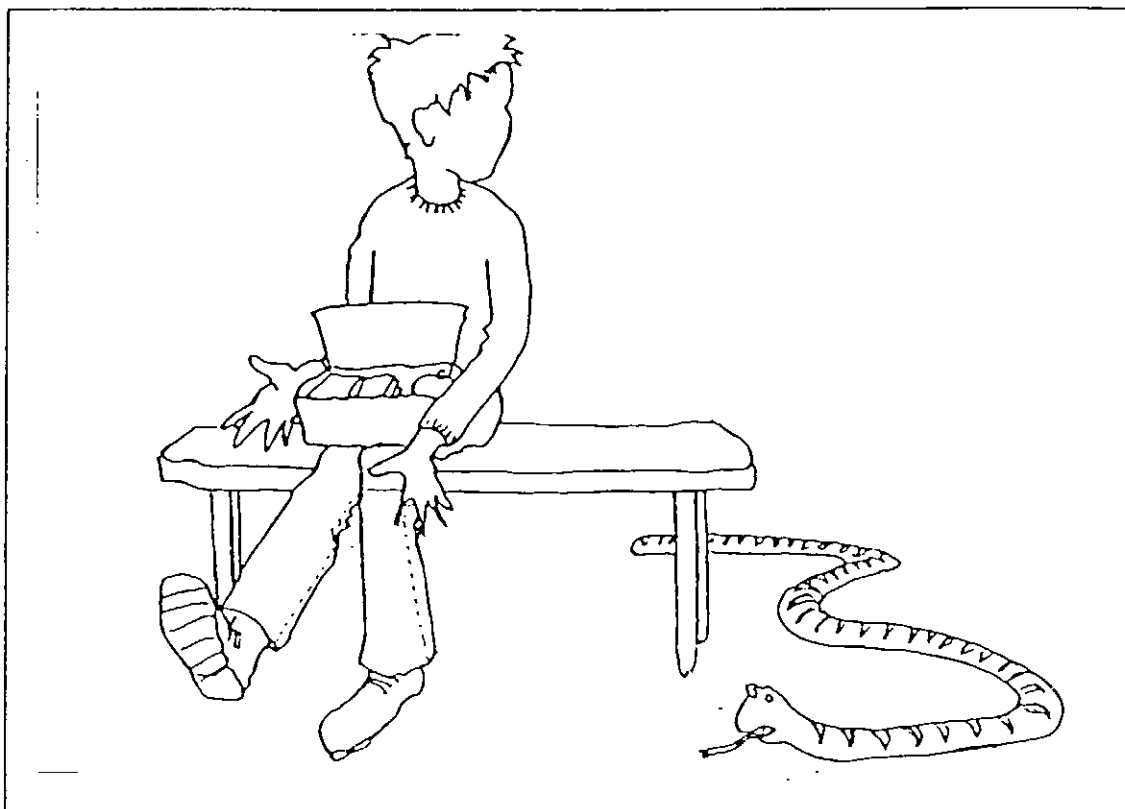
ระดับที่ 4 ความปรารถนา ความต้องการเป็นพื้นฐานของอารมณ์ อารมณ์เกิดขึ้นเมื่อความปรารถนาหรือความต้องการของคนเราได้รับการตอบสนองหรือไม่ ระดับนี้เด็กควรที่จะสามารถบ่งบอกถึงลักษณะของความรู้สึก เช่น ดีใจหรือเสียใจได้ โดยขึ้นอยู่กับความปรารถนาหรือความต้องการของคนๆ นั้นได้รับการตอบรับหรือไม่

ระดับที่ 5 ความเชื่อเป็นพื้นฐานของอารมณ์ อารมณ์เกิดขึ้นจากอะไรก็ตามที่เราคิด แม้ว่าสิ่งที่เราคิดนั้นจะขัดแย้งกับความเป็นจริงก็ตาม เช่นมีภาพเด็ก ชี้อโฮสกักริม แล้วเด็กทำโฮสกักริมหลนบนพื้น เด็กไม่ได้กินโฮสกักริมครุถามเด็กว่า "เด็กจะรู้สึกอย่างไร" "คิดว่าทำไมเด็กจึงทำโฮสกักริมหลน" "เด็กควรจะทำอย่างไรต่อไป"

ภาพประกอบ 3 ภาพการ์ตูนการแสดงอารมณ์ สุข เศร้า โกรธ กลัว

(Howlin, Cohen & Hadwin. 2002 : 26)

ภาพประกอบ 4 สถานการณ์แสดงอารมณ์ สุข เศร้า โกรธ กลัว

(Howlin, Cohen & Hadwin. 2002 : 32)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนอ่านจิตใจ

ในปี 1985 U. Frith, S. Baron-Cohen and A. Leslie ได้ตั้งสมมติฐานว่าเด็กออทิสติกสามารถอธิบายด้วยภาวะการขาดทฤษฎีจิตใจ โดยทำการทดลองเด็กออทิสติกกับกลุ่มควบคุมที่เป็นดาวนพบ ว่า ถึงแม้ว่าเด็กออทิสติกจะมีการแสดงออกถึงความเข้าใจได้ดีกว่าเด็กกลุ่มดาวนซินโดรม แต่ก็ยังปรากฏมีลักษณะของความเชื่อในสิ่งที่ผิด นอกจากนี้พบว่าอายุไม่เป็นปัจจัยในการพัฒนาการแสดงออกถึงความเข้าใจ ทำให้สรุปได้ว่าองค์ประกอบร่วมของเด็กออทิสติกคือ การขาดการอ่านจิตใจ ไม่ใช่การเสียความสามารถในการทำความเข้าใจในทั่วไป (Stephen M. Edelson.2546 : Online)

ทฤษฎีจิตใจได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเด็กออทิสติก ในด้านสังคมที่เด็กออทิสติกไม่สามารถเข้าใจว่าบุคคลอื่นก็มีแผนการ ความคิด มีจุดมุ่งหมายของตนเอง ยิ่งไปกว่านั้นเด็กออทิสติกจะมีความยุ่งยากในการเข้าใจในความเชื่อ ความศรัทธา ทัศนคติ กิริยาท่าทาง และความรู้สึกของผู้อื่น(Gloria Origgi. 2546 : Online) ได้มีการวิจัยศึกษาทฤษฎีจิตใจกับเด็กปกติและเด็กที่มีพัฒนาการช้าทางด้านจิตใจ ผลปรากฏว่าทฤษฎีจิตใจจะมีลักษณะเฉพาะสำหรับเด็กออทิสติกแต่ละคนและไม่เกี่ยวข้องกับความ คิด ความเข้าใจ หรือความมีเหตุ มีผล

อย่างเป็นที่น่าสนใจเด็กออทิสติกมักจะไม่ว่านใจ และหัวเสียเวลาที่ผู้อื่นไม่สามารถตอบคำถามของเขาได้และด้วยความไม่เข้าใจในความคิดของผู้อื่นเด็กออทิสติกจึงมีปัญหาในการเข้าสังคมและการสื่อสารกับผู้อื่นนั้นคือจะไม่สามารถเข้าใจว่าผู้อื่นพูดอะไร หรือทำอะไรในสถานการณ์ต่างๆ มากไปกว่านั้นเด็กออทิสติกจะเข้าใจได้ยากว่าเพื่อนๆ ก็มีความคิดและอารมณ์ซึ่งอาจเป็นเหตุให้เกิดพฤติกรรมแบบไม่ยุ่งกับใครประหลาด และไม่สนใจว่าผู้อื่นจะคิดหรือทำอะไร

แม้ว่าเด็กออทิสติกจะถูกมองว่าเป็นคนอวดดี แต่ในทฤษฎีจิตใจไม่มีการอ้างถึงว่าเด็กออทิสติกมองผู้อื่นว่าตนเหนือกว่า (Edelson. 2546 : Online)

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนการศึกษาค้นคว้า Single Subject Design

3.1 ความหมายของการวิจัยแบบ Single Subject Design

ผดุง อารยะวิญญู ได้ให้ความหมายการวิจัยแบบ Single Subject Design หมายถึง การวิจัยกลุ่มตัวอย่างเดี่ยวซึ่งปกติใช้ในการแพทย์ แต่การศึกษาพิเศษนำมาใช้ เป็นรูปแบบของการวิจัยอย่างหนึ่งที่มีกระบวนการวิจัยครบถ้วนตามกระบวนการวิจัยทุกประการ แต่มีกลุ่มตัวอย่างค่อนข้างจำกัด อาจใช้ตัวอย่างคนเดียวหรือหลายคนก็ได้(3 คน)(ผดุง อารยะวิญญู. การบรรยายประกอบการเรียนวิชา การวิจัยทางการศึกษาพิเศษ. 30 มิถุนายน 2544)

เลียร์ (Leary. 1995 : 291-302,396,401) กล่าวว่า Single Subject Design หมายถึงรูปแบบการวิจัยที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายบุคคลหรืออาจเรียกว่า Single Case Design ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามักมีมากกว่า 1 คน ปกติแล้วมี 3 – 8 คน ซึ่ง Single Case Design มักใช้ในการศึกษาการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ(Operant Conditioning) ศึกษาการปรับพฤติกรรมศึกษากระบวนการทางจิตสรีรวิทยา (Psychophysiological Process) และการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ความรู้สึกและการรับรู้ (Sensation and Perception) การออกแบบการทดลองมีหลายชนิด เช่น AB Design หรือ ABA Design หรือ ABAB Design ซึ่ง ABA Design เป็นรูปแบบที่ใช้กันมากที่สุดเพื่อแสดงว่าตัวแปรอิสระมีผลต่อพฤติกรรมนั้นๆ

ชาเคนสซี เซกเมสเตอร์ และเซกเมสเตอร์ (Shaughnessy, Zechmeister & Zechmeister. 2000 : 350) กล่าวว่า Single – Case Research Design มี 2 ชนิดที่สำคัญคือ Case Study และ Single - Case Experiment Design ซึ่ง Single – Case (N-1) Experiment Design มักใช้ในการศึกษาการวิเคราะห์ พฤติกรรม ดูการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมเป็นรายบุคคล หรือในการวิจัยทางคลินิกที่มีตัวอย่างน้อยไม่สามารถรวบรวมเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ ขั้นตอนแรกของ Single – Case Experiment Design คือ ระยะของการสังเกตหรือเรียกว่า ระยะเส้นฐาน (Baseline Stage) ในขั้นตอนนี้จะทำการสังเกตและวัดความถี่ของพฤติกรรมนี้จะเป็นอย่างไรถ้าไม่ให้การรักษา(Treatment) จากนั้น

จึงให้การรักษา บันทึกผลการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของพฤติกรรม ทำการประเมินผลการรักษาโดยใช้การตรวจดูทางสายตา (Visual Inspection)

3.2 ลักษณะเฉพาะของ Single Subject Design

3.2.1 มีตัวอย่างรายเดียว(Single Subject)หรือจำนวนน้อยรายที่มีปัญหาทางพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

3.2.2 Treatment คือ วิธีการใดวิธีการหนึ่งในการปรับพฤติกรรม ซึ่งอาจปรับที่ตัวบุคคลโดยตรง ปรับที่สภาพแวดล้อมหรือทั้งสองอย่าง

3.2.3 การศึกษาผล (ประสิทธิภาพของวิธีการปรับพฤติกรรมที่ทำการทดลองใช้) ไม่ใช้การเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม (Control Group) แต่ใช้การสังเกตพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงของบุคคลนั้น พฤติกรรมที่จะสังเกตนี้จะต้องถูกนิยามให้ชัดเจนและทำการสังเกตได้ชัดเจน

3.2.4 ก่อนการทดลองปรับพฤติกรรม ผู้วิจัยจะทำการสังเกตหลายครั้งจนเกิดเส้นฐานของพฤติกรรม (Baseline) ซึ่งจะใช้เพื่อการเปรียบเทียบกับแนวโน้มของพฤติกรรมเดียวกันหลังการทดลองปรับพฤติกรรมนั้นๆ ซึ่งการสังเกตซ้ำหลายครั้งทั้งก่อนและหลัง Treatment เป็นลักษณะพื้นฐานที่สำคัญของการทดลองเฉพาะราย

3.2.5 การตัดสินใจว่าวิธีการปรับพฤติกรรมนั้น (Treatment) ได้ผลหรือไม่ ไม่ได้ขึ้นกับการใช้สถิติเป็นหลัก แต่ใช้การพิจารณาจากภาพการเปลี่ยนแปลงซึ่งแสดงด้วยแผนภูมิ (Graph) ประกอบข้อพิจารณาอื่นๆ

3.2.6 สถิติที่นำเสนอเป็นสถิติที่ไม่กลับซับซ้อน การนำเสนอข้อมูลมักใช้กราฟเส้นนำเสนอว่ามีพัฒนาการเพิ่มอย่างไร โดยให้แกน X เป็นช่วงเวลาที่วัดพฤติกรรมช่วงเท่าๆ กัน เช่น ทุกวันหรือทุกสัปดาห์และให้แกน Y เป็นคะแนนที่ได้จากการวัดตัวแปรตาม ซึ่งต้องใช้วิธีการวัดเหมือนกันตลอดการวิจัย

3.2.7 ผลการทดลอง มุ่งใช้จำกัดเฉพาะรายที่ทดลอง หรือรายที่มีสภาพพื้นฐานและเงื่อนไขทาง สภาวะแวดล้อมใกล้เคียงกันเท่านั้น (ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล. 2543 : 206 – 207 ; อ้างอิงจาก Boodwin. 1995 : 315 – 316 ; MC Burney. 1994 : 281 – 282)

3.3 รูปแบบของการ Single Subject Design

3.3.1 รูปแบบของ Single Subject Design แบบ AB รูปแบบเส้นฐานและวิธีการจัดกระทำ (Baseline and Intervention Design)

สำหรับรูปแบบนี้การทดลองแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงเส้นฐาน (ช่วง A) ช่วงการใช้วิธีการกระทำ (intervention) (ช่วง B) มีการวัดตลอดระยะเวลาทั้งช่วง A และ B

การวิจัยรูปแบบนี้ มีลักษณะเดียวกันกับการวิจัยเชิงทดลองประเภท quasi – experimental design (stock, <http://www.mus.edu/user/sw/ssd/issd10c.htm>) ในช่วงเส้นฐานจะทำให้เราทราบลักษณะของพฤติกรรมเด็ก ในช่วงที่เราใช้วิธีการจัดกระทำ จะทำให้เราทราบว่าวิธีการดังกล่าวทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนไปหรือไม่ โดยการเปรียบเทียบกับพฤติกรรมในช่วงเส้นฐานหากข้อมูลแตกต่างกัน แสดงว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปจากเดิม ซึ่งอาจทำให้เราสรุปได้ว่า วิธีการจัดกระทำที่เรานำมาทดลองใช้ เป็นผลดี

รูปแบบการวิจัยนี้ มีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เราต้องการเปลี่ยนแปลง
2. เก็บข้อมูลในช่วงเส้นฐาน (อย่างน้อย 5 ครั้ง) จนกระทั่งได้ข้อมูลที่คงที่ (stable)
3. ทดลองใช้วิธีการจัดกระทำ (treatment)
4. บันทึกข้อมูลอย่างต่อเนื่องในช่วงการใช้วิธีการจัดกระทำ (อย่างน้อย 5 ครั้งต่อวัน)
5. พยายามหลีกเลี่ยงการสรุปผล โดยอ้างว่าพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปมีสาเหตุมาจากวิธีการจัดกระทำ
6. อาจทดลองวิธีเดียวกันนี้กับเด็กคนอื่น

3.3.2 รูปแบบของ Single Subject Desing แบบ ABA รูปแบบการถอดถอน (Withdrawal Design) เป็นรูปแบบที่ให้ผลดีกว่ารูปแบบ AB รูปแบบนี้มีลักษณะคล้ายแบบ A-B แต่มีการเพิกขวงระยะเวลาขึ้นมาอีก 1 ช่วง ในช่วงที่ 3 ซึ่งเป็นการถอดถอนการให้วิธีการจัดกระทำ (Treatment) บางครั้งเรียกว่า ระยะคงไว้ซึ่งพฤติกรรม(maintenance of behavior) ในช่วงที่ 3 ที่ไม่มีการจัดกระทำ (Treatment) ผู้วิจัยจะต้องบันทึกข้อมูลไปอีกระยะหนึ่ง เพื่อให้เห็นแนวโน้มของพฤติกรรมว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น หรือลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลในระยะเส้นฐาน และระยะการจัดกระทำ แล้วข้อมูลเป็นอย่างไร

รูปแบบการวิจัยนี้ มีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เราต้องการเปลี่ยนแปลง
2. เก็บข้อมูลในช่วงเส้นฐานอย่างต่อเนื่อง(อย่างน้อย 5 ครั้ง 5 วัน ติดต่อกัน)จนกระทั่งได้ข้อมูลที่คงที่
3. ทดลองใช้วิธีการจัดกระทำ (treatment)
4. บันทึกข้อมูลอย่างต่อเนื่องในช่วงการจัดกระทำ (อย่างน้อย 5 ครั้ง 5 วัน ติดต่อกัน)
5. ระวังหรือหยุดการใช้วิธีการจัดกระทำ (Withdrawal behavior) มีการบันทึกข้อมูลอย่างต่อเนื่อง นั่นคือกระทำเช่นเดียวกันกับช่วงเส้นฐาน
6. อาจทดลองใช้วิธีเดียวกันนี้กับเด็กอื่น

3.3.3 รูปแบบของ Single Subject Design แบบ ABAB การวิจัยแบบสลับกลับ (Reversal Design)

การวิจัยรูปแบบนี้มีความสลับซับซ้อนกว่ารูปแบบ AB, ABA เพราะมีขั้นตอนมากกว่าและน่าเชื่อถือมากกว่า ที่เรียกชื่อว่าสลับกลับก็เพราะว่า มีการกลับไปใช้เส้นฐานอีกหลังจากมีการจัดกระทำ (Treatment) ครั้งที่ 1 แล้วทั้งนี้เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของตัวแปรต้นหรือวิธีการจัดกระทำเพียง 1 วิธี จะมีการนำข้อมูลในช่วงเส้นฐาน ครั้งแรก และครั้งที่สองมาเปรียบเทียบกัน และนำข้อมูลในช่วงการจัดกระทำครั้งที่หนึ่งและครั้งที่สองมาเปรียบเทียบกันทั้งนี้เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตามในการใช้รูปแบบการวิจัยแบบนี้ ผู้วิจัยควรปฏิบัติดังนี้

1. กำหนดพฤติกรรมเป้าหมายอย่างชัดเจน
2. ศึกษาและบันทึกพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเป้าหมายด้วย
3. บันทึกพฤติกรรมในช่วงเส้นฐานเป็นอย่างน้อย 5 ครั้งติดต่อกัน
4. เริ่มให้วิธีการจัดกระทำเมื่อพฤติกรรมคงที่แล้ว
5. เก็บข้อมูลในช่วงการกระทำอย่างน้อย 5 ครั้งติดต่อกัน
6. หยุดให้การจัดกระทำเมื่อทราบแนวโน้มของพฤติกรรมเป้าหมาย
7. เริ่มให้การจัดการกระทำอีกครั้งหนึ่งโดยเก็บข้อมูลในช่วงการกระทำอย่างน้อย 5 ครั้งติดต่อกัน

3.4 การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

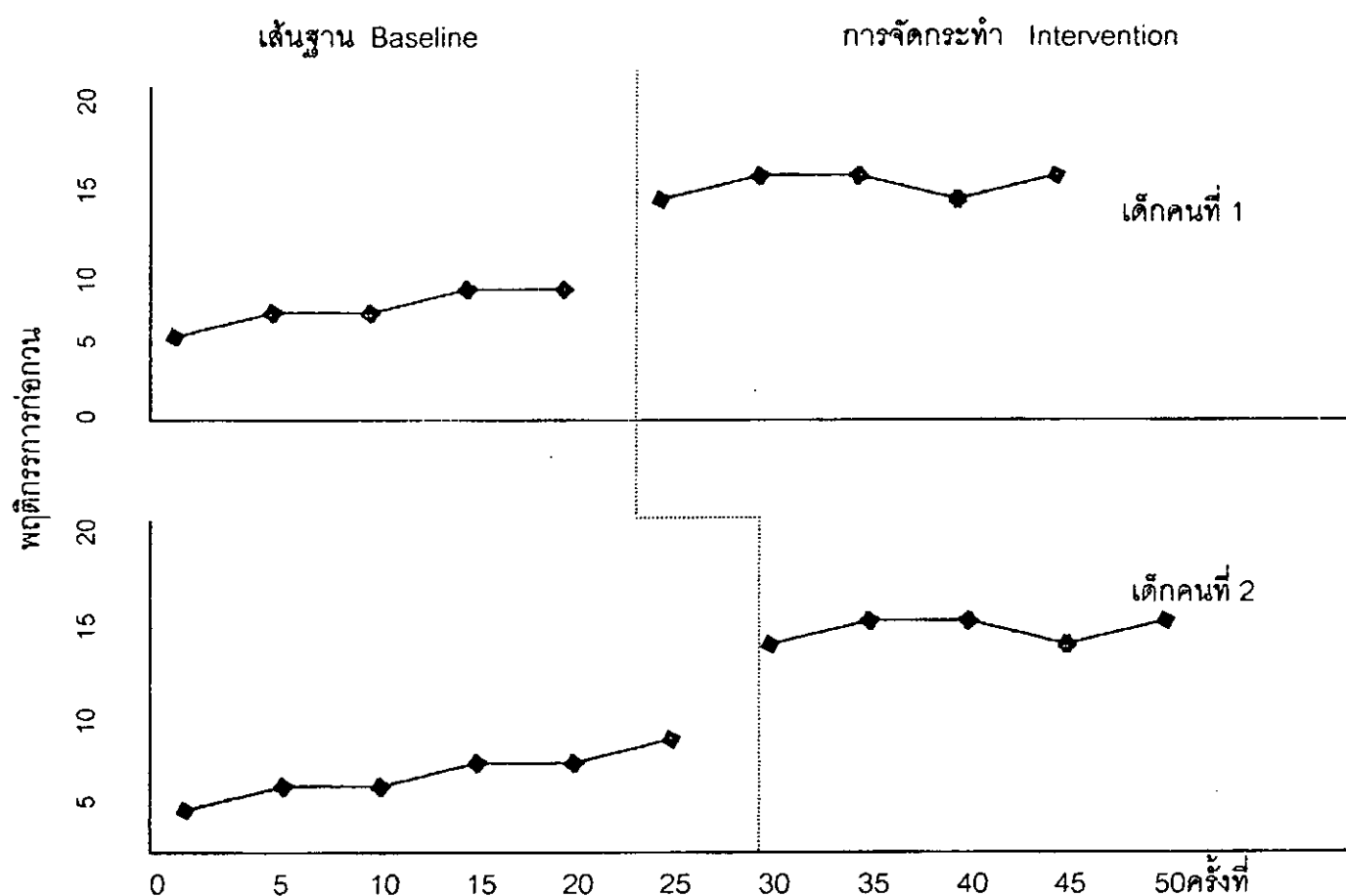
วินสัน อัลเบอร์ตโตและเทาร์แมน(ผ่องพรรณ ตริยมงคลกุล, 2543 : 212 – 214 ; อ้างอิงจาก Wilson Alberto and Troutman, 1995.p. 82 - 198) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล การศึกษาแบบ Single Subject Design ไว้ว่าจะไม่ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเหมือนการทดลองรายกลุ่ม จะวิเคราะห์ข้อมูลในแนวทางเชิงบรรยายโดยใช้แผนภูมิเป็นหลักเรียกว่า "Graphical Analysis" หรือ Visual Inspection"

การนำเสนอข้อมูลด้วยแผนภูมิ ดังภาพประกอบที่ 6 แผนภูมิที่แสดงพฤติกรรมทั้งช่วง Baseline และช่วง Intervention สามารถนำเสนอข้อมูล ดังนี้

1. ทำให้เห็นผลการปรับพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายคน โดยดูว่ามีการเปลี่ยนแปลง
2. ให้ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบระหว่างบุคคลในกรณีที่ทดลองกับนักเรียน 2 – 3 คน โดยบันทึกข้อมูล พฤติกรรมของแต่ละคนโดยแยกเส้นกราฟแต่นำเสนอบนแกนเดียวกัน ทำให้ทราบว่า การปรับพฤติกรรมใช้ได้ผลเพียงใดกับนักเรียนแต่ละราย

3. ให้ข้อมูลภาพรวมของกลุ่ม ในกรณีที่เป็นการศึกษาทดลองกลุ่มเล็ก (Small N Design) เช่น ทดลองกับนักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรมคล้ายกัน 6 ราย อาจนำเสนอผลการทดลองด้วยแผนภูมิข้อมูล ทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล ในกรณีที่นำเสนอรายกลุ่ม อาจใช้ค่าเฉลี่ยความถี่ของพฤติกรรมของทุกคน

4. แสดงแนวโน้มของพฤติกรรม (Trend Line) การวิเคราะห์การเปลี่ยนพฤติกรรม(ก่อน-หลังการรักษา)จะชัดเจนขึ้นถ้าใช้วิธีการหาเส้นแนวโน้มของพฤติกรรมจากแผนภูมิข้อมูล

ภาพประกอบ 5 ตัวอย่างการนำเสนอข้อมูลการวิจัยแบบหลายเส้นฐานพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็ก 2 คน

3.5 จุดเด่นและข้อจำกัดของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว

จุดเด่นของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยวใช้กลุ่มตัวอย่างน้อย เพียงคนเดียวหรือกลุ่มเดียว เหมาะที่จะนำมาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาจากประชากรที่หายาก เช่น เด็กออทิสติก เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กสมาธิสั้น และในกลุ่มตัวอย่างที่กล่าวถึงนี้ยังมีความแตกต่างกันมาก ในเด็กแต่ละคน จนทำให้การหาค่าเฉลี่ยของกลุ่มด้อยความหมายลง(ผดุง อารยะวิญญู, 2546 : 5)

จุดเด่นของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวพอสรุปได้ ดังนี้

1. มีความยืดหยุ่นสูง
2. มีความเที่ยงตรงเฉพาะกรณี
3. มีขั้นตอนง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อน
4. สามารถหลีกเลี่ยงผลกระทบที่ไม่สำคัญได้
5. ไม่เสียเวลาในการเสาะแสวงหากลุ่มตัวอย่างที่หายาก
6. แปลผลง่ายเพราะไม่ต้องใช้สถิติที่สลับซับซ้อนเพียงดูจากกราฟก็อาจสรุปผลได้
7. ผลการวิจัยไม่ขึ้นอยู่กับจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
8. เหมาะที่จะนำมาใช้ในการศึกษาพิเศษ เพราะเด็กประเภทนี้จัดเป็นกลุ่มเอกพันธ์ (Homogeneous Group) ค่อนข้างยาก

ข้อจำกัดของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว การสรุปกลับไปสู่ประชากร ในการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) ในการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวใช้กลุ่มตัวอย่างเพียงคนเดียวหรือกลุ่มเดียวนั้นจะสรุปกลับไปสู่ประชากรอื่นได้น้อย เพราะกลุ่มตัวอย่ำนมีน้อยเกินไปจนไม่อาจเป็นตัวแทนของประชากร

นักวิจัยทางการศึกษาได้แย้งว่าจุดมุ่งหมายสำคัญของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวมิได้มุ่งหวังที่จะสรุปกลับไปสู่ประชากร การสรุปกลับไปยังกล่าวเป็นดุลยพินิจของผู้ใช้ผลการวิจัยที่จะพิจารณาเอง แต่การวิจัยแบบนี้สามารถสรุปกลับไปสู่พฤติกรรมอื่นในบุคคลเดียวได้ระดับหนึ่ง(ผดุง อารยะวิญญู. 2546 : 6)

ข้อจำกัดของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวพอสรุปได้ ดังนี้

1. ไม่เหมาะที่จะนำมาใช้ในการศึกษาสาเหตุของพฤติกรรม
2. ไม่มีกลุ่มควบคุมให้เปรียบเทียบ
3. ไม่ใช้สถิติทดสอบนัยสำคัญ
4. อาจมีปัญหาเกี่ยวกับความเที่ยงตรงภายนอก
5. อาจควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนได้ยาก
6. อาจมีปัญหาเกี่ยวกับอัตราในการตอบสนอง
7. ไม่เหมาะกับการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหลายๆ ตัวแปร

3.6 ขั้นตอนของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว

การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว เป็นการวิจัยเชิงทดลองประเภทหนึ่ง จึงมีขั้นตอนคล้ายการวิจัยเชิงทดลอง อาจแยกเป็นขั้นตอนใหญ่ๆ ได้ 2 ขั้นตอน คือ

1. การศึกษาพฤติกรรม

ครูการศึกษาพิเศษจะต้องศึกษาพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กโดยละเอียด มีการบันทึกพฤติกรรมของเด็กโดยละเอียดเป็นช่วงเวลานานพอสมควร ควรแยกแยะพฤติกรรมใหญ่ออกเป็นพฤติกรรมย่อย ๆ จนสามารถวัดได้ ประเมินได้

2. การทดลองใช้วิธีการจัดกระทำ

วิธีการจัดกระทำ (Intervention) เป็นวิธีการที่ครูการศึกษาพิเศษนำมาใช้ในการจัดการกับพฤติกรรมของเด็ก เช่น ไม่ให้แรงเสริมเชิงบวก การกักบริเวณในห้อง การงดให้ร่วมกิจกรรมที่เด็กชอบ การให้เล่นเกมตามลำพังหลังจากทำงานเสร็จแล้ว เป็นต้น

ขั้นตอนทั้ง 2 นี้อาจเรียกได้ว่าเป็นขั้นตอนแม่บทของการวิจัย เพราะขั้นตอนดังกล่าวอาจแยกย่อยออกเป็นอีกหลายลักษณะดังรูปแบบของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยวข้างต้น

การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยวแม้จะมีรูปแบบคล้ายกับการศึกษารายกรณี (Case Study) แต่การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยวเป็นการศึกษาที่มีการจัดระบบการวิจัยครบถ้วน เช่น การสุ่มตัวอย่าง การควบคุมตัวแปร การตั้งสมมุติฐาน เป็นต้น ผลของการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยวจึงมีความเที่ยงตรงเฉพาะกรณีใช้ได้ในกลุ่มเด็กที่มีความพิเศษที่มีปัญหาเฉพาะตัว

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. แบบแผนการทดลอง
5. วิธีดำเนินการทดลอง
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนออกทิสติกระดับชั้นประถมศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือนักเรียนออกทิสติก ที่มีความบกพร่องด้านทักษะทางสังคมที่ไม่สามารถรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนา เป็นนักเรียนชายจำนวน 3 คน ระดับชั้นประถมศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนวัดเลียบราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร เลือกโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีดังนี้

1. แผนการสอน ประกอบด้วย
  - 1.1 คู่มือการใช้แผนการสอน
  - 1.2 แผนการสอนวิธีการอ่านจิตใจ จำนวน 16 แผน
2. สื่อการสอนโดยวิธีการอ่านจิตใจ ประกอบด้วย
  - 2.1 ภาพใบหน้าสี ที่แสดงถึงอารมณ์มีความสุข เศร้า โกรธ กลัว จำนวน 3 ชุด
  - 2.2 ภาพใบหน้าสีขาว-ดำที่แสดงถึงอารมณ์ มีความสุข เศร้า โกรธ กลัว จำนวน 3 ชุด
  - 2.3 รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์มีความสุข เศร้า โกรธ กลัว จำนวน 4 ภาพ
  - 2.4 ภาพสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ จำนวน 40 ภาพ

3. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ซึ่งผู้วิจัยประยุกต์จาก Teaching Children with Autism to Mind Read ของ เฮลีน โคเฮนและแฮดวิน (Howlin, Cohen & Hadwin. 2002. 31 – 78) จำนวน 12 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วย

3.1 คู่มือการใช้แบบทดสอบ

3.2 รูปภาพสถานการณ์ ความสุข ความเศร้า ความโกรธ ความกลัว

3.3 คำถามแสดงความรู้สึกของตัวละครในภาพ

3.4 ให้เลือกคำตอบจากรูปภาพแสดงความสุข ความเศร้า ความโกรธ ความกลัว

3.5 คำถามให้แสดงเหตุผลว่าทำไมจึงรู้สึกมีความสุข เศร้า โกรธ กลัว

3.6 ให้เขียนเหตุผลลงในช่องว่าง ถ้าเด็กเขียนได้ ให้เด็กเขียนเอง ถ้าเด็กเขียนไม่ได้

ให้ผู้ทดสอบเขียนตามคำบอกได้

3.7 แบบบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

3.7.1 เมื่อนักเรียนสามารถเลือกรูปการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ได้ตรงกับสถานการณ์ ได้ถูกต้อง ให้คะแนน 12.5 คะแนน ถ้านักเรียนตอบรูปภาพผิดให้คะแนน 0 คะแนน

3.7.2 เมื่อนักเรียนสามารถให้เหตุผลได้ ให้ผู้สอนพิจารณาให้คะแนนดังนี้

- ถูกต้อง 4 ประการ คือสามารถบอกได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร

ให้คะแนน 12.5 คะแนน

- ถูก 3 ใน 4 ส่วน(ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร)และมีความหมาย

ให้คะแนน 9 คะแนน

- ถูก 2 ใน 4 ส่วน(ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร)และมีความหมาย

ให้คะแนน 6 คะแนน

- ถูก 1 ใน 4 ส่วน(ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร)และมีความหมาย

ให้คะแนน 3 คะแนน

3.7.3 เมื่อนักเรียนตอบผิดหรือตอบไม่ได้ ให้คะแนน 0 คะแนน

3.7.4 เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพผิดแต่ให้เหตุผลถูกให้คะแนน 0 คะแนน

3.7.5 แบบทดสอบ 1 ชุดมี 4 ข้อย่อย แต่ละข้อย่อยมีคะแนนเต็มข้อละ 25

คะแนน รวม 100 คะแนนเต็ม

3.8 การแปลความหมายของคะแนนการทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น (หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521. ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

คะแนนร้อยละ	0 – 49	คะแนน มีความสามารถในการรับรู้ระดับปรับปรุง
คะแนนร้อยละ	50 – 59	คะแนน มีความสามารถในการรับรู้ระดับพอใช้
คะแนนร้อยละ	60 – 69	คะแนน มีความสามารถในการรับรู้ระดับปานกลาง
คะแนนร้อยละ	70 – 79	คะแนน มีความสามารถในการรับรู้ระดับดี
คะแนนร้อยละ	80 – 100	คะแนน มีความสามารถในการรับรู้ระดับดีมาก

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

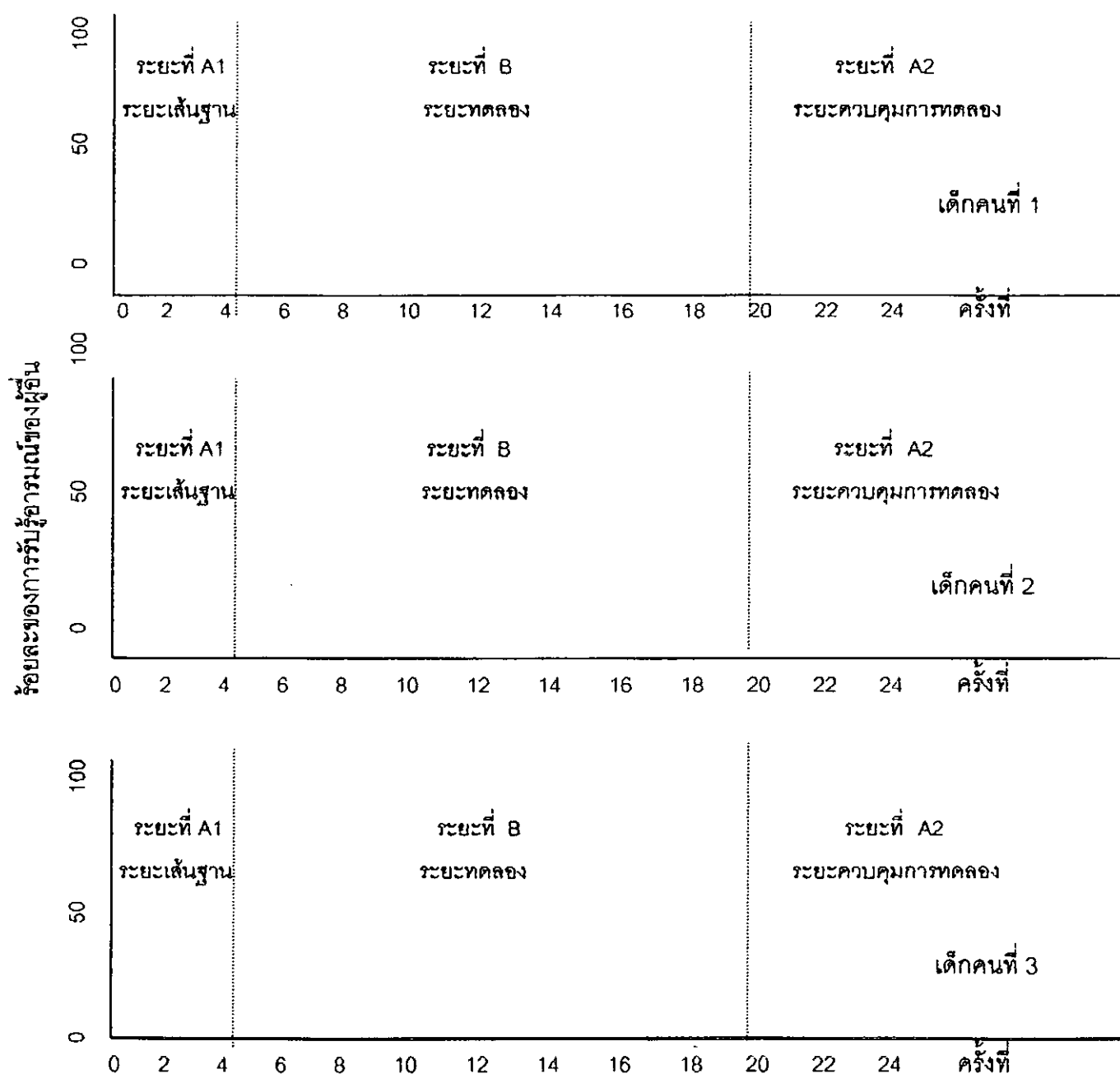
การสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบความสามารถในการรับรู้ แผนการสอนและสื่อการสอนโดยวิธีการอ่านจิตใจ (Mind Reading) มีดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้อารมณ์ผู้อื่นและการสอนอ่านจิตใจผู้อื่น (Mind Reading)
2. สังเกตพฤติกรรมทักษะทางสังคม ในเรื่อง ความสุข ความเศร้า ความโกรธ ความกลัว ของกลุ่ม ตัวอย่าง ช่วงพักรับประทานอาหารกลางวันเป็นเวลา 2 เดือน
3. นำความรู้ที่ได้จากการศึกษา มาสร้างสื่อการสอนโดยวิธีวิธีการอ่านจิตใจจำนวน 12 ชุด และประยุกต์แบบทดสอบจาก Teaching with Autism to Mind Read ของเฮลลิน โคเฮนและแฮดวิน (Howlin, Cohen & Hadwin. 2002 : 31 – 78) จำนวน 12 ชุด
4. นำแบบทดสอบ แผนการสอน และสื่อวิธีวิธีการอ่านจิตใจ หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเพื่อดูความเหมาะสมว่ามีความเฉพาะเจาะจงกับลักษณะตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า แล้วแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
5. นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับเด็กปกติ เพศชาย 1 คน เพศหญิง 1 คน และเด็กออทิสติก เพศชาย 1 คน ที่มีความสามารถใกล้เคียงกันเพื่อหาข้อบกพร่องของแบบทดสอบแล้วทำการปรับปรุง
6. นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ ทดลองใช้กับเด็กปกติและเด็กออทิสติก มาจัดทำเป็นแบบทดสอบความสามารถในการรับรู้อารมณ์ผู้อื่น

แบบแผนการทดลอง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าแบบหลายเส้นฐานสำหรับต่างบุคคล แบบ ABA Design (Gast, Skouge, and Tawney. 1987 : 233 – 268)

กราฟแสดงแบบแผนการทดลองแบบ ABA Design เป็นการบันทึกคะแนนจากแบบทดสอบการรับรู้อารมณ์ผู้อื่น ในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 ราย ได้แก่

ภาพประกอบ 6 กราฟแสดงแบบแผนการทดลองแบบ ABA Design

ระยะที่ A1 ระยะเส้นฐานเป็นระยะรวบรวมข้อมูลโดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบชุดที่ 1 ถึง ชุดที่ 12 โดยยังไม่ต้องสอนนักเรียนออกทิสติก จำนวน 4 ครั้งๆ ละ 3 ชุด

ระยะที่ B ระยะทดลองผู้วิจัยดำเนินการสอนโดยวิธีการอ่านจิตใจ ให้นักเรียนออกทิสติกเข้าใจ ความรู้สึกและอารมณ์ของผู้อื่น และให้นักเรียนทำแบบทดสอบ ชุดที่ 1- ชุดที่ 12

ระยะที่ A2 ระยะควบคุมการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการเหมือนกับระยะที่ A1 โดยให้นักเรียน ทำแบบทดสอบชุดที่ 1 - ชุดที่ 12 จำนวน 4 ครั้งๆ ละ 3 ชุด

วิธีดำเนินการทดลอง

ขั้นก่อนการทดลอง

1. ผู้วิจัยของหนังสือจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าและขออนุญาตอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนวัดเลียบราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ที่มีนักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อ ดำเนินการทดลอง

2. ขออนุญาตผู้ปกครองเด็กปกติ ผู้ปกครองเด็กออทิสติกและกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำแบบ ทดสอบและทำการทดลอง

3. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับเด็กปกติเพศชาย 1 คน เพศหญิง 1 คน เด็กออทิสติก เพศชาย 1 คน ที่มีระดับความสามารถใกล้เคียงกัน

ขั้นดำเนินการทดลอง

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนของแผนการสอน โดยวิธีการอ่านจิตใจในภาค เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 ใช้เวลาในการทดลอง 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันจันทร์ถึงวันศุกร์ วันละ 30 นาที รวมทั้งสิ้น 16 ครั้ง

2. การทดลองนี้เป็นการสอนโดยวิธีสอนอ่านจิตใจ โดยใช้การศึกษาแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว โดยใช้รูปแบบ ABA Design ผู้วิจัยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมา 3 คน ทำการทดลองวันละ 30 นาทีต่อเด็ก 1 คน ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ตามลำดับดังนี้

ระยะเส้นฐาน (ระยะA1)เป็นระยะรวบรวมข้อมูลโดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบชุดที่1-ชุดที่ 12 โดยยังไม่ต้องสอนนักเรียนออกทิสติก จำนวน 4 ครั้งๆ ละ 3 ชุด

ระยะทดลอง(ระยะที่ B) ผู้วิจัยดำเนินการสอนโดยวิธีการอ่านจิตใจ ให้นักเรียนออกทิสติกเข้าใจ ความรู้สึกและอารมณ์ของผู้อื่น และให้นักเรียนทำแบบทดสอบ ชุดที่ 1- ชุดที่ 12

ระยะควบคุมการทดลอง(ระยะA2) ผู้วิจัยดำเนินการเหมือนกับระยะที่ A1 โดยให้ นักเรียนทำแบบทดสอบชุดที่ 1 - ชุดที่ 12 จำนวน 4 ครั้งๆ ละ 3 ชุด

ขั้นการรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบทดสอบของนักเรียนออกทดสอบให้คะแนน
2. บันทึกคะแนนแต่ละระยะลงในตาราง
3. นำคะแนนของนักเรียนออกทดสอบทั้ง 3 ระยะ มาเสนอเป็นแผนภูมิ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบทดสอบความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นแต่ละชุดของแต่ละระยะการทดลองมาตรวจให้คะแนน โดยแบบทดสอบแต่ละชุดคะแนนเต็ม 100 คะแนน
2. หาค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบทดสอบทุกชุดในแต่ละระยะการทดลองทั้ง 3 ระยะ คือ
 ระยะที่ A1 หาค่าเฉลี่ยจากแบบทดสอบ 12 ชุด คือ ชุดที่ 1 - ชุดที่ 12
 ระยะที่ B หาค่าเฉลี่ยจากแบบทดสอบ 12 ชุด คือ ชุดที่ 1 - ชุดที่ 12
 ระยะที่ A2 หาค่าเฉลี่ยจากแบบทดสอบ 12 ชุด คือ ชุดที่ 1 - ชุดที่ 12
3. แปลความหมายของคะแนนแบบทดสอบความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น

คะแนนร้อยละ 0 – 49	คะแนน	มีความสามารถในการรับรู้ระดับปรับปรุง
คะแนนร้อยละ 50 – 59	คะแนน	มีความสามารถในการรับรู้ระดับพอใช้
คะแนนร้อยละ 60 – 69	คะแนน	มีความสามารถในการรับรู้ระดับปานกลาง
คะแนนร้อยละ 70 – 79	คะแนน	มีความสามารถในการรับรู้ระดับดี
คะแนนร้อยละ 80 – 100	คะแนน	มีความสามารถในการรับรู้ระดับดีมาก
4. นำเสนอข้อมูลด้วยตารางแสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบความสามารถในการรับรู้อารมณ์ผู้อื่น
5. นำเสนอข้อมูลด้วยแผนภูมิภาพแสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบความสามารถในการรับรู้อารมณ์ผู้อื่น

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ที่ได้จากผลการทดลอง และแปลความหมายจากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N แทน จำนวนครั้งที่ทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น

X แทน จำนวนคะแนนจากการแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น.

เป็นร้อยละ

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนการแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น

แต่ละระยะ

ระยะที่ 1 (A1) ระยะเส้นฐาน

ระยะที่ 2 (B) ระยะทดลอง

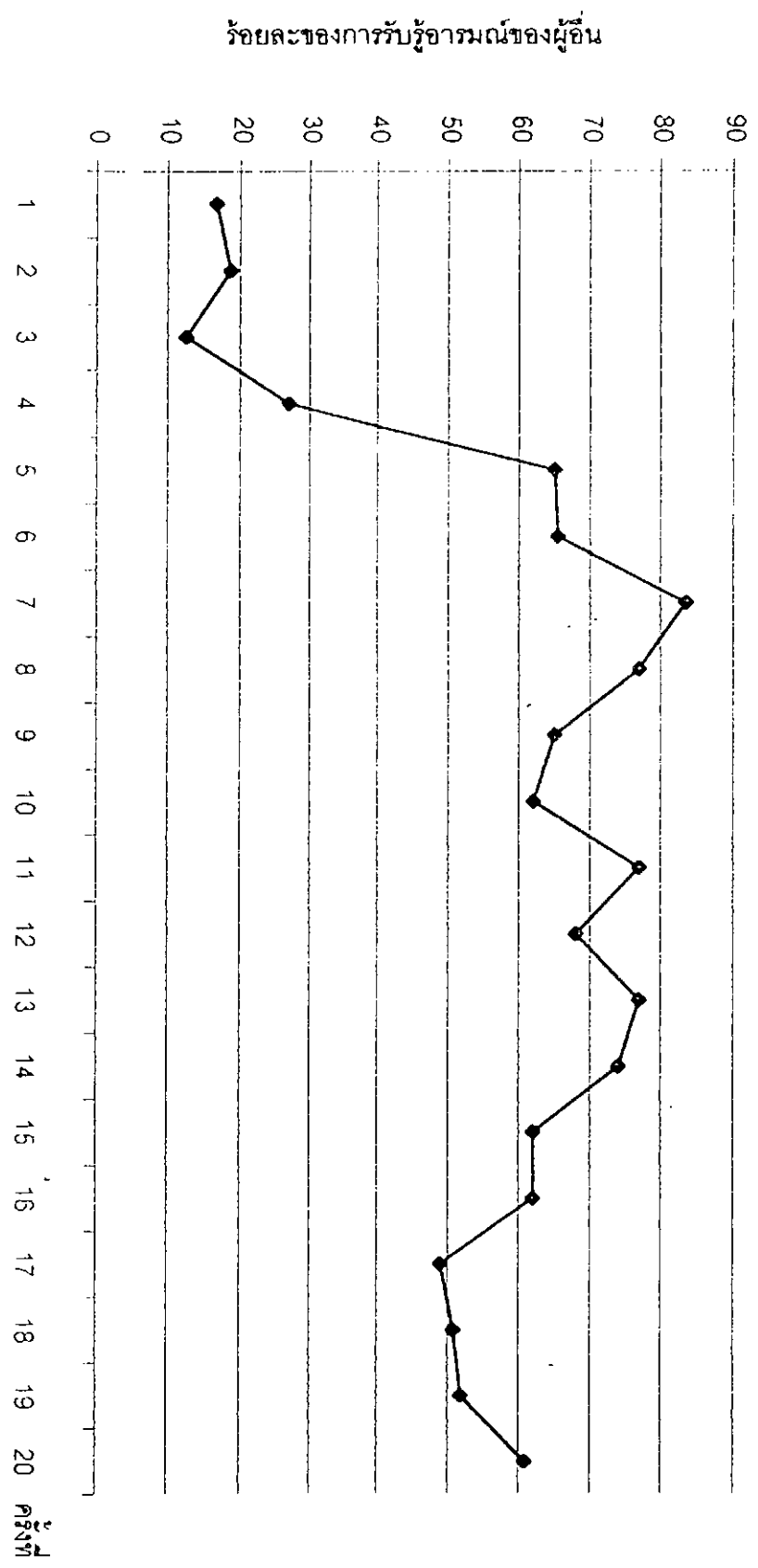
ระยะที่ 3 (A2) ระยะควบคุมการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลคะแนนจากการทำแบบทดสอบความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นทั้ง 3 ระยะ คือ ระยะเส้นฐาน , ระยะทดลองโดยวิธีสอนอ่านจิตใจ และระยะควบคุมการทดลอง ของนักเรียนออทิสติก 3 คน แสดงผลการทดลองดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบความสามารถในการรับรู้อารมณ์
ของผู้อื่น ของนักเรียนออทิสติกคนที่ 1

ครั้งที่	คะแนนร้อยละจากการทำแบบทดสอบความสามารถ ในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น คะแนนเต็ม 100 คะแนน			ค่าเฉลี่ย ของ คะแนน	ความหมาย ของ คะแนน
	ระยะที่ 1 (A1) ระยะพื้นฐาน	ระยะที่ 2 (B) ระยะทดลอง	ระยะที่ 3 (A2) ระยะควบคุม		
1	16.67				ปรับปรุง
2	18.67				ปรับปรุง
3	12.50				ปรับปรุง
4	27.00				ปรับปรุง
N = 4	$\sum X = 74.84$			$\bar{X} = 18.71$	ปรับปรุง
5		65.00			ปานกลาง
6		65.50			ปานกลาง
7		83.50			ดีมาก
8		77.00			ดี
9		65.00			ปานกลาง
10		62.00			ปานกลาง
11		77.00			ดี
12		68.00			ปานกลาง
13		77.00			ดี
14		74.00			ดี
15		62.00			ปานกลาง
16		62.00			ปานกลาง
N = 12		$\sum X = 838$		$\bar{X} = 69.83$	ปานกลาง
17			49.00		ปรับปรุง
18			50.83		พอใช้
19			51.83		พอใช้
20			60.83		ปรับปรุง
N = 4			$\sum X = 212.49$	$\bar{X} = 53.12$	พอใช้

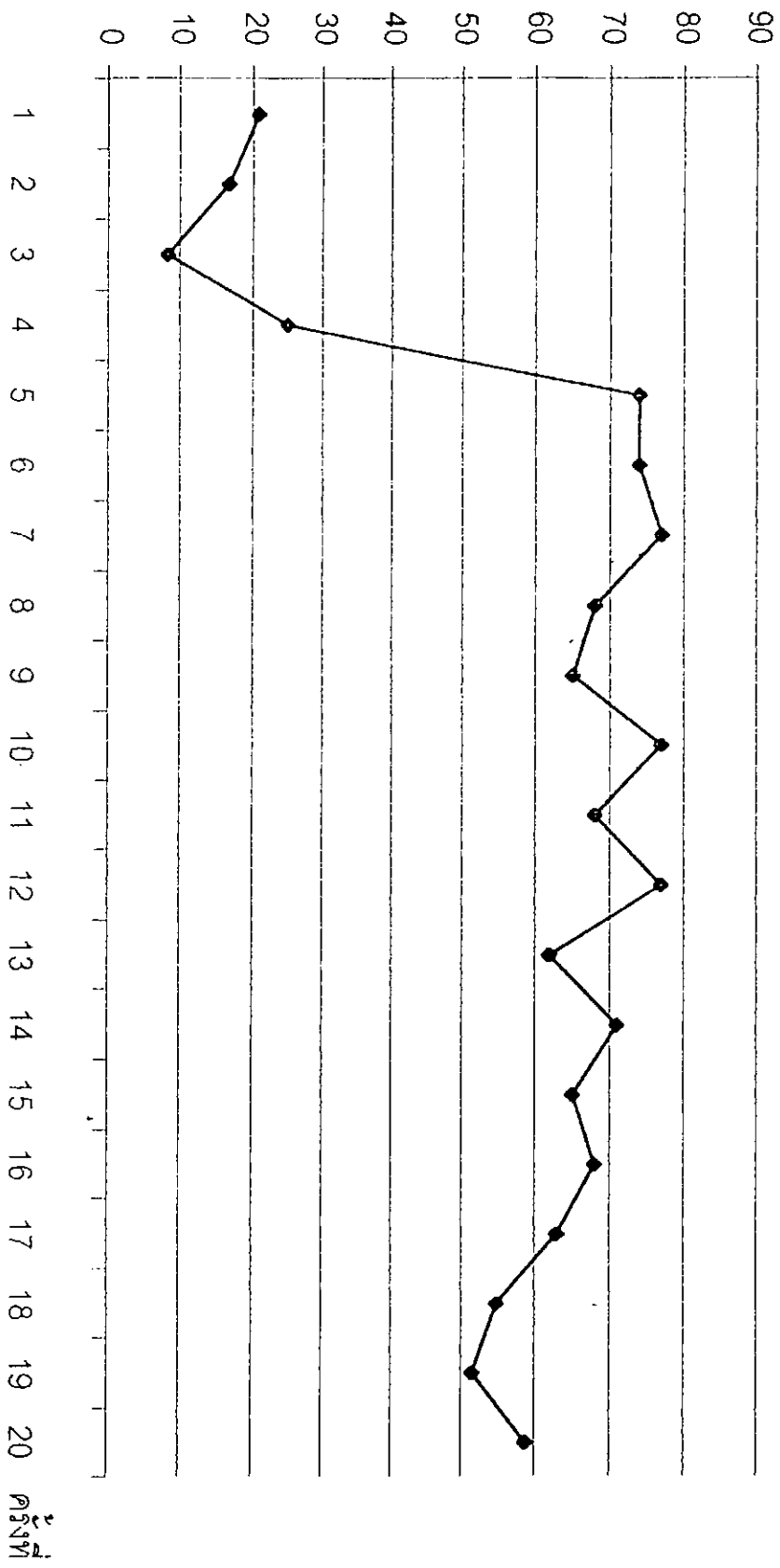
ภาพประกอบ 7 คำร้อยละและค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นของเรียนอหิสิกคณที่ 1

จากตารางที่ 4 และภาพประกอบที่ 8 แสดงว่านักเรียนออทิสคนที่ 1 มีความบกพร่องด้านทักษะทางสังคม ที่ไม่สามารถรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนา ในระยะที่ 1 (A1) คือระยะเส้นฐาน มีค่าเฉลี่ยของคะแนน จากการทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น เท่ากับ 18.71 ซึ่งหมายถึง มีความสามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น อยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง ในระยะที่ 2 (B) คือระยะทดลองสอนโดยวิธีสอนอ่านจิตใจ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 69.83 ซึ่งหมายถึง มีความสามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น อยู่ในระดับปานกลาง ในระยะที่ 3 (A2) คือระยะควบคุมการทดลอง คือหยุดการสอนโดยวิธีสอนอ่านจิตใจ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 53.12 ซึ่งหมายถึง มีความสามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นอยู่ในระดับพอใช้

ตารางที่ 5 ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบความสามารถในการรับรู้อารมณ์
ของผู้อื่น ของนักเรียนออทิสติกคนที่ 2

ครั้งที่	คะแนนร้อยละจากการทำแบบทดสอบความสามารถ ในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น คะแนนเต็ม 100 คะแนน			ค่าเฉลี่ย ของ คะแนน	ความหมาย ของ คะแนน
	ระยะที่ 1 (A1) ระยะพื้นฐาน	ระยะที่ 2 (B) ระยะทดลอง	ระยะที่ 3 (A2) ระยะควบคุม		
1	20.83				ปรับปรุง
2	16.67				ปรับปรุง
3	8.33				ปรับปรุง
4	25.00				ปรับปรุง
N = 4	$\Sigma X = 70.83$			$\bar{X} = 17.71$	ปรับปรุง
5		74.00			ดี
6		74.00			ดี
7		77.00			ดี
8		68.00			ปานกลาง
9		65.00			ปานกลาง
10		77.00			ดี
11		68.00			ปานกลาง
12		77.00			ดี
13		62.00			ปานกลาง
14		71.00			ดี
15		65.00			ปานกลาง
16		68.00			ปานกลาง
N = 12		$\Sigma X = 846$		$\bar{X} = 70.50$	ดี
17			63.00		ปานกลาง
18			54.83		พอใช้
19			51.50		พอใช้
20			58.83		พอใช้
N = 4			$\Sigma X = 228.16$	$\bar{X} = 57.04$	พอใช้

ร้อยละของการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น

ภาพประกอบ ๕ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของเรียนอภินิหารที่ 2

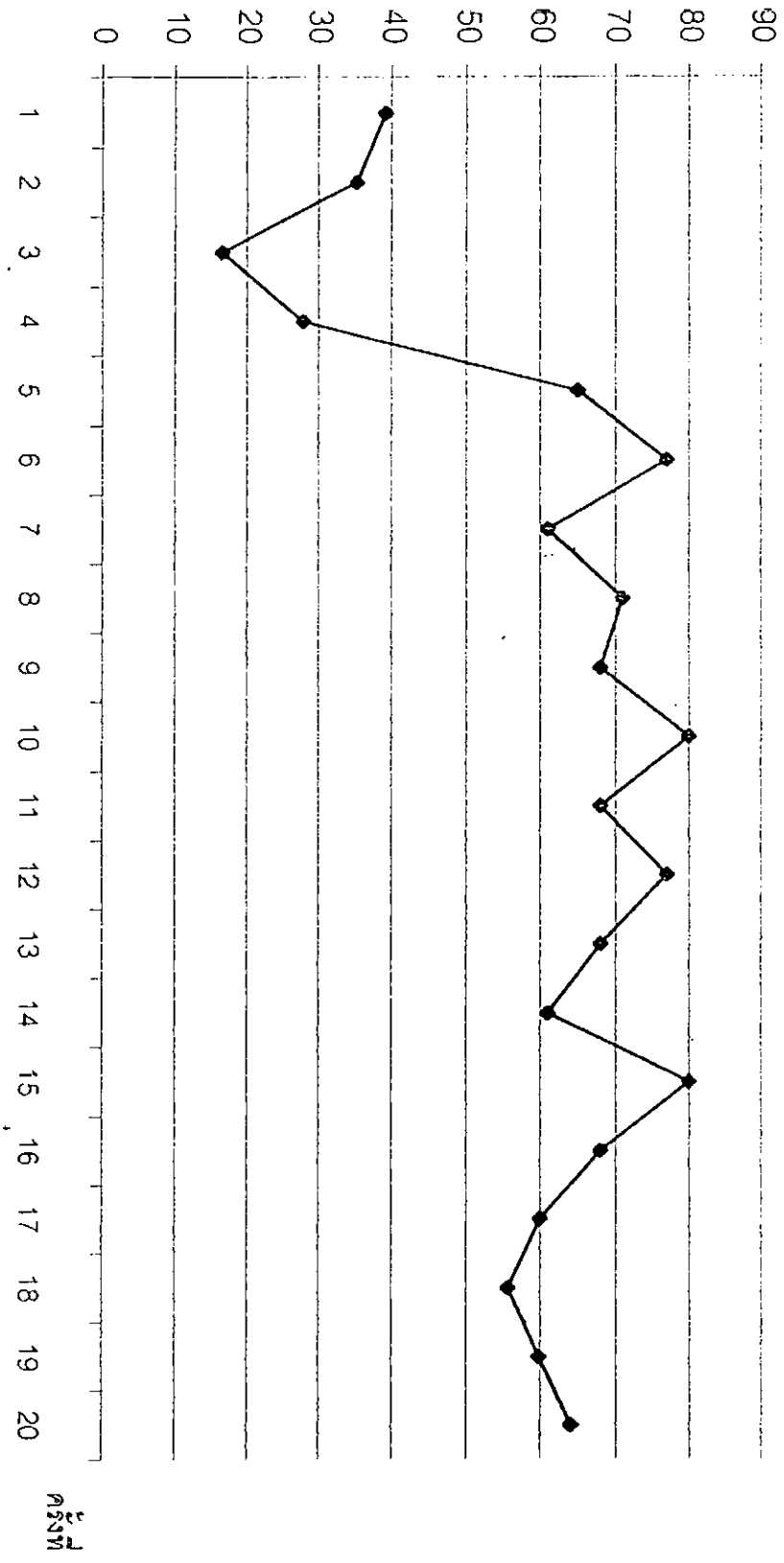

จากตารางที่ 5 และภาพประกอบที่ 9 แสดงว่านักเรียนออทิสคนที่ 2 มีความบกพร่องด้านทักษะทางสังคม ที่ไม่สามารถรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนา ในระยะที่ 1 (A1) คือระยะเส้นฐาน มีค่าเฉลี่ยของคะแนน จากการทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น เท่ากับ 17.71 ซึ่งหมายถึง มีความสามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น อยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง ในระยะที่ 2 (B) คือระยะทดลองสอนโดยวิธีสอนอ่านจิตใจ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 70.50 ซึ่งหมายถึง มีความสามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น อยู่ในระดับดี ในระยะที่ 3 (A2) คือระยะควบคุมการทดลอง คือหยุดการสอนโดยวิธีสอนอ่านจิตใจ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 57.04 ซึ่งหมายถึง มีความสามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นอยู่ในระดับพอใช้

ตารางที่ 6 ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบความสามารถในการรับรู้อารมณ์
ของผู้อื่น ของนักเรียนออทิสติกคนที่ 3

ครั้งที่	คะแนนร้อยละจากการทำแบบทดสอบความสามารถ ในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นคะแนนเต็ม 100 คะแนน			ค่าเฉลี่ย ของ คะแนน	ความหมาย ของ คะแนน
	ระยะที่ 1 (A1) ระยะพื้นฐาน	ระยะที่ 2 (B) ระยะทดลอง	ระยะที่ 3 (A2) ระยะควบคุม		
1	39.17				ปรับปรุง
2	35.33				ปรับปรุง
3	16.50				ปรับปรุง
4	28.00				ปรับปรุง
N = 4	$\sum X = 119$			$\bar{X} = 29.75$	ปรับปรุง
5		65.00			ปานกลาง
6		77.00			ดี
7		61.00			ปานกลาง
8		71.00			ดี
9		68.00			ปานกลาง
10		80.00			ดีมาก
11		68.00			ปานกลาง
12		77.00			ดี
13		68.00			ปานกลาง
14		61.00			ปานกลาง
15		80.00			ดีมาก
16		68.00			ปานกลาง
N = 12		$\sum X = 844$		$\bar{X} = 70.33$	ดี
17			60.00		ปานกลาง
18			55.67		พอใช้
19			59.83		พอใช้
20			64.00		ปานกลาง
N = 4			$\sum X = 239.50$	$\bar{X} = 59.88$	พอใช้

ร้อยละของการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น

ภาพประกอบ ๑ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของเรียนออกทศิณคนที่ 3

จากตารางที่ 6 และภาพประกอบที่ 10 แสดงว่านักเรียนออกิสนคนที่ 3 มีความบกพร่องด้านทักษะทางสังคม ที่ไม่สามารถรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนา ในระยะที่ 1 (A1) คือระยะเส้นฐาน มีค่าเฉลี่ยของคะแนน จากการทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น เท่ากับ 29.75 ซึ่งหมายถึง มีความสามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น อยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง ในระยะที่ 2 (B) คือระยะทดลองสอนโดยวิธีสอนอ่านจิตใจ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 70.33 ซึ่งหมายถึง มีความสามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น อยู่ในระดับดี ในระยะที่ 3 (A2) คือระยะควบคุมการทดลอง คือหยุดการสอนโดยวิธีสอนอ่านจิตใจ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 59.88 ซึ่งหมายถึง มีความสามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นอยู่ในระดับพอใช้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาของเด็กออทิสติกที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนอ่านจิตใจ

สมมุติฐานการศึกษาค้นคว้า

ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาของเด็กออทิสติกสูงขึ้น หลังจากได้รับการสอนโดยวิธีการสอนอ่านจิตใจ

ขอบเขตการศึกษาวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยวแบบ ABA Design ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนที่เป็นเด็กออทิสติก ระดับประถมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ที่ใช้ในการศึกษาคือ เด็กนักเรียนที่เป็นเด็กออทิสติกที่มีความบกพร่องด้านทักษะทางสังคมไม่สามารถรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาเป็นนักเรียนชาย 3 คนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนวัดเลียบราษฎร์บำรุง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร เลือกโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ได้ทำการสอนโดยวิธีการสอนอ่านจิตใจเป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที กลุ่มตัวอย่างได้รับการทดลองทั้งหมด 16 ครั้ง

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ วิธีการสอนอ่านจิตใจ (Mind Reading)

ตัวแปรตาม ได้แก่ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาของเด็กออทิสติก

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีดังนี้

1. แผนการสอน ประกอบด้วย

1.1 คู่มือการใช้แผนการสอน

1.2 แผนการสอนวิธีการอ่านจิตใจ จำนวน 16 แผน

2. สื่อการสอนโดยวิธีการอ่านจิตใจ ประกอบด้วย

- 2.1 ภาพใบหน้าสี ที่แสดงถึงอารมณ์มีความสุข เศร้า โกรธ กลัว จำนวน 3 ชุด
- 2.2 ภาพใบหน้าสีขาว-ดำ ที่แสดงถึงอารมณ์ มีความสุข เศร้า โกรธ กลัวจำนวน 3 ชุด
- 2.3 รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์มีความสุข เศร้า โกรธ กลัว จำนวน 4 ภาพ
- 2.4 ภาพสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ จำนวน 40 ภาพ

3. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ซึ่งผู้วิจัยประยุกต์จาก

Teaching Children with Autism to Mind Read ของ เฮาลิน โคเฮนและแฮดวิน (Howlin, Cohen & Hadwin, 2002. 31 – 78) จำนวน 12 ชุด

วิธีดำเนินการทดลอง

ขั้นก่อนการทดลอง

1. ผู้วิจัยของหนังสือจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าและขออนุญาตอาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดเลียบราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ที่มีนักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อดำเนินการทดลอง

2. ขออนุญาตผู้ปกครองเด็กออทิสติกและกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำแบบทดสอบและทำการทดลอง

3. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับเด็กปกติเพศชาย 1 คน เพศหญิง 1 คน เด็กออทิสติก เพศชาย 1 คน ที่มีระดับความสามารถใกล้เคียงกัน

ขั้นดำเนินการทดลอง

2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนของแผนการสอน โดยวิธีการอ่านจิตใจในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 ใช้เวลาในการทดลอง 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันจันทร์ถึงวันศุกร์ วันละ 30 นาที รวมทั้งสิ้น 16 ครั้ง

2. การทดลองนี้เป็นการสอนโดยวิธีสอนอ่านจิตใจ โดยใช้การศึกษาแบบ ABA Design ผู้วิจัยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมา 3 คน ทำการทดลองวันละ 30 นาทีต่อเด็ก 1 คน ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ตามลำดับดังนี้

ระยะพื้นฐาน (ระยะA1)เป็นระยะรวบรวมข้อมูลโดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบ

ชุดที่ 1 - ชุดที่ 12 โดยยังไม่ต้องสอนนักเรียนออทิสติก จำนวน 4 ครั้งๆ ละ 3 ชุด

ระยะทดลอง(ระยะที่ B) ผู้วิจัยดำเนินการสอนโดยวิธีการอ่านจิตใจ ให้นักเรียนออทิสติก

เข้าใจความรู้สึกและอารมณ์ของผู้อื่น และให้นักเรียนทำแบบทดสอบ ชุดที่1- ชุดที่ 12

ระยะควบคุมการทดลอง(ระยะA2) ผู้วิจัยดำเนินการเหมือนกับระยะที่ A1 โดยให้

นักเรียนทำแบบทดสอบชุดที่ 1 - ชุดที่ 12 จำนวน 4 ครั้งๆ ละ 3 ชุด

ขั้นการรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบทดสอบของนักเรียนออกทดสอบมาตรวจให้คะแนน
2. บันทึกคะแนนแต่ละระยะลงในตาราง
3. นำคะแนนของนักเรียนออกทดสอบทั้ง 2 ระยะ มาเสนอเป็นแผนภูมิ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลคะแนนจากการทำแบบทดสอบความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 1 ถึง ชุดที่ 12 มาหาค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนน แต่ละระยะการทดลอง 3 ระยะแสดงข้อมูลด้วยตารางและกราฟเส้น สรุปผลการศึกษาค้นคว้าโดยการวิเคราะห์ด้วยลายตาและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนน แต่ละระยะของการทดลอง

สรุปผล

นักเรียนออทิสติกคนที่ 1,ออทิสติกคนที่ 2 และออทิสติกคนที่ 3ได้รับการสอนโดยวิธีสอนอ่าน จิตใจ (mine reading) มีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาสูงขึ้น

อภิปรายผล

เมื่อนักเรียนออทิสติกได้รับการสอนโดยวิธีสอนอ่านจิตใจแล้ว ความสามารถในการรับรู้และ เข้าใจอารมณ์คู่สนทนาสูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการสอนโดยวิธีสอนอ่าน จิตใจ สามารถทำให้เด็กออทิสติกมีความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ของคู่สนทนา โดยการคาดเดา ว่าผู้อื่นคิดอะไรอยู่ในใจ ได้ในสถานการณ์ต่างๆ สามารถบอกอารมณ์ที่เป็นพื้นฐาน ซึ่ง ได้แก่ อารมณ์ มีความสุข เศร้า โกรธ และกลัวของบุคคลที่อยู่ในสถานการณ์นั้นๆ ได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับ U. Frith, S. Baron-Cohen and A. Leslie ที่ได้ตั้งสมมติฐานว่าเด็กออทิสติกสามารถอธิบายด้วยภาวะการขาด ทฤษฎีจิตใจ โดยทำการทดลองเด็กออทิสติกกับกลุ่มควบคุมที่เป็นดาวน์ พบว่า ถึงแม้ว่าเด็กออทิสติก จะมีการแสดงออกถึงความเข้าใจได้ดีกว่าเด็กกลุ่มดาวน์ซินโดรม แต่ก็ยังปรากฏมีลักษณะของความ เชื่อในสิ่งที่ผิด นอกจากนี้พบว่าอายุไม่เป็นปัจจัยในการพัฒนา การแสดงออกถึงความเข้าใจ ทำให้ สรุปได้ว่าองค์ประกอบร่วมของเด็กออทิสติกคือ การขาดการอ่านจิตใจ ไม่ใช่การเสียความสามารถ ในการทำความเข้าใจในทั่วไป (Stephen M. Edelson,2546 : Online)

เด็กออทิสติกจึงสามารถที่จะรับรู้และเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น ได้โดยใช้วิธีสอนอ่านจิตใจ ซึ่ง เป็นวิธีการสอนเพื่อให้เด็กออทิสติกได้เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นว่ามีอารมณ์เช่นใด โดยการฝึกให้เด็กเข้า

ใจและคาดเดาอารมณ์ผู้อื่นจากการแสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง และจากการบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม(ผดุงอารยะวิญญู : 2546 68 – 71) ผลของการศึกษาการสอนเด็กออทิสติกโดยวิธีสอนอ่านจิตใจในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างภาพสถานการณ์ พร้อมคำบรรยาย เป็นสถานการณ์ที่ใกล้ตัวเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานของทวงเพชร พวงศิริทธิ์ ที่ใช้วิธีการสอนโดยวิธีเรื่องราวทางสังคม โดยนำนิทานภาพ ที่มีประโยคกำกับ เป็นสื่อประกอบการสอน กับเด็กออทิสติกกลุ่มตัวอย่าง ชาย 2 คน ที่มีความบกพร่องด้านทักษะทางสังคม เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า เด็กออทิสติกมีทักษะในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์ผู้อื่นดีขึ้น(ทวงเพชร พวงศิริทธิ์ : 2546 77)

วิธีสอนอ่านจิตใจจึงเป็นแนวทางใหม่ที่จะช่วยเด็กออทิสติก ในการเรียนรู้เกี่ยวกับอารมณ์ของผู้อื่นและอารมณ์ของตนเอง เพราะเด็กจะมีปัญหาในการอ่านสีหน้าและน้ำเสียงของผู้อื่น มีผลให้การสื่อสารหรือความสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลรอบข้างของเด็กออทิสติกทำได้ยาก โบรอน-โคเฮน ชี้ให้เห็นว่า อารมณ์ เป็นสิ่งที่เด็ก ออทิสติก สามารถเรียนรู้ได้โดยวิธีสอนอ่านจิตใจ ซึ่งอาจพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบของวิธีทัศนสั้นๆ ที่มีเรื่องราวและน้ำเสียง เหมาะสม สอนให้เด็กรู้จักการแสดงออกทางหน้าตาอารมณ์ต่างๆ และน้ำเสียงของผู้ที่กำลังสื่อสารอยู่หรือแม้แต่บุคคลอื่นๆ รอบข้างว่าต้องการสื่อสารอะไร โบรอน-โคเฮน ได้แนะนำการทดสอบการอ่านจิตใจอย่างง่าย โดยแบบทดสอบที่มีชื่อว่า “The Reading the Mind In the Eyes Test” เป็นการวัดระดับความสามารถในการอ่านจิตใจของบุคคล ซึ่งผลการวิจัยของโบรอน-โคเฮน แสดงให้เห็นว่าเด็กออทิสติกไม่สามารถบ่งชี้อารมณ์จากการมองเพียงดวงตาได้ ดังนั้นขั้นตอนต่างๆในวิธีการสอนอ่านจิตใจ จึงเหมาะสมที่จะนำมาใช้สอนให้เด็กออทิสติกได้เรียนรู้และเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นได้มากขึ้น(โบรอน-โคเฮน : 1995)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาผลของการใช้วิธีสอนอ่านจิตใจกับเด็กออทิสติกในชั้นการสอนให้เข้าใจสถานะ ข้อมูลและระดับการสอนให้รู้จักการเล่นบทบาทสมมุติซึ่งเป็นระดับที่สูงขึ้น
2. ควรศึกษาผลของการใช้วิธีสอนอ่านจิตใจกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มอื่นที่มีความบกพร่องด้านทักษะทางสังคม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ชาญวิทย์ พรนภดล. (2545). จะรู้ได้อย่างไรว่าเด็กจะเข้าข่ายออทิสซึม. ใน เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ เรื่อง *ครู หมอ พ่อ แม่ : มิติการพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก*. หน้า 1-7. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดารณี อุทัยรัตนกิจ. (2545). การจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กออทิสติก. ใน เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการเรื่อง *ครู หมอ พ่อ แม่ : มิติพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก*. หน้า 29-41. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญรักษ์ ตันต์เจริญรัตน์. (2542). การทดสอบทางจิตวิทยา. พิษณุโลก: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2546). การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว. ใน เอกสารประกอบการสอนการวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยทางการศึกษาพิเศษ การศึกษาพฤติกรรม การวิจัยทางคลินิก. หน้า 5-12. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2546). *คู่มือคุณครูสำหรับช่วยเหลือเด็กออทิสติก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชัยเจริญ.
- _____. (2533). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงธนพัฒนา.
- _____. (2541). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: พีเออาร์ตแอนด์พรินติ้ง.
- ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกุล. (2543). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พวงเพชร พวงศิริทธิ์. (2546) การศึกษาผลการสอนทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกที่ได้รับการสอนโดยวิธีเรื่องราวทางสังคม. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญแข ลิมศิลา; และคนอื่นๆ. (2538). ออทิสซึม ใน *จิตเวชเด็กสำหรับกุมารแพทย์*. กรุงเทพฯ: _____.
- _____. (2541). *เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับออทิสซึม*. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- _____. (2540). *การวินิจฉัยโรคออทิสซึม*. กรุงเทพฯ: โรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์.
- _____. (2545). ออทิสซึมในประเทศไทยจากตำราสู่ประสบการณ์. ใน เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษการประชุมวิชาการระดับชาติ เรื่อง *ครู หมอ พ่อ แม่ มิติแห่งการพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก*. หน้า 10-28. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542, (2542, 19, สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116 ตอนที่ 74ก หน้า 16

เย็น ธีรพัฒน์ชัย. (2541). การปรับพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียนของเด็กออทิสติกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยวิธีการเสริมแรงด้วยเบี้ยขรรถการในการทำแบบฝึกหัดวิชาคณิตศาสตร์. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เยาวพา เดชะคุปต์. (2528). กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

รจนา ทรรทรานนท์. (2527). เด็กออทิสติก. กรุงเทพฯ: เลเซอร์กราฟฟิคส์การพิมพ์.

วันิดดา ปิยะศิลป์. (2537). คู่มือสำหรับพ่อแม่เด็กออทิสติก. กรุงเทพฯ: แพลน พับลิชชิง.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2543). จิตวิทยาเด็กพิเศษแนวคิดสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุรกุล เจนอบรม. (2542, สิงหาคม). EQ/EI. ใน วารสารการศึกษานอกโรงเรียน. หน้า 20 – 22 ; 2542. กรุงเทพฯ:

สุรินทร์ สุทธิชาติชัย. (2527). อารมณ์กับการปรับตัว. ใน วารสารวิชาการ. หน้า 24 – 30. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยบูรพา.

Arnold, J.R.(1960). *Cognitive psychology*. San Francisco : W.H. Freeman.

Baron-Cohen S. (1995) *MindBlindness*, Cambridge, Massachusetts: MIT Press.

Bear, D.M. , M.M. Wolf and T.R. Risley. (1968) *Some Current Dimension of Applied Behavior Analysis*” Journal of Applied Behavior Analysis.

Cole, L. (1948). *Psychology of Adolescence*. New York : Rinchart

Edelson, S, M., “*Theory of Mind*,” (online). : <http://www.autism.org>

Gardner, H. (1983). *Frames of mind : The theory of multiple*. New York : Basic Books, Gloria.

Origgi,2004“*Theories of Theory of Mind*, (online).” : <http://www.host.uniroma3.it>

Goleman,D (1998) *Working with emotional Intelligence*. New York : Bantam Books,

Golomb, Claire & Schmeling, Jill. (1996) “Drawing Development in Autistic and Mentally Retarded Children”. In *Visual Arts Research*. pp. 5–18 . New York : wiley ,

Grandin, Temple. *Teaching Tips for Children and Adults with Autism*. (online). Available telnet: autism.org/temple/tips/html.

Howlin P. Baron Cohen S. & Hadwin J. (2000). *Teaching Children with Autism to Mind Read*. Chichester : John Wiley & Sons.

- Howlin P. Baron Cohen S. and Hadwin J.(1998) "*Teaching children with autism to mind-read: a practical guide*" .Published by John Wiley & Sons Ltd, 336pp, pbk.
- James, Peter. (1983). *Teaching Art to Special Students*, Portland : J. Weston Watch
- Jersild, A.T. *Child Psychology*. New Jersey : Prentice – Hall, 1968.
- Kellmen, Julia. (1999) "Drawing with Peter : Autobiography, Narrative, and the Art of a Child with Autism". In *students In Art Education*. pp. 258 – 274. New York : Wiley ,
- _____. (1996) "Making Sense of Seeing : Autism and David Marr". In *Visual Art Research*. pp. 76 – 89. New York : Wiley ,
- Kazdin,A.E.(1980) *Behavior Modification in Applied Setting*. Illinois : The Dorsy Press,
- Leary, M.R. (1995). *Introduction to Behavioral Research Methods 2nd* ed. Pacific Grove : Books / Cole.
- Richard, Gail J. (2000) *The Source for Treatment Methodologies in Autism*. East Moline : Lingui System ,
- Thompson, G.G.. (1962) *Child Psychology : Growth Trends in Psychological Adjustment*. Boston : Houghton Mifflin ,
- Teaching Students with Autism : A Guide for Educators. Educating the student with Autism. (online). Available :<http://www.sasked.gov.sk.ca/currinst/speced/educate.html> , 2001
- Teplin, S. W. (1997). "Autism and Related Disorders," in *Developmental-Behavioral Pediatrics*. 3rd ed. Edited by M. D. Levine, W. B. Carey and A. C. Crocker. pp. 589 - 605 Philadelphia : W.B. Saunders.
- William, F.F. (1970) "*Classroom Ideas for Encouraging Thinking and Felling*," New York : D.O.K. Publishing Co.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างสื่อการสอนโดยวิธีสอนอ่านจิตใจ

ภาพถ่ายสีที่แสดงอารมณ์
มีความสุข/เศร้า/กลัว/โกรธ

มีความสุข

เศร้า

กลัว

โกรธ

ภาพถ่ายขาว-ดำ แสดงอารมณ์
มีความสุข/เศร้า/กลัว/โกรธ

มีความสุข

เศร้า

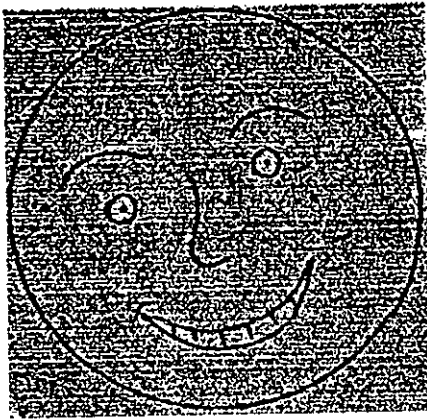
กลัว

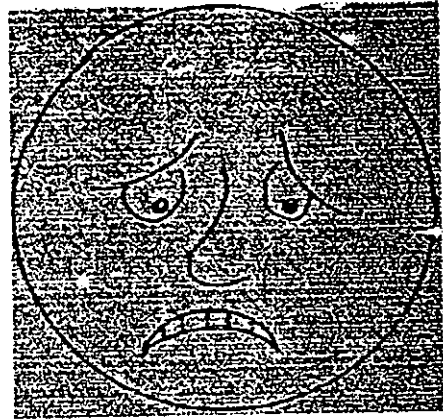
โกรธ

รูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์
มีความสุข / เศร้า / กลัว / โกรธ

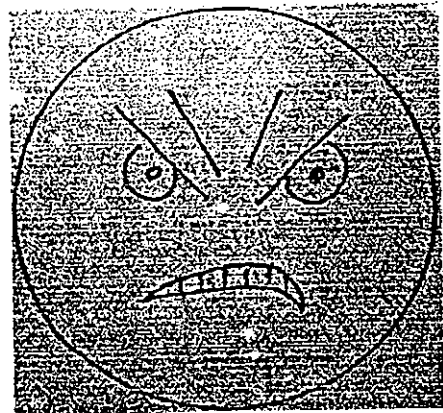
มีความสุข

เศร้า

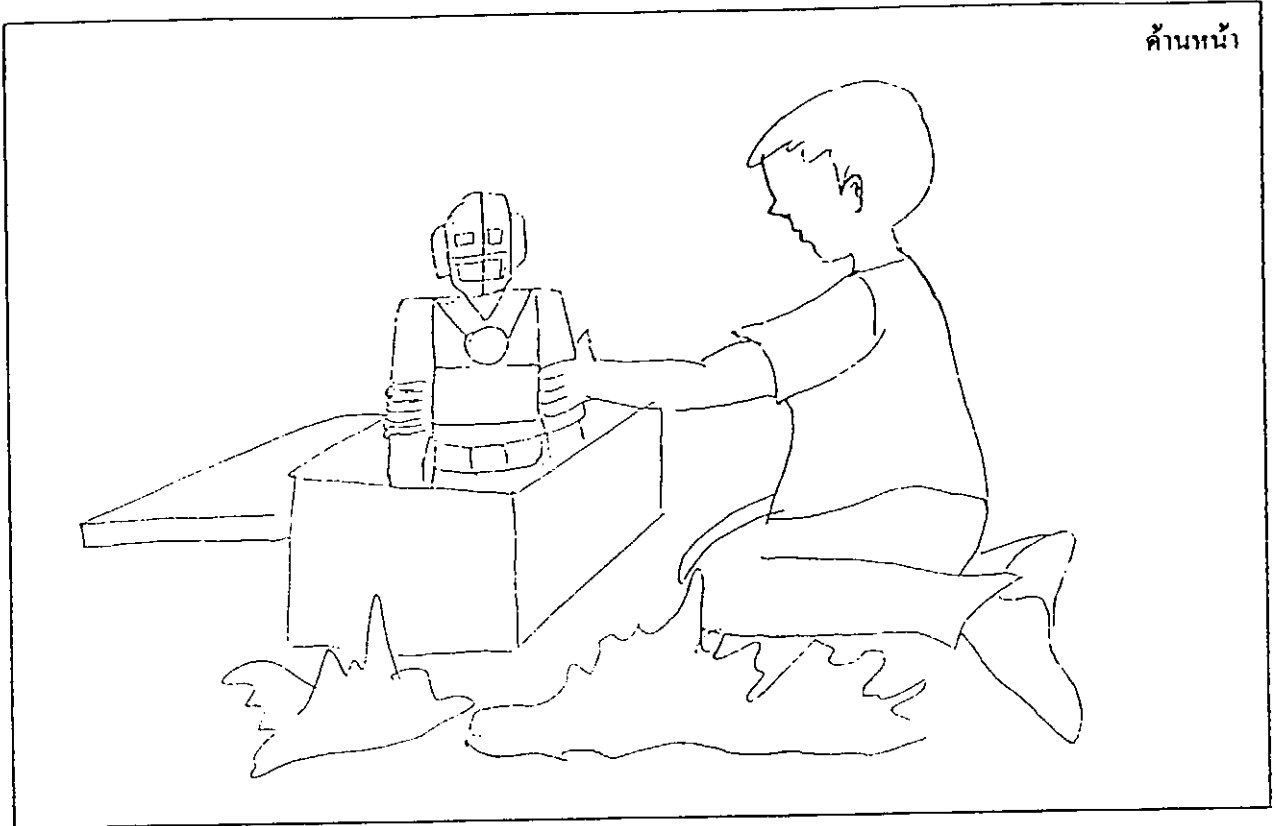

กลัว

โกรธ

ด้านหน้า

ด้านหลัง

สถานการณ์

แม่ซื้อหุ่นยนต์ให้เป็นของขวัญ

คำถาม-อารมณ์

“ชาย จะรู้สึกอย่างไรที่แม่ซื้อหุ่นยนต์ให้เป็นของขวัญ ? ”

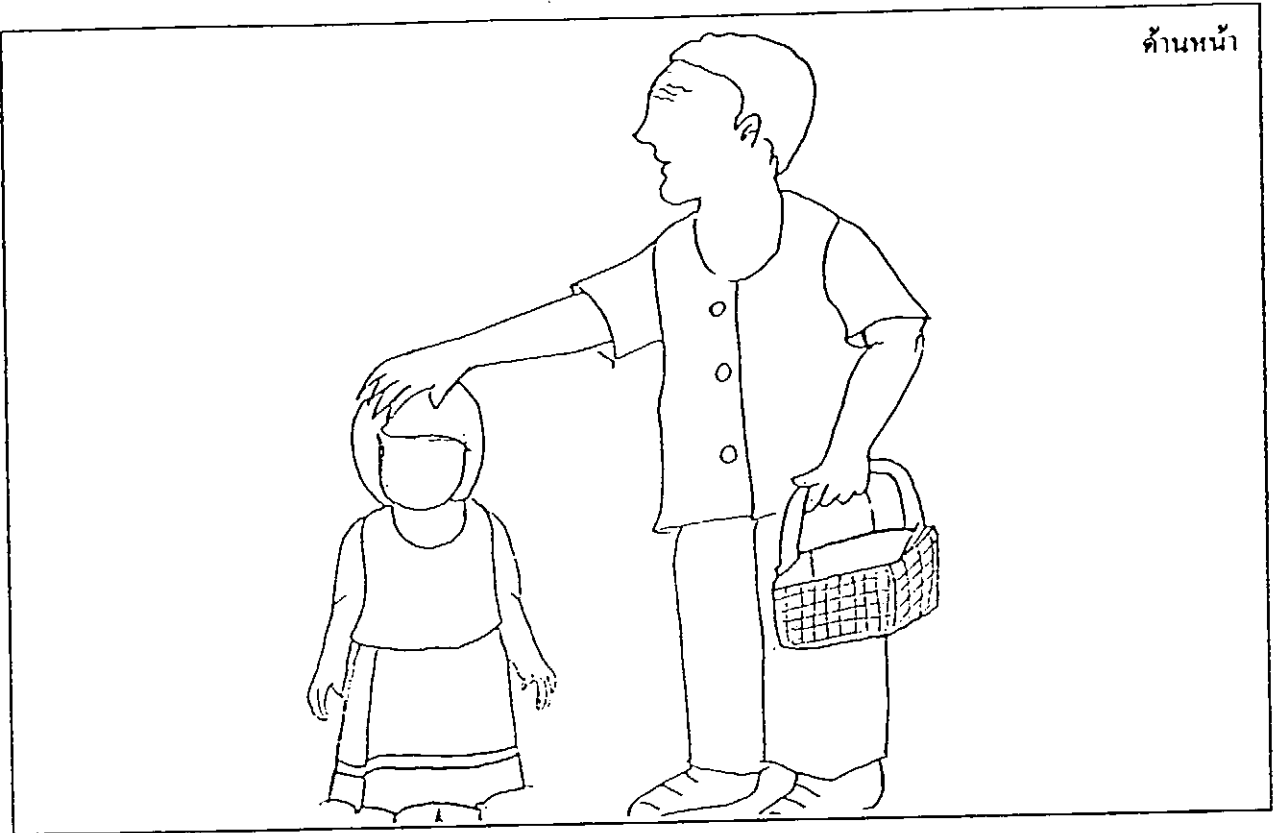
(พร้อมทั้งชี้ภาพ)

“ชาย จะรู้สึก มีความสุข/เศร้า/โกรธ/กลัว ? ”

คำถาม-เหตุผล

“ทำไม ชาย จึงมีความรู้สึก มีความสุข/เศร้า/โกรธ/กลัว”

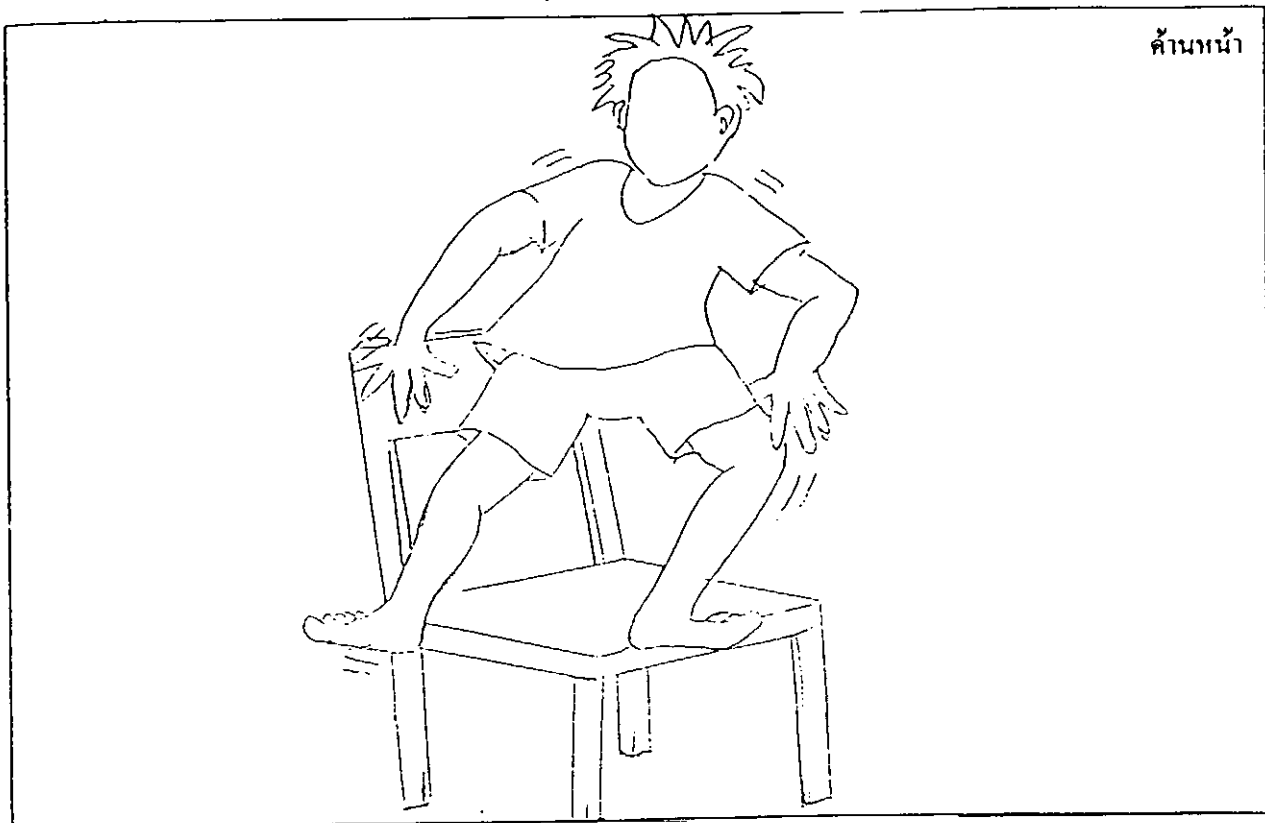
ด้านหน้า

ด้านหลัง

สถานการณ์	คุณปู่กลับบ้านนอก
คำถาม-อารมณ์ (พร้อมทั้งชี้ภาพ)	“ก้อย จะรู้สึกอย่างไรเมื่อคุณปู่ต้องกลับบ้านนอก?” “ก้อยจะรู้สึก มีความสุข/เศร้า/โกรธ/กลัว?”
คำถาม-เหตุผล	“ทำไม ก้อย จึงมีความรู้สึก มีความสุข/เศร้า/โกรธ/กลัว?”

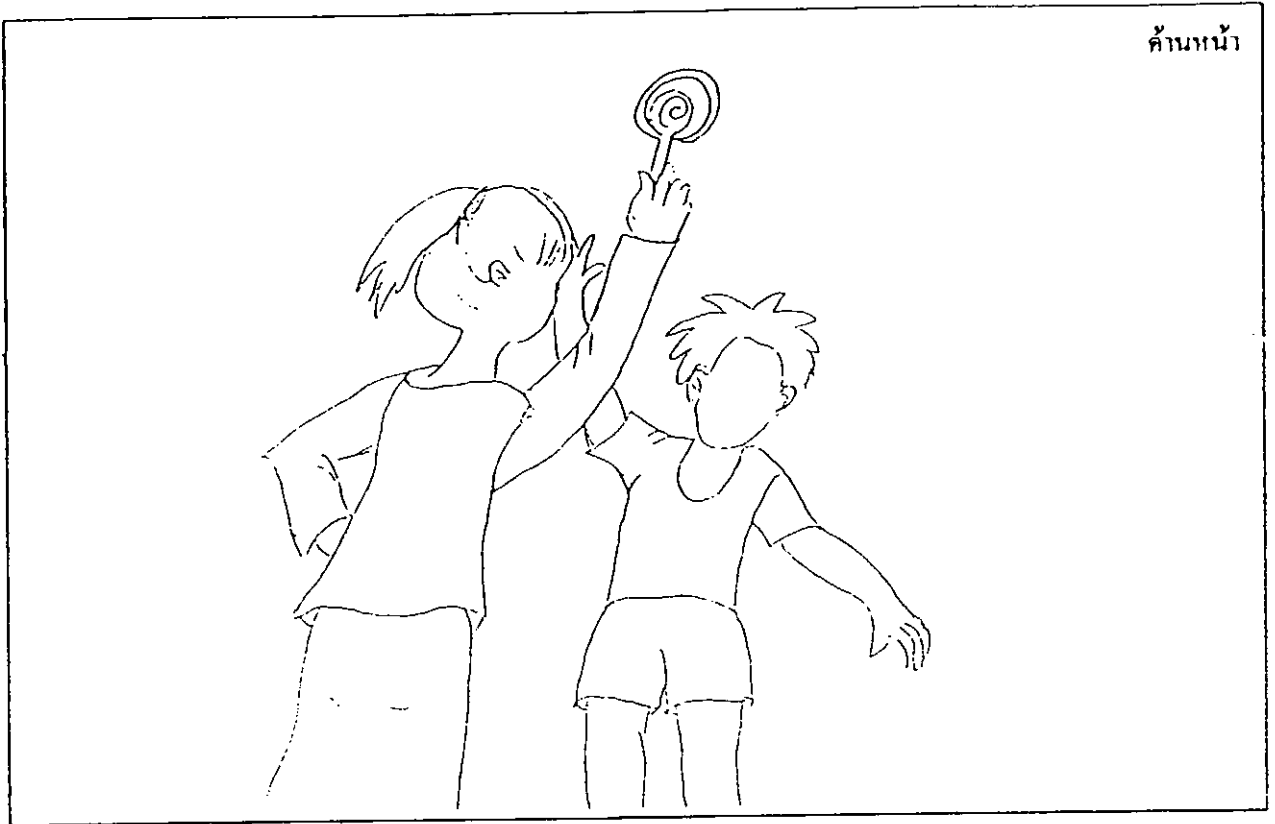
ด้านหน้า

ด้านหลัง

สถานการณ์	ยืนบนเก้าอี้แล้วตกลงมา
คำถาม-อารมณ์ (พร้อมทั้งชี้ภาพ)	"เอ้ จะรู้สึกอย่างไรเมื่อยืนบนเก้าอี้แล้วตกลงมา ? "
คำถาม-เหตุผล	"เอ้ จะรู้สึก มีความสุข/เศร้า/โกรธ/กลัว ? "
	"ทำไม เอ้ จึงมีความรู้สึก มีความสุข/เศร้า/โกรธ/กลัว"

ด้านหน้า

ด้านหลัง

สถานการณ์

เพื่อนแย่งของ แย่งขนม

คำถาม-อารมณ์

"หน้อย จะรู้สึกอย่างไรเมื่อเพื่อนแย่งของ ของเธอ?"

(พร้อมทั้งชี้ภาพ)

"หน้อย จะรู้สึก มีความสุข/เศร้า/โกรธ/กลัว?"

คำถาม-เหตุผล

"ทำไม หน้อย จึงมีความรู้สึก มีความสุข/เศร้า/โกรธ/กลัว"

ภาคผนวก ข
คู่มือการใช้แผนการจัดการเรียนรู้การรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนา
โดยวิธีการอ่านจิตใจ
และ
ตัวอย่างแผนการสอนโดยวิธีสอนอ่านจิตใจ

คู่มือการใช้แผนการจัดการเรียนรู้การรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนา โดยวิธีการอ่านจิตใจ

แผนการจัดการเรียนรู้การรับรู้และเข้าใจอารมณ์ของคู่สนทนาเป็นแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ที่สอนเกี่ยวกับทักษะทางสังคมในการเข้าใจความรู้สึกและอารมณ์ของผู้อื่นโดยวิธีอ่านจิตใจที่อ้างอิงจากวิธีการสอนอ่านจิตใจของ Howlin P.Cohen S.Baron & Julie Hadwin. (2000). Teaching Children with Autism to Mind Read. Chichester : John Wiley & Sons. มาเป็นแนวทางในการสร้างภาพแสดงสถานการณ์ทางสังคมจากการสังเกตพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสม ของนักเรียน เพื่อปรับให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมทางสังคม ในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์ของคู่สนทนา และเป็นที่ยอมรับในสังคม

แผนการเรียนนี้ประกอบด้วย

1. แผนการสอนเฉพาะบุคคลจำนวน 16 แผน
2. ภาพถ่ายสีจำนวน 3 ชุด ประกอบด้วยภาพถ่ายสีที่แสดงอารมณ์

2.1 มีความสุข 9 ภาพ	2.2 เศร้า 9 ภาพ
2.3 กลัว 9 ภาพ	2.4 โกรธ 9 ภาพ
3. ภาพถ่ายขาว-ดำจำนวน 3 ชุด ประกอบด้วยภาพถ่ายขาว-ดำที่แสดงอารมณ์

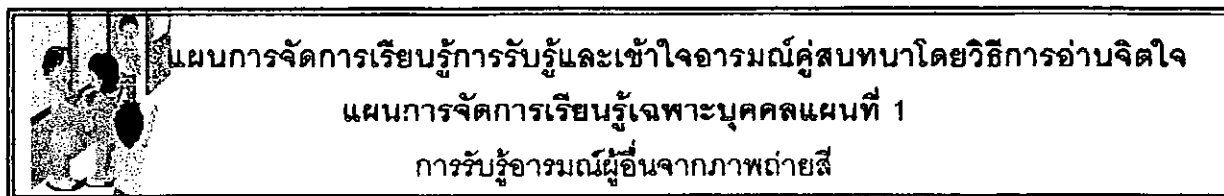
3.1 มีความสุข 9 ภาพ	3.2 เศร้า 9 ภาพ
3.3 กลัว 9 ภาพ	3.4 โกรธ 9 ภาพ
4. รูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ มีความสุข / เศร้า / กลัว / โกรธ อย่างละ 1 ภาพ
5. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์มีความสุข จำนวน 10 ภาพ
6. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์เศร้า จำนวน 10 ภาพ
7. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์กลัว จำนวน 10 ภาพ
8. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์โกรธ จำนวน 10 ภาพ

แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 1 การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพถ่ายสี

ประกอบด้วย

1. แผนการสอน
2. สื่อการสอนวิธีสอนอ่านจิตใจภาพถ่ายสีใบหน้าที่แสดงอารมณ์ความสุข เศร้า ความโกรธและความกลัว 3 ชุด
  - ชุดที่ 1 จำนวน 12 ภาพ
  - ชุดที่ 2 จำนวน 12 ภาพ
  - ชุดที่ 3 จำนวน 12 ภาพ

สาระสำคัญ

การสอนอ่านจิตใจเป็นกระบวนการที่นำมาใช้สอนเด็กออทิสติกให้เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น ว่าผู้อื่นมีอารมณ์เช่นใด รวมไปถึงคาดเดาว่าผู้อื่นคิดอะไรอยู่ในใจ โดยวิธีการที่เป็นขั้นตอนสอดคล้องกับพัฒนาการ ทางอารมณ์ของเด็ก ให้สามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นซึ่ง ได้แก่ อารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและ ความกลัว เพื่อที่จะได้พัฒนาทักษะทางสังคมในการมีปฏิสัมพันธ์กับคู่ที่สนทนา และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถจดจำลักษณะการแสดงอารมณ์ออกทางสีหน้าทั้ง 4 อารมณ์ ได้แก่ โบหน้าทีแสดงถึงอารมณ์มีความสุข เศร้า โกรธและกลัวได้ โดยนักเรียนสามารถจับคู่ภาพถ่ายสี กับอารมณ์ได้ถูกต้อง

เนื้อหา

การจดจำการโบหน้าที่แสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัวจากภาพถ่ายสี

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. นำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนากับนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในโรงเรียนว่าจะทำอย่างไรให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข เช่น การได้รับสิ่งของที่เรชอบมากๆ
2. นำภาพสีโบหน้าของคนแสดงอารมณ์ต่างๆ คือ อารมณ์มีความสุข อารมณ์เศร้า อารมณ์โกรธและอารมณ์กลัวแสดงให้นักเรียนดูทีละภาพ โดยครูปฏิบัติ ดังนี้

ครูชี้ภาพสีแสดงอารมณ์ (ทีละภาพ) พร้อมทั้งอธิบาย กับนักเรียนว่า

“ภาพโบหน้ารูปนี้ ที่แสดงถึงความสุข”

“ภาพโบหน้ารูปนี้ ที่แสดงถึงความเศร้า ”

“ภาพโบหน้ารูปนี้ ที่แสดงถึงความโกรธ”

“ภาพโบหน้ารูปนี้ ที่แสดงถึงความกลัว”

สอนจนครบทั้ง 4 ภาพ

3. ให้นักเรียนจับคู่ภาพโบหน้าที่เป็นภาพสี ชุดที่ 1 กับอารมณ์ทั้ง 4 (ให้นักเรียนพูดชื่ออารมณ์ออกมา) โดยครูปฏิบัติดังต่อไปนี้

ครูพูด

"เรามาดูภาพเหล่านี้กัน (ครูเลือกภาพสี่ที่แสดงอารมณ์มีความสุข / เศร้า / โกรธ / กลัว เลือกทีละรูป) ดูซิว่าภาพนี้บอกให้เรารู้ว่าเรามีความรู้สึกอย่างไร"

ครูถาม

"ชี้ให้คุณครูดูซิว่าคนไหนที่มีความสุข / ความเศร้า / ความโกรธ / ความกลัว"

4. ถ้านักเรียนชี้ไม่ได้ ให้ครูถามซ้ำ และอธิบายโดย ยกสถานการณ์ที่เป็นตัวกระตุ้นให้เกิด อารมณ์นั้นๆ เช่น ถ้านักเรียนไม่สามารถบอกภาพที่แสดงอารมณ์เศร้าได้ ครูอาจยกตัวอย่างว่า เมื่อมี สิ่งที่ไม่น่าพึงพอใจเกิดขึ้น หรือมีคนจากไปอย่างกะทันหัน แล้วคุณจะรู้สึกเศร้า เป็นต้น

5. ถ้านักเรียนตอบได้ ครูสอนซ้ำข้อ 3. และ 4 โดยใช้ภาพชุดที่ 2 และ 3

6. เมื่อเรียนครบแล้ว ให้ครูนำภาพสี่ที่แสดงอารมณ์ต่างๆ ข้างต้น ชุดที่ 1, 2 และ 3 มาทดสอบ โดย จับคู่ภาพใบหน้าที่เป็นภาพถ่ายสี กับอารมณ์ ครูปฏิบัติดังต่อไปนี้

ครูพูด

"เรามาดูภาพเหล่านี้กัน (ครูเลือกที่แสดงอารมณ์มีความสุข / เศร้า / โกรธ / กลัว เลือก ทีละรูปในชุดที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ)"

ครูถาม

"ดูซิว่าภาพนี้บอกให้เรารู้ว่าเรามีความรู้สึกอย่างไร"

ครูเฉลยเมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบถูกต้อง และให้แรงเสริม

7. ทบทวนความจำของนักเรียนอีกครั้งโดยครูแสดงสีหน้าและถามว่าความรู้สึกอย่างไร ถ้านักเรียนตอบถูกต้องครูให้แรงเสริมโดยการชมหรือรางวัล

สื่อการเรียนการสอน

ภาพถ่ายสีใบหน้าที่แสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัวชุดที่ 1, 2, 3

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

นักเรียนสามารถจับคู่ภาพถ่ายสี กับอารมณ์โดยการตอบปากเปล่าได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 2 การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสี กับภาพถ่ายขาว-ดำ

ประกอบด้วย

1. แผนการสอน
2. สื่อการสอนวิธีสอนอ่านจิตใจภาพถ่ายสีใบหน้าที่แสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว 3 ชุด
  - ชุดที่ 1 จำนวน 12 ภาพ
  - ชุดที่ 2 จำนวน 12 ภาพ
  - ชุดที่ 3 จำนวน 12 ภาพ
3. สื่อการสอนวิธีสอนอ่านจิตใจภาพถ่ายขาว-ดำใบหน้าที่แสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว 3 ชุด
  - ชุดที่ 1 จำนวน 12 ภาพ
  - ชุดที่ 2 จำนวน 12 ภาพ
  - ชุดที่ 3 จำนวน 12 ภาพ

แผนการจัดการเรียนรู้การรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาโดยวิธีการอ่านจิตใจ
ใจแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 2
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสี กับภาพถ่ายขาว-ดำ

สาระสำคัญ

การสอนอ่านจิตใจเป็นกระบวนการที่นำมาใช้สอนเด็กออกทิสติกให้เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น ว่าผู้อื่นมีอารมณ์เช่นใด รวมไปถึงคาดเดาว่าผู้อื่นคิดอะไรอยู่ในใจ โดยวิธีการที่เป็นขั้นตอนสอดคล้องกับพัฒนาการ ทางอารมณ์ของเด็ก ให้สามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ซึ่ง ได้แก่ อารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและ ความกลัว เพื่อที่จะได้พัฒนาทักษะทางสังคมในการมีปฏิสัมพันธ์กับคู่ที่สนทนา และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถจดจำลักษณะการแสดงอารมณ์ออกทางสีหน้าทั้ง 4 อารมณ์ได้แก่ โปนหน้าที่แสดงถึงการมีความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัวได้โดยนักเรียนสามารถจับคู่ภาพถ่ายขาว-ดำกับอารมณ์ได้ ถูกต้อง

เนื้อหา

การจดจำการโปนหน้าที่แสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัวจากภาพถ่ายสี และภาพ ขาว-ดำ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. นำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนากับนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน ว่าจะทำอย่างไรให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข เช่นการช่วยเหลือกัน ไม่แกล้งเพื่อน เป็นต้น
2. นำภาพสีโปนหน้าของคนที่แสดงอารมณ์มีความสุข เศร้า โกรธและ กลัวแสดงให้นักเรียนดู
3. ชี้ภาพสีแสดงอารมณ์ (ทีละภาพ) พร้อมทั้งถามนักเรียนว่า
  - "ภาพโปนหน้ารูปนี้ ที่แสดงถึงความสุข"
  - "ภาพโปนหน้ารูปนี้ ที่แสดงถึงความเศร้า "
  - "ภาพโปนหน้ารูปนี้ ที่แสดงถึงความโกรธ"
  - "ภาพโปนหน้ารูปนี้ ที่แสดงถึงความกลัว" สอนจนครบทั้ง 4 ภาพ
4. ครูชี้ภาพขาว-ดำแสดงอารมณ์ (ทีละภาพ) พร้อมทั้งถามนักเรียนว่า
  - "ภาพโปนหน้ารูปนี้ ที่แสดงถึงความสุข"
  - "ภาพโปนหน้ารูปนี้ ที่แสดงถึงความเศร้า "
  - "ภาพโปนหน้ารูปนี้ ที่แสดงถึงความโกรธ"

“ภาพใบหน้าที่แสดงถึงความกลัว” สอนจนครบทั้ง 4 ภาพ

5. ให้นักเรียนจับคู่ภาพใบหน้าที่เป็นภาพขาว-ดำชุดที่ 1, 2 และ 3 กับอารมณ์ต่างๆ โดยครูปฏิบัติดังต่อไปนี้

ครูพูด
“เรามาดูภาพเหล่านี้กัน (ครูเลือกภาพขาว-ดำที่แสดงอารมณ์มีความสุข / เศร้า / โกรธ / กลัว เลือกทีละรูป)

ครูถาม

“ดูซิว่าภาพนี้บอกให้เราว่าเขามีความรู้สึกอย่างไร”

สอนจนครบทั้ง 3 ชุด ถ้านักเรียนตอบถูก (ครูเลือก ภาพถ่ายขาว-ดำ ที่แสดงอารมณ์มีความสุข / ความเศร้า / ความโกรธ / ความกลัว เลือกทีละ 4 รูป 4 อารมณ์)

ครูถามต่อว่า

“ชี้ให้คุณครูดูซิว่าคนไหนที่แสดงอารมณ์มีความสุข / เศร้า / โกรธ / กลัว”

6. ถ้านักเรียนชี้ไม่ได้ ให้ครูถามซ้ำ และอธิบายโดย ยกสถานการณ์ที่เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดอารมณ์นั้นๆ เช่น ถ้านักเรียนไม่สามารถบอกภาพที่แสดงอารมณ์เศร้าได้ ครูอาจยกตัวอย่างว่า เมื่อมีสิ่งที่ทำให้พอใจ หรือมีคนให้ของที่เราชอบ แล้วคุณจะมีสุข มีความสุข เป็นต้น

ถ้านักเรียนตอบได้ครูนำภาพขาว-ดำ ที่แสดงอารมณ์ต่างๆ ข้างต้น ชุดที่ 1, 2 และ 3 มาทดสอบ โดย จับคู่ภาพใบหน้าภาพขาวดำ กับอารมณ์ต่างๆ โดยครูปฏิบัติดังต่อไปนี้

ครูพูด

“เรามาดูภาพเหล่านี้กัน” (ครูเลือกภาพที่แสดงอารมณ์มีความสุข / เศร้า / โกรธ / กลัว เลือกทีละรูป)

ครูถาม

“ดูซิว่าภาพนี้บอกให้เราว่าเขามีความรู้สึกอย่างไร” ครูเฉลยถ้านักเรียนตอบถูกและให้แรงเสริม

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพถ่ายสีใบหน้าที่แสดงอารมณ์มีความสุข เศร้า โกรธและกลัว ชุดที่ 1, 2 และ 3
2. ภาพถ่ายขาว-ดำใบหน้าที่แสดงอารมณ์มีความสุข เศร้า โกรธและกลัว ชุดที่ 1, 2 และ 3

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

นักเรียนสามารถจับคู่ภาพถ่ายขาว-ดำ กับอารมณ์โดยการตอบปากเปล่าได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

.....

แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 3 การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพถ่ายชาวตำกับรูปภาพการ์ตูน

ประกอบด้วย

1. แผนการสอน
2. สื่อการสอนวิธีสอนอ่านจิตใจภาพถ่ายชาว-ตำใบหน้าทีแสดงอารมณ์ความสุข
ความเศร้า ความโกรธและความกลัว 3 ชุด
    ชุดที่ 1 จำนวน 12 ภาพ
    ชุดที่ 2 จำนวน 12 ภาพ
    ชุดที่ 3 จำนวน 12 ภาพ
3. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัวอารมณ์ละ1ภาพ

แผนการจัดการเรียนรู้การรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาโดยวิธีการอ่านจิตใจ

แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 3

การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพถ่ายขาวดำกับรูปภาพการ์ตูน

สาระสำคัญ

การตอนอ่านจิตใจเป็นกระบวนการที่นำมาใช้สอนเด็กออกทิสติกให้เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น ว่าผู้อื่นมีอารมณ์เช่นใด รวมไปถึงคาดเดาว่าผู้อื่นคิดอะไรอยู่ในใจ โดยวิธีการที่เป็นขั้นตอนสอดคล้องกับพัฒนาการ ทางอารมณ์ของเด็ก ให้สามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ซึ่ง ได้แก่ อารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและ ความกลัว เพื่อที่จะได้พัฒนาทักษะทางสังคมในการมีปฏิสัมพันธ์กับคู่ที่สนทนา และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถจดจำลักษณะการแสดงอารมณ์ออกทางสีหน้าทั้ง 4 อารมณ์ ได้แก่ โใบหน้าที่แสดงอารมณ์มีความสุข เศร้า โกรธและกลัวได้ โดยนักเรียนสามารถจับคู่ภาพถ่ายขาว-ดำกับรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัวได้ตรงกัน

เนื้อหา

การจดจำการใบหน้าที่แสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัวจากภาพถ่ายขาว-ดำ และรูปภาพการ์ตูน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนากับนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน ว่าจะทำอย่างไรให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

2. ครูนำภาพสีใบหน้าของคนแสดงอารมณ์มีความสุข เศร้า ความโกรธและความกลัวแสดงให้นักเรียนดู

3. ครูชี้ภาพขาว-ดำ แสดงอารมณ์ (ทีละภาพ) พร้อมทั้งถามนักเรียนว่า

“ภาพใบหน้าที่รูปนี้ ที่แสดงถึงความสุข”

“ภาพใบหน้าที่รูปนี้ ที่แสดงถึงความเศร้า ”

“ภาพใบหน้าที่รูปนี้ ที่แสดงถึงความโกรธ”

“ภาพใบหน้าที่รูปนี้ ที่แสดงถึงความกลัว” สอนจนครบทั้ง 4 ภาพ

4. ครูชี้รูปภาพการ์ตูนแสดงอารมณ์ (ทีละภาพ) พร้อมทั้งถามนักเรียนว่า

“ภาพใบหน้าที่รูปนี้ ที่แสดงถึงความสุข”

“ภาพใบหน้าที่รูปนี้ ที่แสดงถึงความเศร้า ”

“ภาพใบหน้ารูปนี้ ที่แสดงถึงความโกรธ”

“ภาพใบหน้ารูปนี้ ที่แสดงถึงความกลัว”

โดยครูวางภาพบนโต๊ะและเรียกชื่ออารมณ์ที่แสดงออกในแต่ละภาพ สอนจนครบทั้ง 4 ภาพ

5. ให้นักเรียนจับคู่ภาพถ่ายขาว-ดำชุดที่ 1 , 2 , 3 กับรูปภาพการ์ตูนโดยครูปฏิบัติดังต่อไปนี้

ครูนำภาพถ่ายขาว-ดำ 4 ภาพที่แสดงอารมณ์ 4 อารมณ์ ขึ้นมาวางเรียงกัน ซึ่งที่ภาพถ่ายขาว-ดำพร้อมทั้งชุด ดังนี้

“นี่เป็นภาพใบหน้าทั้ง 4 ภาพ ภาพนี้มีความสุข/ เศร้า / โกรธ / กลัว”

ครูนำรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์มีความสุข/ ความเศร้า / ความโกรธ / ความกลัว ที่ละ 1 ภาพขึ้นมาวาง ซึ่งภาพการ์ตูนพร้อมทั้งชุด ดังนี้

“ดูซิว่าภาพนี้บอกให้เราทราบว่าเขามีความรู้สึกอย่างไร”

ครูรอคำตอบจากนักเรียนตอบอารมณ์ได้ตรงกับภาพการ์ตูน ให้ครูนำภาพถ่ายขาว-ดำ มา 4 ภาพ 4 อารมณ์ และถามต่อว่า

“แล้วภาพ (การ์ตูน) นี้ตรงกับภาพ (ภาพถ่าย-ดำ) ไหน”

“ซึ่งให้คุณครูดูซิว่าคู่กับภาพไหน” ถ้านักเรียนชี้ได้ถูก ให้จับคู่ภาพถ่ายขาว-ดำที่แสดงอารมณ์ ทั้ง 4 อารมณ์ 3 ชุด มาให้นักเรียนจับคู่กับภาพ

6. ครูทบทวนความจำของนักเรียนอีกครั้งโดยครูแสดงสีหน้าและถามว่าครูรู้สึกอย่างไร ถ้านักเรียนตอบถูกครูให้แรงเสริมโดยการชมหรือรางวัล

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ภาพถ่ายขาว-ดำของใบหน้าที่แสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
2. รูปภาพการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

นักเรียนสามารถจับคู่ภาพถ่ายขาว-ดำ กับรูปภาพการ์ตูนได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 4
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากรูปภาพการ์ตูน

ประกอบด้วย

1. แผนการสอน
2. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว

แผนการจัดการเรียนรู้การรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาโดยวิธีการอ่านจิตใจ

แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 4

การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากรูปภาพการ์ตูน

สาระสำคัญ

การสอนอ่านจิตใจเป็นกระบวนการที่นำมาใช้สอนเด็กออกทิสติกให้เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นว่าผู้อื่นมีอารมณ์เช่นใด รวมไปถึงคาดเดาว่าผู้อื่นคิดอะไรอยู่ในใจ โดยวิธีการที่เป็นขั้นตอนสอดคล้องกับพัฒนาการ ทางอารมณ์ของเด็ก ให้สามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ซึ่ง ได้แก่ อารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและ ความกลัว เพื่อที่จะได้พัฒนาทักษะทางสังคมในการมีปฏิสัมพันธ์กับคู่ที่สนทนา และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถจดจำลักษณะการแสดงอารมณ์ออกทางสีหน้าทั้ง 4 อารมณ์ ได้แก่ โบหน้าที่แสดงถึง การมีความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัวได้ โดยนักเรียนสามารถจับคู่รูปภาพการ์ตูนกับอารมณ์ได้ถูกต้อง

เนื้อหา

การจดจำการโบหน้าที่แสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัวจากภาพถ่ายสี และภาพ ขาว-ดำ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนากับนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน ว่าจะทำอย่างไรให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข
2. ครูนำรูปการ์ตูนแสดงให้นักเรียนดู
3. ครูชี้รูปภาพการ์ตูนแสดงอารมณ์ (ทีละภาพ) พร้อมทั้งถามนักเรียนว่า
  - "ภาพโบหน้ารูปนี้ ที่แสดงถึงความสุข"
  - "ภาพโบหน้ารูปนี้ ที่แสดงถึงความเศร้า "
  - "ภาพโบหน้ารูปนี้ ที่แสดงถึงความโกรธ"
  - "ภาพโบหน้ารูปนี้ ที่แสดงถึงความกลัว" สอนจนครบทั้ง 4 ภาพ
4. ให้นักเรียนจับคู่รูปภาพการ์ตูนที่ครูแสดงกับภาพการ์ตูนอีกชุดที่เด็กมีโดยครูปฏิบัติ

ดังต่อไปนี้ ครูพูดว่า

"ครูมีภาพครูมีภาพอยู่จำนวนหนึ่งให้เธอดู เรามาดูภาพเหล่านี้กัน ดูซิว่าภาพนี้บอกให้เราว่าเขา มีความรู้สึกอย่างไร"

ครูถาม

“ไหนลองหาภาพที่เหมือนกับภาพนี้ให้คุณครูดูซิ”

ครูชี้ภาพ และถามว่า

“ภาพนี้มีความสุข... (เศร้า โกรธ กลัว)...เราควรวางภาพที่มีความสุขที่ไหน” นักเรียน
จะถูกบอกให้จับคู่รูปภาพการ์ตูนที่นักเรียนมีอยู่ กับภาพที่วางอยู่บนโต๊ะ

ถ้าตอบถูกครูให้คะแนนและให้แรงเสริม สอนจนครบทั้ง 4 อารมณ์(โดยครูสามารถ
สอนซ้ำได้ตามความเหมาะสม)

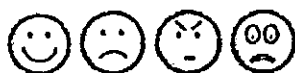
สื่อการเรียนรู้การสอน

รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

นักเรียนสามารถจับคู่รูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ต่างๆ ได้ถูกต้องทั้ง 4 อารมณ์

ข้อเสนอแนะ

แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 5
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงอารมณ์มีความสุข

ประกอบด้วย

1. แผนการสอน
2. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
3. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์มีความสุข
ภาพที่ 1.1 , 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 จำนวน 5 ภาพ
4. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้การรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาโดยวิธีการอ่านจิตใจ
แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 5
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงอารมณ์มีความสุข

สาระสำคัญ

การอ่านอ่านจิตใจเป็นกระบวนการที่นำมาใช้สอนเด็กออกทิสติกให้เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นว่าผู้อื่นมีอารมณ์เช่นใด รวมไปถึงคาดเดาว่าผู้อื่นคิดอะไรอยู่ในใจ โดยวิธีการที่เป็นขั้นตอนสอดคล้องกับพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็ก ให้สามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ซึ่ง ได้แก่ อารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว เพื่อที่จะได้พัฒนาทักษะทางสังคมในการมีปฏิสัมพันธ์กับคู่ที่สนทนา และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เมื่อนักเรียนดูภาพสถานการณ์และฟังเรื่องราว ที่ครูอ่าน แล้วสามารถบอกได้ว่าบุคคลในภาพนั้นรู้สึกอย่างไร และทำไมถึงเป็นเช่นนั้นได้ถูกต้อง

เนื้อหา

สถานการณ์ของอารมณ์คือ อารมณ์นั้นถูกเร้า / กระตุ้นโดยเหตุการณ์ (อาทิ รู้สึกกลัวเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น) นักเรียนจำเป็นต้องแปลเนื้อหา ของสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ ในรูปภาพ แล้วทำนายว่าการแสดงออกทางอารมณ์แบบใดจะเกิดขึ้น ซึ่งสถานการณ์จะชี้ถึงอารมณ์พื้นฐาน คือ ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว โดยครูเลือกสถานการณ์ที่แสดงอารมณ์สุข ให้นักเรียนดู พร้อมทั้งเล่าเรื่องอธิบายว่าเกิดอะไรขึ้นในภาพ ตาม ขั้นตอน แล้วถามว่าลักษณะสถานการณ์ นั้น จะทำให้เกิดความรู้สึกอย่างไร พร้อมทั้งแสดงรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ ทั้ง 4 ภาพให้นักเรียนดู ให้นักเรียนชี้รูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับสถานการณ์ในภาพ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. นำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนากับนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน ว่าจะทำอย่างไรให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ถ้ามีสิ่งที่ไม่คาดฝันหรือสิ่งที่เราชอบ สนุก จะทำให้เรารู้สึกอย่างไร
2. ครูนำรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัวแสดงให้นักเรียนดู
3. ครูถามนักเรียนว่า
  - “รูปไหนที่แสดงถึงความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว”
  - “ชี้ให้คุณครูดูชี้ว่ารูปไหนที่มีความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว”

4. สอนจนครบทั้ง 4 ภาพเพื่อเป็นการทบทวน
5. ครูเลือกภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่ทำให้เกิดอารมณ์มีความสุข

ภาพที่ 1.1 สถานการณ์ได้รับขนมเค้ก แสดงภาพให้นักเรียนดู โดยครูปฏิบัติดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1

ครูชี้ภาพสถานการณ์และพูด

"ดูภาพนี้ซิ เปิ้ลได้รับขนมเค้กชิ้นใหญ่จากคุณแม่"

ขั้นตอนที่ 2

ครูถามคำถามที่แสดงอารมณ์

"เปิ้ลจะรู้สึกอย่างไร เมื่อเธอได้รับขนมเค้กชิ้นใหญ่จากคุณแม่ "

"เปิ้ลจะรู้สึกมีความสุข, มีความเศร้า, มีความโกรธ, มีความกลัว"

(พร้อมทั้งชี้ไปยังรูปภาพใบหน้าการ์ตูนแต่ละภาพตามลำดับ)

"ดูซิเปิ้ลรู้สึกอย่างไร"

ให้นักเรียนชี้รูปภาพการ์ตูนที่ตรงกับสถานการณ์ในภาพ ถ้าชี้ถูกให้ครูชมเชย

ขั้นตอนที่ 3

ครูถามคำถามที่แสดงเหตุผล

"ทำไมเปิ้ลถึงมีความสุข"

ถ้านักเรียนตอบถูกให้ครูชมเชย ถ้าตอบผิดให้ครูชี้แจงคำตอบที่ถูกต้องพร้อมทั้งให้เหตุผล (อาทิ เมื่อมีคนให้สิ่งที่เราชอบ เราทำในสิ่งที่สนุกเช่นวิ่งเล่น เล่นของเล่น คุณจะรู้สึกมีความสุข ดีใจ ยิ้ม หัวเราะ)

6. สอนภาพสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่

- 1.2 อ่านหนังสือการ์ตูน
- 1.3 แม่ซื้อหุ่นยนต์ให้เป็นของขวัญ
- 1.4 พ่อซื้อไอศกรีมให้
- 1.5 พ่อซื้อเครื่องบินของเล่น

จนครบทั้ง 5 ภาพโดยใช้คำพูดและคำถามที่อยู่ด้านหลังภาพสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์

7. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 1 (ครูให้นักเรียนดูภาพและอ่านสถานการณ์แล้วให้นักเรียนตอบว่าภาพที่เห็นแสดงอารมณ์อะไร โดยนักเรียนกากบาทลงบนคำตอบที่สัมพันธ์กับภาพพร้อมให้เหตุผล)

8. ครูเฉลยแบบทดสอบเมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบถูกต้อง และให้แรงเสริม

9. ครูทบทวนความจำของนักเรียนอีกครั้งโดยครูแสดงสีหน้ามีความสุขและถามว่าครูรู้สึกอย่างไร ถ้านักเรียนตอบถูกครูให้แรงเสริมโดยการชมหรือรางวัล

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
2. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์มีความสุข
3. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้เ็นชุดที่ 1

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้เ็นชุดที่ 1 ได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

.....

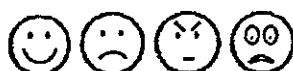
.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 6
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงอารมณ์มีความสุข

ประกอบด้วย

1. แผนการสอน
2. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
3. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์มีความสุข
ภาพที่ 1.6 ,1.7,1.8,1.9,1.10 จำนวน 5 ภาพ
4. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้การรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาโดยวิธีการอ่านจิตใจ
แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 6
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงอารมณ์มีความสุข

สาระสำคัญ

การสอนอ่านจิตใจเป็นกระบวนการที่นำมาใช้สอนเด็กออกทิสติกให้เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นว่าผู้อื่นมีอารมณ์เช่นใด รวมไปถึงคาดเดาว่าผู้อื่นคิดอะไรอยู่ในใจ โดยวิธีการที่เป็นขั้นตอนสอดคล้องกับพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็ก ให้สามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ซึ่ง ได้แก่ อารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว เพื่อที่จะได้พัฒนาทักษะทางสังคมในการมีปฏิสัมพันธ์กับคู่ที่สนทนา และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เมื่อนักเรียนดูภาพสถานการณ์และฟังเรื่องราวที่ครูอ่าน แล้วสามารถบอกได้ว่าบุคคลในภาพนั้นรู้สึกอย่างไร และทำไมถึงเป็นเช่นนั้นได้ถูกต้อง

เนื้อหา

สถานการณ์ของอารมณ์คือ อารมณ์นั้นถูกเร้า / กระตุ้นโดยเหตุการณ์ (อาทิ รู้สึกกลัวเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น) นักเรียนจำเป็นต้องแปลเนื้อหา ของสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ ในรูปภาพ แล้วทำนายว่าการแสดงออกทางอารมณ์แบบใดจะเกิดขึ้น ซึ่งสถานการณ์จะชี้ถึงอารมณ์พื้นฐาน คือ ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว โดยครูเลือกสถานการณ์ที่แสดงอารมณ์สุข ให้นักเรียนดู พร้อมทั้งเล่าเรื่องอธิบายว่าเกิดอะไรขึ้นในภาพ ตาม ขั้นตอน แล้วถามว่าลักษณะสถานการณ์ นั้น จะทำให้เกิดความรู้สึกอย่างไร พร้อมทั้งแสดงรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ ทั้ง 4 ภาพให้นักเรียนดู ให้นักเรียนชี้รูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับสถานการณ์ในภาพ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนากับนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน ว่า จะทำอย่างไรให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ถ้ามีสิ่งที่ไม่คาดฝันหรือสิ่งที่เราชอบ สนุก จะทำให้เรารู้สึกอย่างไร

2. ครูนำรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัวแสดง ให้นักเรียนดู

3. ครูถามนักเรียนว่า

“รูปไหนที่แสดงถึงความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว”

“ชี้ให้คุณครูดูชี้ว่ารูปไหนที่มีความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว”

4. สอนจนครบทั้ง 4 ภาพเพื่อเป็นการทบทวน

5. ครูเลือกภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่ทำให้เกิดอารมณ์กลัว

ภาพที่ 1.6 สถานการณ์ที่สาวให้นั่งถือการ์ตูน แสดงภาพให้นักเรียนดู โดยครูปฏิบัติดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1

ครูชี้ภาพสถานการณ์และพูด

"ดูภาพนี้สิ พี่สาวให้นั่งถือการ์ตูน แก่ตุ๊กตา"

ขั้นตอนที่ 2

ครูถามคำถามที่แสดงอารมณ์

"ตุ๊กตาจะรู้สึกอย่างไร เมื่อพี่สาวให้นั่งถือการ์ตูนแก่เธอ "

"ตุ๊กตาจะรู้สึกมีความสุข, มีความเศร้า, มีความโกรธ, มีความกลัว"

(พร้อมทั้งชี้ไปยังรูปภาพใบหน้าการ์ตูนแต่ละภาพตามลำดับ)

"ครูชี้ตุ๊กตาจะรู้สึกอย่างไร"

ให้นักเรียนชี้รูปภาพการ์ตูนที่ตรงกับสถานการณ์ในภาพ ถ้าชี้ถูกให้ครูชมเชย

ขั้นตอนที่ 3

ครูถามคำถามที่แสดงเหตุผล

"ทำไมตุ๊กตาถึงมีความสุข"

ถ้านักเรียนตอบถูกให้ครูชมเชย ถ้าตอบผิดให้ครูชี้แจงคำตอบที่ถูกต้องพร้อมทั้งให้เหตุผล (อาทิ เมื่อมีคนให้สิ่งที่เราชอบ เราทำในสิ่งที่สนุกเช่นวิ่งเล่น เล่นของเล่น คุณจะรู้สึกมีความสุข ดีใจ ยิ้ม หัวเราะ)

6. สอนภาพสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่

1.7 เล่นน้ำหมุนกับเพื่อน

1.8 เล่นเกมคอมพิวเตอร์

1.9 ดูโทรทัศน์รายการที่ชอบ

1.10 ร้องเพลงหน้าห้องเรียน

จนครบทั้ง 5 ภาพโดยใช้คำพูดและคำถามที่อยู่ด้านหลังภาพสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ของแต่ละภาพ

7. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 2 (ครูให้นักเรียนดูภาพและอ่านสถานการณ์แล้วให้นักเรียนตอบว่าภาพที่เห็นแสดงอารมณ์อะไร โดยนักเรียนกากบาทลงบนคำตอบที่สัมพันธ์กับภาพพร้อมให้เหตุผล)

8. ครูเฉลยแบบทดสอบเมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบถูกต้อง และให้แรงเสริม

9. ครูทบทวนความจำของนักเรียนอีกครั้งโดยครูแสดงสีหน้ามีความสุขและถามว่าครูรู้สึกอย่างไร ถ้านักเรียนตอบถูกครูให้แรงเสริมโดยการชมหรือรางวัล

สื่อการเรียนการสอน

1. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
2. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์มีความสุข
3. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 2

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 2 ได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

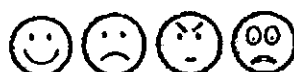
.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 7
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงอารมณ์เศร้า

ประกอบด้วย

1. แผนการสอน
2. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
3. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์เศร้า
ภาพที่ 2.1 ,2.2,2.3,2.4,2.5 จำนวน 5 ภาพ
4. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 3

แผนการจัดการเรียนรู้การรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาโดยวิธีการอ่านจิตใจ
แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 7
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงอารมณ์เศร้า

สาระสำคัญ

การตอนอ่านจิตใจเป็นกระบวนการที่นำมาใช้สอนเด็กออทิสติก ให้เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นว่าผู้อื่นมีอารมณ์เช่นใด รวมไปถึงคาดเดาว่าผู้อื่นคิดอะไรอยู่ในใจ โดยวิธีการที่เป็นขั้นตอนสอดคล้องกับพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กให้สามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นซึ่งได้แก่อารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว เพื่อที่จะได้พัฒนาทักษะทางสังคมในการมีปฏิสัมพันธ์กับคู่ที่สนทนาและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เมื่อนักเรียนดูภาพสถานการณ์และฟังเรื่องราวที่ครูอ่าน แล้วสามารถบอกได้ว่าบุคคลในภาพนั้นรู้สึกอย่างไร และทำไมถึงเป็นเช่นนั้นได้ถูกต้อง

เนื้อหา

สถานการณ์ของอารมณ์คือ อารมณ์นั้นถูกเร้า / กระตุ้นโดยเหตุการณ์ (อาทิ รู้สึกกลัวเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น) นักเรียนจำเป็นต้องแปลเนื้อหา ของสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ ในรูปภาพ แล้วทำนายว่าการแสดงออกทางอารมณ์แบบใดจะเกิดขึ้น ซึ่งสถานการณ์จะชี้ถึงอารมณ์พื้นฐาน คือ ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว โดยครูเลือกสถานการณ์ที่แสดงอารมณ์สุข ให้นักเรียนดู พร้อมทั้งเล่าเรื่องอธิบายว่าเกิดอะไรขึ้นในภาพ ตาม ขั้นตอน แล้วถามว่าลักษณะสถานการณ์ นั้น จะทำให้เกิดความรู้สึกอย่างไร พร้อมทั้งแสดงรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ ทั้ง 4 ภาพให้นักเรียนดู ให้นักเรียนที่รูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับสถานการณ์ในภาพ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนากับนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน ว่าจะทำอย่างไรให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ถ้ามีสิ่งที่ไม่พึงพอใจเกิดขึ้น เช่น คนที่เรารักจากไป ของที่เรารักหาย จะทำให้เรารู้สึกอย่างไร

2. ครูนำรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัวแสดงให้นักเรียนดู

3. ครูถามนักเรียนว่า

"รูปไหนที่แสดงถึงความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว"

“ชี้ให้คุณครูดูซิว่ารูปไหนที่มีความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว” สอนจนครบ
ทั้ง 4 ภาพเพื่อเป็นการทบทวน

4. ครูเลือกภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่ทำให้เกิดอารมณ์เศร้า

ภาพที่ 2.1 สถานการณ์ชิงช้าชาติ แสดงภาพให้นักเรียนดู โดยครูปฏิบัติดังต่อไปนี้
ขั้นตอนที่ 1

ครูชี้ภาพสถานการณ์และพูด

“ดูภาพนี้ซิ ชิงช้าที่กล้าชอปล่นชาติ”

ขั้นตอนที่ 2

ครูถามคำถามที่แสดงอารมณ์

“เจนจะรู้สึกอย่างไร เมื่อชิงช้าของเธอล่นชาติ ”

“เจนจะรู้สึกมีความสุข, มีความเศร้า, มีความโกรธ, มีความกลัว”

(พร้อมทั้งชี้ไปยังรูปภาพใบหน้าการ์ตูนแต่ละภาพตามลำดับ)

“ดูซิเจนรู้สึกอย่างไร”

ให้นักเรียนชี้รูปภาพการ์ตูนที่ตรงกับสถานการณ์ในภาพ ถ้าชี้ถูกให้ครูชมเชย

ขั้นตอนที่ 3

ครูถามคำถามที่แสดงเหตุผล

“ทำไมเจนถึงมีความเศร้า”

ถ้านักเรียนตอบถูกให้ครูชมเชย ถ้าตอบผิดให้ครูชี้แจงคำตอบที่ถูกต้องพร้อมทั้งให้เหตุผล
(อาทิ เมื่อมีคนให้สิ่งที่เราชอบฟัง หรือมีคนจากเราไปอย่างกะทันหันเราจะรู้สึกอย่างไร)

5. สอนภาพสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่

2.2 ของเล่นพัง

2.3 หกล้ม

2.4 ทำจานแตก

2.5 แม่ไม่อยู่บ้าน

จนครบทั้ง 5 ภาพโดยใช้คำพูดและคำถามที่อยู่ด้านหลังภาพสถานการณ์ทางสังคมและ
อารมณ์ดังกล่าว

6. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 3 (ครูให้นักเรียนดู
ภาพและอ่านสถานการณ์แล้วให้นักเรียนตอบว่าภาพที่เห็นแสดงอารมณ์อะไร โดยนักเรียนกากบาทลง
บนคำตอบที่สัมพันธ์กับภาพพร้อมให้เหตุผล)

7. ครูเฉลยแบบทดสอบเมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบถูกต้อง และให้แรงเสริม

8. ครูทบทวนความจำของนักเรียนอีกครั้งโดยครูแสดงสีหน้ามีความสุขและถามว่าครูรู้สึกอย่างไร ถ้า นักเรียนตอบถูกครูให้แรงเสริมโดยการชมหรือรางวัล

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. รูปภาพ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
2. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์เศร้า
4. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้คนที่ 3

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้คนที่ 3 ได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

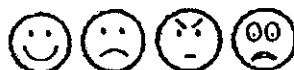
.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 8
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงอารมณ์เศร้า

ประกอบด้วย

1. แผนการสอน
2. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
3. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์เศร้า
ภาพที่ 2.6 ,2.7,2.8,2.9,2.10 จำนวน 5 ภาพ
4. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 4

แผนการจัดการเรียนรู้การรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาโดยวิธีการอ่านจิตใจ
แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 8
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงอารมณ์อารมณ์เศร้า

สาระสำคัญ

การสอนอ่านจิตใจเป็นกระบวนการที่นำมาใช้สอนเด็กออกทิตติกให้เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นว่าผู้อื่นมีอารมณ์เช่นใด รวมไปถึงคาดเดาว่าผู้อื่นคิดอะไรอยู่ในใจ โดยวิธีการที่เป็นขั้นตอนสอดคล้องกับพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็ก ให้สามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ซึ่ง ได้แก่ อารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว เพื่อที่จะได้พัฒนาทักษะทางสังคมในการมีปฏิสัมพันธ์กับคู่ที่สนทนา และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เมื่อนักเรียนดูภาพและฟังเรื่องราวและสถานการณ์ที่ครูอ่าน แล้วสามารถบอกได้ว่าบุคคลในภาพนั้นรู้สึกอย่างไร และทำไมถึงเป็นเช่นนั้นได้ถูกต้อง

เนื้อหา

สถานการณ์ของอารมณ์คือ อารมณ์นั้นถูกเร้า / กระตุ้นโดยเหตุการณ์ (อาทิ รู้สึกกลัวเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น) นักเรียนจำเป็นต้องแปลเนื้อหา ของสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ ในรูปภาพ แล้วทำนายว่าการแสดงออกทางอารมณ์แบบใดจะเกิดขึ้น ซึ่งสถานการณ์จะชี้ถึงอารมณ์พื้นฐาน คือ ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว โดยครูเลือกสถานการณ์ที่แสดงอารมณ์สุข ให้นักเรียนดู พร้อมทั้งเล่าเรื่องอธิบายว่าเกิดอะไรขึ้นในภาพ ตาม ขั้นตอน แล้วถามว่าลักษณะสถานการณ์ นั้น จะทำให้เกิดความรู้สึกอย่างไร พร้อมทั้งแสดงรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ ทั้ง 4 ภาพให้นักเรียนดู ให้นักเรียนเลือกรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับสถานการณ์ในภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนากับนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน ว่าจะทำอย่างไรให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ถ้ามีสิ่งที่ไม่คาดฝันหรือสิ่งที่เราชอบ สนุก จะทำให้เรารู้สึกอย่างไร
2. ครูนำรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัวแสดงให้นักเรียนดู
3. ครูถามนักเรียนว่า
  - “รูปไหนที่แสดงถึงความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว”
  - “ชี้ให้คุณครูดูชี้ว่ารูปไหนที่มีความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว”

นี้

5. สอนจนครบทั้ง 4 ภาพเพื่อเป็นการทบทวน
  6. ครูเลือกภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่ทำให้เกิดอารมณ์กลัว
- ภาพที่ 2.6 สถานการณ์คุณปู่กลับบ้านนอก แสดงภาพให้นักเรียนดู โดยครูปฏิบัติดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1

ครูชี้ภาพสถานการณ์และพูด

"ดูภาพนี้สิ คุณปู่ของก้อยกำลังจะกลับบ้านนอก"

ขั้นตอนที่ 2

ครูถามคำถามที่แสดงอารมณ์

"ก้อยจะรู้สึกอย่างไร เมื่อคุณปู่ของก้อยกำลังจะกลับบ้านนอก "

"ก้อยจะรู้สึกมีความสุข, มีความเศร้า, มีความโกรธ, มีความกลัว"

(พร้อมทั้งชี้ไปยังรูปภาพใบหน้าการ์ตูนแต่ละภาพตามลำดับ)

"ครูก็อยากรู้สิอย่างไร"

ให้นักเรียนชี้รูปภาพการ์ตูนที่ตรงกับสถานการณ์ในภาพ ถ้าชี้ถูกให้ครูชมเชย

ขั้นตอนที่ 3

ครูถามคำถามที่แสดงเหตุผล

"ทำไมก้อยถึงมีความเศร้า"

ถ้านักเรียนตอบถูกให้ครูชมเชย ถ้าตอบผิดให้ครูชี้แจงคำตอบที่ถูกต้องพร้อมทั้งให้เหตุผล (อาทิ เมื่อมีคนที่เรารักจากไป คุณจะรู้สึกเศร้า อยากร้องไห้)

6. สอนภาพสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่

2.7 হাসมุดในกระเป๋านั่งล้อ

2.8 ทำของเล่นตกน้ำ

2.9 ทำสุนัขหาย

2.10 เล่นว่าวแล้วว่าวขาด

จนครบทั้ง 5 ภาพโดยใช้คำพูดและคำถามที่อยู่ด้านหลังภาพสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ดังกล่าว

7. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 4 (ครูให้นักเรียนดูภาพและอ่านสถานการณ์แล้วให้นักเรียนตอบว่าภาพที่เห็นแสดงอารมณ์อะไร โดยนักเรียนกากบาทลงบนคำตอบที่สัมพันธ์กับภาพพร้อมให้เหตุผล)

8. ครูเฉลยแบบทดสอบเมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบถูกต้อง และให้แรงเสริม

9. ครูทบทวนความจำของนักเรียนอีกครั้งโดยครูแสดงสีหน้ามีความสุขและถามว่าครูรู้สึกอย่างไร ถ้านักเรียนตอบถูกครูให้แรงเสริมโดยการชมหรือรางวัล

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
2. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์เศร้า
3. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้คนที่ 4

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้คนที่ 4 ได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 9
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงมีความสุข – เศร้า

ประกอบด้วย

1. แผนการสอน
2. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
3. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์มีความสุข 1 ภาพ
4. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์เศร้า 1 ภาพ
5. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 5

	แผนการจัดการเรียนรู้การรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาโดยวิธีการอ่านจิตใจ แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 9 การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงมีความสุข - เศร้า

สาระสำคัญ

การสอนอ่านจิตใจเป็นกระบวนการที่นำมาใช้สอน เด็กขอทดสอบให้เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นว่าผู้อื่น มีอารมณ์เช่นใด รวมไปถึงคาดเดาว่าผู้อื่นคิดอะไรอยู่ในใจ โดยวิธีการที่เป็นขั้นตอนสอดคล้องกับพัฒนาการ ทางอารมณ์ของเด็ก ให้สามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ซึ่ง ได้แก่ อารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและ ความกลัว เพื่อที่จะได้พัฒนาทักษะทางสังคมในการมีปฏิสัมพันธ์กับคู่ที่สนทนา และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เมื่อนักเรียนดูภาพสถานการณ์และฟังเรื่องราวที่ครูอ่าน แล้วสามารถบอกได้ว่าบุคคลในภาพนั้นรู้สึกอย่างไร และทำไมถึงเป็นเช่นนั้นได้ถูกต้อง

เนื้อหา

สถานการณ์ของอารมณ์คือ อารมณ์นั้นถูกเร้า / กระตุ้นโดยเหตุการณ์ (อาทิ รู้สึกกลัวเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น) นักเรียนจำเป็นต้องแปลเนื้อหา ของสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ ในรูปภาพ แล้วทำนายว่าการแสดงออกทางอารมณ์แบบใดจะเกิดขึ้น ซึ่งสถานการณ์จะชี้ถึงอารมณ์พื้นฐาน คือ ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว โดยครูเลือกสถานการณ์ที่แสดงอารมณ์สุข ให้นักเรียนดู พร้อมทั้งเล่าเรื่องอธิบายว่าเกิดอะไรขึ้นในภาพ ตาม ขั้นตอน แล้วถามว่าลักษณะสถานการณ์ นั้น จะทำให้เกิดความรู้สึกอย่างไร พร้อมทั้งแสดงรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ ทั้ง 4 ภาพให้นักเรียนดู ให้นักเรียนชี้รูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับสถานการณ์ในภาพ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนากับนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน ว่าจะทำอย่างไรให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข
2. ครูนำรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัวแสดงให้นักเรียนดู
3. ครูถามนักเรียนว่า
  - “รูปไหนที่แสดงถึงความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว”
  - “ชี้ให้คุณครูดูชี้ว่ารูปไหนที่มีความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว” สอนจนครบทั้ง 4 ภาพเพื่อเป็นการทบทวน

4. ครูเลือกภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่ทำให้เกิดอารมณ์มีความสุข
ภาพสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่ 1.2

ภาพที่ 1.2 สถานการณ์ได้อ่านหนังสือการ์ตูนชายหัวเราะ แสดงภาพให้นักเรียนดู โดยครูปฏิบัติดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1

ครูชี้ภาพสถานการณ์และพูด

"ดูภาพนี้ซิ โอปอได้อ่านหนังสือการ์ตูนชายหัวเราะ"

ขั้นตอนที่ 2

ครูถามคำถามที่แสดงอารมณ์

"โอปอจะรู้สึกอย่างไรเมื่อเขาได้อ่านหนังสือการ์ตูน"

(พร้อมทั้งชี้ไปยังรูปภาพใบหน้าการ์ตูนแต่ละภาพตามลำดับ)

"ดูซิโอปอรู้สึกอย่างไร"

ให้นักเรียนชี้รูปภาพการ์ตูนที่ตรงกับสถานการณ์ในภาพ ถ้าชี้ถูกให้ครูชมเชย

ขั้นตอนที่ 3

ครูถามคำถามที่แสดงเหตุผล

"ทำไมโอปอ จึงมีความรู้สึกเช่นนั้น"

5. ครูเลือกภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่ทำให้เกิดอารมณ์เศร้า สอนภาพ
สถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 สถานการณ์ของเล่นพัง แสดงภาพให้นักเรียนดู โดยครูปฏิบัติดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1

ครูชี้ภาพสถานการณ์และพูด

"ดูภาพนี้ซิ ของเล่นของปานหัง "

ขั้นตอนที่ 2

ครูถามคำถามที่แสดงอารมณ์

"ปานจะรู้สึกอย่างไรเมื่อของเล่นของเธอพัง"

(พร้อมทั้งชี้ไปยังรูปภาพใบหน้าการ์ตูนแต่ละภาพตามลำดับ)

"ดูซิปานรู้สึกอย่างไร"

ให้นักเรียนชี้รูปภาพการ์ตูนที่ตรงกับสถานการณ์ในภาพ ถ้าชี้ถูกให้ครูชมเชย

ขั้นตอนที่ 3

ครูถามคำถามที่แสดงเหตุผล

"ทำไมปาน จึงมีความรู้สึกเช่นนั้น"

ถ้านักเรียนตอบถูกให้ครูชมเชย ถ้าตอบผิดให้ครูชี้แจงคำตอบที่ถูกต้องพร้อมทั้งให้เหตุผล (อาทิ เมื่อมีคนให้สิ่งที่เราชอบ เราทำในสิ่งที่สนุกเช่นวิ่งเล่น เล่นของเล่น คุณจะรู้สึกมีความสุข ดีใจ ยิ้ม หัวเราะ)

6. เมื่อสอนจนครบทั้ง 2 ภาพโดยใช้คำพูดและคำถามที่อยู่ด้านหลังภาพสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ดังกล่าวแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 5 (ครูให้นักเรียนดูภาพและอ่านสถานการณ์แล้วให้นักเรียนตอบว่าภาพที่เห็นแสดงอารมณ์อะไร โดยนักเรียนกากบาทลงบนคำตอบที่สัมพันธ์กับภาพพร้อมให้เหตุผล)

7. ครูเฉลยแบบทดสอบเมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบถูกต้อง และให้แรงเสริม

8. ครูทบทวนความจำของนักเรียนอีกครั้งโดยครูแสดงสีหน้ามีความสุขและถามว่าครูรู้สึกอย่างไร ถ้านักเรียนตอบถูกครูให้แรงเสริมโดยการชมหรือรางวัล

สื่อการเรียนการสอน

1. รูปภาพแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
2. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์มีความสุข
3. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์เศร้า
4. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 5

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 5 ได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

.....

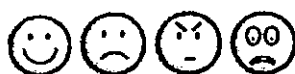
.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 10
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงอารมณ์กลัว

ประกอบด้วย

1. แผนการสอน
2. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
3. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์กลัว
ภาพที่ 3.1 ,3.2,3.3,3.4,2.5 จำนวน 5 ภาพ
4. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 6

แผนการจัดการเรียนรู้การรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาโดยวิธีการอ่านจิตใจ
แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 10
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงอารมณ์กลัว

สาระสำคัญ

การสอนอ่านจิตใจเป็นกระบวนการที่นำมาใช้สอนเด็กออทิสติกให้เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นว่า ผู้อื่นมีอารมณ์เช่นใด รวมไปถึงคาดเดาว่าผู้อื่นคิดอะไรอยู่ในใจ โดยวิธีการที่เป็นขั้นตอนสอดคล้องกับพัฒนาการ ทางอารมณ์ของเด็ก ให้สามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ซึ่ง ได้แก่ อารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและ ความกลัว เพื่อที่จะได้พัฒนาทักษะทางสังคมในการมีปฏิสัมพันธ์กับคู่ที่สนทนา และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เมื่อนักเรียนดูภาพสถานการณ์และฟังเรื่องราวที่ครูอ่าน แล้วสามารถบอกได้ว่าบุคคลในภาพนั้นรู้สึกอย่างไร และทำไมถึงเป็นเช่นนั้นได้ถูกต้อง

เนื้อหา

สถานการณ์ของอารมณ์คือ อารมณ์นั้นถูกเร้า / กระตุ้นโดยเหตุการณ์ (อาทิ รู้สึกกลัวเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น) นักเรียนจำเป็นต้องแปลเนื้อหา ของสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ ในรูปภาพ แล้วทำนายว่าการแสดงออกทางอารมณ์แบบใดจะเกิดขึ้น ซึ่งสถานการณ์จะชี้ถึงอารมณ์พื้นฐาน คือ ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว โดยครูเลือกสถานการณ์ที่แสดงอารมณ์สุข ให้นักเรียนดู พร้อมทั้งเล่าเรื่องอธิบายว่าเกิดอะไรขึ้นในภาพ ตาม ขั้นตอน แล้วถามว่าลักษณะสถานการณ์ นั้น จะทำให้เกิดความรู้สึกอย่างไร พร้อมทั้งแสดงรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ ทั้ง 4 ภาพให้นักเรียนดู ให้นักเรียนชี้รูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับสถานการณ์ในภาพ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนากับนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน ว่าจะทำอย่างไรให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ถ้ามีสิ่งที่ไม่คาดฝันหรือสิ่งที่ทำให้ตกใจ จะทำให้เรารู้สึกอย่างไร
2. ครูนำรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัวแสดงให้นักเรียนดู
3. ครูถามนักเรียนว่า
 "รูปไหนที่แสดงถึงความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว"

“ชี้ให้คุณครูชี้ว่ารูปไหนที่มีความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว” สอนจนครบ
ทั้ง 4 ภาพเพื่อเป็นการทบทวน

4. ครูเลือกภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่ทำให้เกิดอารมณ์กลัว

ภาพที่ 3.1 สถานการณ์สุนัขตัวโตกำลังวิ่งไล่ แสดงภาพให้นักเรียนดูโดยครูปฏิบัติดังต่อไปนี้
ขั้นตอนที่ 1

ครูชี้ภาพสถานการณ์และพูด

“ดูภาพนี้สิ สุนัขตัวใหญ่กำลังวิ่งไล่บอยอยู่กลางถนน”

ขั้นตอนที่ 2

ครูถามคำถามที่แสดงอารมณ์

“บอยจะรู้สึกอย่างไร เมื่อมีสุนัขตัวใหญ่วิ่งไล่เขา”

“บอยจะรู้สึกมีความสุข, มีความเศร้า, มีความโกรธ, มีความกลัว”

(พร้อมทั้งชี้ไปยังรูปภาพใบหน้าการ์ตูนแต่ละภาพตามลำดับ)

“ครูบอยรู้สึกอย่างไร”

ให้นักเรียนชี้รูปภาพการ์ตูนที่ตรงกับสถานการณ์ในภาพ ถ้าชี้ถูกให้ครูชมเชย

ขั้นตอนที่ 3

ครูถามคำถามที่แสดงเหตุผล

“ทำไมบอย ถึงรู้สึกกลัว”

ถ้านักเรียนตอบถูกให้ครูชมเชย ถ้าตอบผิดให้ครูชี้แจงคำตอบที่ถูกต้องพร้อมทั้งให้เหตุผล
(อาทิ เมื่อมีสิ่งน่ากลัวเกิดขึ้น คุณจะรู้สึกกลัว ตกใจ และต้องวิ่งหนี หรือหลบซ่อนตัว)

5. สอนภาพสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่

3.2 งูกำลังเลื้อยเข้ามา

3.3 วิ่งหนีแมวที่กำลังขู่

3.4 วิ่งหนีฝูงผึ้งที่รุมต่อย

3.5 เดินหลงทางในเมือง

จนครบทั้ง 5 ภาพโดยใช้คำพูดและคำถามที่อยู่ด้านหลังภาพสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ดังกล่าว

6. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 6 (ครูให้นักเรียนดูภาพและอ่านสถานการณ์แล้วให้นักเรียนตอบว่าภาพที่เห็นแสดงอารมณ์อะไร โดยนักเรียนกากบาทลงบนคำตอบที่สัมพันธ์กับภาพพร้อมให้เหตุผล)

7. ครูเฉลยแบบทดสอบเมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบถูกต้อง และให้แรงเสริม

8. ครูทบทวนความจำของนักเรียนอีกครั้งโดยครูแสดงสีหน้ากิ้วและถามว่าครูรู้สึกอย่างไร ถ้า
นักเรียนตอบถูกครูให้แรงเสริมโดยการชมหรือรางวัล

สื่อการเรียนการสอน

1. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
2. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์กิ้ว
3. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 6

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 6 ได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

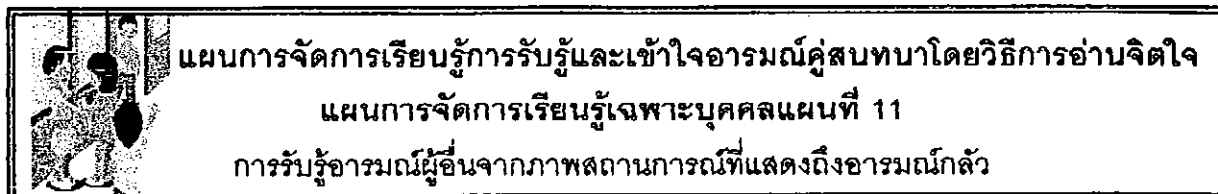
.....

แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 11
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงอารมณ์กลัว

ประกอบด้วย

1. แผนการสอน
2. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
3. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์กลัว
ภาพที่ 3.6 ,3.7,3.8,3.9,2.10 จำนวน 5 ภาพ
4. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 7

สาระสำคัญ

การสอนอ่านจิตใจเป็นกระบวนการที่นำมาใช้สอนเด็กออทิสติก ให้เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นว่าผู้อื่นมีอารมณ์เช่นใด รวมไปถึงคาดเดาว่าผู้อื่นคิดอะไรอยู่ในใจ โดยวิธีการที่เป็นขั้นตอนสอดคล้องกับพัฒนาการ ทางอารมณ์ของเด็ก ให้สามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ซึ่ง ได้แก่ อารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและ ความกลัว เพื่อที่จะได้พัฒนาทักษะทางสังคมในการมีปฏิสัมพันธ์กับคู่ที่สนทนา และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เมื่อนักเรียนดูภาพสถานการณ์และฟังเรื่องราวที่ครูอ่าน แล้วสามารถบอกได้ว่าบุคคลในภาพนั้นรู้สึกอย่างไร และทำไมถึงเป็นเช่นนั้นได้ถูกต้อง

เนื้อหา

สถานการณ์ของอารมณ์คือ อารมณ์นั้นถูกเร้า/กระตุ้นโดยเหตุการณ์(อาทิ รู้สึกกลัวเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น) นักเรียนจำเป็นต้องแปลเนื้อหา ของสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ ในรูปภาพ แล้วทำนายว่าการแสดงออกทางอารมณ์แบบใดจะเกิดขึ้น ซึ่งสถานการณ์จะชี้ถึงอารมณ์พื้นฐาน คือ ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว โดยครูเลือกสถานการณ์ที่แสดงอารมณ์สุข ให้นักเรียนดู พร้อมทั้งเล่าเรื่องอธิบายว่าเกิดอะไรขึ้นในภาพ ตาม ขั้นตอน แล้วถามว่าลักษณะสถานการณ์ นั้นจะทำให้เกิดความรู้สึกอย่างไร พร้อมทั้งแสดงรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ ทั้ง 4 ภาพให้นักเรียนดู ให้นักเรียนที่รูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับสถานการณ์ในภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนากับนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน ว่าจะทำอะไรให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ถ้ามีสิ่งที่ไม่คาดฝันหรือสิ่งที่ทำให้ตกใจ จะทำให้เรารู้สึกอย่างไร
2. ครูนำรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัวแสดงให้นักเรียนดู
3. ครูถามนักเรียนว่า
"รูปไหนที่แสดงถึงความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว"

"ชี้ให้คุณครูดูชี้ว่ารูปไหนที่มีความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว" สอนจนครบ
ทั้ง 4 ภาพเพื่อเป็นการทบทวน

4. ครูเลือกภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่ทำให้เกิดอารมณ์กลัว

ภาพที่ 3.6 สถานการณ์พลัดหลงกับแม่ในร้านค้า แสดงภาพให้นักเรียนดู โดยครูปฏิบัติ
ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1

ครูชี้ภาพสถานการณ์และพูด

"ดูภาพนี้ซิ โอฟัดหลงกับแม่ในร้านค้า"

ขั้นตอนที่ 2

ครูถามคำถามที่แสดงอารมณ์

"โอ้จะรู้สึกอย่างไร เมื่อพลัดหลงกับแม่ในร้านค้า"

"โอ้จะรู้สึกมีความสุข, มีความเศร้า, มีความโกรธ, มีความกลัว"

(พร้อมทั้งชี้ไปยังรูปภาพใบหน้าการ์ตูนแต่ละภาพตามลำดับ)

"ดูซิโอ้รู้สึกอย่างไร" ให้นักเรียนชี้รูปภาพการ์ตูนที่ตรงกับสถานการณ์ในภาพ ถ้าชี้ถูกให้

ครู ชมเชย

ขั้นตอนที่ 3

ครูถามคำถามที่แสดงเหตุผล

"ทำไมโอ้ถึงกลัว" ถ้านักเรียนตอบถูกให้ครูชมเชย ถ้าตอบผิดให้ครูชี้แจงคำตอบที่ถูก
ต้องพร้อมทั้งให้เหตุผล (อาทิ เมื่อมีสิ่งน่ากลัวเกิดขึ้น คุณจะรู้สึกกลัว ตกใจ และต้องวิ่งหนี หรือหลบ
ซ่อนตัว)

5. สอนภาพสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่

3.7 ยืนบนเก้าอี้แล้วตกลงมา

3.8 ยืนบนต้นไม้สูง

3.9 รถกำลังวิ่งมาชน

3.10 เดินข้ามถนนที่รถวิ่งเร็ว

จนครบทั้ง 5 ภาพโดยใช้คำพูดและคำถามที่อยู่ด้านหลังภาพสถานการณ์ทางสังคมและ
อารมณ์ ดังกล่าว

6. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 7 (ครูให้นักเรียนดู
ภาพและอ่านสถานการณ์แล้วให้นักเรียนตอบว่าภาพที่เห็นแสดงอารมณ์อะไร โดยนักเรียนกากบาทลง
บนคำตอบที่สัมพันธ์กับภาพพร้อมให้เหตุผล)

7. ครูเจตนาแบบทดสอบเมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบถูกต้อง และให้แรงเสริม

8. ครูทบทวนความจำของนักเรียนอีกครั้งโดยครูแสดงสีหน้ากลัวและถามว่าครูรู้สึกอย่างไร ถ้า
นักเรียนตอบถูกครูให้แรงเสริมโดยการชมหรือรางวัล

สื่อการเรียนการสอน

1. รูปภาพแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
2. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์กลัว
3. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 7

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 7 ได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 12
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงอารมณ์สุข เศร้า และกลัว

ประกอบด้วย

1. แผนการสอน
2. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
3. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 8

แผนการจัดการเรียนรู้การรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาโดยวิธีการอ่านจิตใจ
แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 12
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงอารมณ์มีความสุข เศร้า และกลัว

สาระสำคัญ

การสอนอ่านจิตใจเป็นกระบวนการที่นำมาใช้สอนเด็กออกทิลติก ให้เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นว่าผู้อื่น มีอารมณ์เช่นใด รวมไปถึงคาดเดาว่าผู้อื่นคิดอะไรอยู่ในใจ โดยวิธีการที่เป็นขั้นตอนสอดคล้องกับพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กให้สามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นซึ่งได้แก่อารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว เพื่อที่จะได้พัฒนาทักษะทางสังคมในการมีปฏิสัมพันธ์กับคู่สนทนาและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เมื่อนักเรียนดูภาพสถานการณ์และฟังเรื่องราวที่ครูอ่าน แล้วสามารถบอกได้ว่าบุคคลในภาพนั้นรู้สึกอย่างไร และทำไมถึงเป็นเช่นนั้นได้ถูกต้อง

เนื้อหา

สถานการณ์ของอารมณ์คือ อารมณ์นั้นถูกเร้า/กระตุ้นโดยเหตุการณ์(อาทิ รู้สึกกลัวเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น) นักเรียนจำเป็นต้องแปลเนื้อหาของสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ ในรูปภาพแล้วทำนายว่าการแสดงออกทางอารมณ์แบบใดจะเกิดขึ้น ซึ่งสถานการณ์จะชี้ถึงอารมณ์พื้นฐาน คือ ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว โดยครูเลือกสถานการณ์ที่แสดงอารมณ์สุข ให้นักเรียนดู พร้อมทั้งเล่าเรื่องอธิบายว่าเกิดอะไรขึ้นในภาพ ตามขั้นตอนแล้วถามว่าลักษณะสถานการณ์ นั้นจะทำให้เกิดความรู้สึกอย่างไร พร้อมทั้งแสดงรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ทั้ง 4 ภาพให้นักเรียนดูให้นักเรียนเลือกรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับสถานการณ์

ในภาพ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนากับนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน ว่าจะทำอย่างไรให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ถ้ามีสิ่งที่ไม่คาดฝันหรือสิ่งที่ทำให้ตกใจ จะทำให้เรารู้สึกอย่างไร

2. ครูนำรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัวแสดงให้นักเรียนดู

3. ครูถามนักเรียนว่า

"รูปไหนที่แสดงถึงความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว"

“ชี้ให้คุณครูดูซิว่ารูปไหนที่มีความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว” สอนจนครบทั้ง 4 ภาพเพื่อเป็นการทบทวน

4. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 8 (ครูให้นักเรียนดูภาพและอ่านสถานการณ์แล้วให้นักเรียนตอบว่าภาพที่เห็นแสดงอารมณ์อะไร โดยนักเรียนกากบาทลงบนคำตอบที่สัมพันธ์กับภาพพร้อมให้เหตุผล)

5. ครูเฉลยแบบทดสอบเมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบถูกต้อง และให้แรงเสริม

6. ครูทบทวนความจำของนักเรียนอีกครั้งโดยครูแสดงสีหน้ากลัวและถามว่าครูรู้สึกอย่างไร ถ้านักเรียนตอบถูกครูให้แรงเสริมโดยการชมหรือรางวัล

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์มีความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
2. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 8

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 8 ได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 13
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงอารมณ์ โกรธ

ประกอบด้วย

1. แผนการสอน
2. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
3. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์โกรธ
ภาพที่ 4.1 ,4.2,4.3,4.4,4.5 จำนวน 5 ภาพ
4. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 9

แผนการจัดการเรียนรู้การรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาโดยวิธีการอ่านจิตใจ

แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 13

การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงอารมณ์ โกรธ

สาระสำคัญ

การสอนอ่านจิตใจเป็นกระบวนการที่นำมาใช้สอนเด็กออกทิสติกให้เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นว่าผู้อื่นมีอารมณ์เช่นใด รวมไปถึงคาดเดาว่าผู้อื่นคิดอะไรอยู่ในใจ โดยวิธีการที่เป็นขั้นตอนสอดคล้องกับพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็ก ให้สามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ซึ่ง ได้แก่ อารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว เพื่อที่จะได้พัฒนาทักษะทางสังคมในการมีปฏิสัมพันธ์กับคู่ที่สนทนา และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เมื่อนักเรียนดูภาพสถานการณ์และฟังเรื่องราวที่ครูอ่าน แล้วสามารถบอกได้ว่าบุคคลในภาพนั้นรู้สึกอย่างไร และทำไมถึงเป็นเช่นนั้นได้ถูกต้อง

เนื้อหา

สถานการณ์ของอารมณ์คือ อารมณ์นั้นถูกเร้า/ กระตุ้นโดยเหตุการณ์(อาทิสู้สึกกลัวเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น) นักเรียนจำเป็นต้องแปลเนื้อหา ของสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ ในรูปภาพ แล้วทำนายว่าการแสดงออกทางอารมณ์แบบใดจะเกิดขึ้น ซึ่งสถานการณ์จะชี้ถึงอารมณ์พื้นฐาน คือ ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว โดยครูเลือกสถานการณ์ที่แสดงอารมณ์สุข ให้นักเรียนดู พร้อมทั้งเล่าเรื่องอธิบายว่าเกิดอะไรขึ้นในภาพ ตาม ขั้นตอน แล้วถามว่าลักษณะสถานการณ์ นั้นจะทำให้เกิดความรู้สึกอย่างไร พร้อมทั้งแสดงรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ ทั้ง 4 ภาพให้นักเรียนดู ให้นักเรียนที่รูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับสถานการณ์ ในภาพ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนากับนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน ว่าจะทำอย่างไรให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ถ้ามีสิ่งที่ไม่คาดฝันหรือสิ่งที่เราชอบ สนุก จะทำให้เรารู้สึกอย่างไร
2. ครูนำรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัวแสดงให้นักเรียนดู
3. ครูถามนักเรียนว่า
 “รูปไหนที่แสดงถึงความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว”

"ชี้ให้คุณครูดูชี้ว่ารูปไหนที่มีความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว" สอนจนครบ
ทั้ง 4 ภาพเพื่อเป็นการทบทวน

4. ครูเลือกภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่ทำให้เกิดอารมณ์โกรธ

ภาพที่ 4.1 สถานการณ์ขีดเขียนเล่นที่สมุดของคนอื่น แสดงภาพให้นักเรียนดู โดยครูปฏิบัติ
ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1

ครูชี้ภาพสถานการณ์และพูด

"ดูภาพนี้ซิเพื่อนมาขีดเขียนสมุดของก๊าวเล่น"

ขั้นตอนที่ 2

ครูถามคำถามที่แสดงอารมณ์

"ก๊าวจะรู้สึกอย่างไร เมื่อเพื่อนมาขีดเขียนสมุดของเขาเล่น "

"ก๊าวจะรู้สึกมีความสุข, มีความเศร้า, มีความโกรธ, มีความกลัว"

(พร้อมทั้งชี้ไปยังรูปภาพใบหน้าการ์ตูนแต่ละภาพตามลำดับ)

"ดูซิก๊าวรู้สึกอย่างไร"

ให้นักเรียนชี้รูปภาพการ์ตูนที่ตรงกับสถานการณ์ในภาพ ถ้าชี้ถูกให้ครูชมเชย

ขั้นตอนที่ 3

ครูถามคำถามที่แสดงเหตุผล

"ทำไมก๊าวจึงรู้สึกโกรธ"

ถ้านักเรียนตอบถูกให้ครูชมเชย ถ้าตอบผิดให้ครูชี้แจงคำตอบที่ถูกต้องพร้อมทั้งให้เหตุผล
(อาทิ เมื่อมีคนให้สิ่งที่เราชอบ เราทำในสิ่งที่สนุกเช่นวิ่งเล่น เล่นของเล่น คุณจะรู้สึกมีความสุข ดีใจ
ยิ้ม หัวเราะ)

5. สอนภาพสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่

4.2 ผลักตัวต่อของเพื่อน

4.3 หักดินสอของเพื่อน

4.4 ด้อย ดีเพื่อน

4.5 เพื่อนแย่งของ

จนครบทั้ง 5 ภาพโดยใช้คำพูดและคำถามที่อยู่ด้านหลังภาพสถานการณ์ทางสังคมและ
อารมณ์ ดังกล่าว

6. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 9 (ครูให้นักเรียนดูภาพและอ่านสถานการณ์แล้วให้นักเรียนตอบว่าภาพที่เห็นแสดงอารมณ์อะไร โดยนักเรียนกากบาทลงบนคำตอบที่สัมพันธ์กับภาพพร้อมให้เหตุผล)

7. ครูเฉลยแบบทดสอบเมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบถูกต้อง และให้แรงเสริม

8. ครูทบทวนความจำของนักเรียนอีกครั้งโดยครูแสดงสีหน้าโกรธและถามว่าครูรู้สึกอย่างไร ถ้านักเรียนตอบถูกต้องครูให้แรงเสริมโดยการชมหรือรางวัล

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
2. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์โกรธ
3. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุด 9

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุด9 ได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

.....

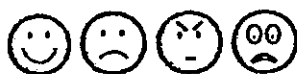
.....

.....

.....

.....

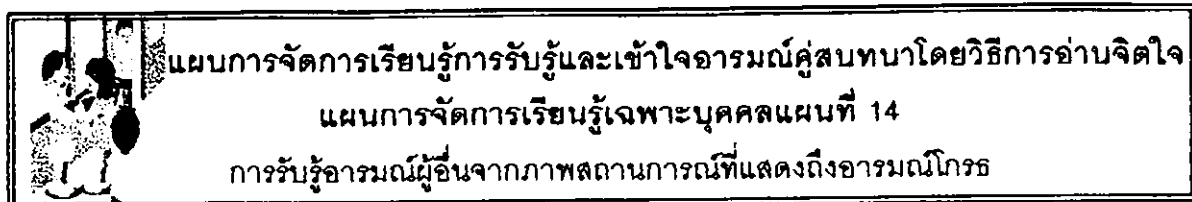
.....

แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 14
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงอารมณ์ โกรธ

ประกอบด้วย

1. แผนการสอน
2. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
3. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์โกรธ
ภาพที่ 4.6 ,4.7,4.8,4.9,4.10 จำนวน 5 ภาพ
4. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 10

สาระสำคัญ

การสอนอ่านจิตใจเป็นกระบวนการที่นำมาใช้สอนเด็กออกทิสติกให้เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นว่าผู้อื่นมีอารมณ์เช่นใด รวมไปถึงคาดเดาว่าผู้อื่นคิดอะไรอยู่ในใจ โดยวิธีการที่เป็นขั้นตอนสอดคล้องกับพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็ก ให้สามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ซึ่ง ได้แก่ อารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว เพื่อที่จะได้พัฒนาทักษะทางสังคมในการมีปฏิสัมพันธ์กับคู่ที่สนทนา และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เมื่อนักเรียนดูภาพสถานการณ์และฟังเรื่องราวที่ครูอ่าน แล้วสามารถบอกได้ว่าบุคคลในภาพนั้นรู้สึกอย่างไร และทำไมถึงเป็นเช่นนั้นได้ถูกต้อง

เนื้อหา

สถานการณ์ของอารมณ์คือ อารมณ์นั้นถูกเร้า/กระตุ้นโดยเหตุการณ์(อาทิ รู้สึกกลัวเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น) นักเรียนจำเป็นต้องแปลเนื้อหาของสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ ในรูปภาพแล้วทำนายว่าการแสดงออกทางอารมณ์แบบใดจะเกิดขึ้นซึ่งสถานการณ์จะชี้ถึงอารมณ์พื้นฐานคือความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว โดยครูเลือกสถานการณ์ที่แสดงอารมณ์สุข ให้นักเรียนดู พร้อมทั้งเล่าเรื่องอธิบายว่าเกิดอะไรขึ้นในภาพ ตาม ขั้นตอน แล้วถามว่าลักษณะสถานการณ์ นั้นจะทำให้เกิดความรู้สึกอย่างไร พร้อมทั้งแสดงรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ ทั้ง 4 ภาพให้นักเรียนดู ให้นักเรียนที่รูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับสถานการณ์ ในภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนากับนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน ว่าจะทำอย่างไรให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ถ้ามีสิ่งที่ไม่คาดฝันหรือสิ่งที่เราไม่ชอบ ทำให้เราไม่พอใจ เราจะรู้สึกอย่างไร
2. ครูนำรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัวแสดงให้นักเรียนดู
3. ครูถามนักเรียนว่า
"รูปไหนที่แสดงถึงความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว"

“ชี้ให้คุณครูดูซิว่ารูปไหนที่มีความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว” สอนจนครบ
ทั้ง 4 ภาพเพื่อเป็นการทบทวน

7. ครูเลือกภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่ทำให้เกิดอารมณ์โกรธ

ภาพที่ 4.6 สถานการณ์เพื่อนแย่งตุ๊กตาไปเล่น แสดงภาพให้นักเรียนดู โดยครูปฏิบัติดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1

ครูชี้ภาพสถานการณ์และพูด

“ดูภาพนี้ซิ เพื่อนแย่งตุ๊กตาของส้มไปเล่น”

ขั้นตอนที่ 2

ครูถามคำถามที่แสดงอารมณ์

“ส้มจะรู้สึกอย่างไร เมื่อเพื่อนแย่งตุ๊กตาของเธอไปเล่น ”

“ส้มจะรู้สึกมีความสุข, มีความเศร้า, มีความโกรธ, มีความกลัว”

(พร้อมทั้งชี้ไปยังรูปภาพใบหน้าการ์ตูนแต่ละภาพตามลำดับ)

“ครูสิส้มรู้สึกอย่างไร”

ให้นักเรียนชี้รูปภาพการ์ตูนที่ตรงกับสถานการณ์ในภาพ ถ้าชี้ถูกให้ครูชมเชย

ขั้นตอนที่ 3

ครูถามคำถามที่แสดงเหตุผล

“ทำไมส้มถึงมีความสุข”

ถ้านักเรียนตอบถูกให้ครูชมเชย ถ้าตอบผิดให้ครูชี้แจงคำตอบที่ถูกต้องพร้อมทั้งให้เหตุผล
(อาทิ เมื่อมีคนให้สิ่งที่เราไม่ชอบ แก่งของเรา แย่งของเรา จะทำให้เรารู้สึกไม่พอใจ โกรธ เป็นต้น)

5. สอนภาพสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่

4.7 จิกสุมุดเพื่อน

4.8 ผลักเพื่อนขณะเล่น

4.9 ห้ามไม่ให้เพื่อนเข้าห้อง

4.10 ครูทำโทษให้ยืนกอดอก

จนครบทั้ง 5 ภาพโดยใช้คำพูดและคำถามที่อยู่ด้านหลังภาพสถานการณ์ทางสังคมและ
อารมณ์ดังกล่าว

6. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 2(ครูให้นักเรียนดู
ภาพและอ่านสถานการณ์แล้วให้นักเรียนตอบว่าภาพที่เห็นแสดงอารมณ์อะไร โดยนักเรียนกากบาทลง
บนคำตอบที่สัมพันธ์กับภาพพร้อมให้เหตุผล)

7. ครูเฉลยแบบทดสอบเมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบถูกต้อง และให้แรงเสริม
8. ครูทบทวนความจำของนักเรียนอีกครั้งโดยครูแสดงสีหน้ามีความสุขและถามว่าครูรู้สึกอย่างไร ถ้านักเรียนตอบถูกครูให้แรงเสริมโดยการชมหรือรางวัล

สื่อการเรียนการสอน

1. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
2. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์โกรธ
3. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้คนที่ 10

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้คนที่ 10 ได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 15
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงอารมณ์มีความสุข เศร้า กลัว โกรธ

ประกอบด้วย

1. แผนการสอน
2. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
3. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์มีความสุข
4. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์เศร้า
5. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์กลัว
6. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์โกรธ
7. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 11

แผนการจัดการเรียนรู้การรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาโดยวิธีการอ่านจิตใจ
แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 15
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงอารมณ์มีความสุข เศร้า กลัว โกรธ

สาระสำคัญ

การสอนอ่านจิตใจเป็นกระบวนการที่นำมาใช้สอนเด็กออกทิสติกให้เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นว่าผู้อื่นมีอารมณ์เช่นใด รวมไปถึงคาดเดาว่าผู้อื่นคิดอะไรอยู่ในใจ โดยวิธีการที่เป็นขั้นตอนสอดคล้องกับพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็ก ให้สามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ซึ่ง ได้แก่ อารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว เพื่อที่จะได้พัฒนาทักษะทางสังคมในการมีปฏิสัมพันธ์กับคู่ที่สนทนา และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เมื่อนักเรียนดูภาพสถานการณ์และฟังเรื่องราวที่ครูอ่าน แล้วสามารถบอกได้ว่าบุคคลในภาพนั้นรู้สึกอย่างไร และทำไมถึงเป็นเช่นนั้นได้

เนื้อหา

สถานการณ์ของอารมณ์คือ อารมณ์นั้นถูกเร้า/ กระตุ้นโดยเหตุการณ์(อาทิรู้สึกกลัวเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น) นักเรียนจำเป็นต้องแปลเนื้อหา ของสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ ในรูปภาพ แล้วทำนายว่าการแสดงออกทางอารมณ์แบบใดจะเกิดขึ้น ซึ่งสถานการณ์จะชี้ถึงอารมณ์พื้นฐาน คือ ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว โดยครูเลือกสถานการณ์ที่แสดงอารมณ์สุข ให้นักเรียนดู พร้อมทั้งเล่าเรื่องอธิบายว่าเกิดอะไรขึ้นในภาพ ตาม ขั้นตอน แล้วถามว่าลักษณะสถานการณ์ นั้นจะทำให้เกิดความรู้สึกอย่างไร พร้อมทั้งแสดงรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ ทั้ง 4 ภาพให้นักเรียนดู ให้นักเรียนที่รูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับสถานการณ์ ในภาพ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนากับนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน ว่าจะทำอย่างไรให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ถ้ามีสิ่งที่ไม่คาดฝันหรือสิ่งที่เราชอบ สนุก จะทำให้เรารู้สึกอย่างไร

2. ครูนำรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัวแสดงให้นักเรียนดู

3. ครูถามนักเรียนว่า

“รูปไหนที่แสดงถึงความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว”

"ชี้ให้คุณครูดูซิว่ารูปไหนที่มีความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว" สอนจนครบ
ทั้ง 4 ภาพเพื่อเป็นการทบทวน

4. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 11 (ครูให้นักเรียน
ดูภาพและอ่านสถานการณ์แล้วให้นักเรียนตอบว่าภาพที่เห็นแสดงอารมณ์อะไร โดยนักเรียนกากบาท
ลงบนคำตอบที่สัมพันธ์กับภาพพร้อมให้เหตุผล)

5. ครูเฉลยแบบทดสอบเมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบถูกต้อง และให้แรงเสริม

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
2. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์มีความสุข
3. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์เศร้า
4. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์กลัว
5. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์โกรธ
6. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 11

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 11 ได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

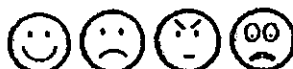
.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 16
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงอารมณ์มีความสุข เศร้า กลัว โกรธ

ประกอบด้วย

1. แผนการสอน
2. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
3. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์มีความสุข
4. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์เศร้า
5. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์กลัว
6. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์โกรธ
7. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 12

แผนการจัดการเรียนรู้การรับรู้และเข้าใจอารมณ์คู่สนทนาโดยวิธีการอ่านจิตใจ
แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลแผนที่ 16
การรับรู้อารมณ์ผู้อื่นจากภาพสถานการณ์ที่แสดงถึงอารมณ์มีความสุข เศร้า กลัว โกรธ

สาระสำคัญ

การสอนอ่านจิตใจเป็นกระบวนการที่นำมาใช้สอนเด็กออกทิสติกให้เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นว่าผู้อื่นมีอารมณ์เช่นใด รวมไปถึงคาดเดาว่าผู้อื่นคิดอะไรอยู่ในใจ โดยวิธีการที่เป็นขั้นตอนสอดคล้องกับพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็ก ให้สามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ซึ่ง ได้แก่ อารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว เพื่อที่จะได้พัฒนาทักษะทางสังคมในการมีปฏิสัมพันธ์กับคู่ที่สนทนา และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เมื่อนักเรียนดูภาพสถานการณ์และฟังเรื่องราวที่ครูอ่าน แล้วสามารถบอกได้ว่าบุคคลในภาพนั้นรู้สึกอย่างไร และทำไมถึงเป็นเช่นนั้นได้

เนื้อหา

สถานการณ์ของอารมณ์คือ อารมณ์นั้นถูกเร้า/กระตุ้นโดยเหตุการณ์(อาทิ รู้สึกกลัวเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น) นักเรียนจำเป็นต้องแปลเนื้อหา ของสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ ในรูปภาพ แล้วทำนายว่าการแสดงออกทางอารมณ์แบบใดจะเกิดขึ้น ซึ่งสถานการณ์จะชี้ถึงอารมณ์พื้นฐาน คือ ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว โดยครูเลือกสถานการณ์ที่แสดงอารมณ์สุข ให้นักเรียนดู พร้อมทั้งเล่าเรื่องอธิบายว่าเกิดอะไรขึ้นในภาพ ตาม ขั้นตอน แล้วถามว่าลักษณะสถานการณ์ นั้นจะทำให้เกิดความรู้สึกอย่างไร พร้อมทั้งแสดงรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ ทั้ง 4 ภาพให้นักเรียนดู ให้นักเรียนที่รูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับสถานการณ์ ในภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนากับนักเรียนเรื่องเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน ว่าจะทำอย่างไรให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ถ้ามีสิ่งที่ไม่คาดฝันหรือสิ่งที่เราชอบ สนุก จะทำให้เรารู้สึกอย่างไร
2. ครูนำรูปภาพการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัวแสดงให้นักเรียนดู
3. ครูถามนักเรียนว่า
"รูปไหนที่แสดงถึงความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว"

"ชี้ให้คุณครูดูซิว่ารูปไหนที่มีความสุข/ความเศร้า/ความโกรธ/ความกลัว" สอนจนครบ
ทั้ง 4 ภาพเพื่อเป็นการทบทวน

4. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 12 (ครูให้นักเรียน
ดูภาพและอ่านสถานการณ์แล้วให้นักเรียนตอบว่าภาพที่เห็นแสดงอารมณ์อะไร โดยนักเรียนกากบาท
ลงบนคำตอบที่สัมพันธ์กับภาพพร้อมให้เหตุผล)

5. ครูเฉลยแบบทดสอบเมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบถูกต้อง และให้แรงเสริม

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. รูปการ์ตูนแสดงอารมณ์ความสุข ความเศร้า ความโกรธและความกลัว
2. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์มีความสุข
3. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์เศร้า
4. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์กลัว
5. ภาพที่แสดงสถานการณ์ทางสังคมและอารมณ์ที่แสดงอารมณ์โกรธ
6. แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 12

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นชุดที่ 11 ได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น

ชุดที่ 1

ชื่อ _____ ชั้น _____

โรงเรียน _____

วันที่ทดสอบ _____ ผู้ดำเนินการทดสอบ _____

คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

คำสั่ง ครูอธิบายความต้องการและสถานการณ์ของบุคคลในภาพให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนกากบาท (X) ทับ รูปการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับอารมณ์ของบุคคลในภาพ จำนวน 4 สถานการณ์ สถานการณ์ละ 25 คะแนน รวม 100 คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

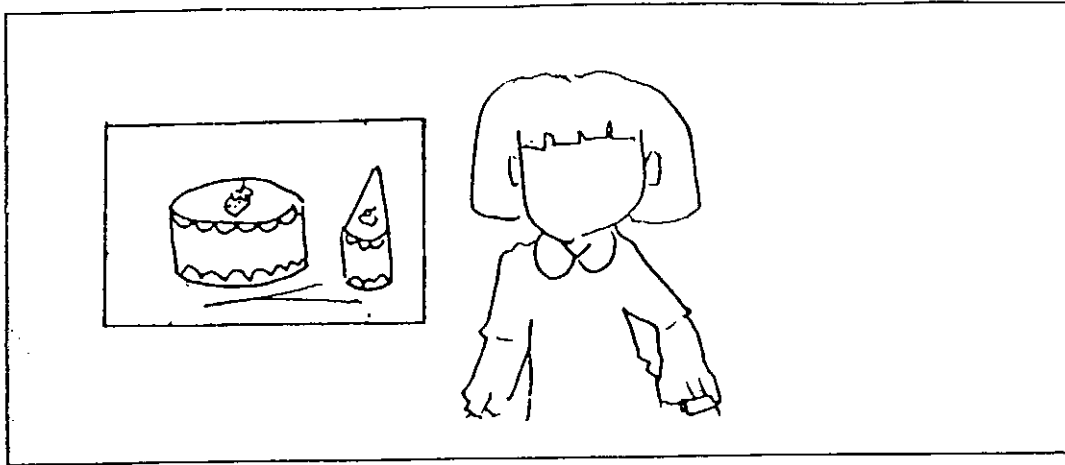
1. เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง 1 ภาพ ให้คะแนน 12.5 คะแนน
2. เมื่อนักเรียนสามารถให้เหตุผลได้ถูกต้อง ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ให้คะแนน 12.5 คะแนน หรือถูกเป็นบางส่วนและมีความหมายให้คะแนน 3, 6, 9 คะแนน ตามลำดับ
3. เมื่อนักเรียนตอบผิดหรือตอบไม่ได้ ให้คะแนน 0 คะแนน
4. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพถูกแต่ให้เหตุผลผิดให้คะแนน 12.5 คะแนน
5. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพผิดแต่ให้เหตุผลถูกให้คะแนน 0 คะแนน

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 1

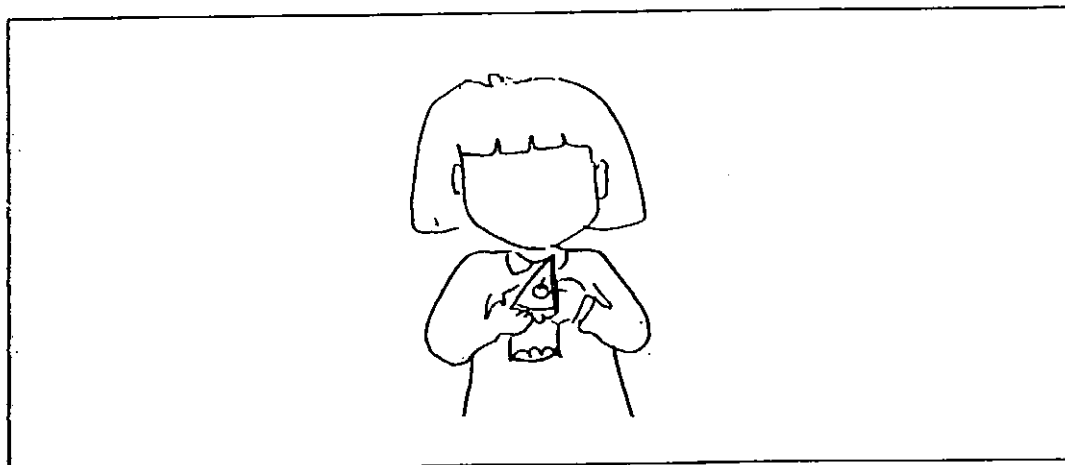
128

ข้อที่ 1.1

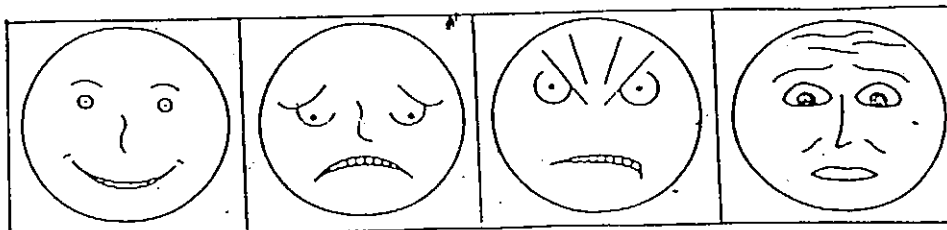
ความปรารถนา “ปู่ต้องการกินขนมเค้กรสตอเบอร์รี่”

สถานะการณ์ : พ่อซื้อขนมเค้กรสตอเบอร์รี่ให้ปู่

คำถามแสดงอารมณ์ : ปู่จะรู้สึกอย่างไรเมื่อพ่อซื้อขนมเค้กรสตอเบอร์รี่ให้?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมปู่ถึงรู้สึกเช่นนั้น?

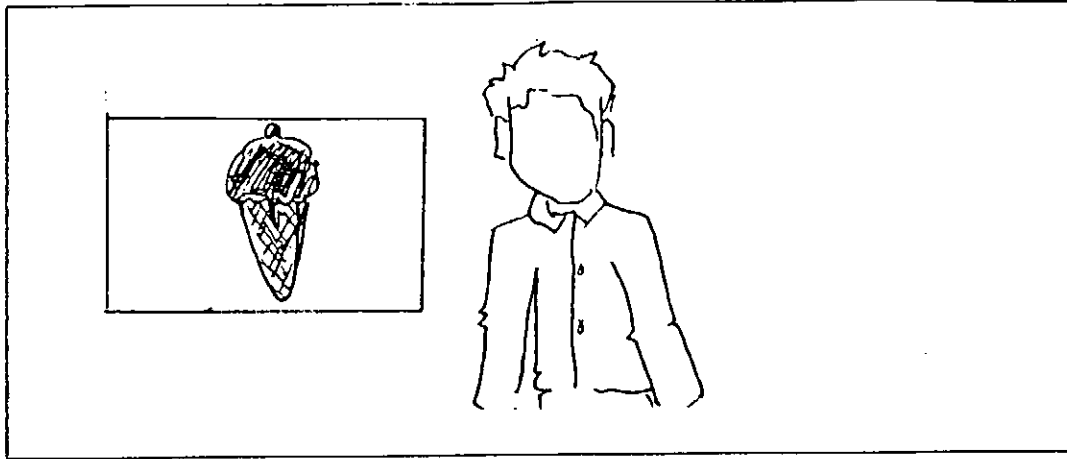
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 1

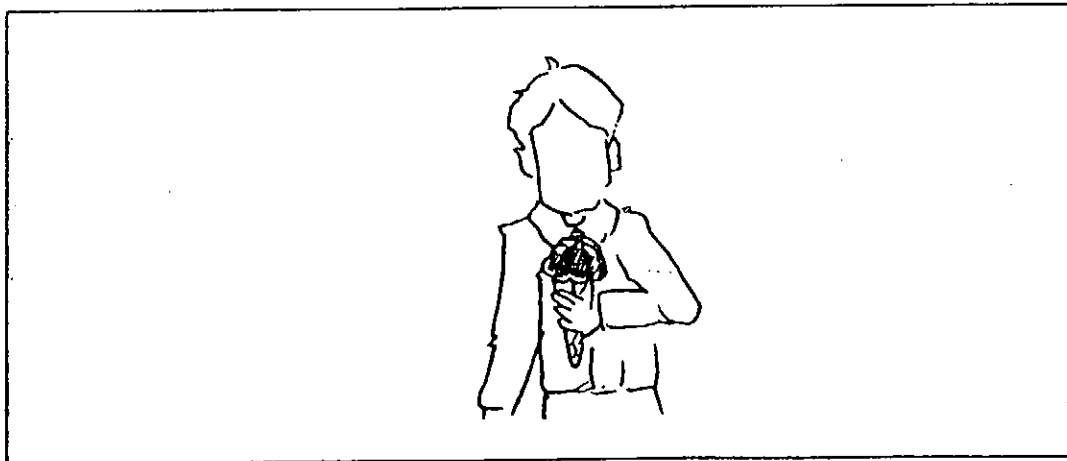
129

ข้อที่ 1.2

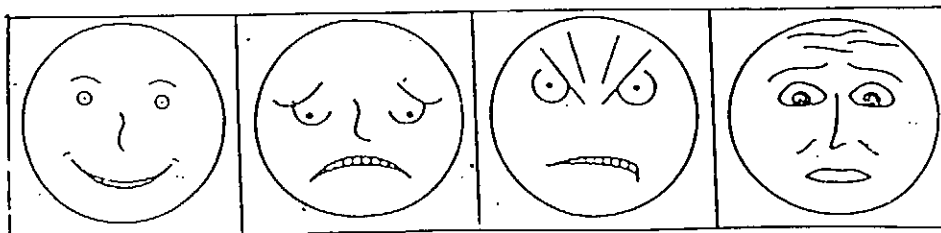
ความปรารถนา “โด่งต้องการกินไอศกรีม”

สถานการณ์ : แม่ซื้อไอศกรีมให้โด่งกิน

คำถามแสดงอารมณ์ : โด่งจะรู้สึกอย่างไรเมื่อแม่ซื้อไอศกรีมให้กิน?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมโด่งถึงรู้สึกเช่นนั้น?

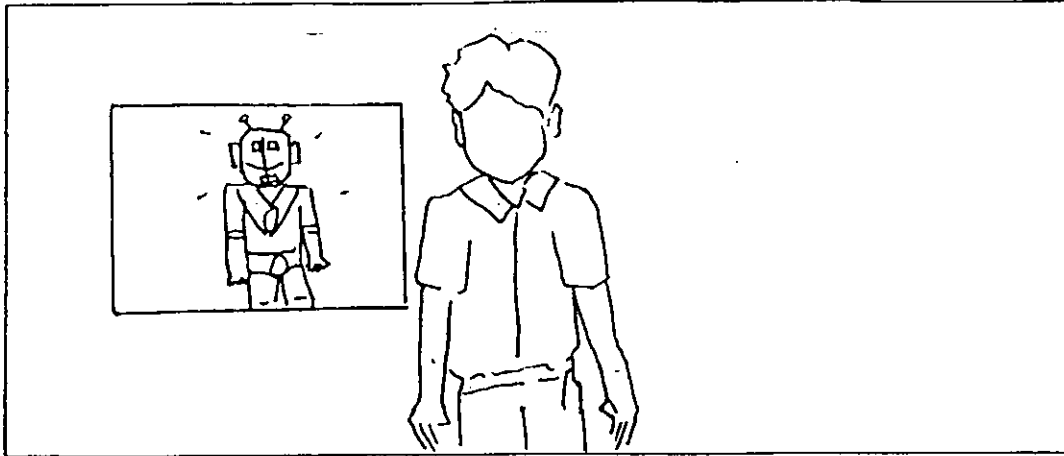
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 1

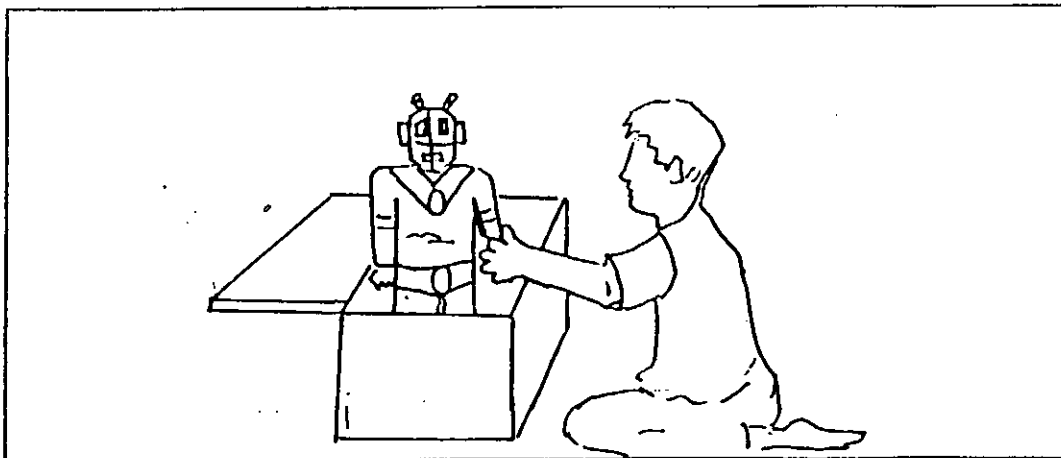
130

ข้อที่ 1.3

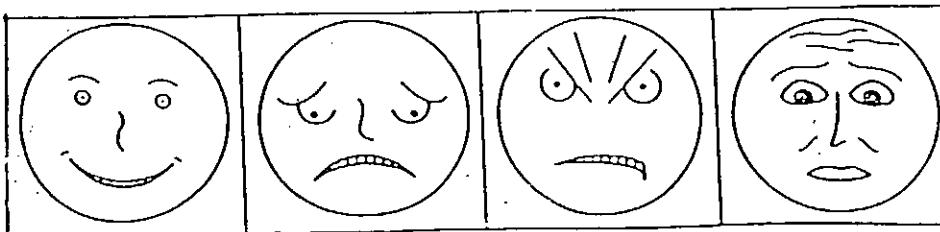
ความปรารถนา “ด้อมอยากได้หุ่นยนต์ตัวใหญ่เป็นของขวัญวันเกิด”

สถานการณ์ : พ่อซื้อหุ่นยนต์ตัวใหญ่เป็นของขวัญวันเกิดให้ด้อม

คำถามแสดงอารมณ์ : ด้อมจะรู้สึกอย่างไรเมื่อพ่อซื้อหุ่นยนต์ตัวใหญ่ให้เป็นของขวัญวันเกิด?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมด้อมถึงรู้สึกเช่นนั้น?

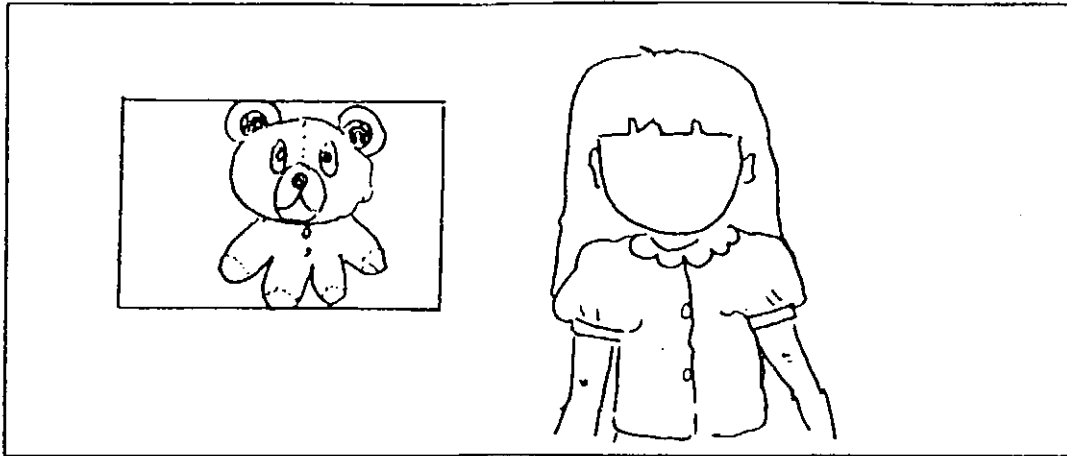
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 1

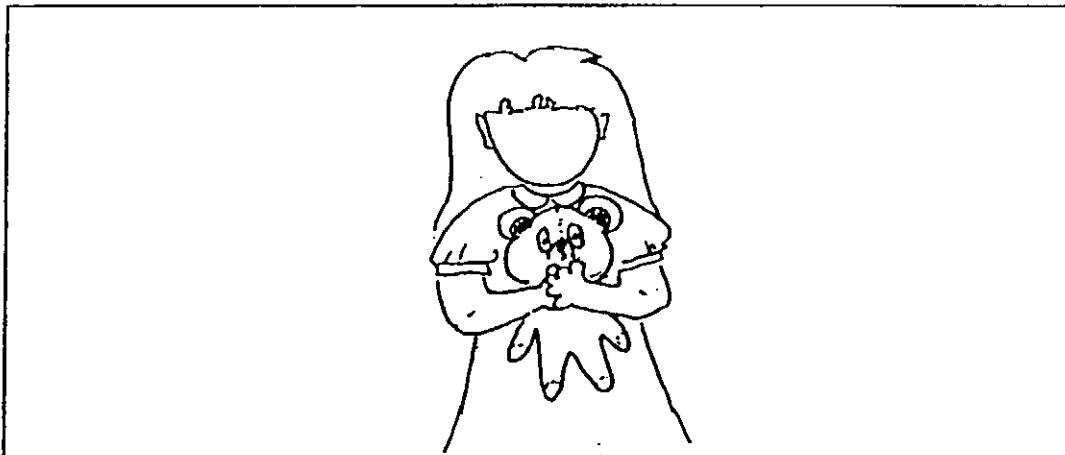
131

ข้อที่ 1.4

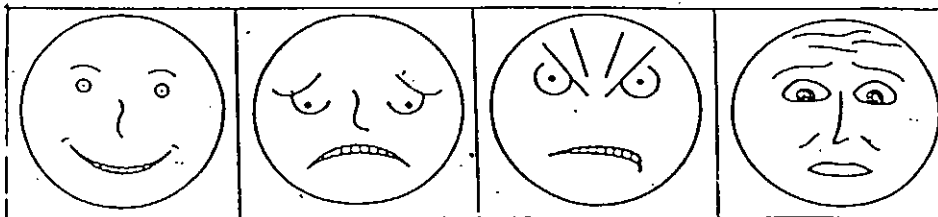
ความปรารถนา “อ้าวอยากได้ตุ๊กตามากๆ”

สถานการณ์ : พี่สาวซื้อตุ๊กตามาให้แก่อ้าว

คำถามแสดงอารมณ์ : อ้าวจะรู้สึกอย่างไรเมื่อพี่สาวซื้อตุ๊กตามาให้เธอ?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมอ้าวถึงรู้สึกเช่นนั้น?

ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 2

ชื่อ _____ ชั้น _____

โรงเรียน _____

วันที่ทดสอบ _____ ผู้ดำเนินการทดสอบ _____

คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

คำสั่ง ครูอธิบายความต้องการและสถานการณ์ของบุคคลในภาพให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนกากบาท (X) ทับ รูปการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับอารมณ์ของบุคคลในภาพ จำนวน 4 สถานการณ์ สถานการณ์ละ 25 คะแนน รวม 100 คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

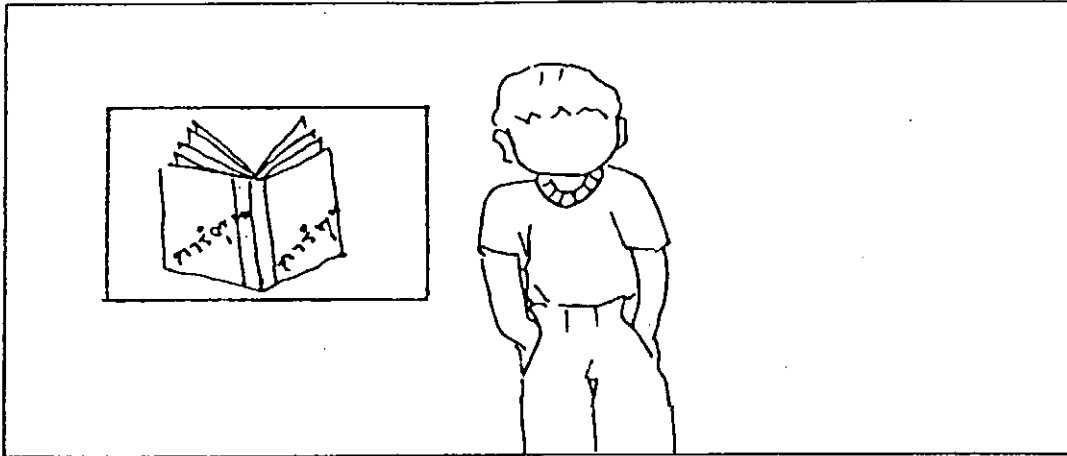
1. เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง 1 ภาพ ให้คะแนน 12.5 คะแนน
2. เมื่อนักเรียนสามารถให้เหตุผลได้ถูกต้อง ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ให้คะแนน 12.5 คะแนน หรือถูกเป็นบางส่วนและมีความหมายให้คะแนน 3, 6, 9 คะแนน ตามลำดับ
3. เมื่อนักเรียนตอบผิดหรือตอบไม่ได้ ให้คะแนน 0 คะแนน
4. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพถูกต้องให้เหตุผลผิดให้คะแนน 12.5 คะแนน
5. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพผิดแต่ให้เหตุผลถูกต้องให้คะแนน 0 คะแนน

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 2

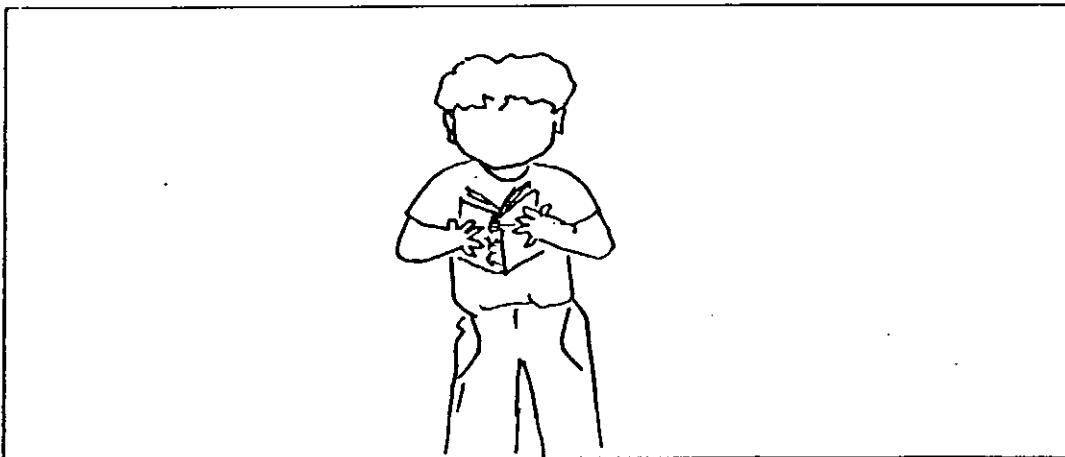
133

ข้อที่ 2.1

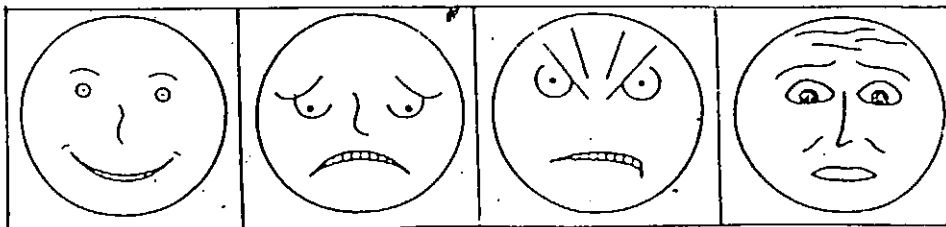
ความปรารถนา “จำต้องการอ่านหนังสือการ์ตูน”

สถานะการณ์ : คุณครูพาจำไปอ่านหนังสือการ์ตูนที่ห้องสมุด

คำถามแสดงอารมณ์ : จำจะรู้สึกอย่างไรเมื่อคุณครูพาไปอ่านหนังสือการ์ตูนที่ห้องสมุด?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมจำถึงรู้สึกเช่นนั้น?

ตอบ .....

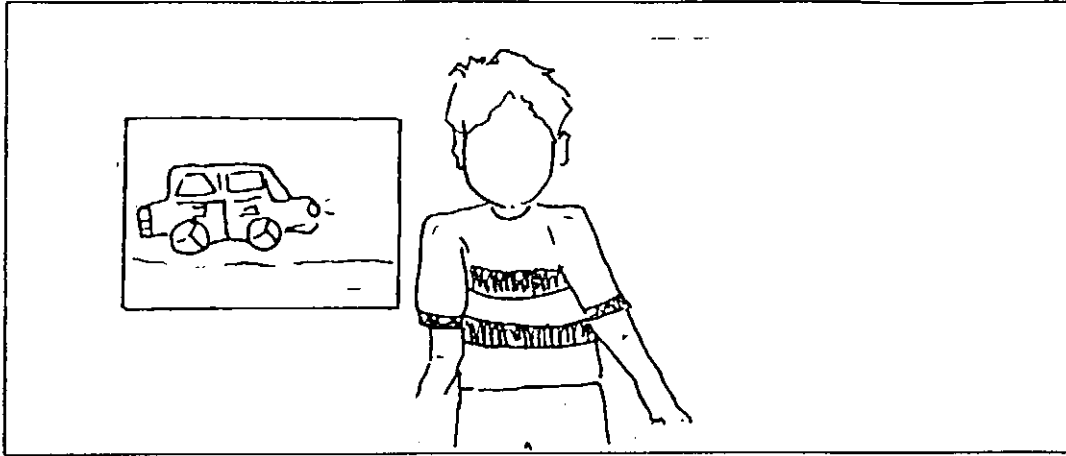

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 2

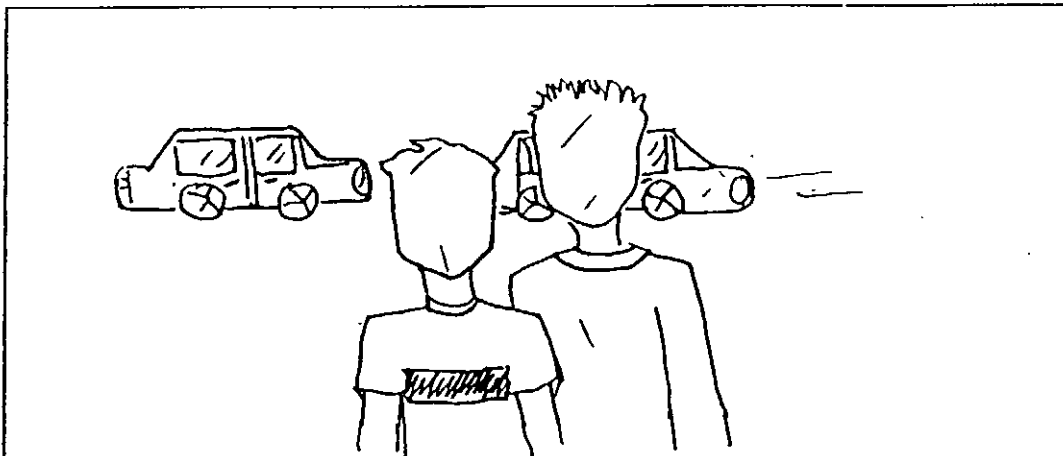
134

ข้อที่ 2.2

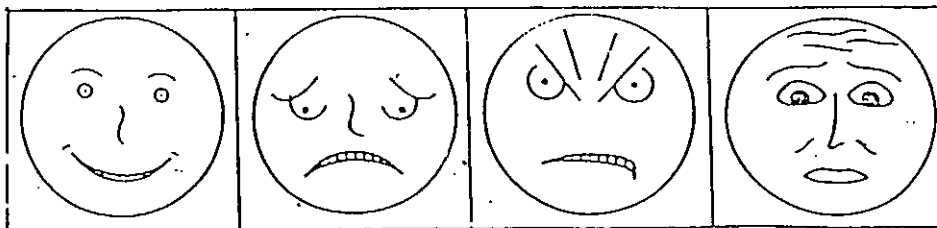
ความปรารถนา “ทอมต้องการนั่งรถเก่งของพ่อไปโรงเรียน”

สถานะการณ์ : พ่อพาทอมขึ้นรถเก่งของพ่อไปโรงเรียน

คำถามแสดงอารมณ์ : ทอมจะรู้สึกอย่างไรเมื่อพ่อพาทอมขึ้นรถเก่งของพ่อไปโรงเรียน?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมทอมถึงรู้สึกเช่นนั้น?

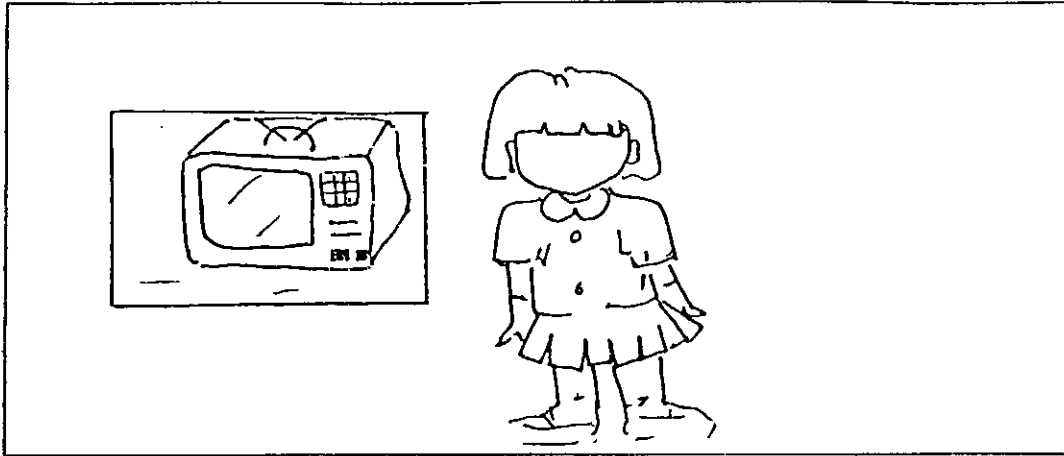
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 2

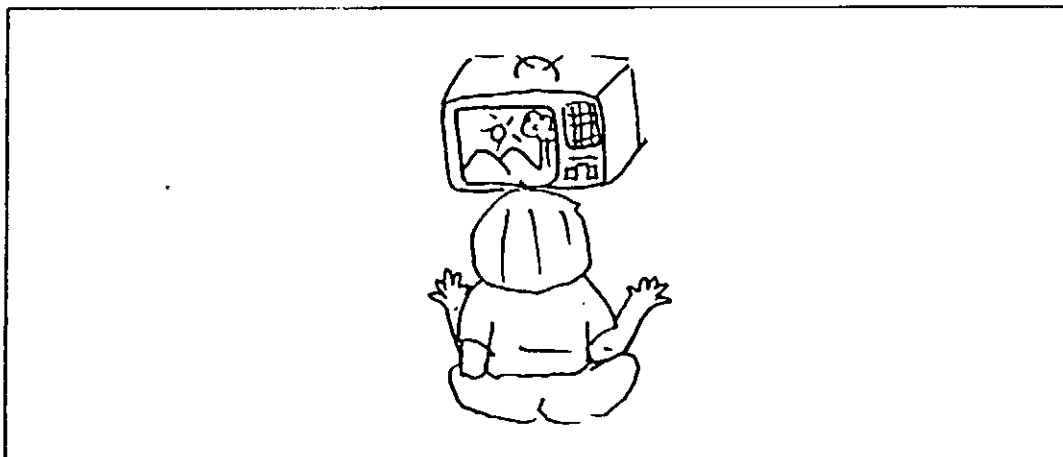
135

ข้อที่ 2.3

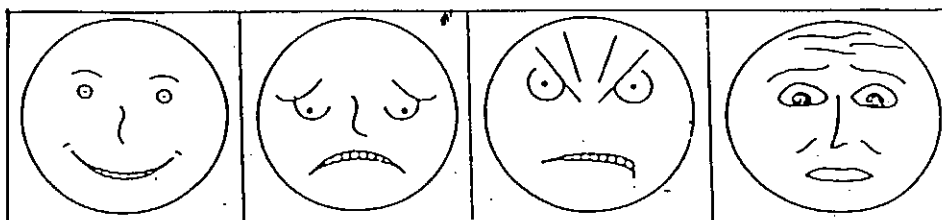
ความปรารถนา “มันต้องการดูโทรทัศน์รายการที่ชอบ”

สถานการณ์ : คุณแม่ให้มันดูโทรทัศน์

คำถามแสดงอารมณ์ : มันจะรู้สึกอย่างไรเมื่อคุณแม่ให้ดูโทรทัศน์รายการที่ชอบ?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมมันถึงรู้สึกเช่นนั้น?

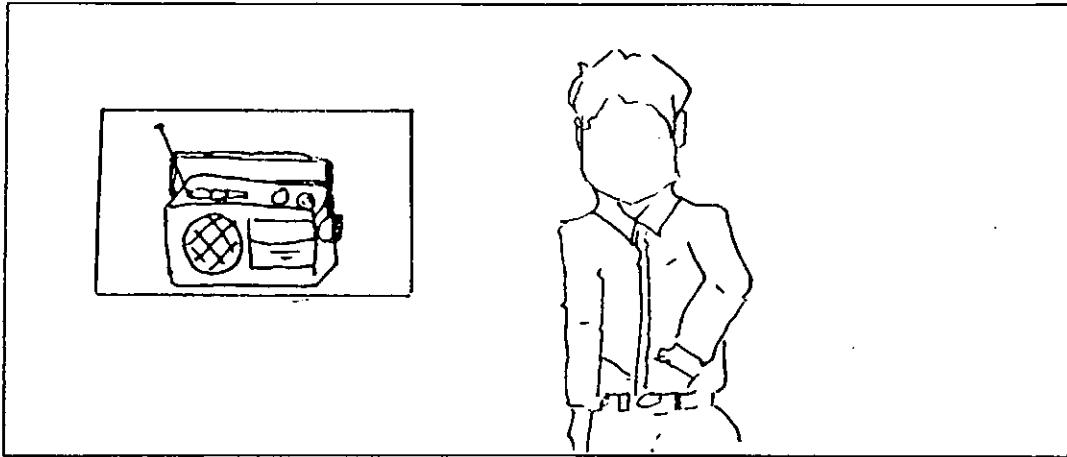
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้ของผู้อื่น ชุดที่ 2

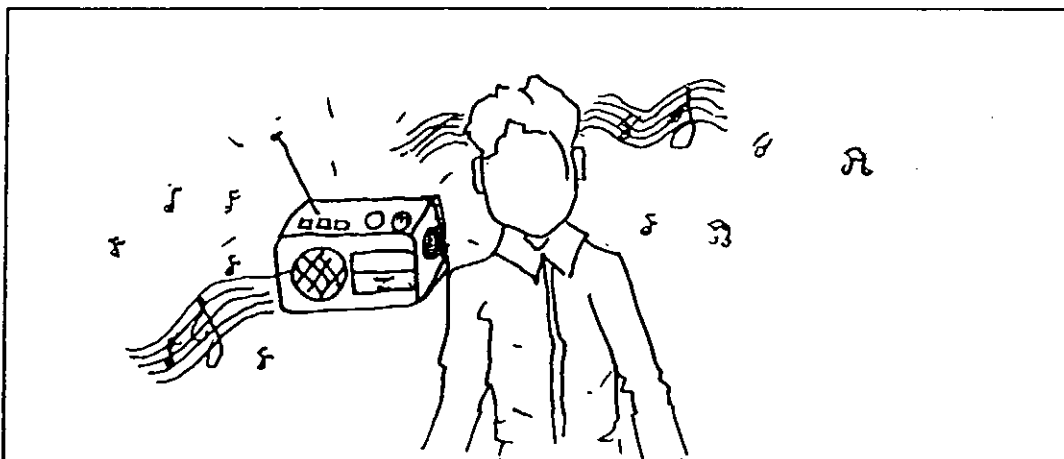
136

ข้อที่ 2.4

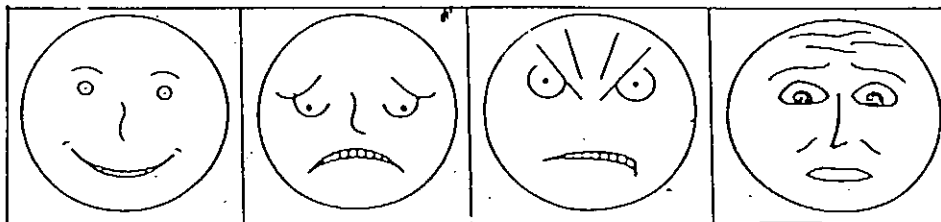
ความปรารถนา “กายต้องการฟังเพลงเด็กคอยใจดีจากวิทยุ”

สถานะการณ์ : น้องหนูเปิดวิทยุเพลงเด็กคอยใจดีให้กายฟัง

คำถามแสดงอารมณ์ : กายจะรู้สึกอย่างไรเมื่อน้องหนูเปิดเพลงเด็กคอยใจดีให้เขาฟัง?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมกายถึงรู้สึกเช่นนั้น?

ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น

ชุดที่ 3

ชื่อ _____ ชั้น _____

โรงเรียน _____

วันที่ทดสอบ _____ ผู้ดำเนินการทดสอบ _____

คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

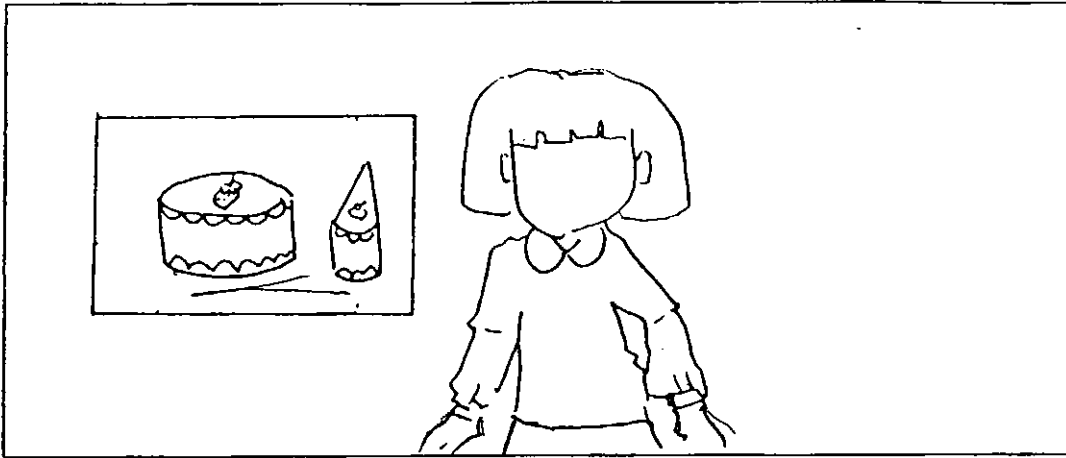
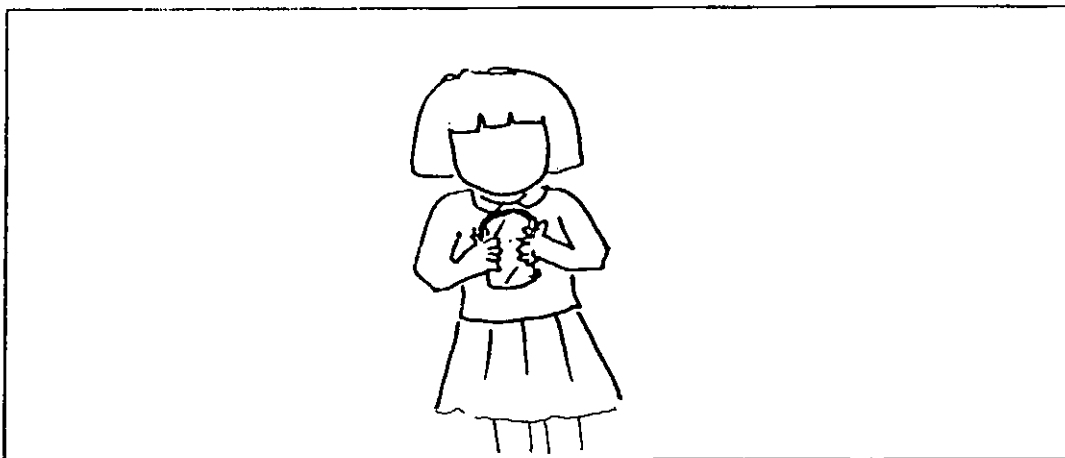
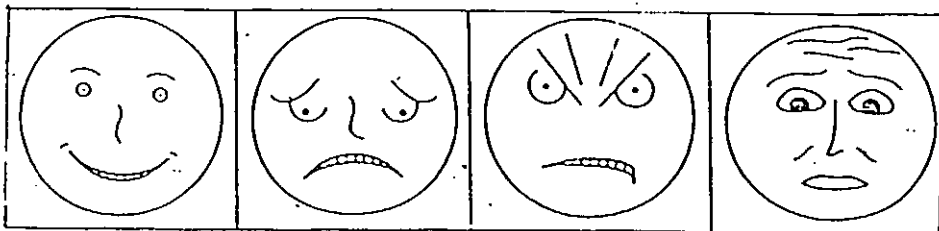
คำสั่ง ครูอธิบายความต้องการและสถานการณ์ของบุคคลในภาพให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนกากบาท (X) ทับ รูปการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับอารมณ์ของบุคคลในภาพ จำนวน 4 สถานการณ์ สถานการณ์ละ 25 คะแนน รวม 100 คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1. เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง 1 ภาพ ให้คะแนน 12.5 คะแนน
2. เมื่อนักเรียนสามารถให้เหตุผลได้ถูกต้อง ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ให้คะแนน 12.5 คะแนน หรือถูกเป็นบางส่วนและมีความหมายให้คะแนน 3, 6, 9 คะแนน ตามลำดับ
3. เมื่อนักเรียนตอบผิดหรือตอบไม่ได้ ให้คะแนน 0 คะแนน
4. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพถูกต้องให้เหตุผลผิดให้คะแนน 12.5 คะแนน
5. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพผิดแต่ให้เหตุผลถูกให้คะแนน 0 คะแนน

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 3

138

ข้อที่ 3.1

ความปรารถนา “ป๊อต้องการกินขนมเค้กรสตอเบอรี่”สถานการณ์ : พ่อซื้อขนมปังให้ป๊อคำถามแสดงอารมณ์ : ป๊อจะรู้สึกอย่างไรเมื่อพ่อซื้อขนมปังให้?คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมป๊อถึงรู้สึกเช่นนั้น?

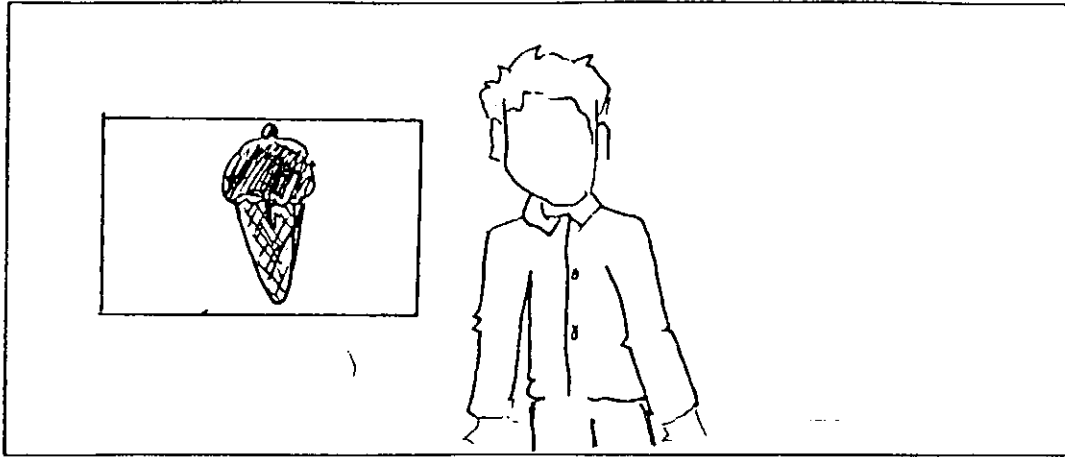
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 3

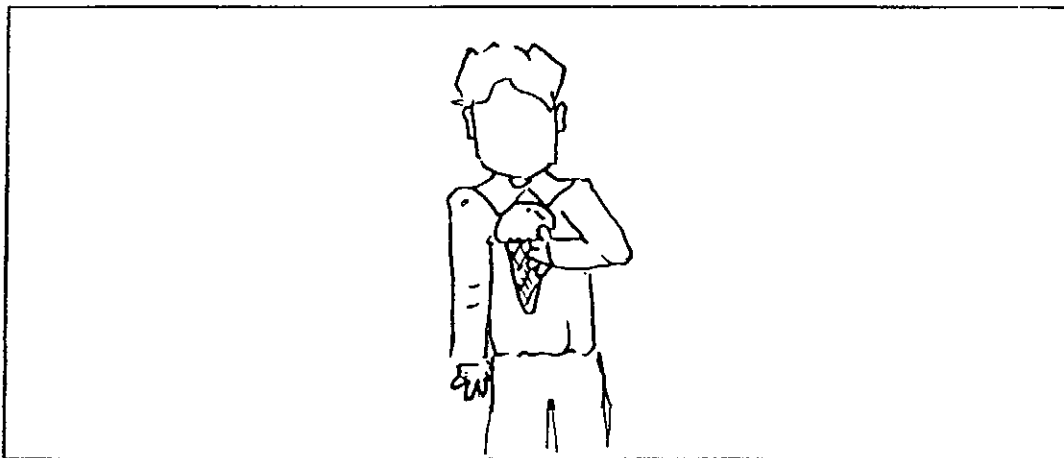
139

ข้อที่ 3.2

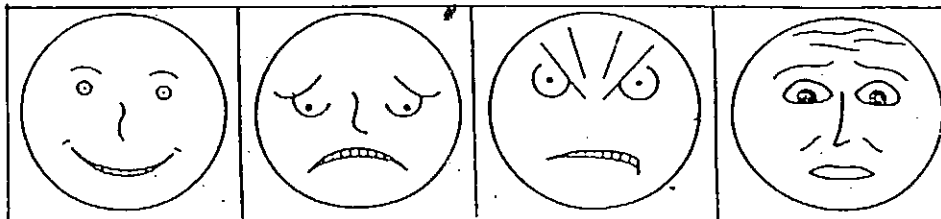
ความปรารถนา “โด่งต้องการกินไอศกรีมรสช็อกโกแลต”

สถานการณ์ : แม่ซื้อไอศกรีมรสกะทิให้โด่ง

คำถามแสดงอารมณ์ : โด่งจะรู้สึกอย่างไรเมื่อแม่ซื้อไอศกรีมรสกะทิให้?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมโด่งถึงรู้สึกเช่นนั้น?

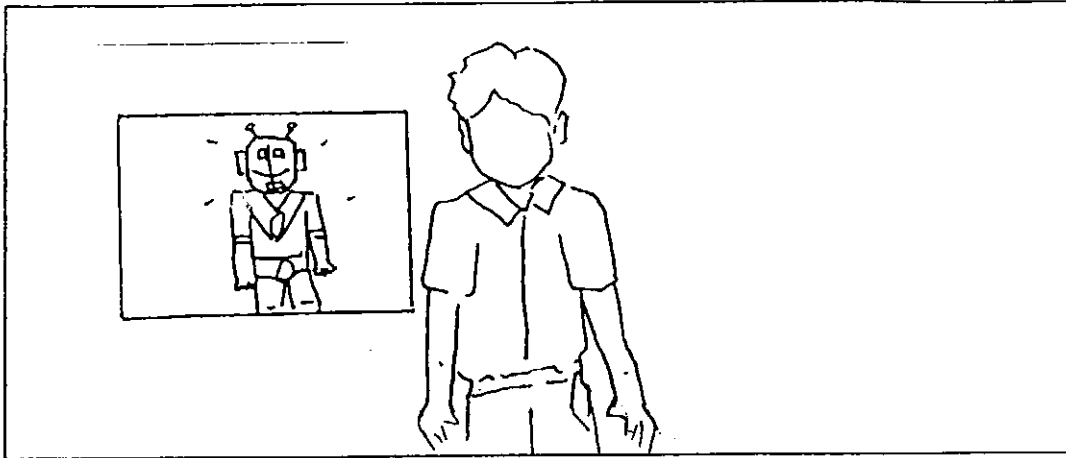
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 3

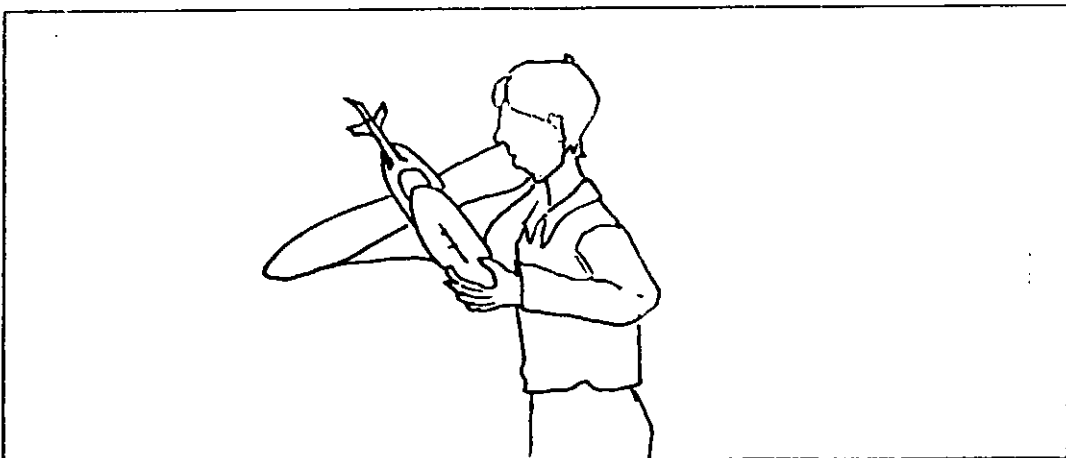
140

ข้อที่ 3.3

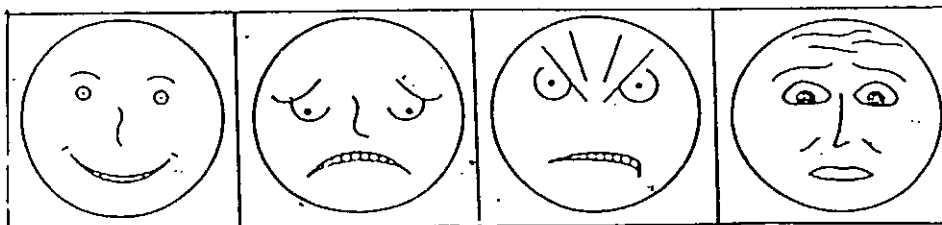
ความปรารถนา “ด้อมอยากได้หุ่นยนต์ตัวใหญ่เป็นของขวัญวันเกิด”

สถานการณ์ : คุณลุงให้เครื่องบินเป็นของขวัญวันเกิดแก่ด้อม

คำถามแสดงอารมณ์ : ด้อมจะรู้สึกอย่างไรเมื่อคุณลุงให้เครื่องบินเป็นของขวัญวันเกิด?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมด้อมถึงรู้สึกเช่นนั้น?

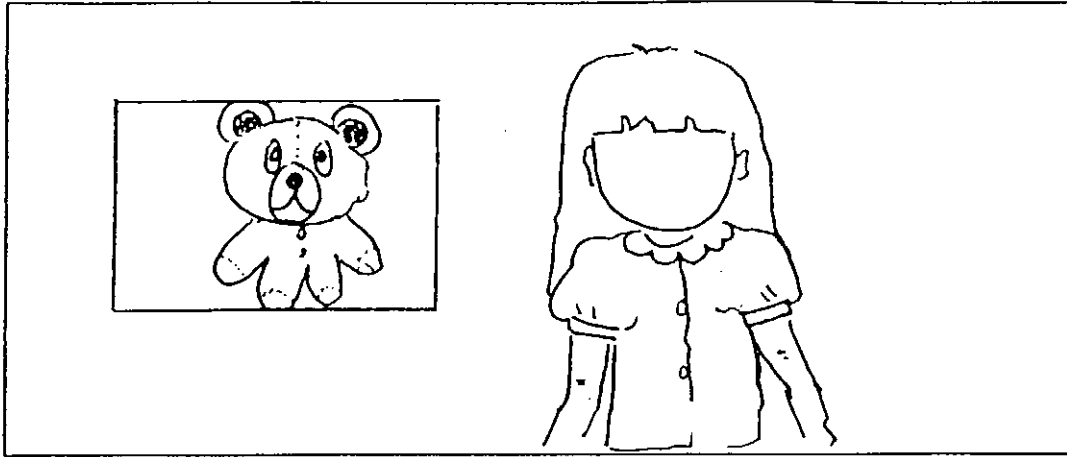
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 3

141

ข้อที่ 3.4

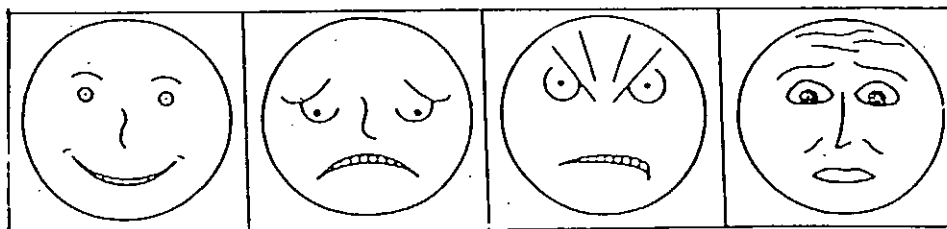
ความปรารถนา “อ้าวอยากได้ตุ๊กตาทะมีมาก ๆ”

สถานะการณ์ : แม่ซื้อตุ๊กตาทะมีให้แก่อ้าวแต่พี่สาวแย่งตุ๊กตาทะมีไป

คำถามแสดงอารมณ์ : อ้าวจะรู้สึกอย่างไรเมื่อพี่สาวแย่งตุ๊กตาทะมีของเธอ?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมอ้าวถึงรู้สึกเช่นนั้น?

ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น

ชุดที่ 4

ชื่อ _____ ชั้น _____

โรงเรียน _____

วันที่ทดสอบ _____ ผู้ดำเนินการทดสอบ _____

คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

คำสั่ง ครูอธิบายความต้องการและสถานการณ์ของบุคคลในภาพให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนกากบาท (X) ทับ รูปการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับอารมณ์ของบุคคลในภาพ จำนวน 4 สถานการณ์ สถานการณ์ละ 25 คะแนน รวม 100 คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

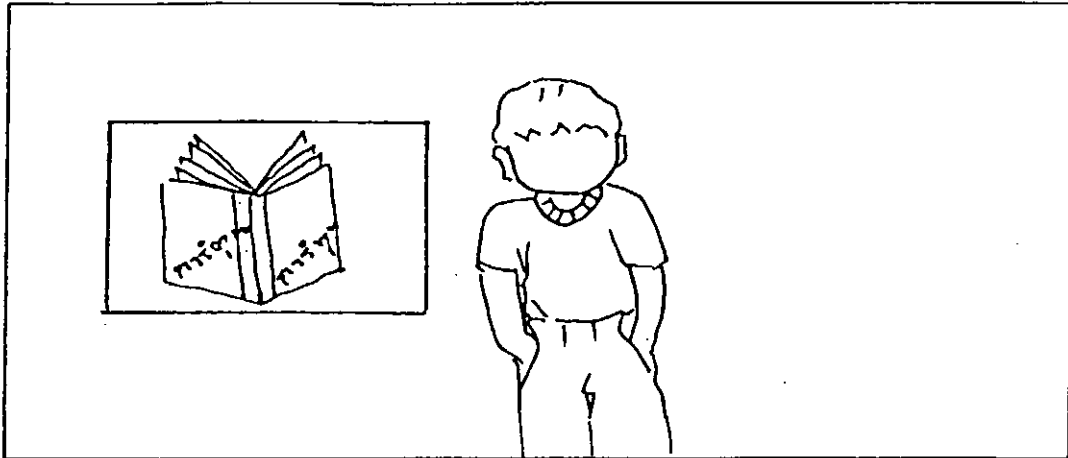
1. เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง 1 ภาพ ให้คะแนน 12.5 คะแนน
2. เมื่อนักเรียนสามารถให้เหตุผลได้ถูกต้อง ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ให้คะแนน 12.5 คะแนน หรือถูกเป็นบางส่วนและมีความหมายให้คะแนน 3, 6, 9 คะแนน ตามลำดับ
3. เมื่อนักเรียนตอบผิดหรือตอบไม่ได้ ให้คะแนน 0 คะแนน
4. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพถูกแต่ให้เหตุผลผิดให้คะแนน 12.5 คะแนน
5. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพผิดแต่ให้เหตุผลถูกให้คะแนน 0 คะแนน

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 4

143

ข้อที่ 4.1

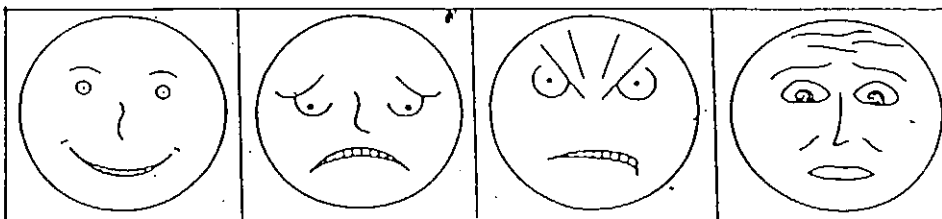
ความปรารถนา “จำยต้องการอ่านหนังสือการ์ตูน”

สถานการณ์ : คุณครูให้จำยอ่านหนังสือเรียน

คำถามแสดงอารมณ์ : จำยจะรู้สึกอย่างไรเมื่อคุณครูให้อ่านหนังสือเรียน?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมจำยถึงรู้สึกเช่นนั้น?

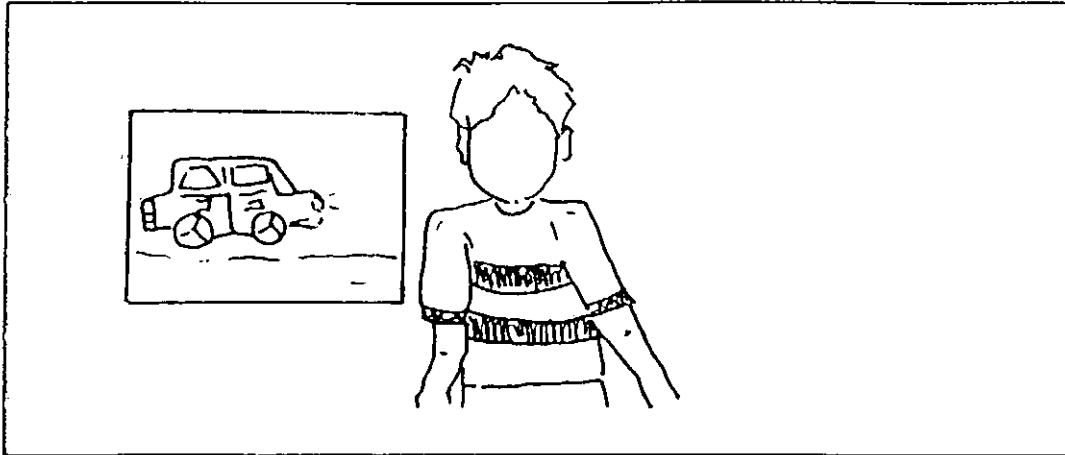
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 4

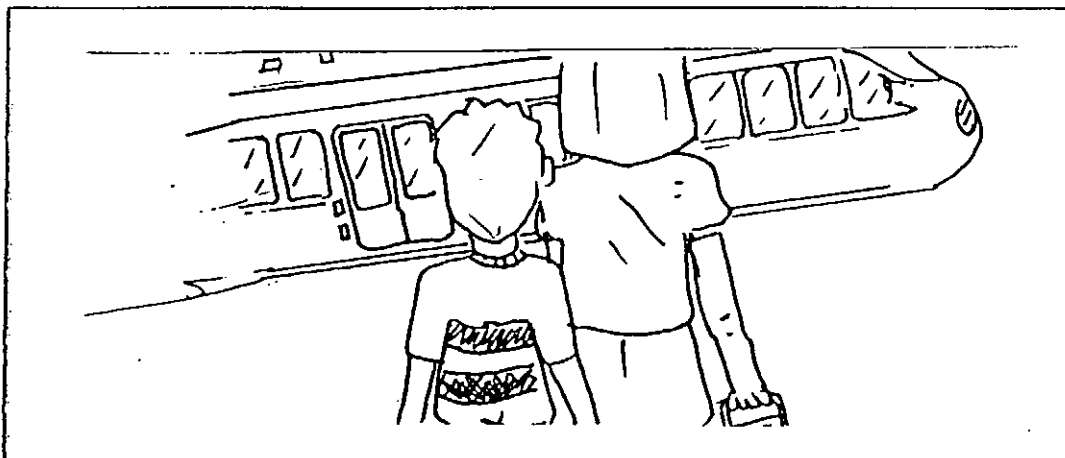
144

ข้อที่ 4.2

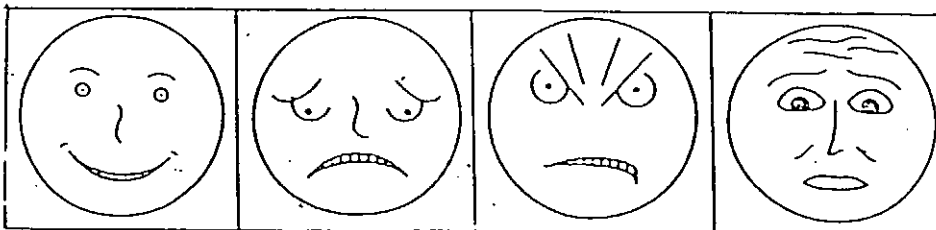
ความปรารถนา “ทอมต้องการนั่งรถเก่งของพ่อไปโรงเรียน”

สถานการณ์ : แม่พาทอมขึ้นรถไฟฟ้าไปโรงเรียน

คำถามแสดงอารมณ์ : ทอมจะรู้สึกอย่างไรเมื่อแม่พาเขาขึ้นรถไฟฟ้าไปโรงเรียน?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมทอมถึงรู้สึกเช่นนั้น?

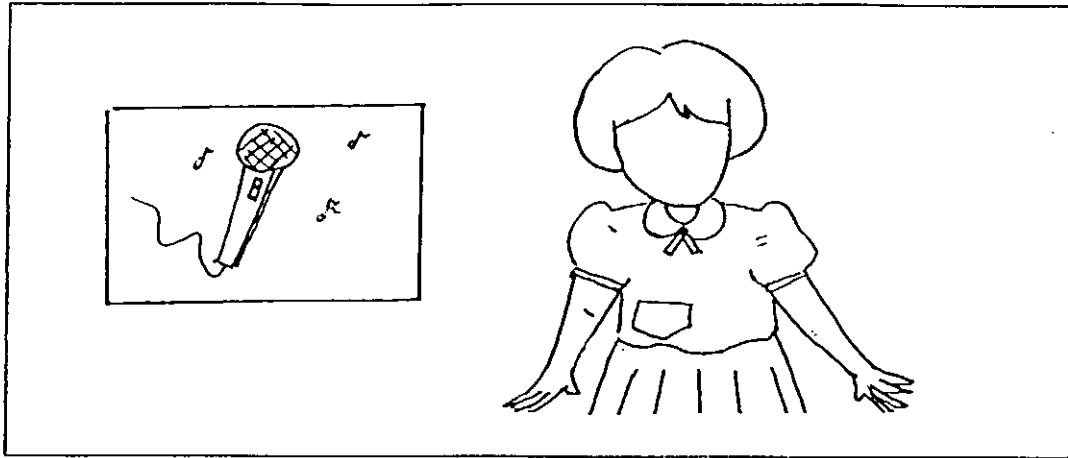
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 4

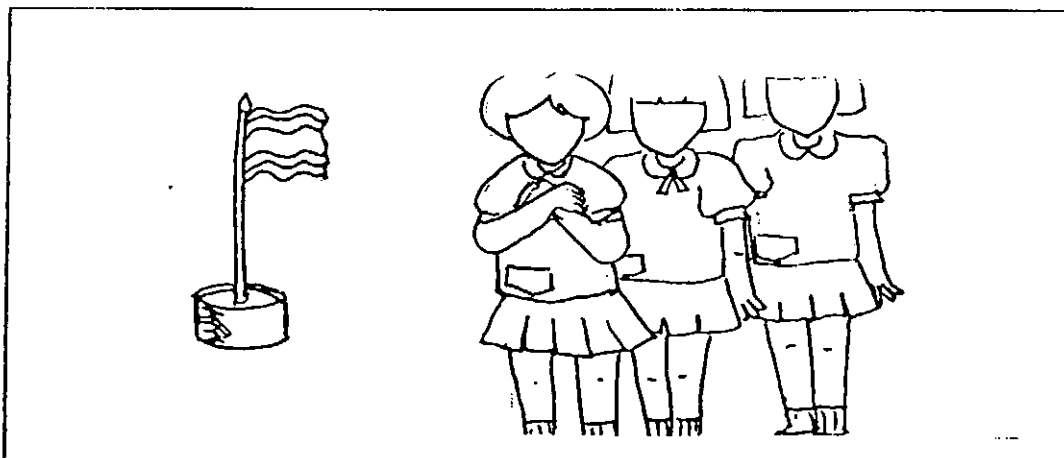
145

ข้อที่ 4.3

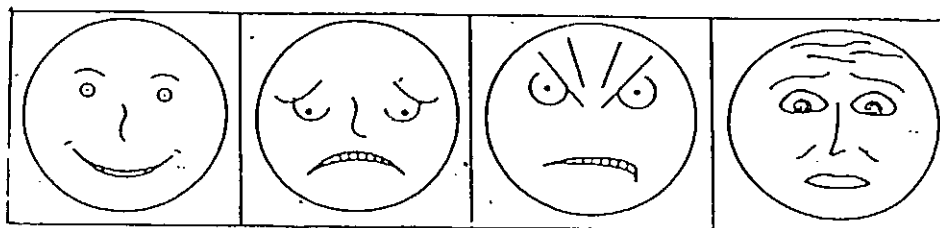
ความปรารถนา “มันต้องการร้องเพลงชาติบนเวที”

สถานการณ์ : คุณครูให้มันยืนตรงเคารพธงชาติที่แถว

คำถามแสดงอารมณ์ : มันจะรู้สึกอย่างไรเมื่อคุณครูไม่ให้ออกไปร้องเพลงบนเวที?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมมันถึงรู้สึกเช่นนั้น?

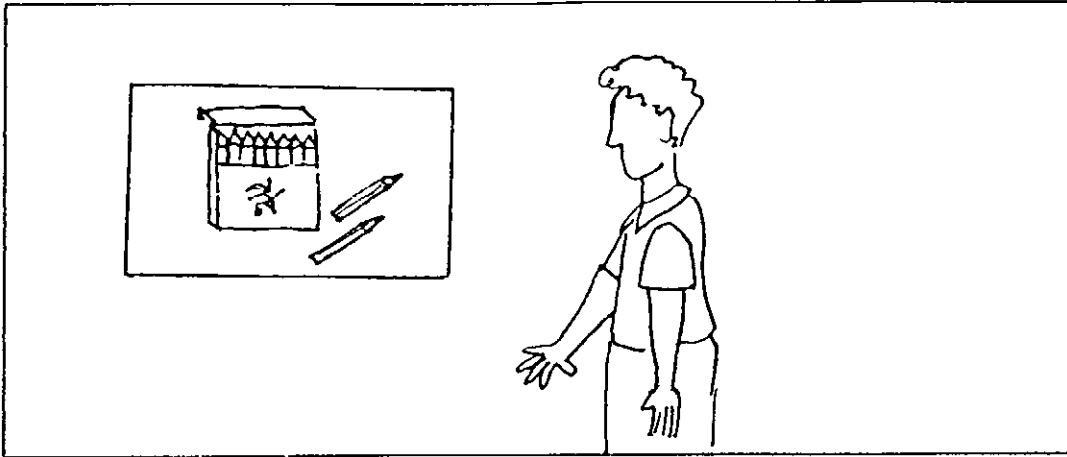
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 4

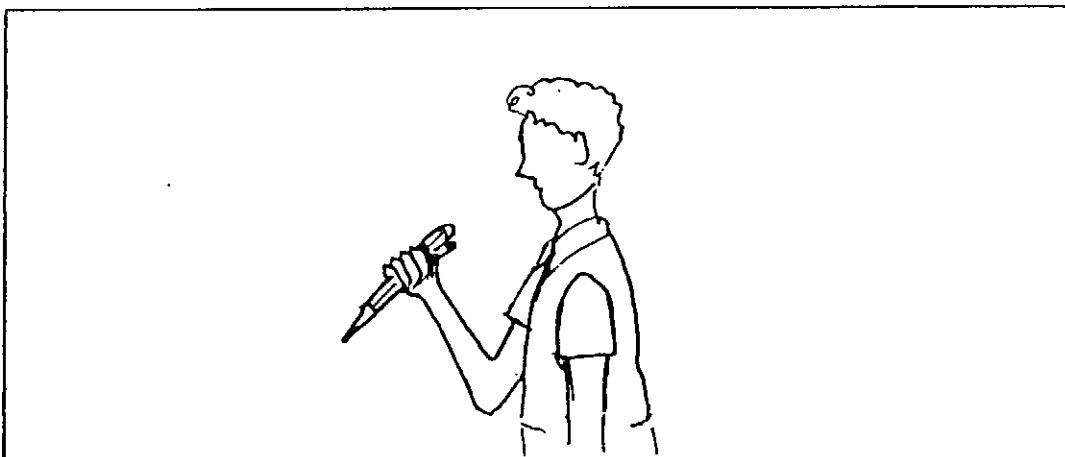
146

ข้อที่ 4.4

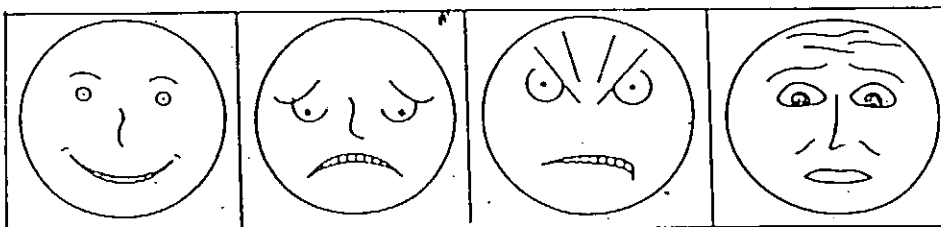
ความปรารถนา “ก็องอยากได้ดินสอสีมาระบายสี”

สถานะการณ์ : ก็องมีแต่ปากกาดำ

คำถามแสดงอารมณ์ : ก็องจะรู้สึกอย่างไรเมื่อเขามีแต่ปากกาดำ?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมก็องถึงรู้สึกเช่นนั้น?

ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น

ชุดที่ 5

ชื่อ _____ ชั้น _____

โรงเรียน _____

วันที่ทดสอบ _____ ผู้ดำเนินการทดสอบ _____

คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

คำสั่ง ครูอธิบายความต้องการและสถานการณ์ของบุคคลในภาพให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนกากบาท (X) ทับ รูปภาพต้นที่แสดงอารมณ์ตรงกับอารมณ์ของบุคคลในภาพ : จำนวน 4 สถานการณ์ สถานการณ์ละ 25 คะแนน รวม 100 คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

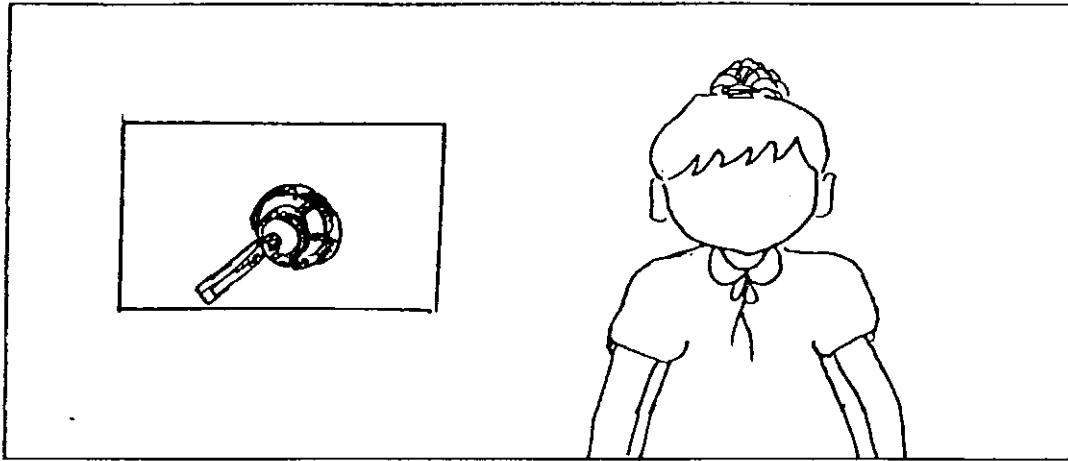
1. เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง 1 ภาพ ให้คะแนน 12.5 คะแนน
2. เมื่อนักเรียนสามารถให้เหตุผลได้ถูกต้อง ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ให้คะแนน 12.5 คะแนน หรือถูกเป็นบางส่วนและมีความหมายให้คะแนน 3, 6, 9 คะแนน ตามลำดับ
3. เมื่อนักเรียนตอบผิดหรือตอบไม่ได้ ให้คะแนน 0 คะแนน
4. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพถูกแต่ให้เหตุผลผิดให้คะแนน 12.5 คะแนน
5. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพผิดแต่ให้เหตุผลถูกให้คะแนน 0 คะแนน

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 5

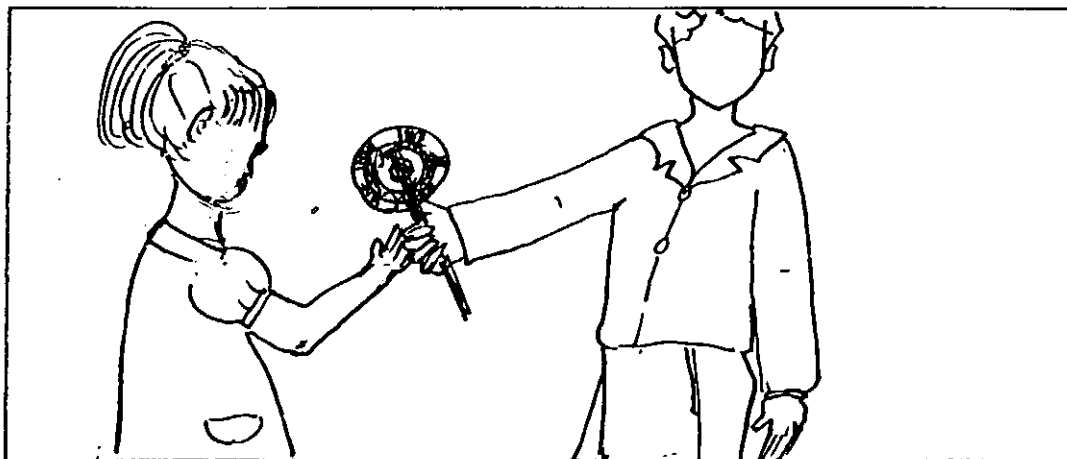
148

ข้อที่ 5.1

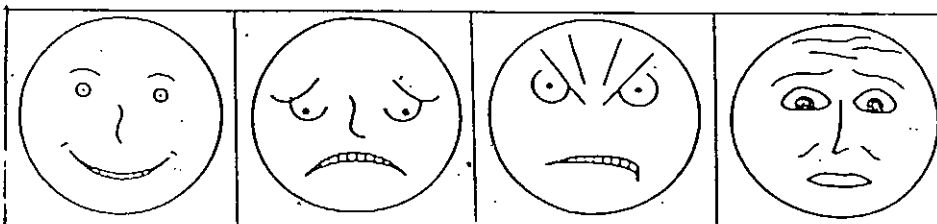
ความปรารถนา “ปู่ต้องการขนมอมยิ้ม”

สถานะการณ์ : พ่อซื้อขนมอมยิ้มอันใหญ่ให้ปู่

คำถามแสดงอารมณ์ : ปู่จะรู้สึกอย่างไรเมื่อพ่อซื้อขนมอมยิ้มให้เธอ?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมปู่ถึงรู้สึกเช่นนั้น?

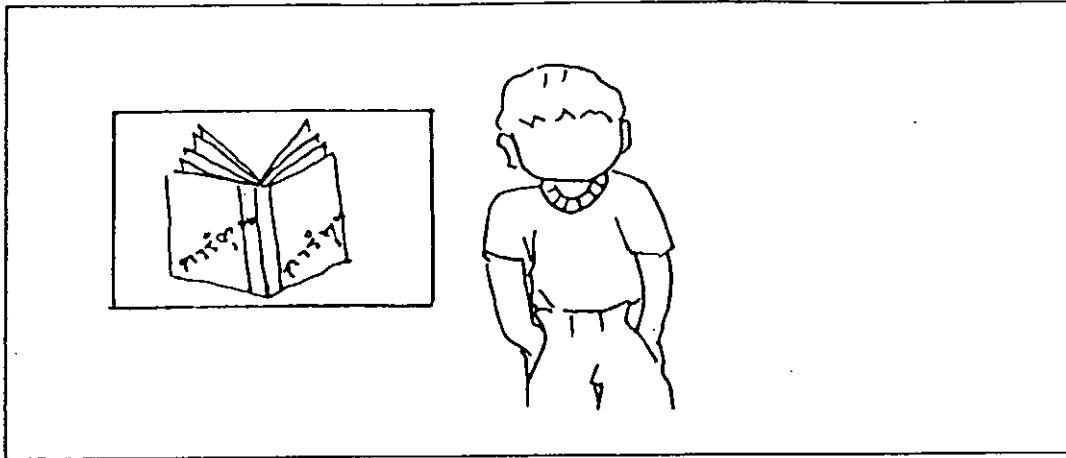
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 5

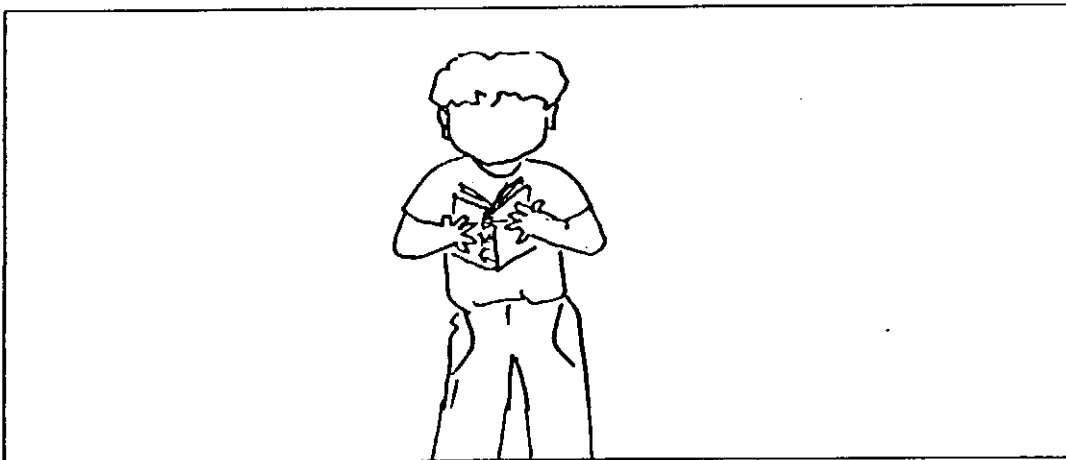
149

ข้อที่ 5.2

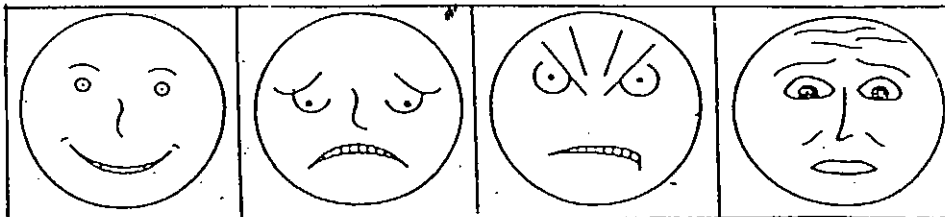
ความปรารถนา “จำเป็นต้องอ่านหนังสือการ์ตูน”

สถานะการณ์ : คุณครูพาเข้าไปอ่านหนังสือการ์ตูนที่ห้องสมุด

คำถามแสดงอารมณ์ : จำจะรู้สึกอย่างไรเมื่อคุณครูพาไปอ่านหนังสือการ์ตูนที่ห้องสมุด?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมจำถึงรู้สึกเช่นนั้น?

ตอบ .....

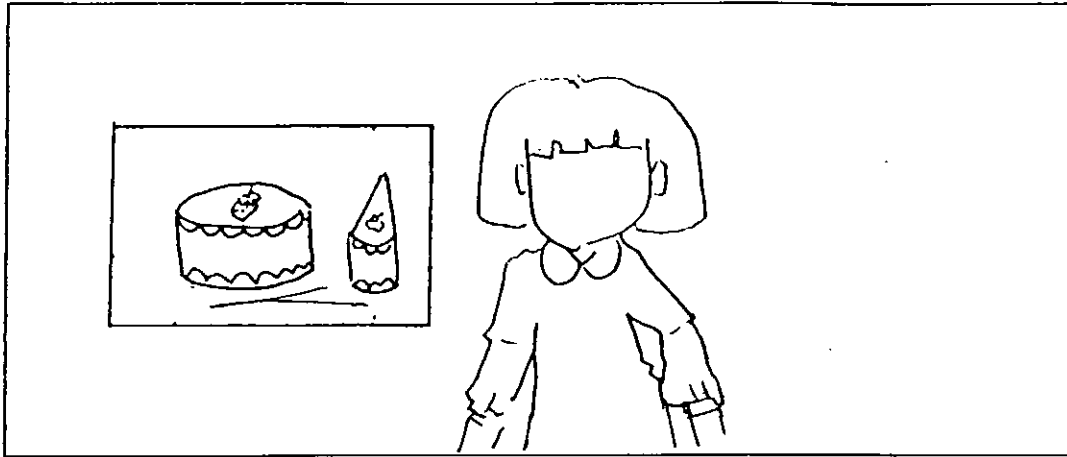

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 5

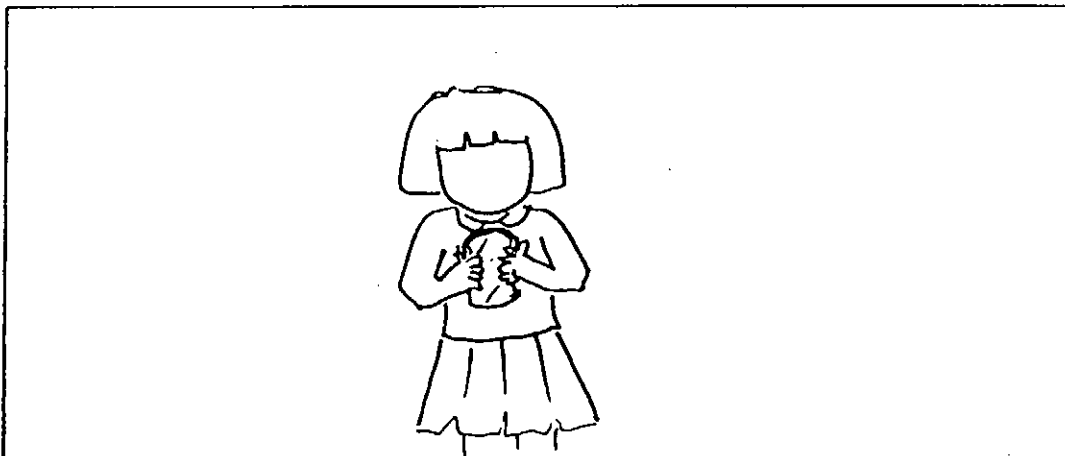
150

ข้อที่ 5.3

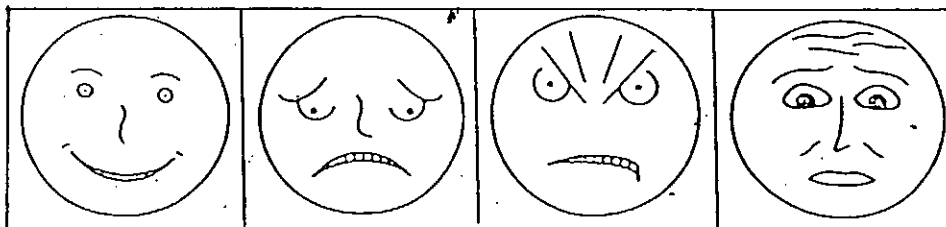
ความปรารถนา “ป๊อต้องการกินขนมเค้กรสคอปเบอรี่”

สถานะการณ์ : พ่อซื้อขนมปังให้ป๊อ

คำถามแสดงอารมณ์ : ป๊อจะรู้สึกอย่างไรเมื่อพ่อซื้อขนมปังให้?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมป๊อถึงรู้สึกเช่นนั้น?

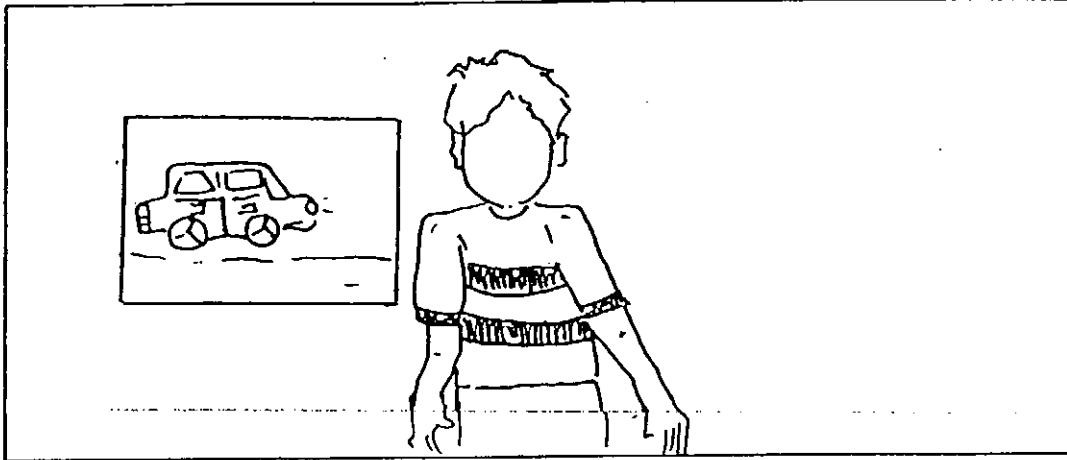
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 5

151

ข้อที่ 5.4

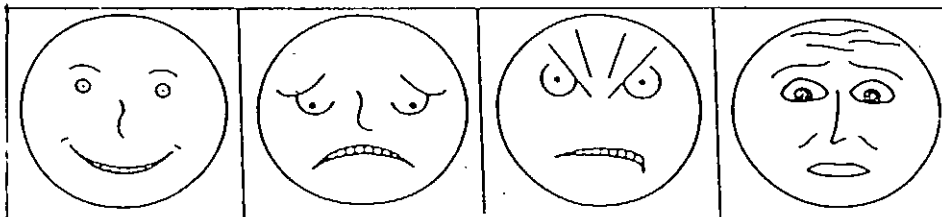
ความปรารถนา “ทอมต้องการนั่งรถเก่งของพ่อไปโรงเรียน”

สถานการณ์ : แม่พาทอมขึ้นรถไฟฟ้าไปโรงเรียน

คำถามแสดงอารมณ์ : ทอมจะรู้สึกอย่างไรเมื่อแม่พาทอมขึ้นรถไฟฟ้าไปโรงเรียน?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมทอมถึงรู้สึกเช่นนั้น?

ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น

ชุดที่ 6

ชื่อ _____ ชั้น _____

โรงเรียน _____

วันที่ทดสอบ _____ ผู้ดำเนินการทดสอบ _____

คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

คำสั่ง ครูอธิบายความต้องการและสถานการณ์ของบุคคลในภาพให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนกากบาท (X) ทับ รูปการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับอารมณ์ของบุคคลในภาพ จำนวน 4 สถานการณ์ สถานการณ์ละ 25 คะแนน รวม 100 คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

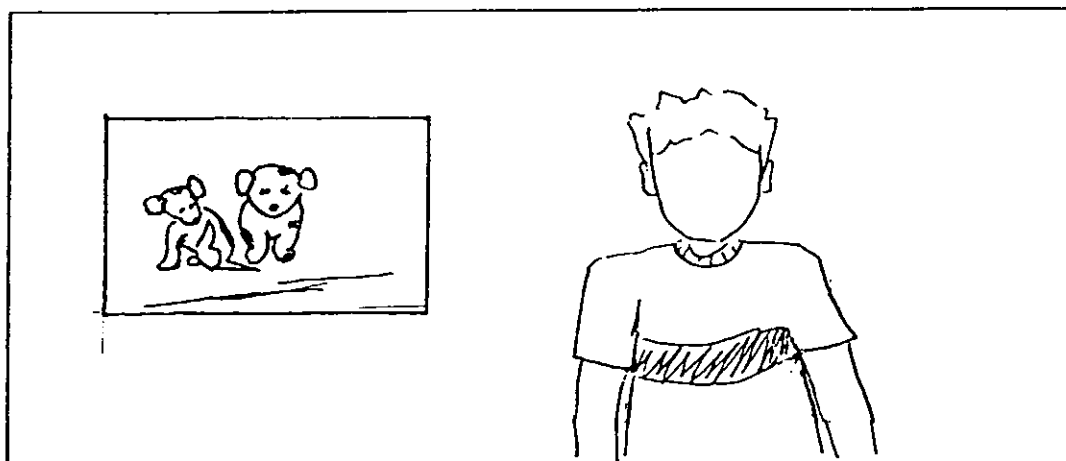
1. เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง 1 ภาพ ให้คะแนน 12.5 คะแนน
2. เมื่อนักเรียนสามารถให้เหตุผลได้ถูกต้อง ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ให้คะแนน 12.5 คะแนน หรือถูกเป็นบางส่วนและมีความหมายให้คะแนน 3, 6, 9 คะแนน ตามลำดับ
3. เมื่อนักเรียนตอบผิดหรือตอบไม่ได้ ให้คะแนน 0 คะแนน
4. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพถูกแต่ให้เหตุผลผิดให้คะแนน 12.5 คะแนน
5. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพผิดแต่ให้เหตุผลถูกให้คะแนน 0 คะแนน

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 6

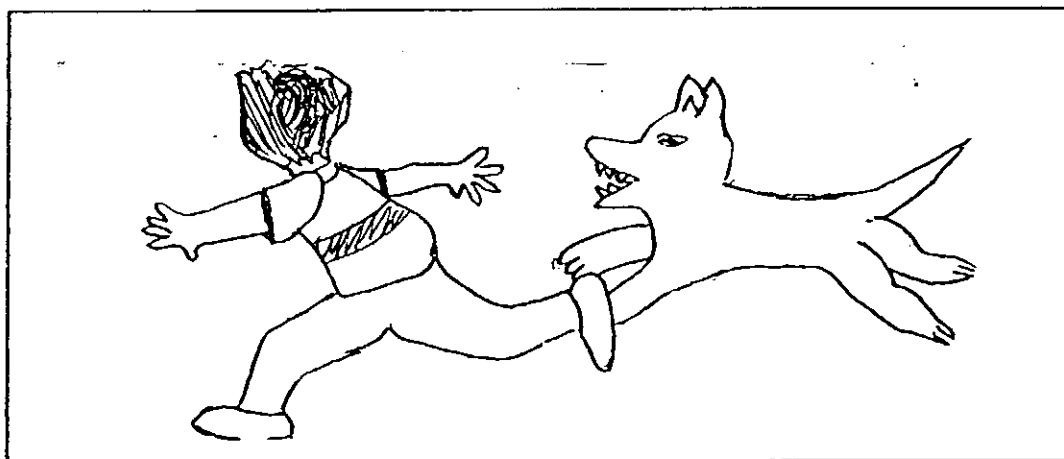
153

ข้อที่ 6.1

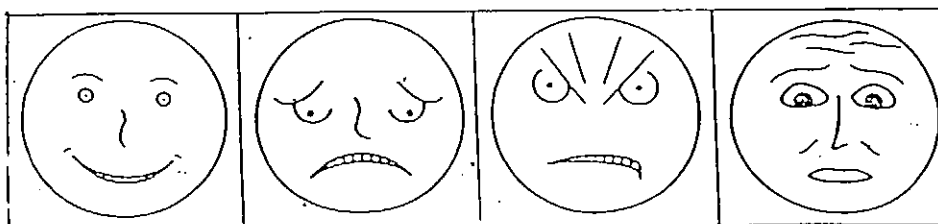
ความปรารถนา “แดงต้องการเล่นกับลูกหมา”

สถานการณ์ : แม่หมาวิ่งไล่กัดแดง

คำถามแสดงอารมณ์ : แแดงจะรู้สึกอย่างไรเมื่อแม่หมาไล่กัด?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมแดงถึงรู้สึกเช่นนั้น?

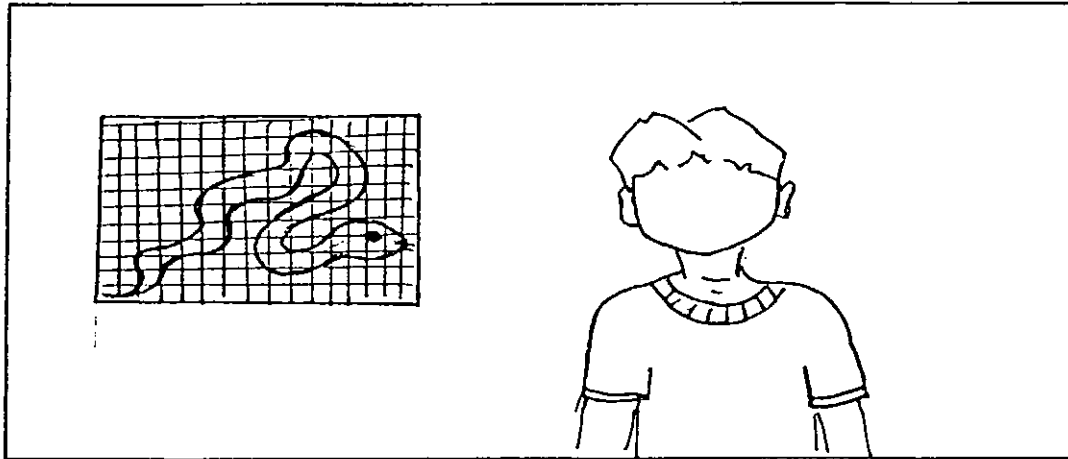
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 6

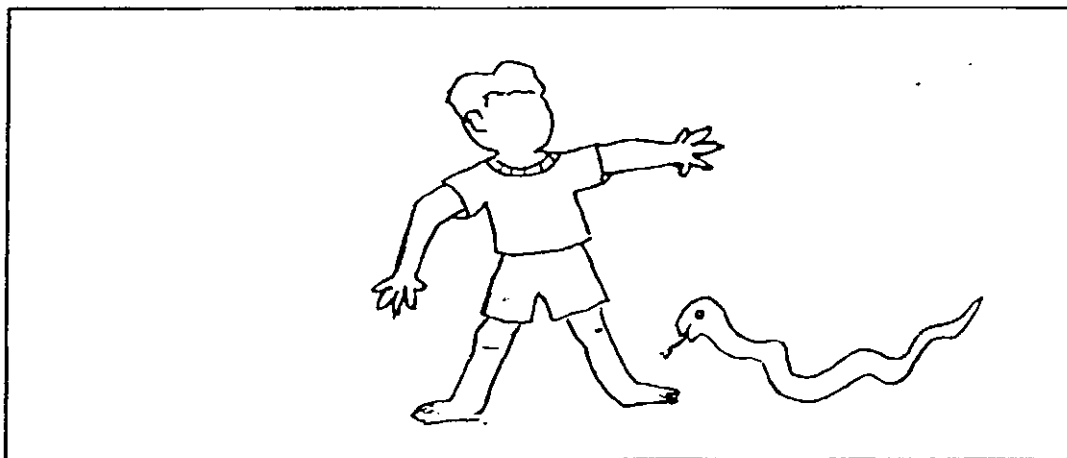
154

ข้อที่ 6.2

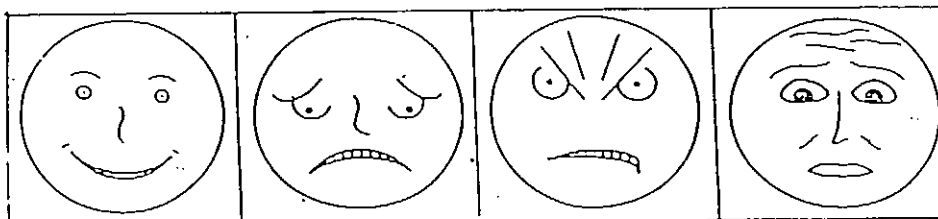
ความปรารถนา “โองต้องการงูที่อยู่ในกรง”

สถานการณ์ : งูหลุดออกมาจากกรงไล่กัดโอง

คำถามแสดงอารมณ์ : โองจะรู้สึกอย่างไรเมื่องูหลุดออกมาจากกรงไล่กัดเขา?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมโองถึงรู้สึกเช่นนั้น?

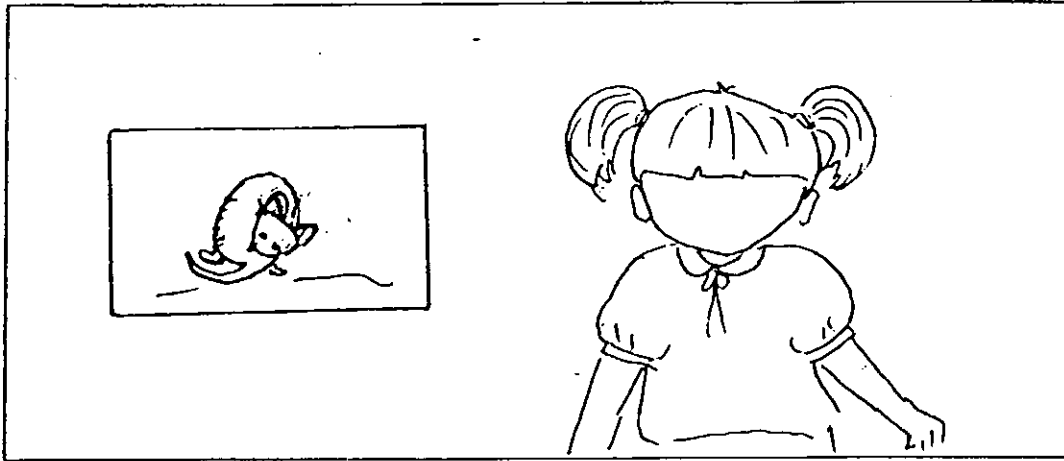
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 6

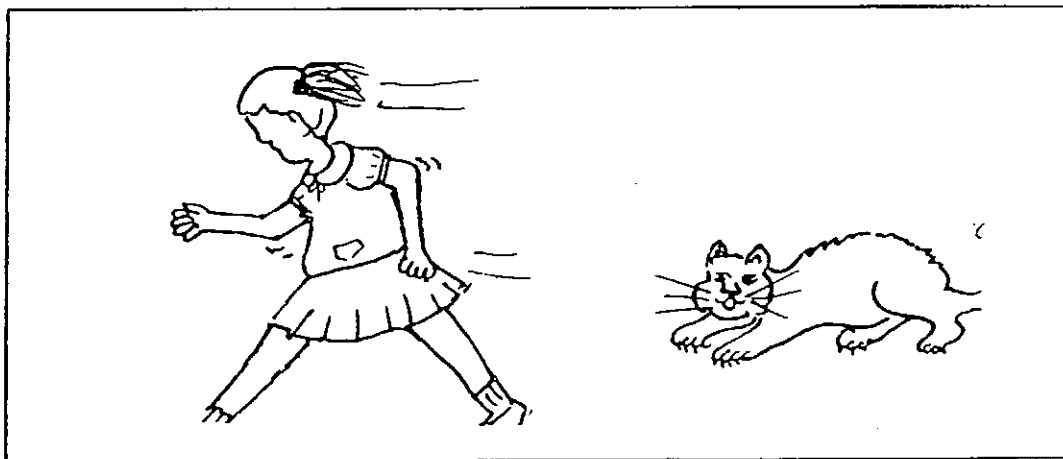
155

ข้อที่ 6.3

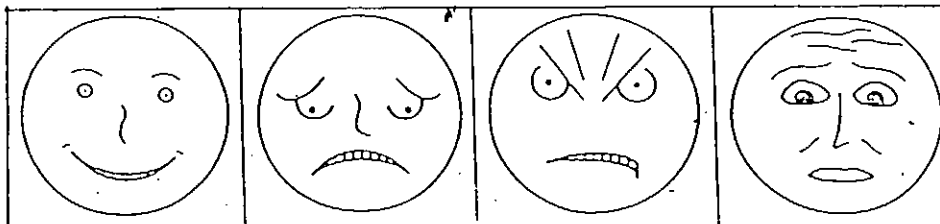
ความปรารถนา “เอื้อยอยากจุ่มแมวเล่น”

สถานะการณ์ : แมวคุไล่ขวนและกัคเอื้อ

คำถามแสดงอารมณ์ : เอื้อยรู้สึกร้อยไรเมื่อแมวคุไล่ขวนและกัคเขา?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมเอื้อยถึงรู้สึกเช่นนั้น?

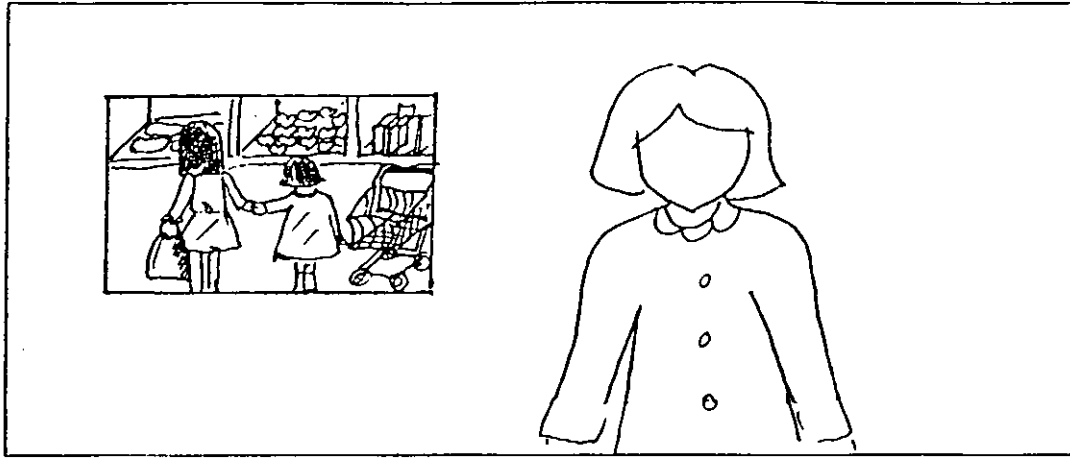
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 6

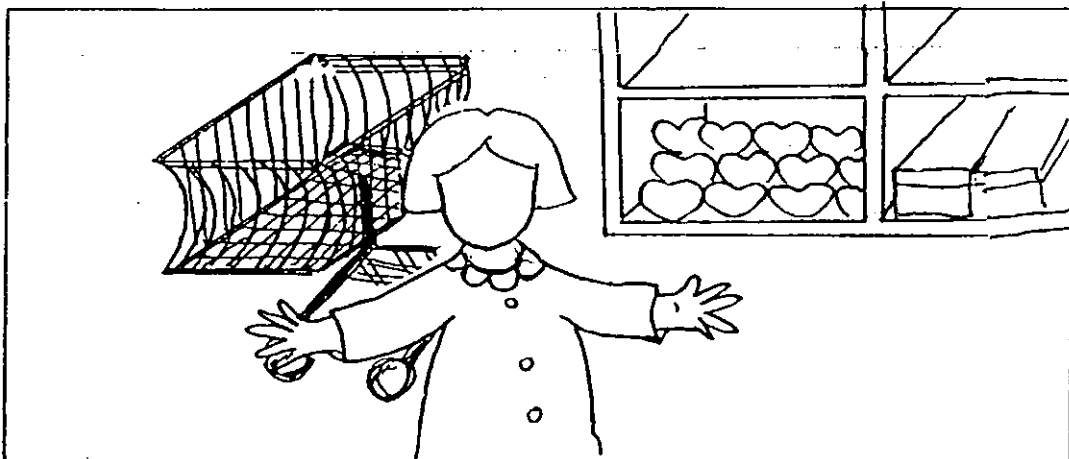
156

ข้อที่ 6.4

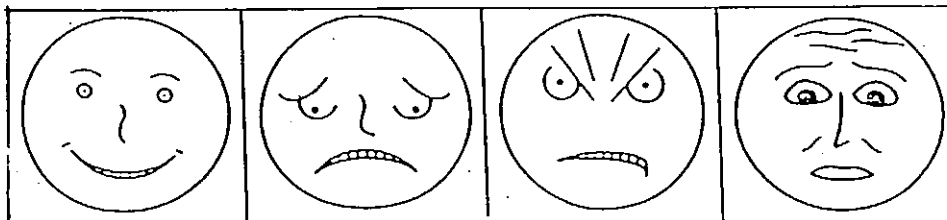
ความปรารถนา “ป๊ออยากเดินซื้อของกับแม่ในห้างสรรพสินค้า”

สถานะการณ์ : ป๊อเดินพลัดหลงกับแม่

คำถามแสดงอารมณ์ : ป๊อจะรู้สึกอย่างไรเมื่อเดินพลัดหลงกับแม่ในห้างสรรพสินค้า?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมป๊อถึงรู้สึกเช่นนั้น?

ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น

ชุดที่ 7

ชื่อ _____ ชั้น _____

โรงเรียน _____

วันที่ทดสอบ _____ ผู้ดำเนินการทดสอบ _____

คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

คำสั่ง ครูอธิบายความต้องการและสถานการณ์ของบุคคลในภาพให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนกากบาท (X) ทับ รูปการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับอารมณ์ของบุคคลในภาพ จำนวน 4 สถานการณ์ สถานการณ์ละ 25 คะแนน รวม 100 คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1. เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง 1 ภาพ ให้คะแนน 12.5 คะแนน
2. เมื่อนักเรียนสามารถให้เหตุผลได้ถูกต้อง ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ให้คะแนน 12.5 คะแนน หรือถูกเป็นบางส่วนและมีความหมายให้คะแนน 3, 6, 9 คะแนน ตามลำดับ
3. เมื่อนักเรียนตอบผิดหรือตอบไม่ได้ ให้คะแนน 0 คะแนน
4. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพถูกแต่ให้เหตุผลผิดให้คะแนน 12.5 คะแนน
5. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพผิดแต่ให้เหตุผลถูกให้คะแนน 0 คะแนน

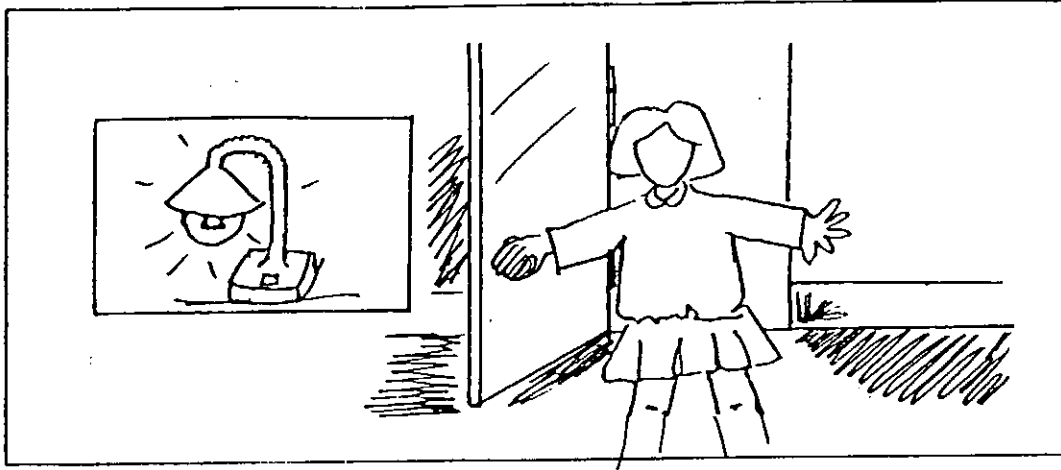

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 7

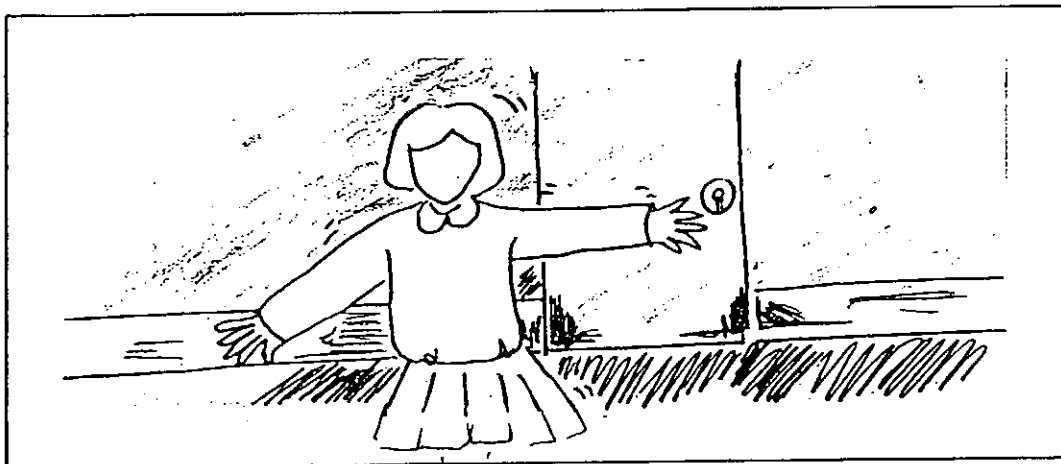
158

ข้อที่ 7.1

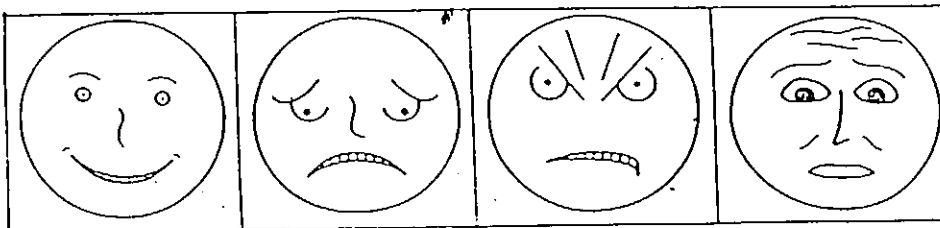
ความปรารถนา “ต้องการเปิดไฟในห้องให้สว่าง”

สถานการณ์ : ไฟในห้องเสียและห้องมืดมาก

คำถามแสดงอารมณ์ : สัมจะรู้สึกอย่างไรเมื่อไฟในห้องเสียและห้องมืดมาก?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมสัมถึงรู้สึกเช่นนั้น?

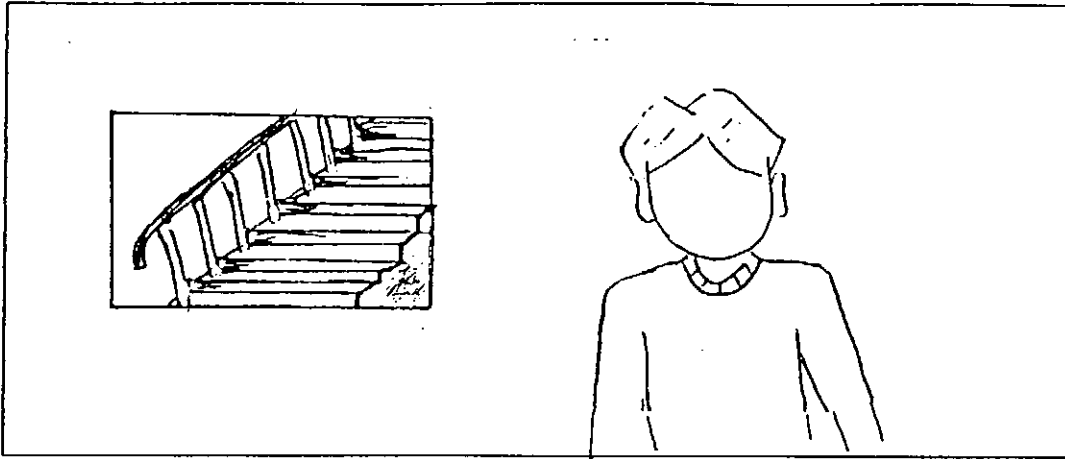
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 7

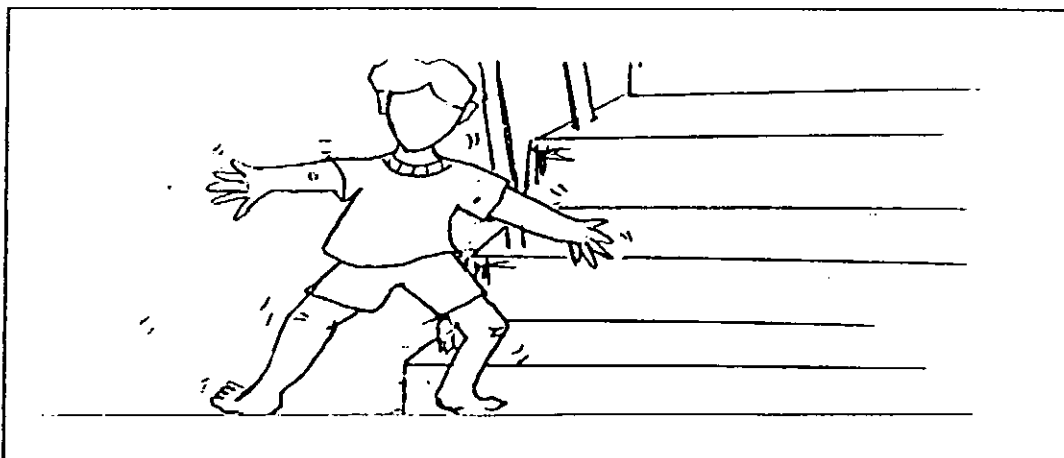
159

ข้อที่ 7.2

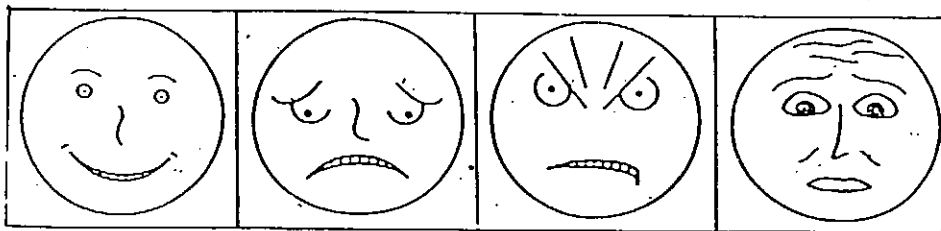
ความปรารถนา “เอ้ต้องการเดินลงบันได”

สถานะการณ์ : เอ้รีบเดินจึงตกบันได

คำถามแสดงอารมณ์ : เอ้จะรู้สึกอย่างไรเมื่อตกบันได?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมเอ้ถึงรู้สึกเช่นนั้น?

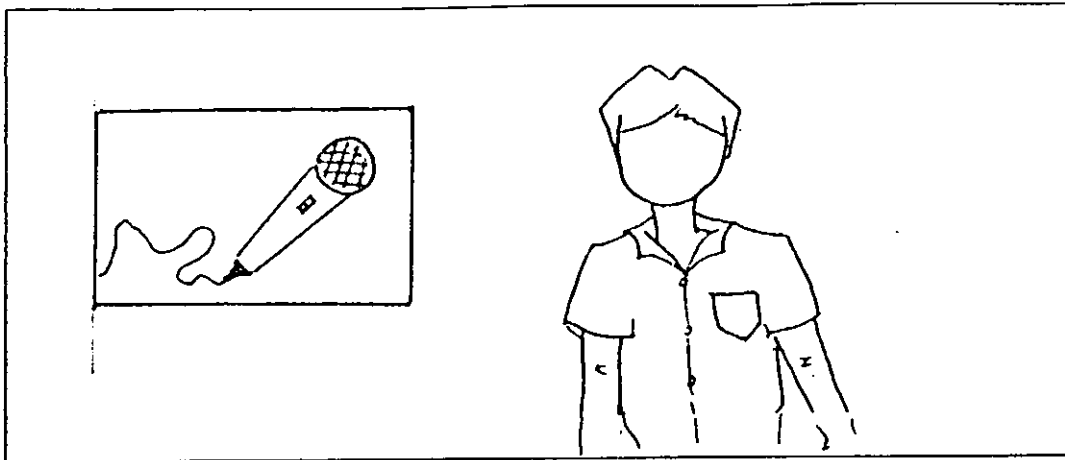
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 7

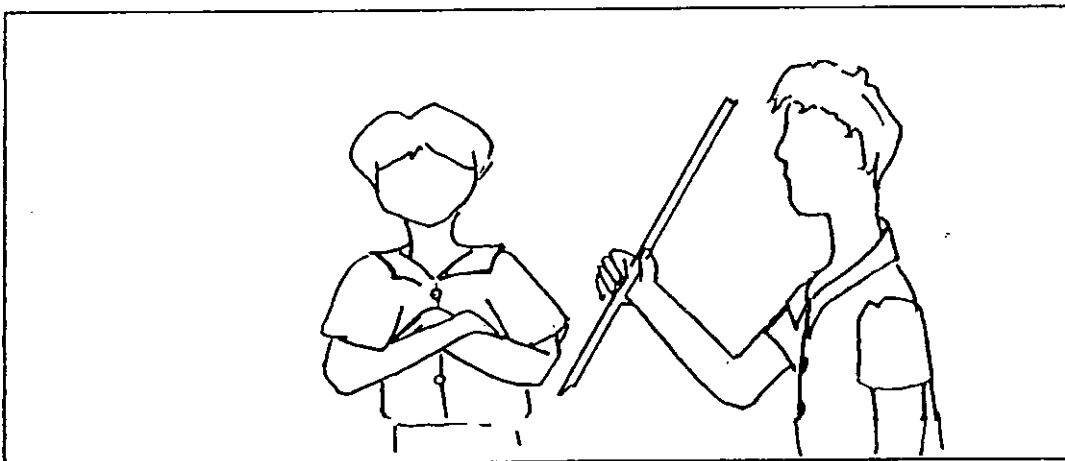
160

ข้อที่ 7.3

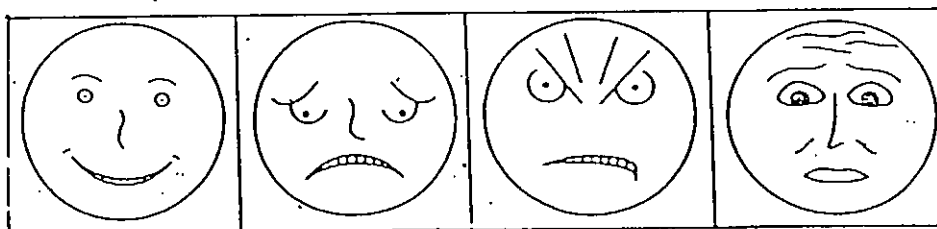
ความปรารถนา “ปอนต้องการพูดไมโครโฟนขณะที่เรียนหนังสือ”

สถานะการณ์ : คุณครูทำโทษด้วยการตีปอนอย่างแรงด้วยไม้เรียว

คำถามแสดงอารมณ์ : ปอนจะรู้สึกอย่างไรเมื่อคุณครูตี?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมปอนถึงรู้สึกเช่นนั้น?

ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 7

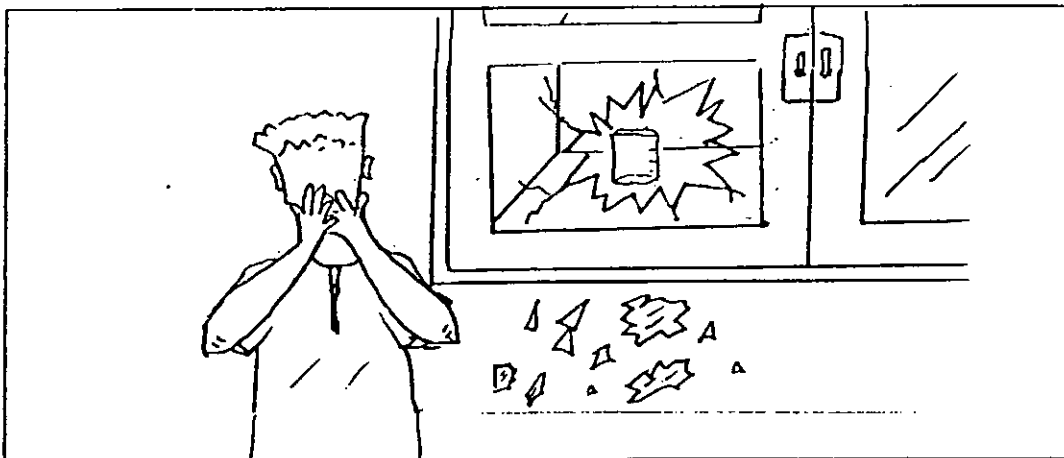
161

ข้อที่ 7.4

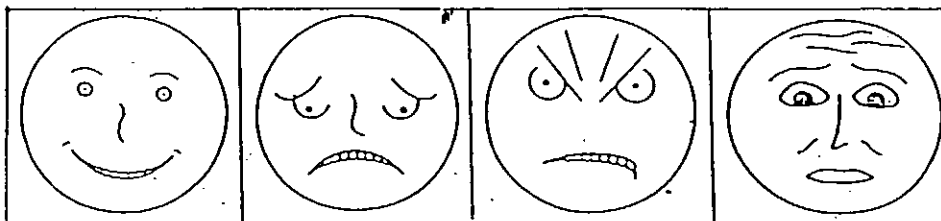
ความปรารถนา “จอมอยากได้ของในตู้ของครู”

สถานการณ์ : จอมเปิดตู้และทำกระจกตู้ของคุณครูแตก

คำถามแสดงอารมณ์ : จอมจะรู้สึกอย่างไรเมื่อทำกระจกตู้ของคุณครูแตก?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมจอมถึงรู้สึกเช่นนั้น?

ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น

ชุดที่ 8

ชื่อ _____ ชั้น _____

โรงเรียน _____

วันที่ทดสอบ _____ ผู้ดำเนินการทดสอบ _____

คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

คำสั่ง ครูอธิบายความต้องการและสถานการณ์ของบุคคลในภาพให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนกากบาท (X) ทับ รูปการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับอารมณ์ของบุคคลในภาพ จำนวน 4 สถานการณ์ สถานการณ์ละ 25 คะแนน รวม 100 คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

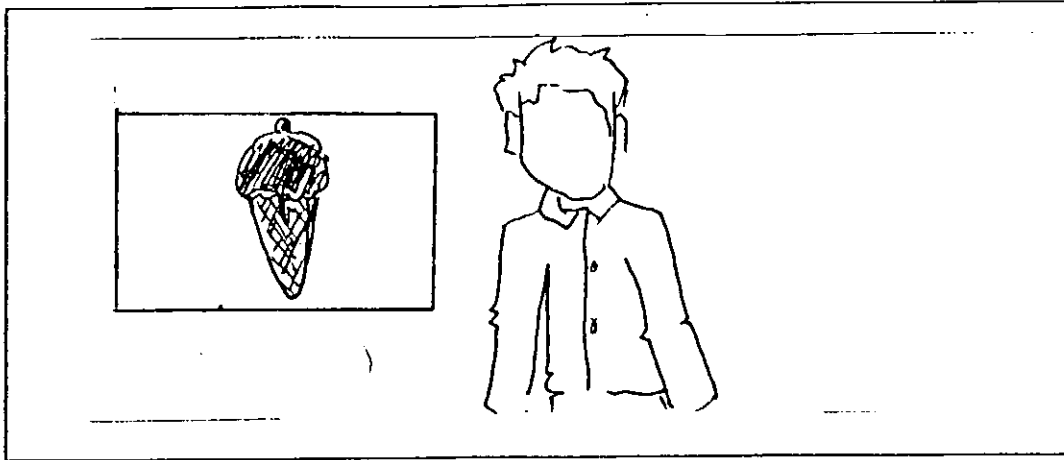
1. เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง 1 ภาพ ให้คะแนน 12.5 คะแนน
2. เมื่อนักเรียนสามารถให้เหตุผลได้ถูกต้อง ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ให้คะแนน 12.5 คะแนน หรือถูกเป็นบางส่วนและมีความหมายให้คะแนน 3, 6, 9 คะแนน ตามลำดับ
3. เมื่อนักเรียนตอบผิดหรือตอบไม่ได้ ให้คะแนน 0 คะแนน
4. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพถูกแต่ให้เหตุผลผิดให้คะแนน 12.5 คะแนน
5. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพผิดแต่ให้เหตุผลถูกให้คะแนน 0 คะแนน

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 8

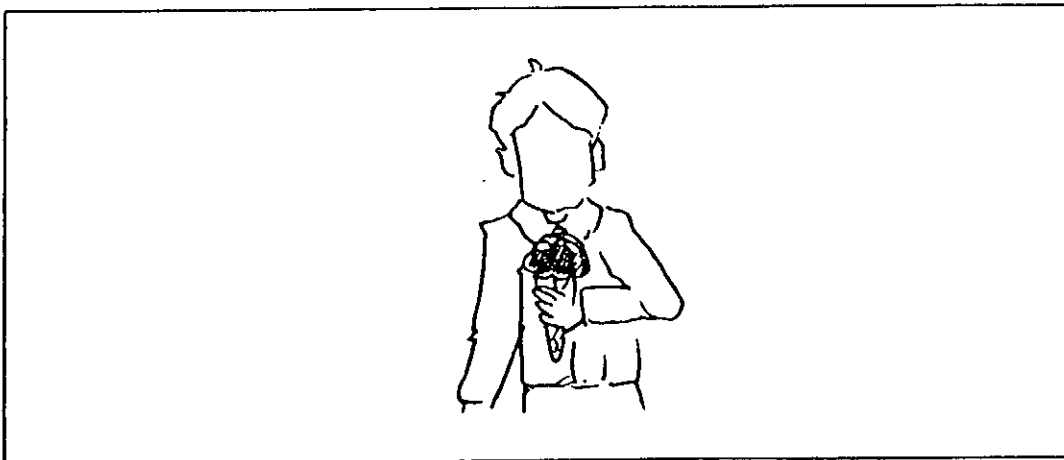
163

ข้อที่ 8.1

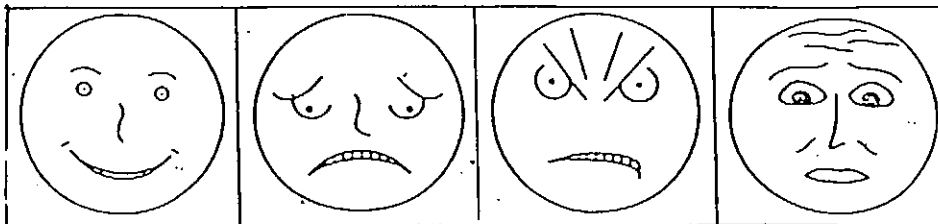
ความปรารถนา “โด่งต้องการกินไอศกรีม”

สถานะการณ์ : แม่ซื้อไอศกรีมให้โด่งกิน

คำถามแสดงอารมณ์ : โด่งจะรู้สึกอย่างไรเมื่อแม่ซื้อไอศกรีมให้กิน?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมโด่งถึงรู้สึกเช่นนั้น?

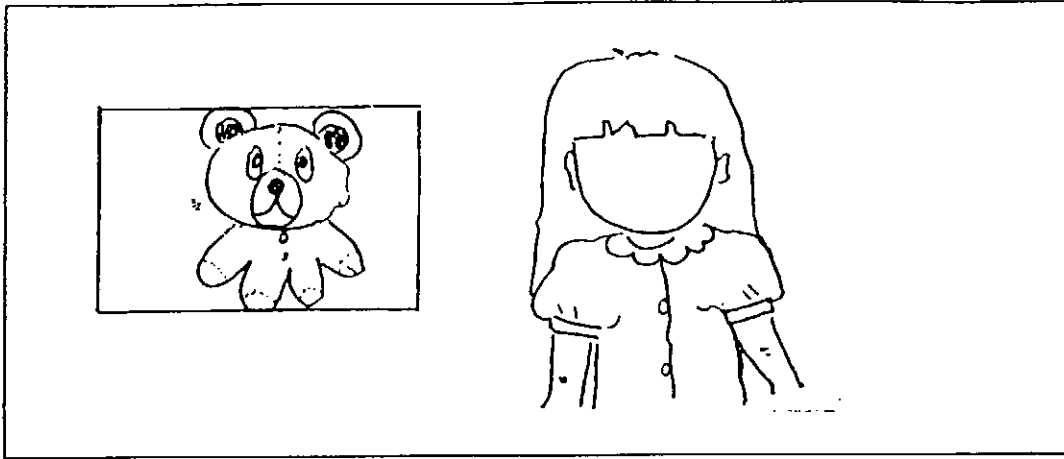
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 8

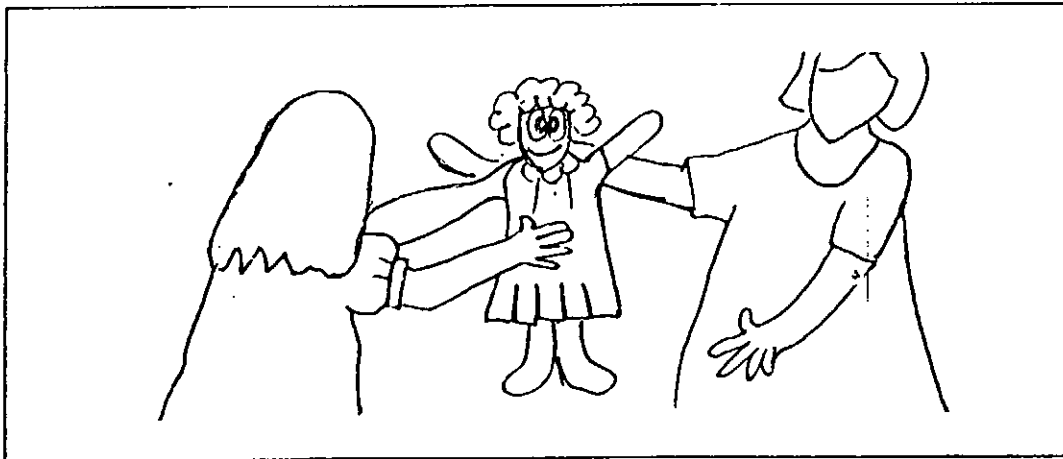
164

ข้อที่ 8.2

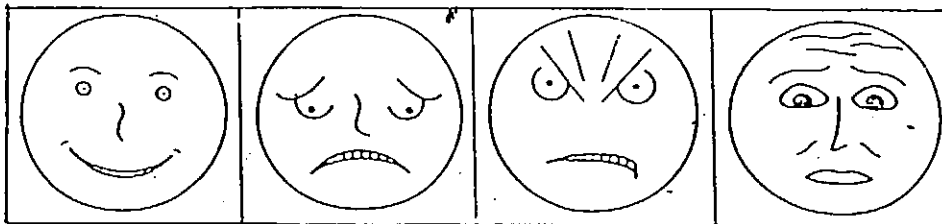
ความปรารถนา “อ้าวอยากได้ตุ๊กตามากๆ”

สถานะการณ์ : แม่ซื้อตุ๊กตามาให้แก่อ้าวแต่พี่สาวแย่งตุ๊กตามาไป

คำถามแสดงอารมณ์ : อ้าวจะรู้สึกอย่างไรเมื่อพี่สาวแย่งตุ๊กตามาของเธอ?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมอ้าวถึงรู้สึกเช่นนั้น?

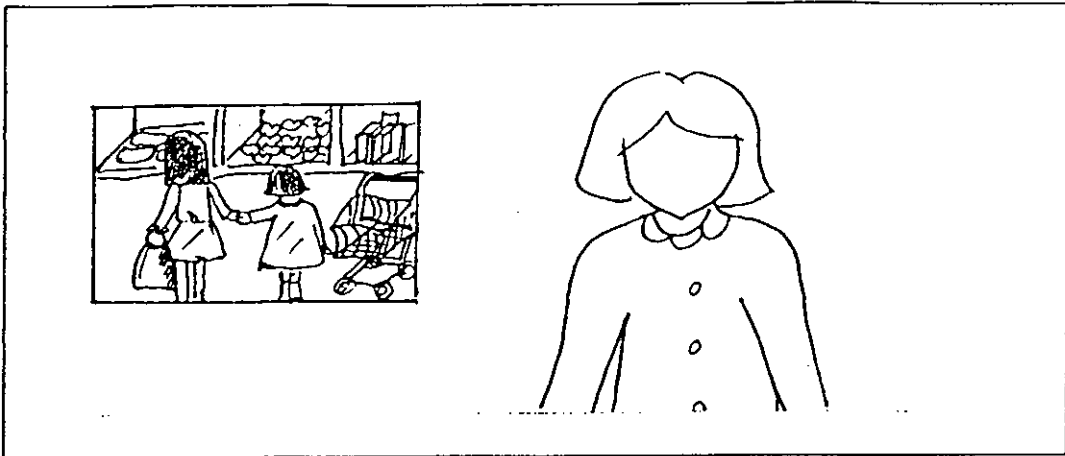
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 8

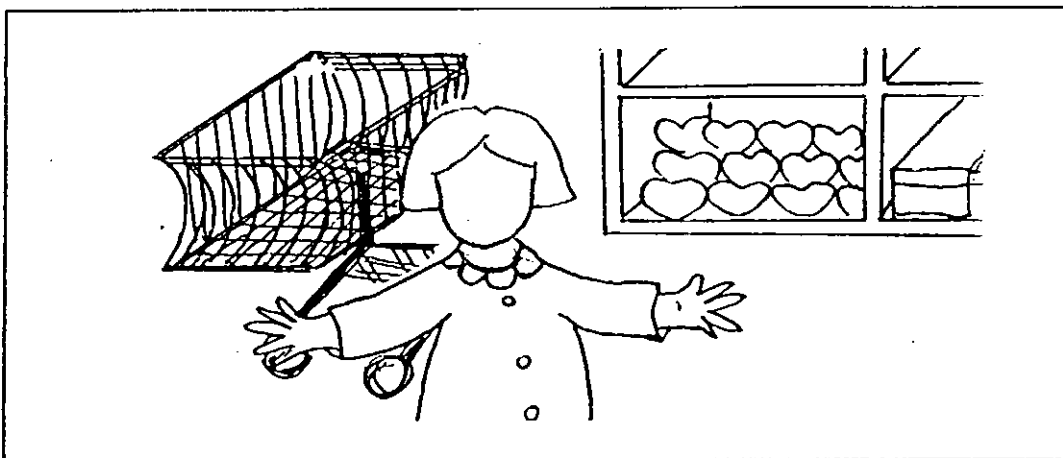
165

ข้อที่ 8.3

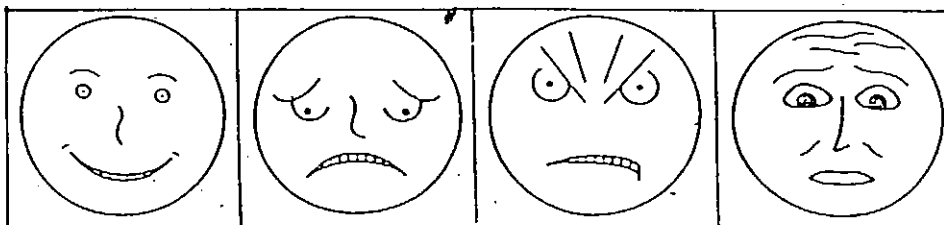
ความปรารถนา “ป๊ออยากเดินซื้อของกับแม่ในห้างสรรพสินค้า”

สถานะการณ์ : ป๊อเดินพลัดหลงกับแม่

คำถามแสดงอารมณ์ : ป๊อจะรู้สึกอย่างไรเมื่อเดินพลัดหลงกับแม่ในห้างสรรพสินค้า?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมป๊อถึงรู้สึกเช่นนั้น?

ตอบ .....

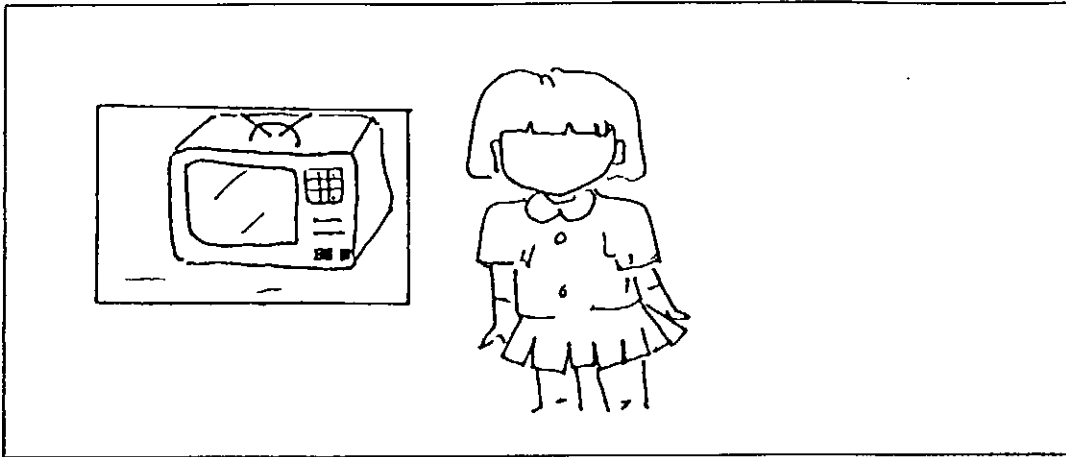

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 8

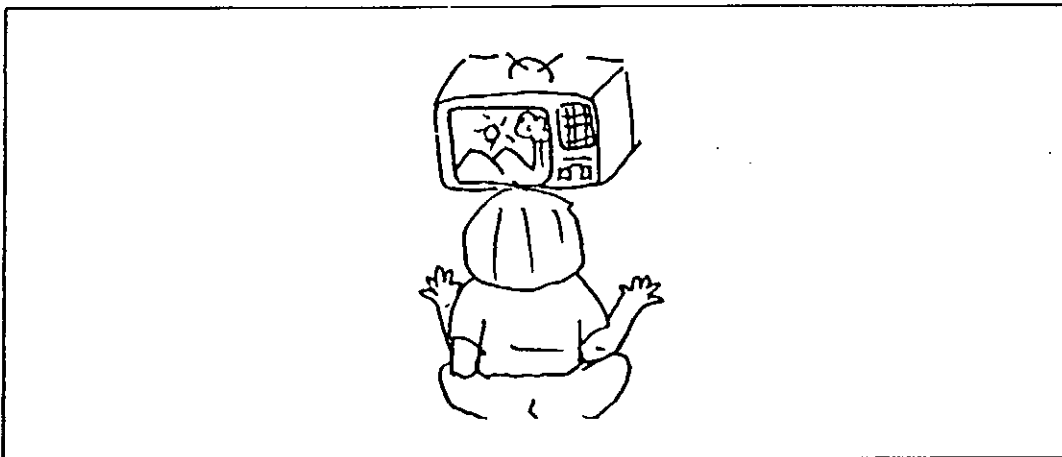
166

ข้อที่ 8.4

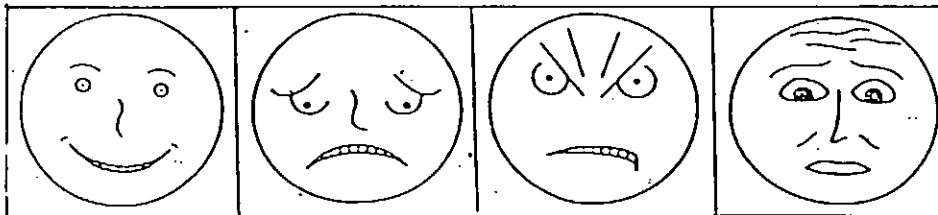
ความปรารถนา “มันต้องการดูโทรทัศน์รายการที่ชอบ”

สถานะการณ์ : คุณแม่ให้มันดูโทรทัศน์

คำถามแสดงอารมณ์ : มันจะรู้สึกอย่างไรเมื่อคุณแม่ให้ดูโทรทัศน์รายการที่ชอบ?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมมันถึงรู้สึกเช่นนั้น?

ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น

ชุดที่ 9

ชื่อ _____ ชั้น _____

โรงเรียน _____

วันที่ทดสอบ _____ ผู้ดำเนินการทดสอบ _____

คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

คำสั่ง กรุณอธิบายความต้องการและสถานการณ์ของบุคคลในภาพให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนกากบาท (X) ทับ รูปการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับอารมณ์ของบุคคลในภาพ จำนวน 4 สถานการณ์ สถานการณ์ละ 25 คะแนน รวม 100 คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

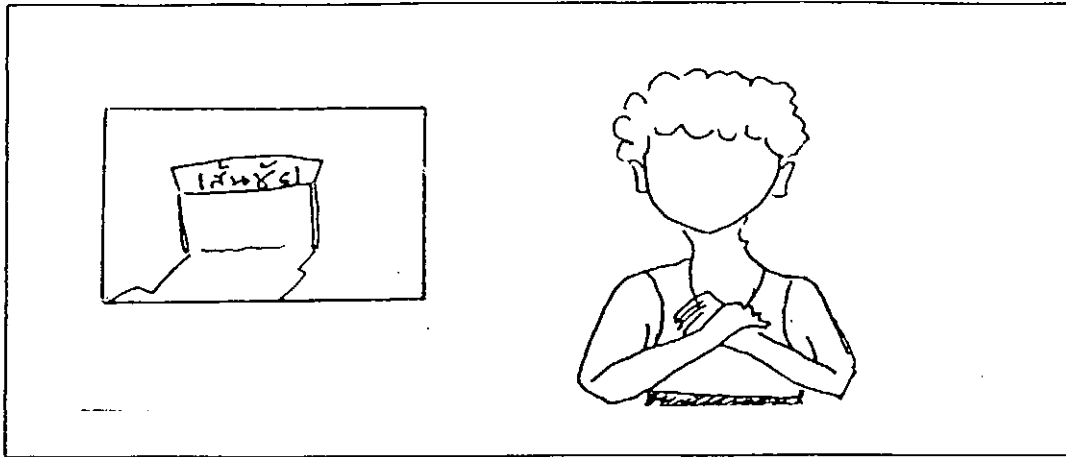
1. เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง 1 ภาพ ให้คะแนน 12.5 คะแนน
2. เมื่อนักเรียนสามารถให้เหตุผลได้ถูกต้อง ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ให้คะแนน 12.5 คะแนน หรือถูกเป็นบางส่วนและมีความหมายให้คะแนน 3, 6, 9 คะแนน ตามลำดับ
3. เมื่อนักเรียนตอบผิดหรือตอบไม่ได้ ให้คะแนน 0 คะแนน
4. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพถูกต้องให้เหตุผลผิดให้คะแนน 12.5 คะแนน
5. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพผิดแต่ให้เหตุผลถูกให้คะแนน 0 คะแนน

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 9

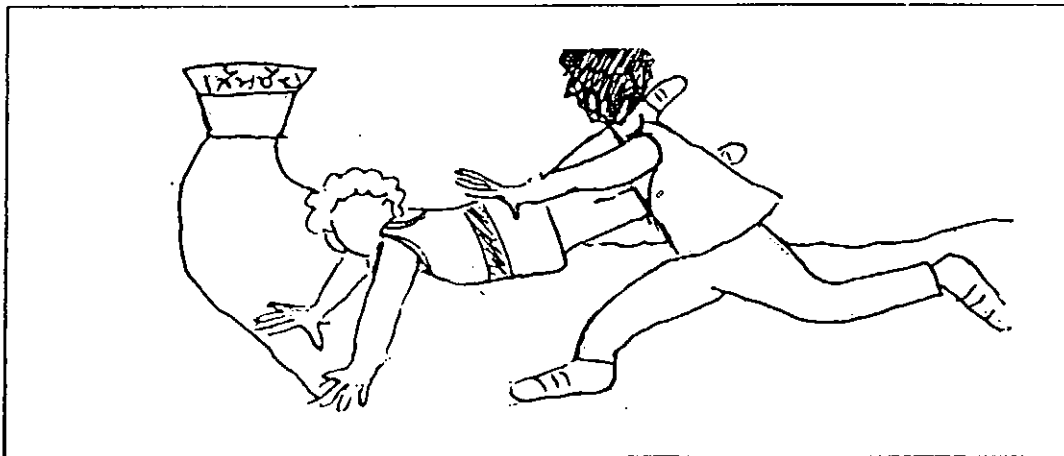
168

ข้อที่ 9.1

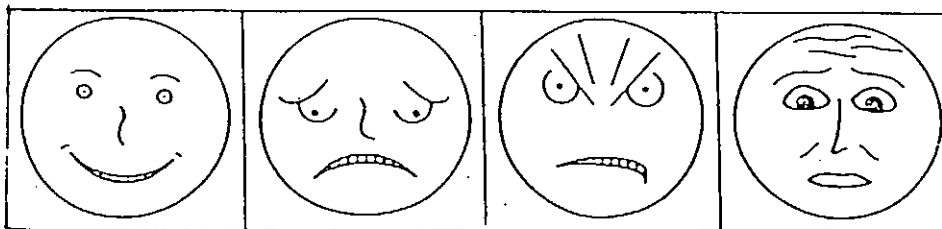
ความปรารถนา “บอยต้องการวิ่งให้ถึงเส้นชัย”

สถานะการณ์ : เพื่อนกำลังวิ่งชนจนบอยล้ม

คำถามแสดงอารมณ์ : บอยจะรู้สึกอย่างไรเมื่อเพื่อนกำลังวิ่งชนจนล้ม?

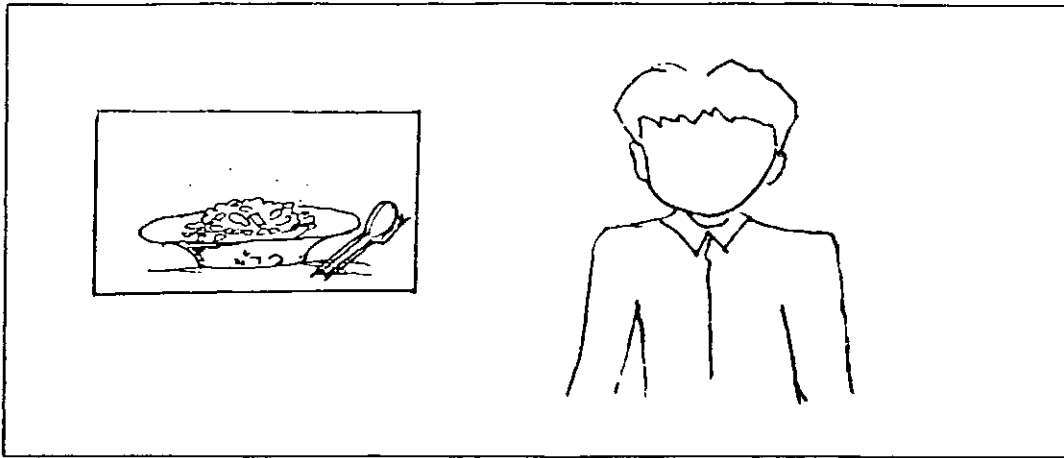
คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมบอยถึงรู้สึกเช่นนั้น?

ตอบ .....

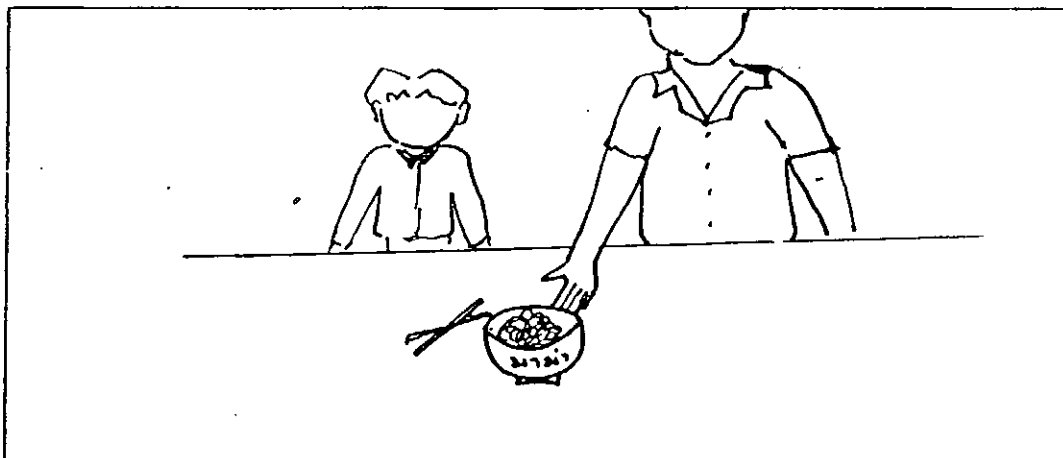
แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 9 169

ข้อที่ 9.2

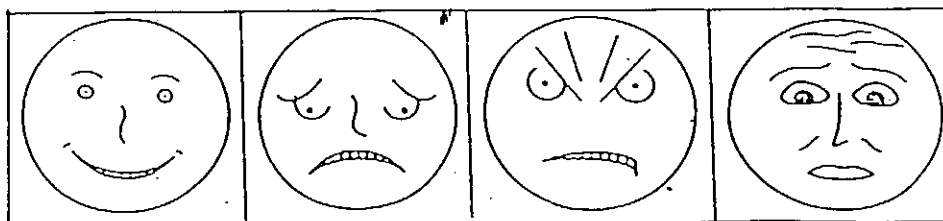
ความปรารถนา “ไอ้ตต้องการกินข้าวราดแกง”

สถานะการณ์ : คุณพ่อให้กินก๋วยเตี๋ยวเส้นเล็ก

คำถามแสดงอารมณ์ : ไอ้ตจะรู้สึกอย่างไรเมื่อไม่ได้กินข้าวราดแกงแต่ต้องกินก๋วยเตี๋ยว?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมไอ้ตถึงรู้สึกเช่นนั้น?

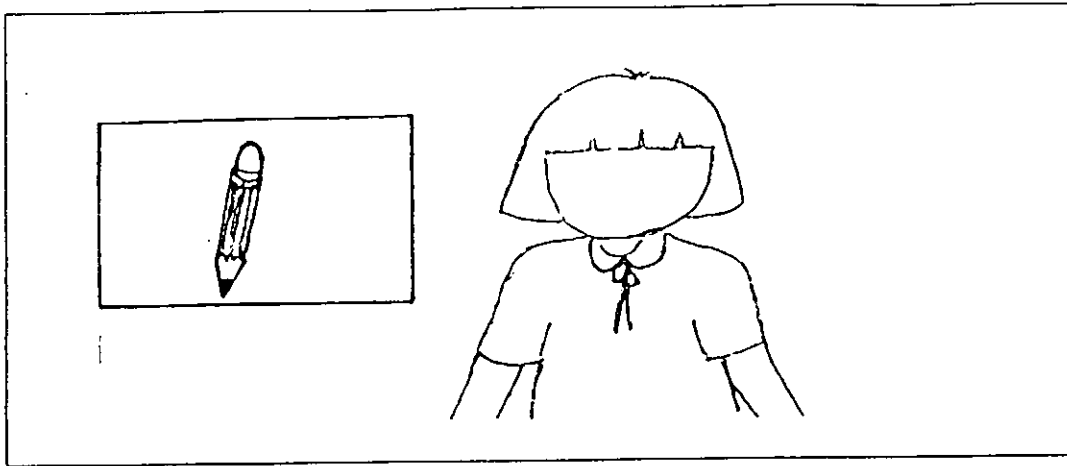
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 9

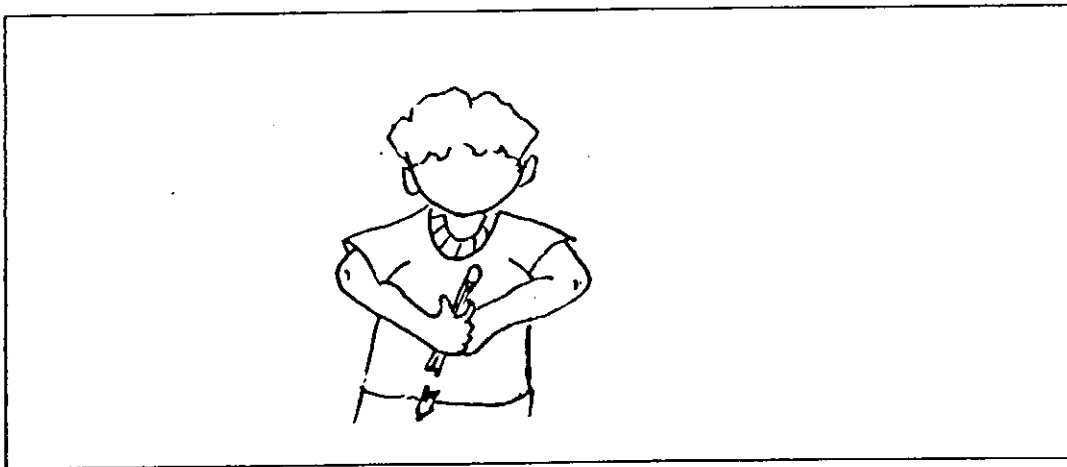
170

ข้อที่ 9.3

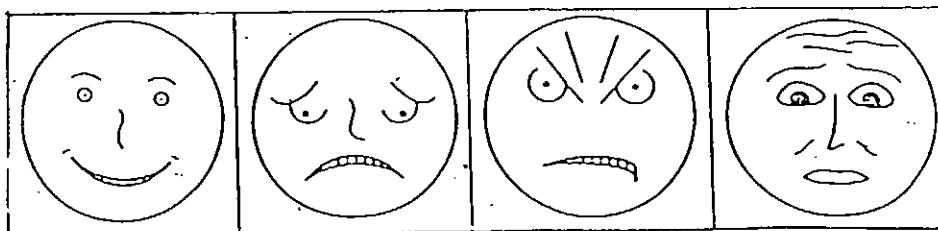
ความปรารถนา “เก๋อยากได้คินสอ”

สถานะการณ์ : เพื่อห้กคินสอของเธอนพงเลืยหาย

คำถามแสดงอารมณ์ : เก๋จะรู้สืกอย่างไรเมือเพื่อห้กคินสอของเธอนพงเลืยหาย?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมเกถึงรู้สืกเช่นนั้น?

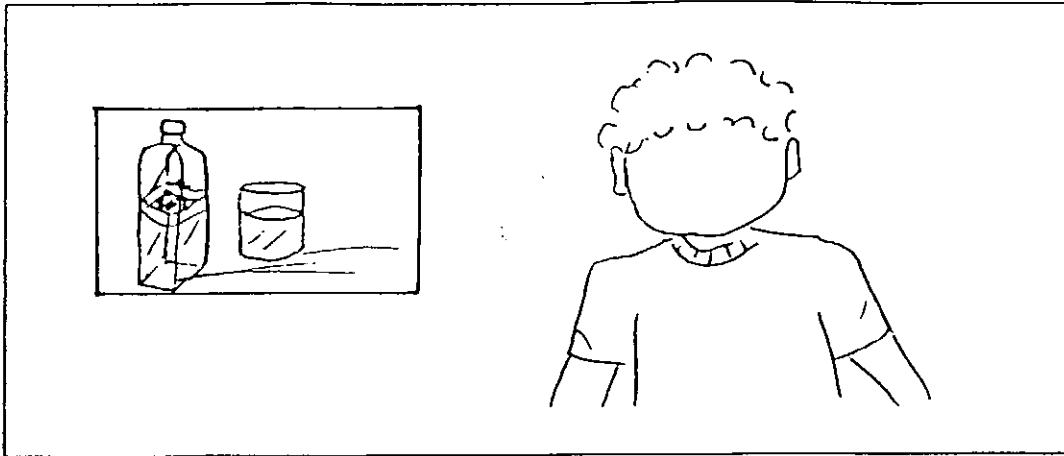
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 9

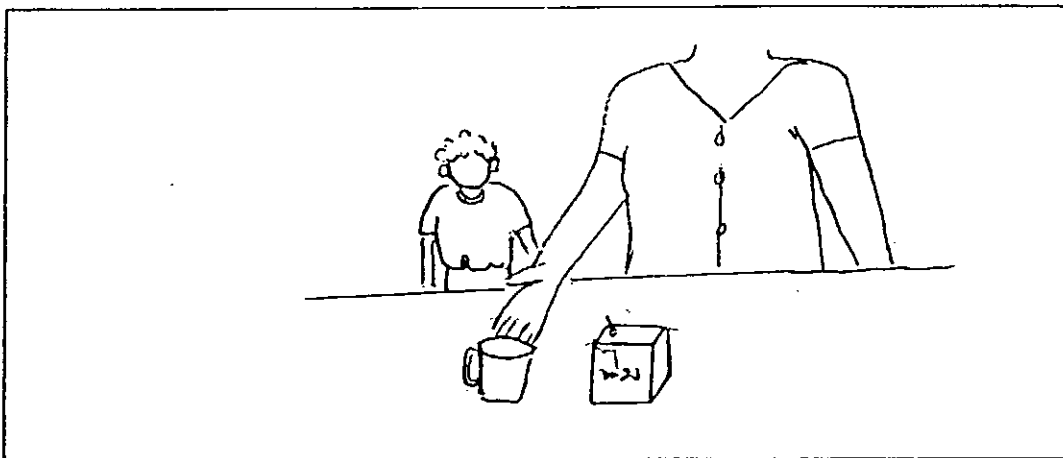
171

ข้อที่ 9.4

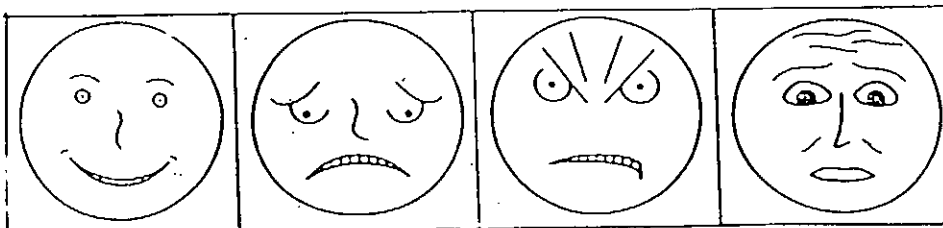
ความปรารถนา “เปาอยากดื่มน้ำ”

สถานะการณ์ : พ่อของเขาบังคับให้ดื่มนม

คำถามแสดงอารมณ์ : เปาจะรู้สึกอย่างไรเมื่อต้องดื่มนม?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมเปาถึงรู้สึกเช่นนั้น?

ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น

ชุดที่ 10

ชื่อ _____ ชั้น _____

โรงเรียน _____

วันที่ทดสอบ _____ ผู้ดำเนินการทดสอบ _____

คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

คำสั่ง ครูอธิบายความต้องการและสถานการณ์ของบุคคลในภาพให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนกากบาท (X) ทับ รูปการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับอารมณ์ของบุคคลในภาพ จำนวน 4 สถานการณ์ สถานการณ์ละ 25 คะแนน รวม 100 คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

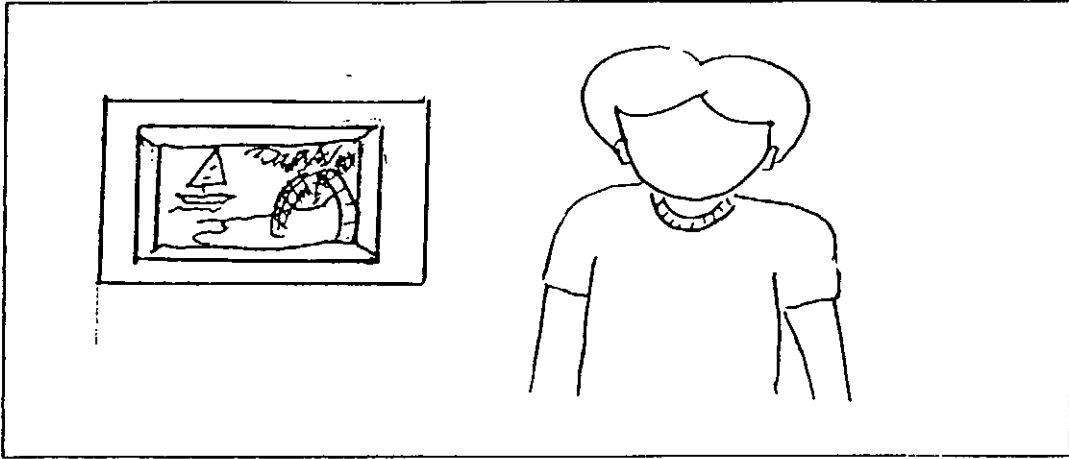
1. เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง 1 ภาพ ให้คะแนน 12.5 คะแนน
2. เมื่อนักเรียนสามารถให้เหตุผลได้ถูกต้อง ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ให้คะแนน 12.5 คะแนน หรือถูกเป็นบางส่วนและมีความหมายให้คะแนน 3, 6, 9 คะแนน ตามลำดับ
3. เมื่อนักเรียนตอบผิดหรือตอบไม่ได้ ให้คะแนน 0 คะแนน
4. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพถูกแต่ให้เหตุผลผิดให้คะแนน 12.5 คะแนน
5. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพผิดแต่ให้เหตุผลถูกให้คะแนน 0 คะแนน

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้ในชุดที่ 10

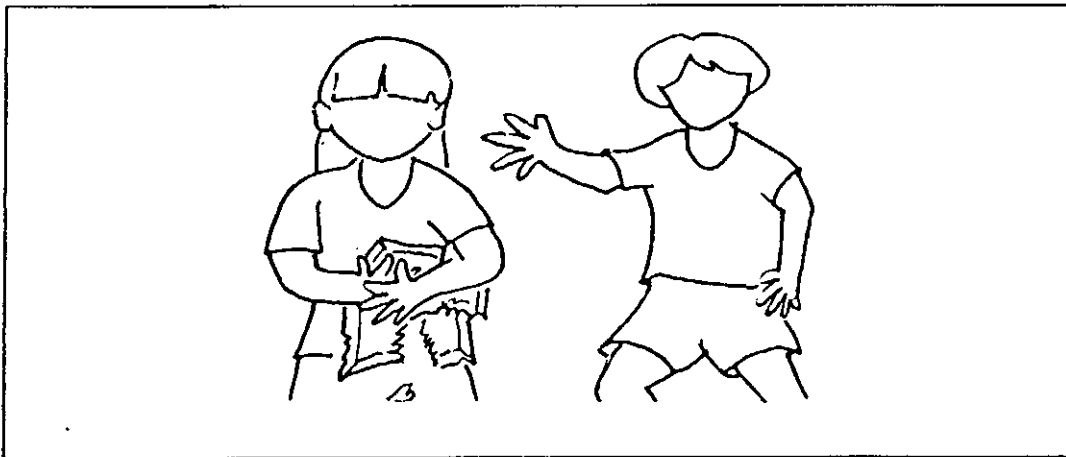
173

ข้อที่ 10.1

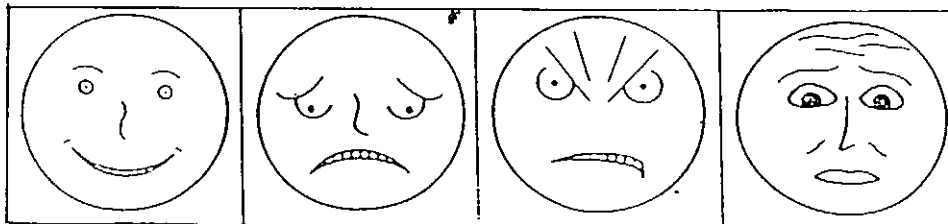
ความปรารถนา “ชาติต้องการรูปภาพที่เขาวาด”

สถานะการณ์ : โอ้มานึกทำลายภาพของเขา

คำถามแสดงอารมณ์ : ชาติจะรู้สึกอย่างไรเมื่อโอ้มานึกทำลายภาพของเขา?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมชาติถึงรู้สึกเช่นนั้น?

ตอบ .....

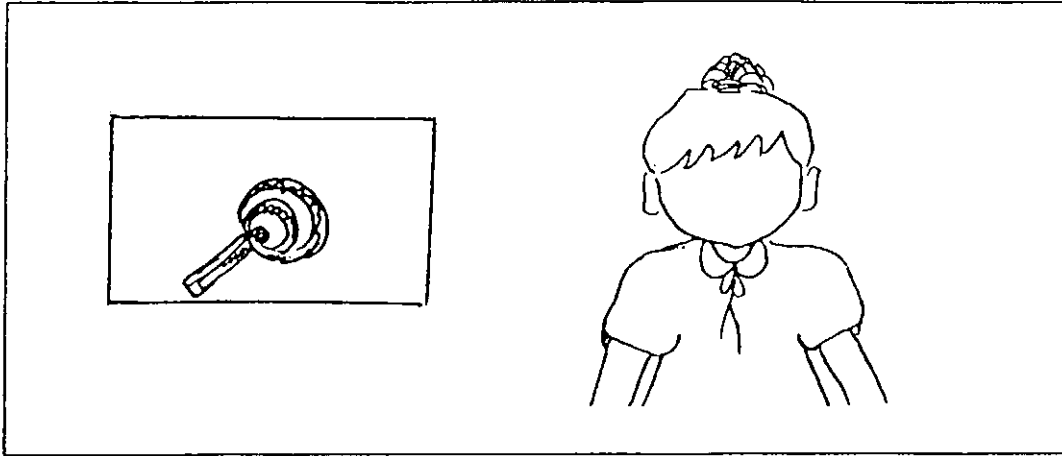

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 10

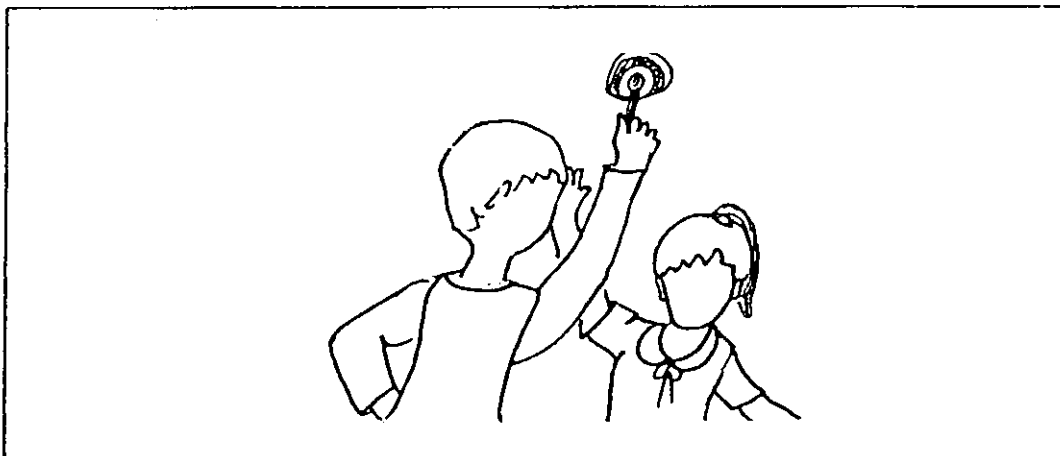
174

ข้อที่ 10.2

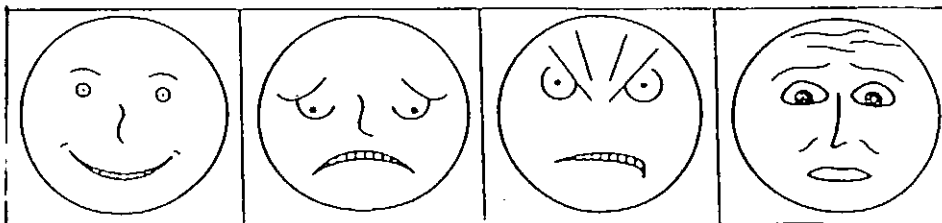
ความปรารถนา “กิ้งอยากกินขนมที่แม่ซื้อมาให้”

สถานะการณ์ : พี่เอามาแข่งขนมของกิ้งไปกิน

คำถามแสดงอารมณ์ : กิ้งจะรู้สึกอย่างไรเมื่อพี่เอามาแข่งขนมของเธอ?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมกิ้งถึงรู้สึกเช่นนั้น?

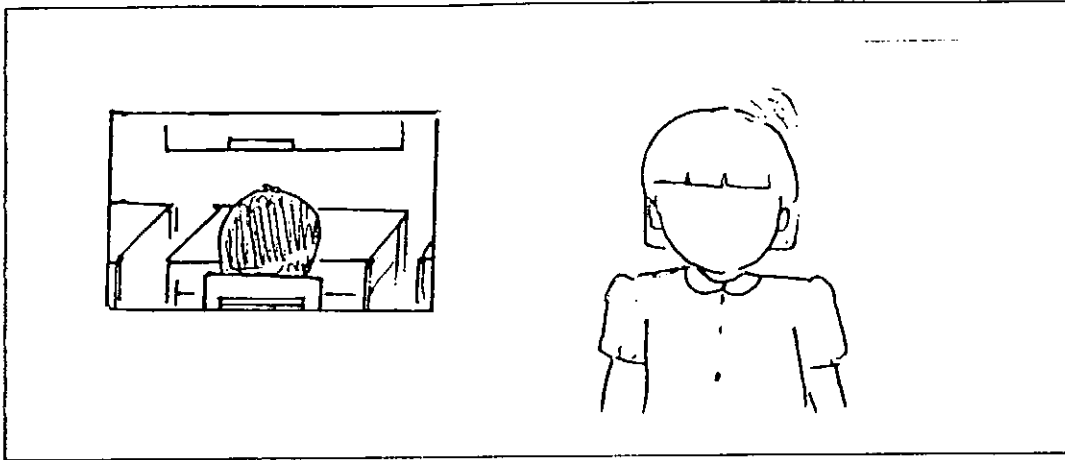
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 10

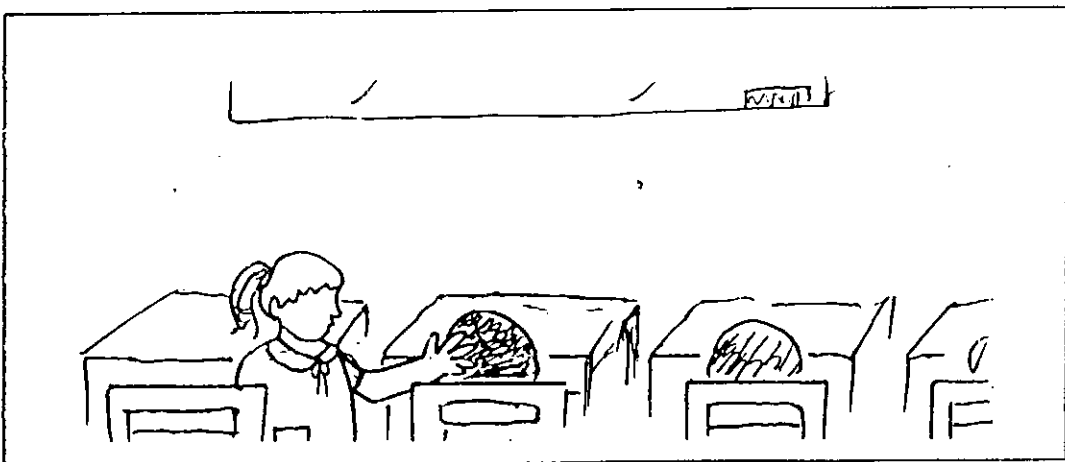
175

ข้อที่ 10.3

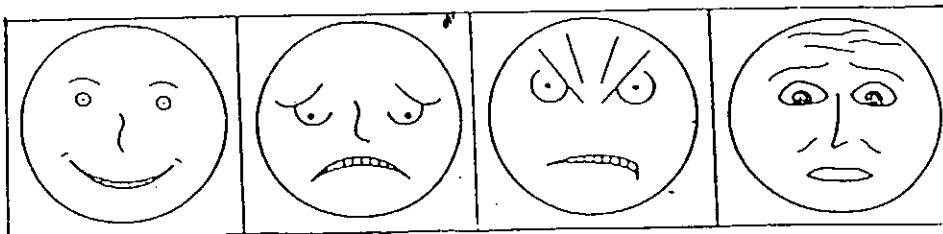
ความปรารถนา “ปอนต้องการตั้งใจเรียนหนังสือ”

สถานการณ์ : แพรคบหัวปอนขณะที่เรียนหนังสือ

คำถามแสดงอารมณ์ : ปอนจะรู้สึกอย่างไรเมื่อแพรคบหัว?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมปอนถึงรู้สึกเช่นนั้น?

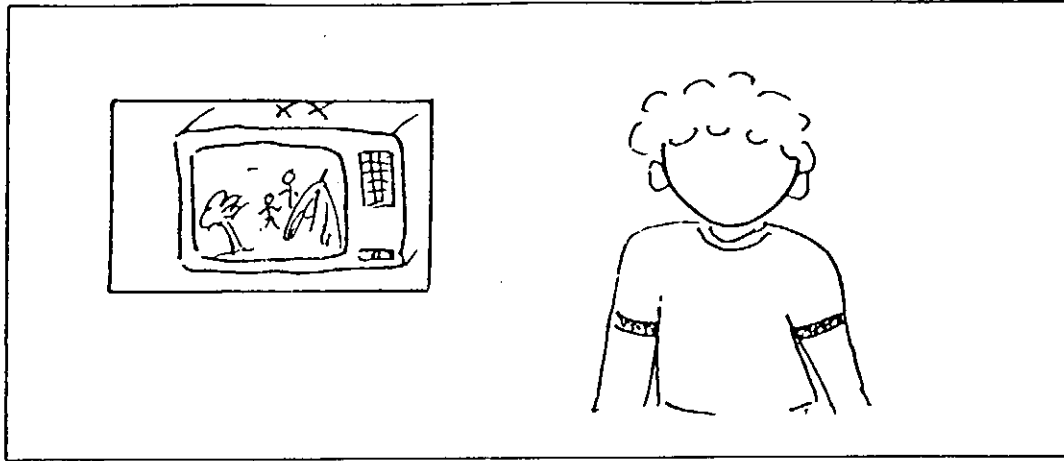
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 10

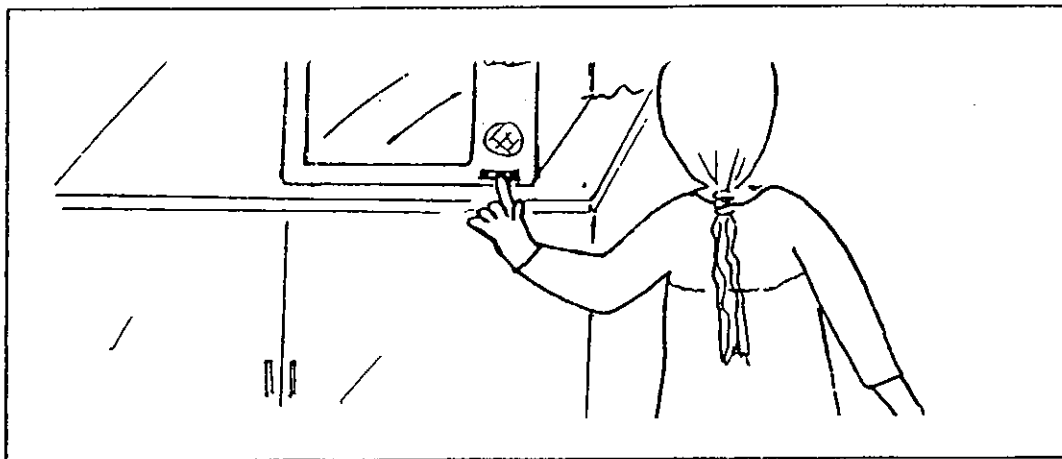
176

ข้อที่ 10.4

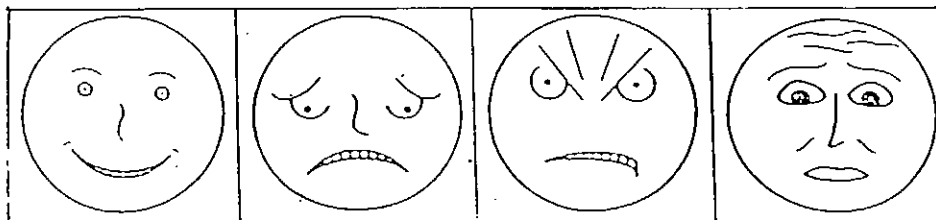
ความปรารถนา “ดาอยากดูโทรทัศน์นานๆ”

สถานะการณ์ : แม่ให้เข้านอนและปิดโทรทัศน์

คำถามแสดงอารมณ์ : ดาจะรู้สึกอย่างไรเมื่อแม่ไม่ให้ดูโทรทัศน์?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมดาถึงรู้สึกเช่นนั้น?

ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น

ชุดที่ 11

ชื่อ _____ ชั้น _____

โรงเรียน _____

วันที่ทดสอบ _____ ผู้ดำเนินการทดสอบ _____

คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

คำสั่ง ครูอธิบายความต้องการและสถานการณ์ของบุคคลในภาพให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนกากบาท (X) ทับ รูปการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับอารมณ์ของบุคคลในภาพ จำนวน 4 สถานการณ์ สถานการณ์ละ 25 คะแนน รวม 100 คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

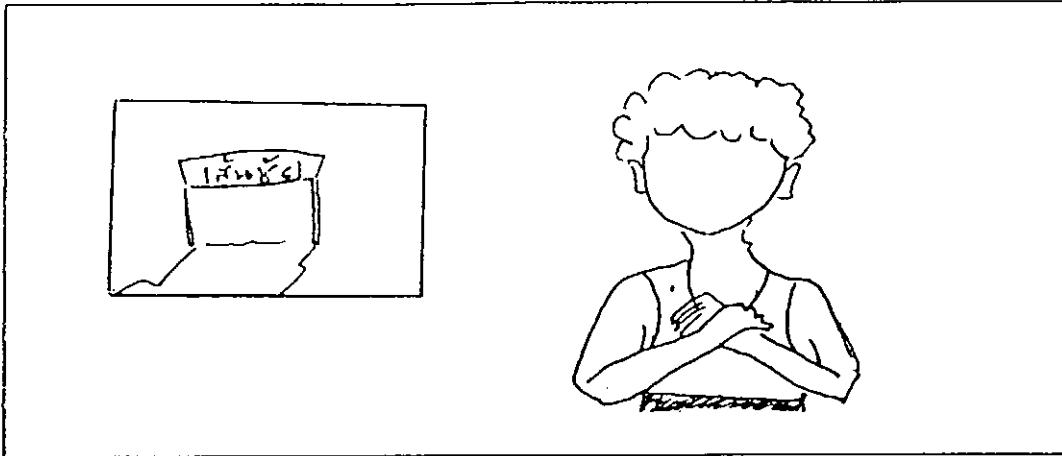
1. เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง 1 ภาพ ให้คะแนน 12.5 คะแนน
2. เมื่อนักเรียนสามารถให้เหตุผลได้ถูกต้อง ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ให้คะแนน 12.5 คะแนน หรือถูกเป็นบางส่วนและมีความหมายให้คะแนน 3, 6, 9 คะแนน ตามลำดับ
3. เมื่อนักเรียนตอบผิดหรือตอบไม่ได้ ให้คะแนน 0 คะแนน
4. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพถูกแต่ให้เหตุผลผิดให้คะแนน 12.5 คะแนน
5. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพผิดแต่ให้เหตุผลถูกให้คะแนน 0 คะแนน

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 11

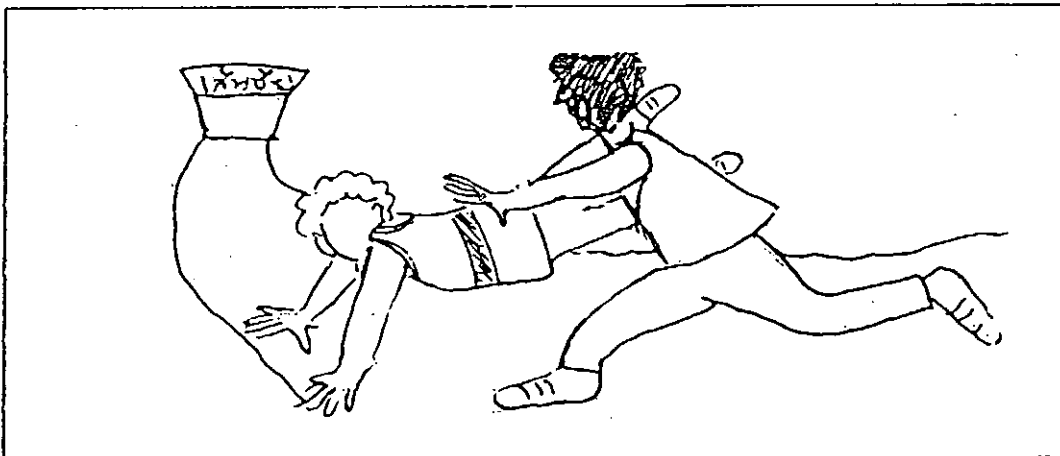
178

ข้อที่ 11.1

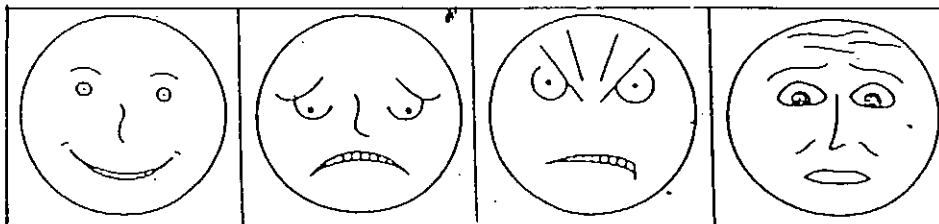
ความปรารถนา “บอยต้องการวิ่งให้ถึงเส้นชัย”

สถานะการณ์ : เพื่อนกำลังวิ่งจนจนบอยล้ม

คำถามแสดงอารมณ์ : บอยจะรู้สึกอย่างไรเมื่อเพื่อนกำลังวิ่งจนล้ม?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมบอยถึงรู้สึกเช่นนั้น?

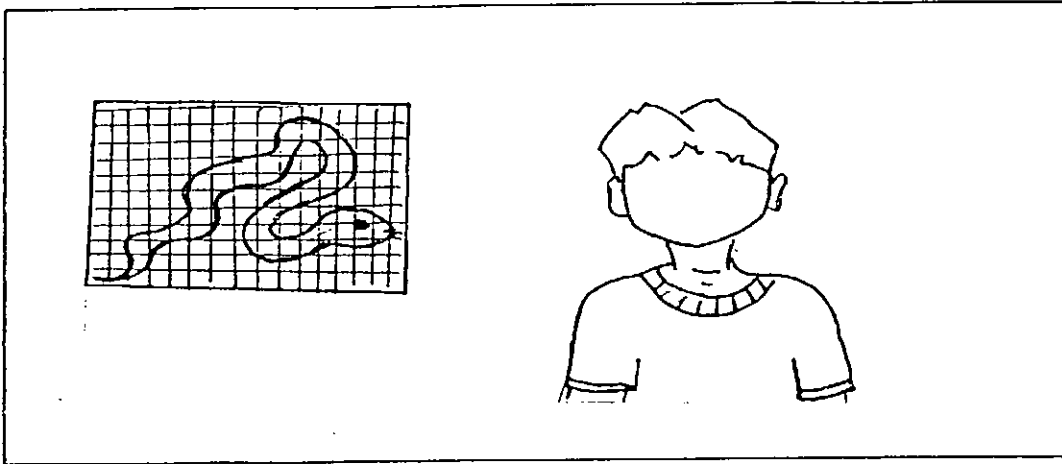
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 11

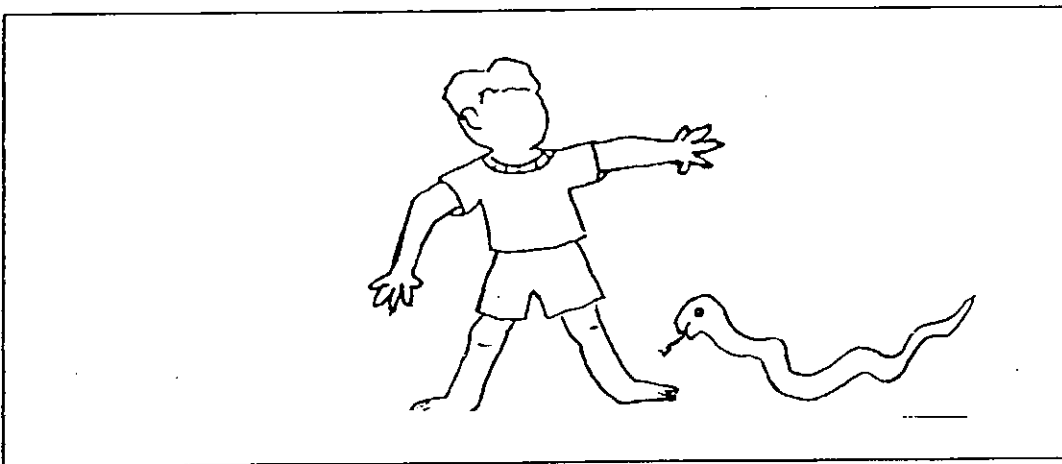
179

ข้อที่ 11.2

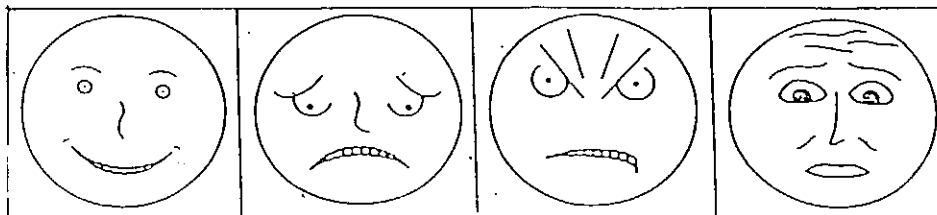
ความปรารถนา “โองต้องการงูที่อยู่ในกรง”

สถานการณ์ : งูหลุดออกมาจากกรงไล่กัดโอง

คำถามแสดงอารมณ์ : โองจะรู้สึกอย่างไรเมื่องูหลุดออกมาจากกรงไล่กัดเขา?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมโองถึงรู้สึกเช่นนั้น?

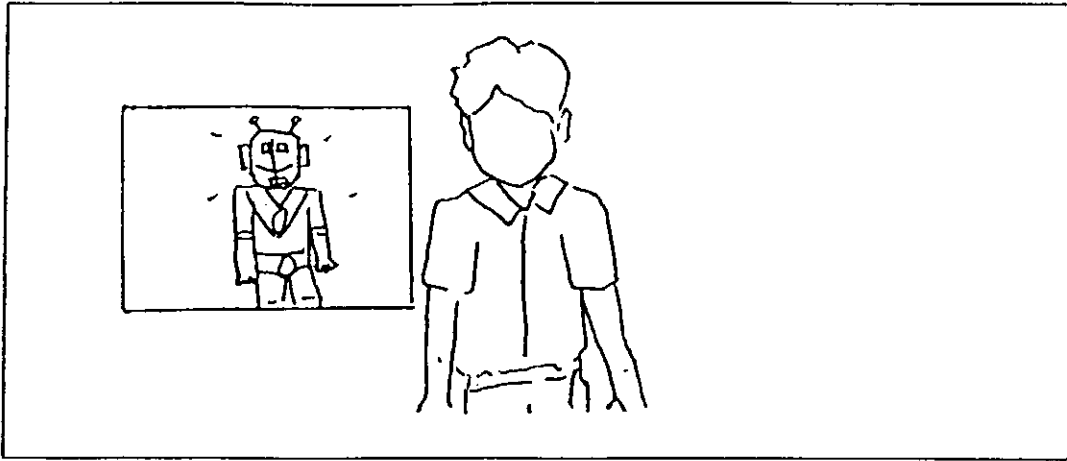
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 11

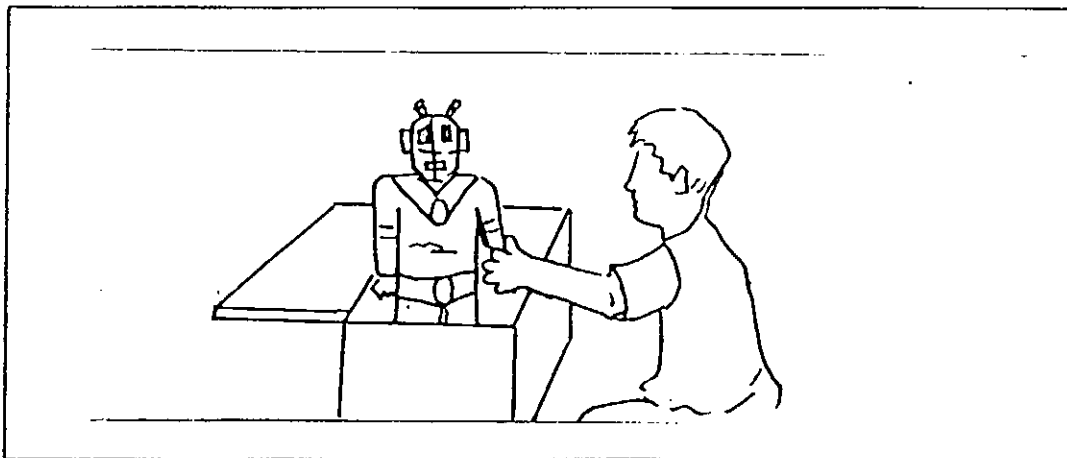
180

ข้อที่ 11.3

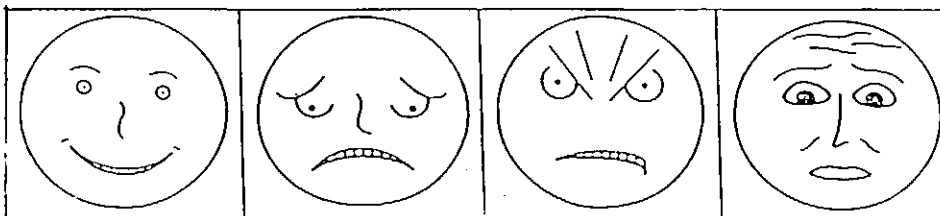
ความปรารถนา “ต่ออยากได้หุ่นยนต์ตัวใหญ่เป็นของขวัญวันเกิด”

สถานการณ์ : พ่อซื้อหุ่นยนต์ตัวใหญ่เป็นของขวัญวันเกิดให้ต่อ

คำถามแสดงอารมณ์ : ต่อจะรู้สึกอย่างไรเมื่อพ่อซื้อหุ่นยนต์ตัวใหญ่ให้เป็นของขวัญวันเกิด?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมต่อถึงรู้สึกเช่นนั้น?

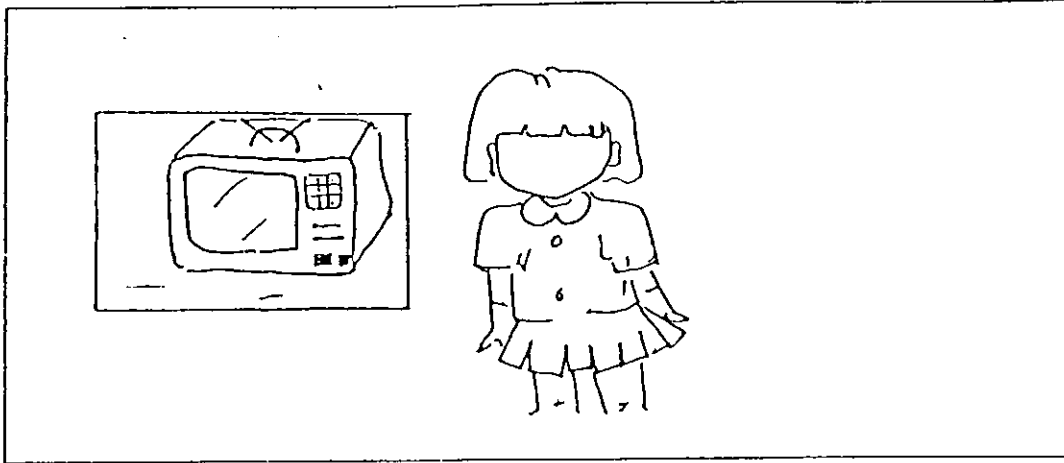
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 11

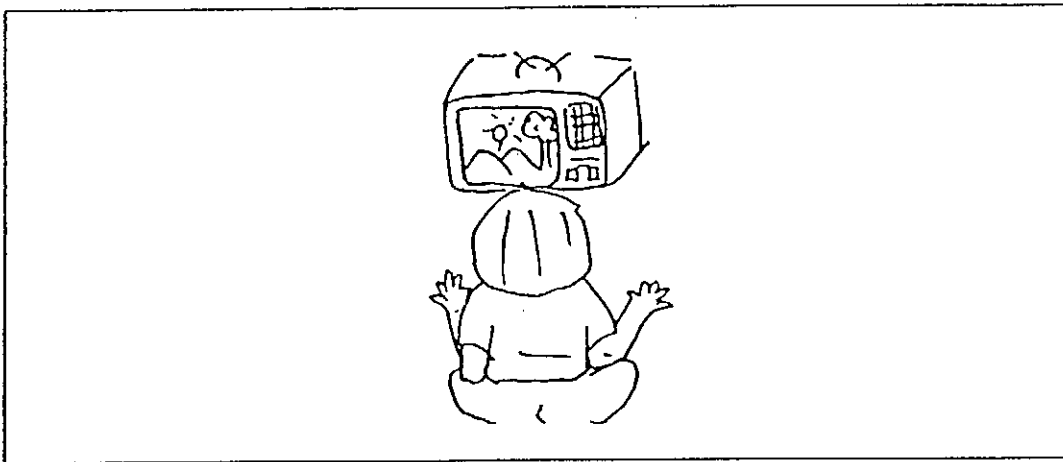
181

ข้อที่ 11.4

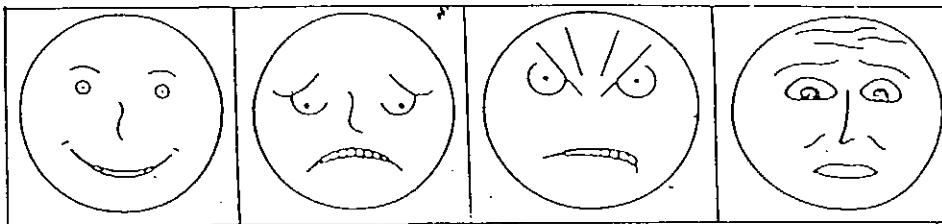
ความปรารถนา “มันต้องการดูโทรทัศน์รายการที่ชอบ”

สถานะการณ์ : คุณแม่ให้มันดูโทรทัศน์

คำถามแสดงอารมณ์ : มันจะรู้สึกอย่างไรเมื่อคุณแม่ให้ดูโทรทัศน์รายการที่ชอบ?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมมันถึงรู้สึกเช่นนั้น?

ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น

ชุดที่ 12

ชื่อ _____ ชั้น _____

โรงเรียน _____

วันที่ทดสอบ _____ ผู้ดำเนินการทดสอบ _____

คะแนนที่ได้ _____ คะแนน

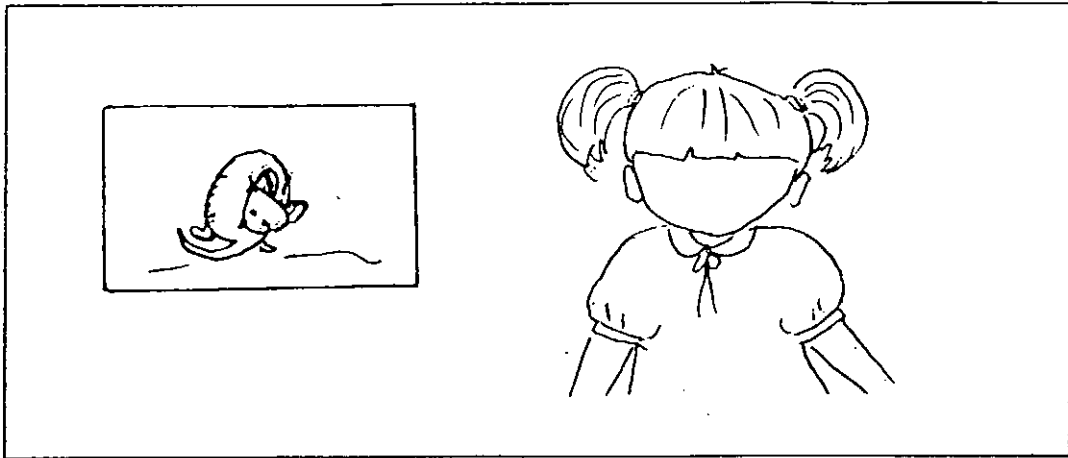
คำสั่ง ครูอธิบายความต้องการและสถานการณ์ของบุคคลในภาพให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนกากบาท (X) ทับ รูปการ์ตูนที่แสดงอารมณ์ตรงกับอารมณ์ของบุคคลในภาพ จำนวน 4 สถานการณ์ สถานการณ์ละ 25 คะแนน รวม 100 คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1. เมื่อนักเรียนตอบได้ถูกต้อง 1 ภาพ ให้คะแนน 12.5 คะแนน
2. เมื่อนักเรียนสามารถให้เหตุผลได้ถูกต้อง ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ให้คะแนน 12.5 คะแนน หรือถูกเป็นบางส่วนและมีความหมายให้คะแนน 3, 6, 9 คะแนน ตามลำดับ
3. เมื่อนักเรียนตอบผิดหรือตอบไม่ได้ ให้คะแนน 0 คะแนน
4. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพถูกแต่ให้เหตุผลผิดให้คะแนน 12.5 คะแนน
5. เมื่อนักเรียนตอบรูปภาพผิดแต่ให้เหตุผลถูกให้คะแนน 0 คะแนน

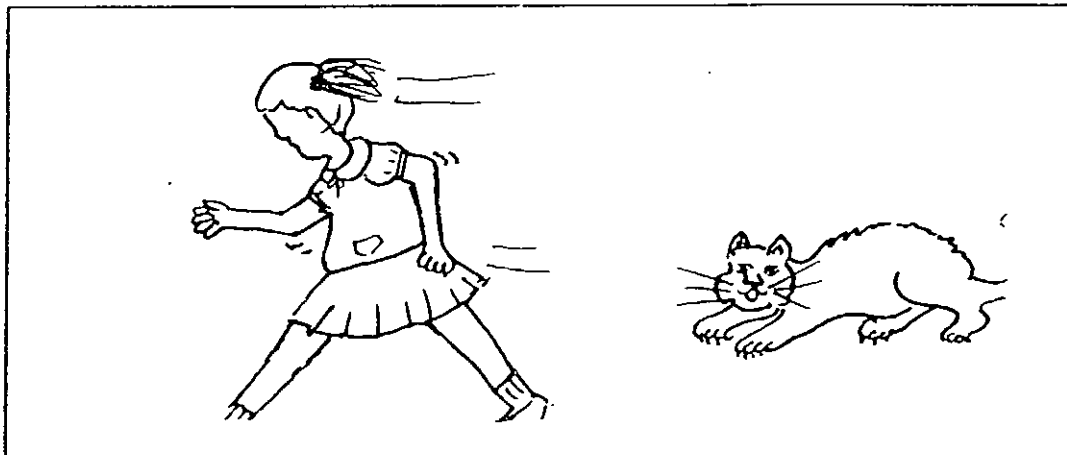
แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 12 183

ข้อที่ 12.1

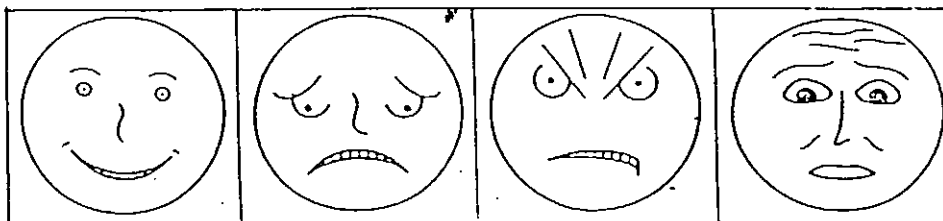
ความปรารถนา “เอ๋อยากอุ้มแมวเล่น”

สถานะการณ์ : แมวคุไล่ขวนและกัคเอ๋

คำถามแสดงอารมณ์ : เอ๋จะรู้สึกอย่างไรเมื่อแมวคุไล่ขวนและกัคเขา?

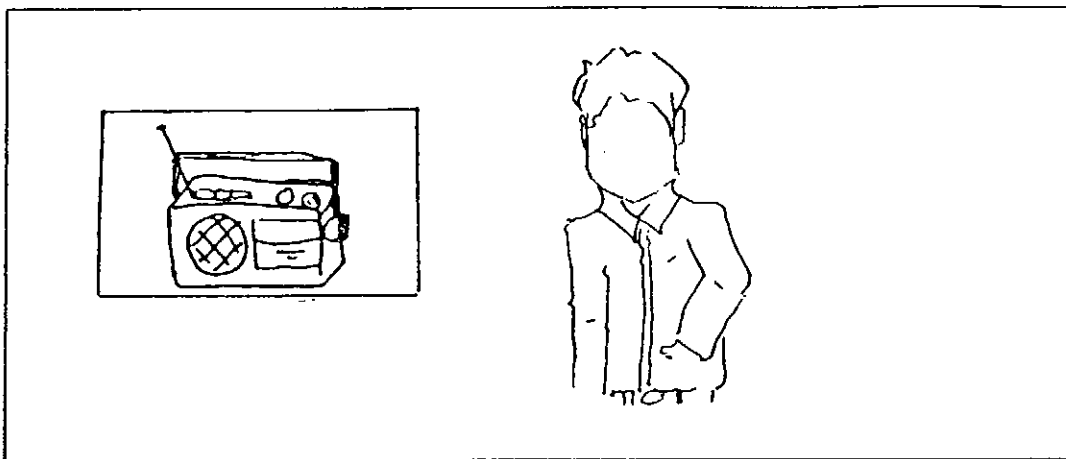
คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมเอ๋ถึงรู้สึกเช่นนั้น?

ตอบ .....

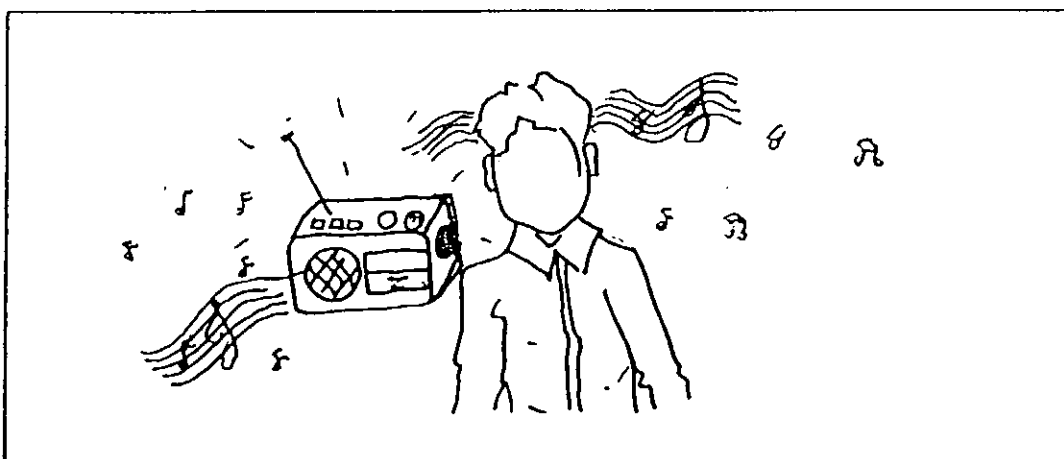
แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 12 184

ข้อที่ 12.2

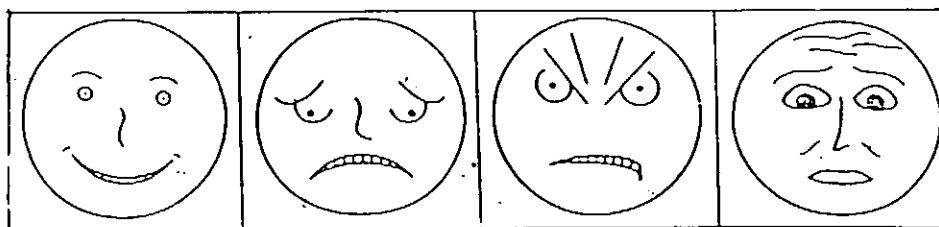
ความปรารถนา “กายต้องการฟังเพลงเด็กคอยใจดีจากวิทยุ”

สถานการณ์ : น้องหนูเปิดวิทยุเพลงเด็กคอยใจดีให้กายฟัง

คำถามแสดงอารมณ์ : กายจะรู้สึกอย่างไรเมื่อน้องหนูเปิดเพลงเด็กคอยใจดีให้เขาฟัง?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมกายถึงรู้สึกเช่นนั้น?

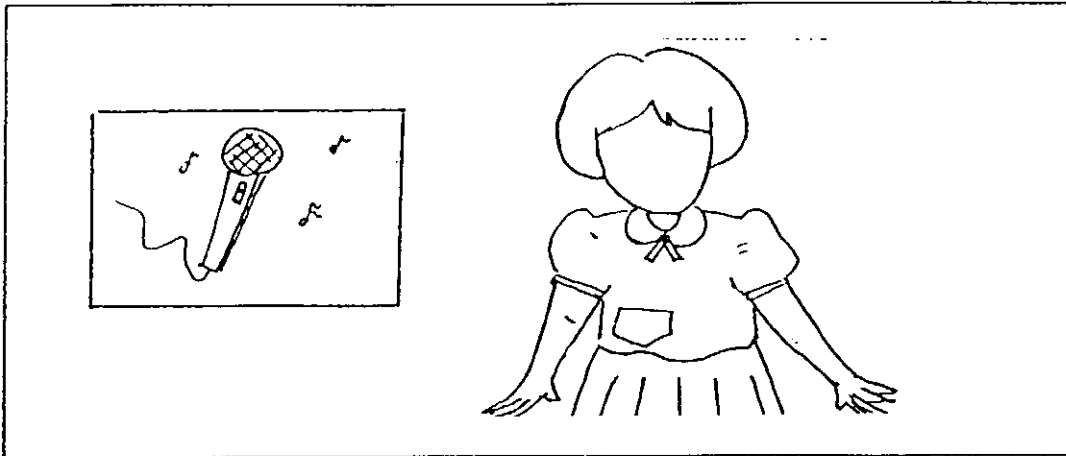
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 12

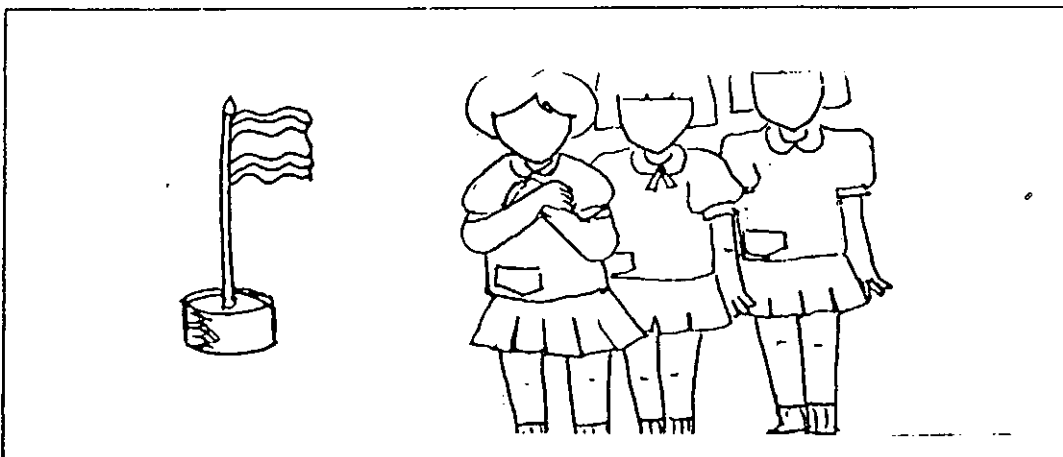
185

ข้อที่ 12.3

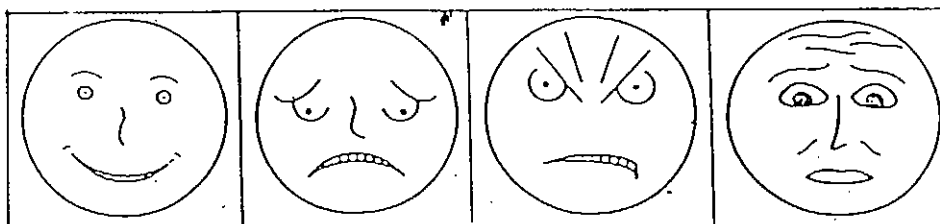
ความปรารถนา “มันต้องการร้องเพลงชาติบนเวที”

สถานะการณ์ : คุณครูให้มันยืนตรงเคารพธงชาติที่แถว

คำถามแสดงอารมณ์ : มันจะรู้สึกอย่างไรเมื่อคุณครูไม่ให้ออกไปร้องเพลงบนเวที?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไมมันถึงรู้สึกเช่นนั้น?

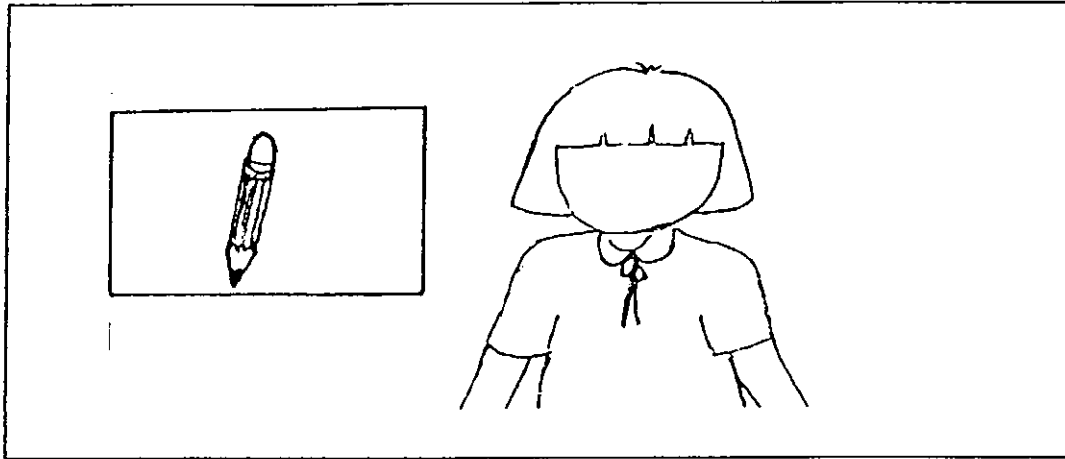
ตอบ .....

แบบทดสอบความสามารถการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ชุดที่ 12

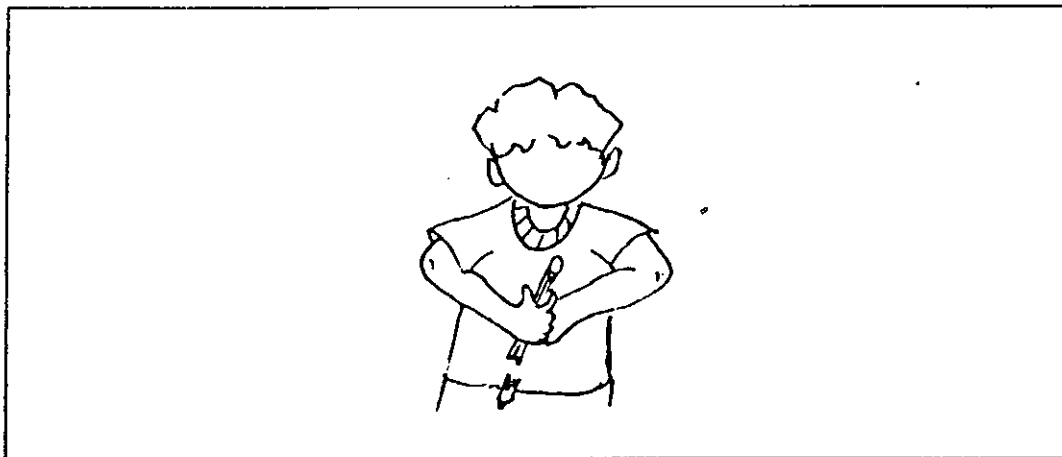
186

ข้อที่ 12.4

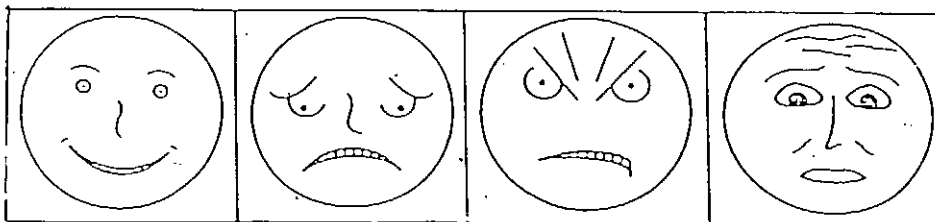
ความปรารถนา “เก๋อยากได้คินสอ”

สถานะการณ์ : เพื่อห้กคินสอของเธอนพงเสี่ยหาย

คำถามแสดงอารมณ์ : เก็จะรู้สึทอย่างไรเมื่อเพื่ห้กคินสอของเธอนพงเสี่ยหาย?

คำถามแสดงเหตุผล : ทำไ้เก็ถึงรู้สึทเช่นนั้น?

ตอบ .....

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวจเรช แสงนิล
วัน เดือน ปี เกิด	วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2519
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	30/2 หมู่ 12 ตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี 12140
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 5
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดเลียบราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
2531	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบัวแก้วเกษร (วรพวงศ์อนุกุล) จ. ปทุมธานี
2533	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบัวแก้วเกษร จ. ปทุมธานี
2536	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร
2540	กศ.บ การศึกษามัธยมศึกษา (วิทยาศาสตร์-ชีววิทยา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2548	กศ.ม การศึกษามหาบัณฑิต การศึกษาพิเศษ (เรียนร่วม) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร